డా॥ బి.ఆర్. అంబేడ్కర్

కుల నిర్మూలన

(Annihilation of Caste)

[redacted]

కుల నిర్మూలన

(Annihilation of Caste)

(మహాత్మా గాంధీ విమర్శ, డా॥ అంబేడ్కర్ జవాబు - అనుబంధాలతో సహా)

మూలం :

బి.ఆర్. అంబేడ్కర్

అనువాదం :

బోయి భీమన్న

హైదరాబాద్ బుక్ ట్రస్ట్

30. [illegible] — 66
31. [illegible] ? — 68
32. [illegible]
ఇదే [illegible] — 70
33. [illegible] ?
[illegible] ? — 7'
34. [illegible] మత [illegible] — 72
35. [illegible] — 76
36. [illegible]
[illegible] — 74
37. [illegible] — 75
38. [illegible] — 76

వెల	:	రూ. 60/-
మొదట ముద్రణ	:	1969
పునర్ముద్రణ	:	1969, 1981, 1990, 1992, 1994, 1998, 2001, 2006, 2008, 2009, 2012, 2013, 2016
ప్రతులకు, వివరాలకు	:	హైదరాబాద్ బుక్ ట్రస్ట్, ప్లాట్ నెం. 85, బాలాజీ నగర్, గుడిమల్కాపూర్, హైదరాబాద్ - 500 006. ఫోన్:23521849 www.hyderabadbooktrust.blogspot.com
ముద్రణ	:	కె.జి.ఎన్. ప్రింటర్స్, బాజర్‌ఘట్, హైదరాబాద్-4 ఫోన్ : 040-66257397

నాలుగవ ముద్రణ గురించి

నేను ఉద్యోగరీత్యా ప్రభుత్వ అనువాదశాఖ డైరెక్టర్‌నే అయినప్పటికీ, ఉద్యోగ పరమైన అనువాదాలు తప్ప సాహిత్యపరమైన అనువాదాలు చేయగూడదనుకున్నవాణ్ణి. ఆ మాటను నేటివరకూ కూడ నిలబెట్టుకుంటూ వస్తున్న వాణ్ణి.

అయితే ఈ గ్రంథం తొలిముద్రణ ముందుమాటలో చెప్పినట్టు, అప్పుడే ఏర్పడిన అంబేడ్కర్ మెమోరియల్ సొసైటీకి ఒక క్రియాశీలక స్థాయిని కల్పించాలనే ఉద్దేశంతో డాక్టర్ అంబేడ్కర్ గారి రచనకు 'కుల నిర్మూలన' పేరుతో ఈ అనువాదం చెయ్యడం జరిగింది. ఆ సొసైటీ ఛైర్మన్ శ్రీ బి.వి. రమణయ్య గారు మా ప్రాంతపు శాసనసభ్యులు. కార్యదర్శి శ్రీ బి.హెచ్. తిరుపతి గారు నాకు బాల్యమిత్రులు. ఈ కారణాలవల్లనూ, డాక్టర్ అంబేడ్కర్ గారి సాహిత్యంపట్ల నాకుండే గౌరవంవల్లనూ, మిత్రులు నెలకొల్పిన సొసైటీ యోగక్షేమాలను ప్రోత్సహించే సదభిలాషవల్లనూ ఈ అనువాదాన్ని నేను చెయ్యడం జరిగింది. సొసైటీ పేరు మీదనే ప్రచురించి ప్రచారం చేసుకోమనడమూ జరిగింది. సొసైటీ కార్యక్రమాలకు ఊపు కలిగించడం కోసం నా అత్యంత ప్రియమైన 'ధర్మం కోసం పోరాటం' గ్రంథాన్ని సొసైటీ పేరుమీద ప్రజలలోకి తీసుకువెళ్ళడానికి అంగీకరించడం సైతం జరిగింది. ఇవన్నీ నేను ప్రతిఫలాపేక్ష లేకుండా రచనాభారాన్నీ, శ్రమనూ స్వయంగా వహించి, కేవలం సొసైటీ అభ్యుదయాన్ని కాంక్షించి చేసిన పనులు.

డాక్టర్ అంబేడ్కర్ గారి తదితర గ్రంథాలను కూడా అనువదించవలసిందిగా సహృదయులు అనేకులు నన్ను కోరడం జరిగింది. కారణాంతరాలవల్ల ఆ పని నెరవేరలేదు.

నేను ఈ కుల నిర్మూలనను వ్రాసి ఇప్పటికి ఇరవై సంవత్సరాలకు పైగా అయింది. ఇంతకాలంగా నేను దీనిగురించి పట్టించుకోలేదు. సొసైటీ కార్యక్రమాలను గురించి గాని, అది ఎంతవరకు లక్ష్యాలను సాధించడంలో సఫలమయిందనే విషయం గురించి గాని నేను పట్టించుకోలేదు. ఎప్పుడైనా తిరుపతి గారు కనిపించినప్పుడు నేను అడుగుతూ ఉండడం, ఆయన ఏదో చెబుతూ ఉండడం జరుగుతుండేది. సొసైటీ పని చెయ్యడం మందగించిందనే వార్తలను కొంతమంది మిత్రులు చెబుతున్నప్పటికి నేను వినిపించు కోలేదు. నా సాహిత్య కృషిలో నేను మునిగి ఉండిపోయాను.

ధర్మం కోసం పోరాటం, కుల నిర్మూలన – ఈ నా రచనలు రెండూ జంట గ్రంథాలు. కొంతకాలంగా ఈ రెండూ కూడా మార్కెట్లో లభించడం లేదని, మరెక్కడా దొరకడం లేదని నా దగ్గర అవి ఉంటే పంపించమని చాలామంది నన్ను అడగసాగారు.

నా దగ్గర కూడా అవి లేవు కనుక సొసైటీని విచారిస్తే అక్కడ కూడా లేవని తెలియవచ్చింది. 1981 తర్వాత ఇంతవరకూ 'కుల నిర్మూలన' ముద్రించబడనే లేదని తెలిసింది. ఈ గ్రంథాన్ని ఇక ముద్రించే ఉద్దేశమే సొసైటీకి లేదని తెలిసినప్పుడు నేను చాలా బాధపడ్డాను. అంతేగాక డాక్టర్ అంబేడ్కర్ శతజయంతి సంవత్సరంలో కూడా 'కుల నిర్మూలన' గ్రంథం ప్రజల చేతుల్లోకి వెళ్ళకపోతే ఇక దీనికి అస్తిత్వం ఏమున్నట్టు? ఇక దీని జీవితం ముగిసి పోయినట్టేనా? అలా జరగకూడదు. నా తక్కిన గ్రంథాలతోపాటు దీనిని కూడా నేను స్వయంగా ముద్రించుకోక తప్పదు. నేను ఇలా ఆలోచిస్తూ కూర్చున్నప్పుడు అదృష్టవశాత్తూ 'హైదరాబాద్ బుక్ ట్రస్ట్' కార్యకర్తలు నన్ను కలవడం జరిగింది. నా సమస్యకు పరిష్కారంగా వారు దీనిని తిరిగి వెలుగులోకి తేగలమన్నారు. నాకు చాలా ఆనంద మయింది. సరే నన్నాను. వారికి నిజంగా నేనెంతో కృతజ్ఞుణ్ణి.

ఇంతకుముందు కాకపోయినా, ఈ అంబేడ్కర్ శత జయంతి సంవత్సరంలోనైనా అంబేడ్కర్ గారి రచనలన్నీ వివిధ భారతీయ భాషలన్నిటిలోకి అనువదించబడవలసి ఉంది. ముఖ్యంగా తెలుగులోకి బహు కొద్దిగా మాత్రమే వచ్చినై. హైదరాబాద్ బుక్ ట్రస్ట్ వారు ఈ విషయం మీదికి కూడా తమ దృష్టిని ప్రసరింప జేయగలిగితే భారత సమైక్యానికి ఎంతో దోహదం చేసిన వారవుతారు.

21-7-1990

- బోయి భీమన్న

అయిదవ ముద్రణ గురించి ఒకమాట

హిందూ సమాజం నుంచి కుల వ్యవస్థను నిర్మూలించడానికి తనకు చివరగా మరొక అవకాశం ఇవ్వవలసిందని గాంధీ ప్రాధేయపడడమే గాక, కొద్ది సంవత్సరాలలోనే కుల వ్యవస్థను, అస్పృశ్యతను అంతం చెయ్యడానికి తానూ, తదితర హిందూ నాయకులతో కలిసి తీవ్రంగా ప్రయత్నించగలనని "పూనా ఒడంబడిక" సందర్భంలో డాక్టర్ అంబేద్కర్‌కు హామీ ఇవ్వడం జరిగింది. అది 1932 సెప్టెంబరు నెలలో జరిగింది. ఆ తర్వాత నాలుగు సంవత్సరాలకు 1936లో ఈ 'కుల నిర్మూలన' వ్యాసాన్ని డాక్టర్ అంబేద్కర్ గ్రంథ రూపంలో ప్రకటించారు.

అంటే ఏమిటి? హిందూ సమాజాన్ని మార్చడానికి ఆ నాలుగు సంవత్సరాలలోనూ హిందూ నాయకుల నుంచి ఎట్టి ప్రయత్నమూ జరగలేదన్న మాటే కదా! అతి ప్రధానమైన ఒక ఒడంబడిక సందర్భంగా చేయబడిన వాగ్దానాలను కూడా హిందూ అగ్రకుల నాయకులు పట్టించుకోకపోతే ఇక అట్టి మతంలో వుండి ఏం ప్రయోజనం. అందుకే తన వ్యాసంలో అంబేద్కర్ మతం మార్చే ప్రస్తావన తేవడం తప్పనిసరి అయింది. "అత్త పెట్టదు, అడుక్కుతిననివ్వదు" అన్న సామెతగా హిందూ నాయకులు కులాన్ని వదలరు. అంటరానితనాన్ని నిర్మూలించరు. ఈ దళితుల్ని మతం మారనివ్వరు. ఇంత అన్యాయం మరెక్కడైనా ఉంటుందా? పోనీ నాలుగు సంవత్సరాలలో మార్పు సాధ్యం కాదనవచ్చు. పూనా ఒప్పందం జరిగి ఇప్పటికి 60 సంవత్సరాలైంది. దేశం స్వతంత్రమై 45 సంవత్సరాలైంది కదా! ఏమాత్రం మార్పు జరిగింది? అందరూ ముఖ్యంగా హిందూ అగ్ర నాయకులు తీవ్రంగా ఆలోచించవలసిన విషయం ఇది.

"హిందూ సమాజానికి అధిపత్యం వహిస్తున్న బ్రాహ్మణులు తమ వర్గ ప్రయోజనాల కోసమే తప్ప మొత్తం ప్రజల యోగక్షేమాలను గురించి ఆలోచించలేదు" అన్నారు అంబేద్కర్. ఈ దురదృష్టం ఇంకా కొనసాగుతూనే ఉన్నది.

- బోయి భీమన్న

కుల నిర్మూలన

పూర్వరంగం

1935, డిసెంబరు 12వ తేదీన జాత్‌పాత్ తోడక్ మండలి కార్యదర్శి శ్రీ శాంత్‌రామ్ వద్ద నుంచి నాకు ఈ క్రింది లేఖ అందింది.

ప్రియమైన డాక్టర్ సాహెబ్

మీరు దయతో డిసెంబరు 5వ తేదీన వ్రాసిన లేఖ చేరింది. అందుకు చాలా కృతజ్ఞుడను. ఆ లేఖ నేను పత్రికకు విడుదల చేశాను. మీ అనుమతి లేనిదే ఆ పని చేసినందుకు నన్ను క్షమింప ప్రార్థన. ఆ లేఖ ప్రకటించడంలో వచ్చే బాధ ఏదీ నాకు కనిపించడంలేదు. మీరు గొప్ప మేధావులు, చింతనాపరులు. మీరు పరిశోధించినంత సాకల్యంగా, సమగ్రంగా కుల సమస్యను మరొకరెవరూ పరిశోధించలేదని నా గాఢ విశ్వాసం. నేను, మా మండలి కూడా మీ భావాల ద్వారా ఎప్పుడూ ఉత్తేజితులమౌతూనే ఉన్నాం. వాటిని "క్రాంతి" ద్వారాను, సభాముఖంగాను నేను తరచు ప్రచారం చేస్తూనే ఉన్నాను. "కులవ్యవస్థ ఏ మత నమ్మకాలపై నిర్మించబడిందో ఆ మత నమ్మకాలను పూర్తిగా నాశనం చేస్తేనేగాని కులాన్ని నిర్మూలించడం సాధ్యం కాదు" అనే మీ నూతన సిద్ధాంతం ఇప్పుడు నా హృదయంలో ఒక క్రొత్త ఉత్సాహాన్ని రేకెత్తించింది. దయచేసి ఈ సిద్ధాంతాన్ని మీకు వీలయినంత త్వరలో మరికొంత విపులీకరించవలసిందిగా కోరుతున్నాను. ప్రస్తుతం అది నాకు పూర్తిగా విశదం కాలేదు. మీరు దాన్ని విశదీకరిస్తే – పత్రికల ద్వారాను, సమావేశాల ద్వారాను గట్టిగా ప్రచారం చేయడానికి మాకు వీలవుతుంది.

మా వార్షిక మహాసభకు మీరే అధ్యక్షులుగా ఉండాలని మా కార్యవర్గం పట్టుదలగా ఉన్నది. మీ వీలునుబట్టి మా మహాసభ తేదీలను మార్చుకోగలం. పంజాబ్‌లోని స్వతంత్ర హరిజనులు మిమ్మల్ని కలుసుకోవాలని, మీతో తమ కార్యక్రమాలను గురించి చర్చించాలని ఎంతగానో ఉవ్విళ్ళూరుతున్నారు. అందువల్ల మీరు దయతో మా కోరికను మన్నించి మా మహాసభకు అధ్యక్షులుగా లాహోరు రాగలిగితే, ఈ రెండు ప్రయోజనాలు సిద్ధించగలవు. వివిధ భావాలకు చెందిన హరిజన నాయకులందరినీ ఆహ్వానిస్తాం. వారందరికీ మీ ఆదర్శాలను అందించే అవకాశం కూడా మీకు కలుగుతుంది.

క్రిస్టమస్‌కి బొంబాయిలో మిమ్మల్ని కలుసుకోవడానికి, మీతో యావత్తు పరిస్థితిని సవివరంగా చర్చించి మా ఆహ్వానాన్ని తప్పక అంగీకరిచంవలసిందిగా కోరడానికి మా మండలి కార్యదర్శి శ్రీ ఇంద్రసింగ్‌ను పంపిస్తున్నాం..."

జాత్‌పాత్ తోడక్ మండలి సవర్ణ హిందూ సంఘ సంస్కర్తల సంస్థ అనీ, హిందూ సంఘం నుంచి కులవ్యవస్థను నిర్మూలించడమే దాని ఏకైక లక్ష్యమనీ నాకు తెలియజేయ బడింది. సాధారణంగా సవర్ణ హిందువులచేత నిర్వహించబడే ఉద్యమంతో ఎటువంటి సంబంధమూ పెట్టుకోవడానికి నేను ఇష్టపడను. సంఘ సంస్కరణ విషయంలో సవర్ణ హిందువుల దృక్పథం వేరు, నా దృక్పథం వేరు కావటంవల్ల వారితో కలిసి పనిచేయడం చాలా కష్టతరమని నాకు తెలుసు. మా మధ్యగల అభిప్రాయ బేధాలవల్ల నిజానికి వారితో కలిసి మెలగడమంటే నాకు ఇరకాటంగా ఉంటుంది. అందువల్ల మొట్టమొదట వారు నన్ను మహాసభకు అధ్యక్షత వహించవలసిందిగా కోరినప్పుడు నే నందు కంగీకరించ లేదు. అయితే వారు నన్నంతటితో విడిచిపెట్టలేదు. తమ సభ్యులలో ఒకరిని నన్ను ఒప్పించడానికి బొంబాయి పంపారు. ఆయన పరిస్థితినంతా వివరించిన తరువాత, చిరకు నేను అందుకు ఒప్పుకోవడం జరిగింది.

మండలి వార్షిక మహాసభ దాని ప్రధాన కార్యస్థానమైన లాహోరులో జరగవలసి ఉంది. మొదట ఈ సభను ఈష్టరు పండుగ సందర్భంలో జరపాలనుకున్నారు. కాని తరువాత దానిని 1936 మే నెల వరకు వాయిదా వేశారు. మండలి ఆహ్వానసంఘం ఇప్పుడు ఆ మహాసభను పూర్తిగా రద్దు చేసుకొన్నారు. అలా మానుకొన్నామన్న నోటీసు నా అధ్యక్షోపన్యాసం అచ్చయిన చాలా రోజులకు గాని నా కందలేదు. ఆ ఉపన్యాసం ప్రతులు నా వద్దనే ఉండిపోయినై. అధ్యక్ష పీఠాన్నుంచి ఉపన్యసించే అవకాశం నాకు లభించనందువల్ల, కులవ్యవస్థ కారణంగా ఏర్పడ్డ సమస్యలపై అభిప్రాయాలు తెలుసుకునే అవకాశం ప్రజలకు లేకుండాపోయింది. నా అభిప్రాయాలను ప్రజలకు తెలియజేయడం కోసం, ఎలాగూ అచ్చయిన ఉపన్యాస ప్రతులు నా వద్ద ఉన్నాయి గనుక వాటిని మార్కెట్టులో పెట్టడానికి నిశ్చయించాను. నా ఉపన్యాసం పూర్తి పాఠం తరువాత పేజీలలో చూడగలరు.

అయితే నేను మహాసభాధ్యక్షుడుగా ఉండడాన్ని వారు ఎందుకు విరమించుకోవలసి వచ్చిందో తెలుసుకోవడానికి సహజంగా ప్రజలు కుతూహలపడవచ్చు. మొట్టమొదటి ఉపన్యాసాన్ని ముద్రించడం దగ్గరే పేచీ వచ్చింది. ముద్రణ బొంబాయిలో జరగాలనీ నేనంటే – లాహోరులో జరగాలనీ, అక్కడయితే ఖర్చు తక్కువ అవుతందనీ మండలి వారన్నారు. నేనందు కంగీకరించక, బొంబాయిలో ముద్రణ జరగాలని పట్టుపట్టాను. ఈ నా కోరికను వారు మన్నించకుండా నాకొక లేఖ వ్రాశారు. మండలి సభ్యులు చాలా మంది సంతకాలు చేసి వ్రాసిన ఆ లేఖలోని ఒక భాగాన్ని ఈ క్రింద పేర్కొంటున్నాను.

"పూజ్య డాక్టర్‌జీ !

ఈ నెల 24వ తేదీన మీరు శ్రీయుత శాంత్‌రామ్‌కు వ్రాసిన లేఖ మాకు చూపబడింది. దానిని చదివి మేము కొద్దిగా ఆశాభంగం చెందాం. బహుశా ఇక్కడ ఏర్పడి ఉన్న పరిస్థితి మీకు తెలియకపోవచ్చు. మిమ్మల్ని ఈ రాష్ట్రానికి ఆహ్వానించడం పంజాబ్‌లోని హిందువులందరికీ మొత్తం మీద ఇష్టంలేదు. ఈ విషయంలో జాత్‌పాత్ తోడక్ మండలి చాలా తీవ్రమైన విమర్శకు గురికావలసి వచ్చింది. మొత్తం మీద ఇక్కడందరూ మమ్మల్ని అతి ఘోరంగా దుయ్యబట్టడం సాగించారు. భాయి పరమానంద్ ఎం.ఎల్.ఏ. (హిందూ మహాసభ మాజీ అధ్యక్షుడు), మహాత్మా హన్స్‌రాజ్, డాక్టర్ గోకుల్‌చంద్ నరంగ్ (స్థానిక స్వపరిపాలనశాఖ మంత్రి), రాజా నరేంద్రనాథ్ ఎం.ఎల్.సి. మున్నగు ప్రముఖులతో సహా మొత్తం హిందూ నాయకులందరూ మండలి యొక్క ఈ కార్యక్రమంతో తెగదెంపులు చేసుకొన్నారు.

అయినా సరే జాత్‌పాత్ తోడక్ మండలి కార్యకర్తలు (అందులో శ్రీయుత శాంత్‌రామ్ ప్రధాన వ్యక్తి) మాత్రం బాగా పట్టుదలగా ఉన్నారు. ఎంత ప్రతిఘటననైనా సరే, ఎన్ని కష్టాలనైనా సరే ఎదుర్కోడానికి సంసిద్ధంగా ఉన్నారు. మీరే అధ్యక్షులుగా ఉండాలన్న ప్రతిపాదనను మాత్రం వదులుకోదలచలేదు. మండలికి చాలా చెడ్డపేరు వచ్చింది.

ఇట్టి పరిస్థితులలో మండలి కార్యక్రమంతో సహకరించడం మీ విధి. ఒక ప్రక్క హిందువులు ఎన్నో కష్టాలను, బాధలను కల్గిస్తూ ఉండగా మరొక ప్రక్క మీరు కూడా ఇబ్బందులు కల్గించడం నిజంగా దురదృష్టమే కాగలదు.

ఈ విషయంలో మీరు బాగా ఆలోచిస్తారని, మనందరికీ క్షేమకరంగా ఉండే విధంగా వ్యవహరిస్తారని ఆశిస్తున్నాం."

ఈ లేఖ నన్ను చాలా ఆందోళనపరిచింది. అధ్యక్షోపన్యాసాన్ని ముద్రించే విషయంలో కొద్ది రూపాయల కోసం మండలి ఎందుకు నన్ను ఇలా వ్యాకులపరుస్తున్నదో నా కర్థం కాలేదు. అదలా ఉంచి, సర్ గోకుల్‌చంద్ నరంగ్ వంటి ప్రముఖులు నా అధ్యక్షతకు అసమ్మతి తెలుపుతూ మండలితో తెగదెంపులు చేసుకొన్నారంటే నేను నమ్మలేకపోయాను. ఎందుకంటే, సర్ గోకుల్‌చంద్ నాకు స్వయంగా ఈ క్రింది లేఖ వ్రాశారు.

5, మౌంట్ గొమెరీ రోడ్,
లాహోరు. 7-2-36

ప్రియమైన డాక్టర్ అంబేడ్కర్

వచ్చే ఈష్టరు సెలవులలో లాహోరులో జరగబోయే జాత్‌పాత్ తోడక్ మండలి వార్షిక మహాసభకు అధ్యక్షత వహించడానికి మీరు అంగీకరించినట్టు ఈ మండలి కార్యకర్తల ద్వారా విని నేను చాలా సంతోషించాను. మీరు లాహోరు వచ్చినప్పుడు నాతో మకాం చెయ్యగల్గితే నాకెంతో ఆనందంగా ఉంటుంది.

ఇతర విషయాలు మనం కలుసుకొన్నప్పుడు మాట్లాడుకొనవచ్చును.

భవదీయుడు
జి.సి. నరంగ్

వాస్తవం ఏదైనప్పటికీ, నేను మాత్రం వారి ఒత్తిడికి లొంగిపోలేదు. నా అధ్యక్షోపన్యాసాన్ని బొంబాయిలోనే ముద్రించాలని నేను పట్టుబడుతున్న సంగతి తెలిసి కూడా దాన్ని అంగీకరించక మండలి నాకొక తంతి పంపారు. అందులో వారు విషయాలు తెలిపారు. ఏప్రిల్ 9వ తేదీన శ్రీహర్ భగవాన్ బొంబాయి వచ్చాడు. ఆయన నాతో మాట్లాడినప్పుడు అధ్యక్షోపన్యాసం ముద్రణ ప్రసక్తే తేలేదు. ముద్రణ బొంబాయిలో జరగాలా, లాహోరులో జరగాలా అనే విషయం ఆయనకు అప్రధానమైనట్లు కనబడ్డారు. ఆయన పడ్డ తాపత్రయమంతా అధ్యక్షోపన్యాసంలోని వివరాలు తెలుసుకోవాలని. దీనినిబట్టి నాకు రూఢి అయింది ఏమంటే - అధ్యక్షోపన్యాస ముద్రణ లాహోరులోనే జరగాలని మండలి పట్టుబట్టడం ఖర్చు తక్కువ కోసం కాదని, ఉపన్యాసంలోని వివరాలు తెలుసుకోవడం కోసమని. సరే, ఉపన్యాస ప్రతిని ఆయన కిచ్చాను. అందులోని కొన్ని భాగాలపట్ల ఆయన కొంత కలవరపాటు చెందాడు. లాహోరుకు తిరిగి వెళ్ళిపోయాడు. లాహోరు నుంచి ఈ క్రింది లేఖ వ్రాశాడు.

లాహోరు, 14-4-36

ప్రియమైన డాక్టర్ సాహెబ్

బొంబాయి నుంచి 12వ తేదీన ఇక్కడకు చేరాను. నాకు రైలు ప్రయాణంలో అయిదారు రాత్రులు వరుసగా నిద్రలేకపోవడంవల్ల కొంచెం సుస్తీ చేసింది. మీరు అమృతసర్ వచ్చినట్లు తెలిసింది. నాకు ఆరోగ్యంగా ఉండి ఉంటే అక్కడ మిమ్మల్ని కలుసుకుని ఉండేవాడిని. మీ ఉపన్యాసపు ప్రతిని అనువాదం కోసం శ్రీ శాంత్‌రామ్‌కు అందజేశాను. ఉపన్యాసం ఆయనకు ఎంతగానో నచ్చింది. అయితే 25వ తేదీ లోపల ముద్రణ కోసం అనువాదాన్ని సిద్ధం చేయడం సాధ్యం కాదేమోనని ఆయన భయపడ్డాడు. ఏది ఏమైనప్పటికి దానికి అశేషమైన ప్రచారం లభించగలదు. అంతేకాదు హిందువులను నిద్ర నుంచి మేల్కొలపగలదని మా విశ్వాసం.

ఉపన్యాసంలో నేను బొంబాయిలో మీకు చూపిన భాగాన్ని ఇక్కడ కొంతమంది మిత్రులు చదివి కొంత ఆందోళన చెందారు. మహాసభ ఎట్టి అవాంతరం లేకుండా సవ్యంగా జరిగిపోవాలని కోరుకునే నావంటి వాళ్ళు కూడా మీ ఉపన్యాసం నుంచి కనీసం ప్రస్తుతానికి "వేద" పదాన్ని అయినా తొలగించడం మంచిదని భావిస్తున్నారు. ఈ విషయాన్ని మీ సుహృద్భావానికే విడిచి పెట్టేస్తున్నాను. అయితే మీ అధ్యక్షోపన్యాసంలో మీరు వ్యక్తపరచిన భావాలు మీ వ్యక్తగతమైనట్టివనీ, వాటికి బాధ్యత మండలికి ఏమీ లేదనీ ఉపన్యాసాంతంలో మీరు స్పష్టపరుస్తారని భావిస్తున్నాను. ఈ నా సూచనకు మీరు అభ్యంతరం చెప్పరనే విశ్వసిస్తున్నాను. ఉపన్యాసం ఒక వేయి ప్రతులు పంపించండి. డబ్బు నేనే చెల్లిస్తాను. ఈ విషయంలో ఈ వేళ మీకు ఒక టెలిగ్రాం కూడా పంపించాను. వంద రూపాయలకు ఇందులో ఒక చెక్కు పంపుతున్నాను. అందినట్టు తెలుపగలరు. ఈ తాలూకు బిల్లులు కూడా తరువాత పంపించగోరెదము. ఆహ్వాన సంఘాన్ని సమావేశపరుస్తున్నాను. వారి నిర్ణయాన్ని వెంటనే మీకు తెలపగలం. అధ్యక్షోపన్యాసాన్ని తయారుచేయడంలో మీరు తీసుకున్న శ్రమకు, నాపట్ల మీరు చూపిన దయకు నా మనఃపూర్వక అభివందనాలు. ఈ విషయంలో మీరు మమ్మల్ని ఎంతో కృతజ్ఞతా ప్రపత్తుల్ని చేసుకొన్నారు.

భవదీయుడు
హర్ భగవాన్

పి.ఎస్.

"ఉపన్యాసం అచ్చు కాగానే దయచేసి ప్రతుల్ని ప్యాసింజరు ట్రైనుకు పంపించండి. పత్రికలకు విడుదల చేయాలి గదా."

ఆవిధంగానే ఉపన్యాసపు వ్రాతప్రతిని ముద్రణకిచ్చి, వేయి ప్రతులకు ఆర్డరిచ్చాను. ఎనిమిది రోజుల తరువాత శ్రీ హర్ భగవాన్ నుంచి మరొక లేఖ నాకు అందినది. అందులో ఇలా ఉంది.

లాహోరు, 22-4-36.

ప్రియమైన డాక్టర్ అంబేద్కర్

మీ టెలిగ్రాముూ, ఉత్తరమూ అందాయి. అందుకు మేము ఎంతో కృతజ్ఞులం. మీరు కోరినట్లు మా మహాసభను మళ్ళీ వాయిదా వేస్తాం. అయితే, పంజాబు వాతావరణంలో వేడి రోజురోజుకు హెచ్చవుతున్నందువల్ల మహాసభను 25, 26 తేదీలలో జరిపితేనే బాగుంటుందని నా ఉద్దేశం. మే నెల చాలా వేడిగా ఉంటుంది. పగలు సమావేశాలు అనుకూలంగాను, సుఖంగాను ఉండవు. అయినప్పటికీ మే నెల మధ్య భాగంలోనే మహాసభ జరిగిననాడు, అది వీలయినంత సౌకర్యవంతంగా జరపడానికి అన్ని ప్రయత్నాలు చేస్తాం.

—

అయితే ఇక్కడ ఒక్క విషయాన్ని మీ దృష్టికి తేవడం తప్పనిసరి అవుతున్నది. మతం మార్పును గురించిన మీ ప్రకటనపట్ల మావాళ్లు కొందరు పడుతున్న సందేహాలను గురించి మీకు లోగడ చెప్పి ఉన్నాను. మీకు జ్ఞాపకం ఉండే ఉంటుంది. ఆ ప్రకటనతో మండలికేమీ ప్రమేయం లేదని, మహాసభ వేదిక నుంచి ఆ ప్రకటన గురించి ప్రస్తావించే దానితో మీకు సంబంధం లేదని మీరు నాకు చెప్పి ఉన్నారు. అప్పుడే మీరు మీ ఉపన్యాసపు వ్రాతప్రతిని నాకిస్తూ ప్రధానమైన ఉపన్యాసం అదేననీ, ముగింపు పేరాలు రెండు మూడు మాత్రమే దానికి చేర్చవలసి ఉన్నదనీ మీరు స్పష్టపరిచి ఉన్నారు. అయితే తదుపరి మీరు పంపించిన మిగతా ఉపన్యాస భాగం చూచి ఆశ్చర్యపడ్డాం. దాన్ని చేర్చి చూస్తే ఉపన్యాసం సుదీర్ఘంగా ఉంది. అంత దీర్ఘమైన ఉపన్యాసాన్ని సాంతం చదివేవాళ్లు ఎంతో మంది ఉండరని మా భయం. అంతేగాక, హిందూసంఘం నుంచి బయటికి వెళ్ళిపోవడానికే మీరు నిశ్చయించుకొన్నట్లు పెక్కుసార్లు అందులో పేర్కొన్నారు. ఈ అధ్యక్షోపన్యాసమే హిందువుగా మీ తుది ఉపన్యాసమైనట్టు కూడా వక్కాణించారు. పైగా వేదాల యొక్క, హిందువుల తదితర మత గ్రంథాల యొక్క నైతికతను, సహేతుకతను మీరు అనవసరంగా దుయ్యబట్టారు. హిందూమత సాంకేతికతపై మీరు చేసిన సుదీర్ఘ విమర్శ ప్రస్తుత సమస్యకు ఏవిధంగానూ సంబంధించినది కాదు. తత్కారణంగా మీ ఉపన్యాసం లోని కొన్ని భాగాలు అప్రస్తుతంగాను, అసందర్భంగాను ఉన్నవి. నాకు మీరు మొదట ఇచ్చిన భాగానికే మీ ఉపన్యాసం పరిమితమై ఉంటే ఎంతో బాగుండేది. అవసరమనుకుంటే "బ్రాహ్మణిజం" (బ్రాహ్మణ మతం) మొదలైన విషయాలపై మీరు వ్రాసిన దానితోనైనా సరిపెట్టి ఉండవలసింది. హిందూమతాన్ని పూర్తిగా నిర్మూలించడం, హిందువుల పవిత్ర గ్రంథాల నైతికతను సందేహించడం, హిందూ సంఘం నుంచి, హిందూమతం నుంచి వైదొలగే సూచన చెయ్యడం – వీటికి సంబంధించిన మీ ఉపన్యాసం చివరి భాగం ఏమాత్రం సముచితంగా ఉన్నట్టు నా కనిపించడంలేదు.

అదుచేత పైన పేర్కొనబడ్డ భాగాలను ఉపన్యాసం నుంచి మినహాయించవలసింది గానూ, నాకిచ్చిన భాగంతోనే ఉపన్యాసాన్ని ముగించవలసిందిగాను, మహాసభా నిర్వాహకుల పక్షాన నేను వినయపూర్వకంగా మిమ్మల్ని వేడుకుంటున్నాను. కాకపోతే, 'బ్రాహ్మణిజం' గురించి కొద్ది పేరాలు కలిపితే కలపవచ్చు. ఉపన్యాసం అనవసరంగా ఉద్రిక్తతను రెచ్చగొట్టేదిగాను, నొప్పించేదిగాను ఉండడం అంతగా మంచిది కాదని నా ఉద్దేశం.

మీ మనోభావాలతో ఏకీభవించేవాళ్లం చాలా మందిమి ఉన్నాం. హిందూమతాన్ని సంస్కరించి సరిదిద్దడానికి మీ నాయకత్వం క్రింద పురోగమించాలని ఎంతగానో ఉవ్విళ్లూరుతున్నాం. మీ దృక్పథానికి చెందిన వారందరిని కూడగట్టాలని మీరనుకుంటే, అందుకు సిద్ధంగా పంజాబు నుంచి ఎందరో సంస్కరణాభిలాషులు మీ సేవలో చేరేవారు కలరు.

వాస్తవానికి కుల వ్యవస్థ దురాచారాన్ని నిర్మూలించడంలో మీరు మాకెంతో మార్గదర్శకులు కాగలరని భావించాం. ప్రత్యేకించి ఈ రంగంలో మీరు చేసిన కృషి, పరిశోధన అపారం. అనన్య సామాన్యం. అందువల్లనే ఈ విషయంలో ఒక విప్లవాన్ని మీరు సాధించగలరని, మహత్తరమైన ఈ ఉద్యమానికి కేంద్రశక్తిగా నిలిచి మా కార్య పురోగతికి బలం చేకూరుస్తారని ఆశించాం. అయితే - మీరు చేసిన ప్రకటన (మతము నుంచి వైదొలగే విషయం) పదేపదే చెప్పడంలో దాని విశిష్టత పోయి, నిస్సారమైన నినాదం అవుతుంది కనుక, పరిస్థితులను గుర్తించి విషయాన్ని సమగ్రంగా తిరిగి పరిశీలించ వలసిందిగా మిమ్మల్ని కోరుతున్నాం. హిందువులు నిజంగా వాస్తవిక దృష్టితో పనిచెయ్యడానికి అంగీకరించి ముందుకు వస్తే - బంధుమిత్రులను, మత విశ్వాసాలను సైతం వదులుకోవలసి వచ్చినా భయపడకుండా సహకరించడానికి సిద్ధపడితే - కులవ్యవస్థను నిర్మూలించే ఉద్యమంలో ప్రధాన పాత్రను సంతోషంతో నిర్వహించగలనని మీరు ప్రకటించడం ద్వారా మీ ఉపన్యాసాన్ని పటిష్టం చెయ్యండి. అలా మీరు చెయ్యగలిగితే, ఆవిధమైన ఉద్యమానికి పంజాబు నుంచి మీకు అశేషమైన తోడ్పాటు, ప్రోత్సాహం లభించగలవని నేను హామీ ఇస్తున్నాను.

ఈ ప్రయత్నంలో ఇప్పటికే మేము చాలా ఖర్చు చేశాం. సందిగ్ధ స్థితిలో పడ్డాం. ఇట్టి స్థితిలో మాకు తగువిధంగా సహాయపడగలిగితే మీకు నేనెంతో కృతజ్ఞుడనౌతాను. పైన పేర్కొనబడ్డ విధంగా ఉపన్యాసాన్ని పరిమితం చెయ్యడానికి అంగీకరించవలసింది గాను, మీ అంగీకారాన్ని తిరుగు టపాలో మాకు తెలియజేయవలసిందిగాను కోరుతున్నాం. ఒకవేళ అది మీకు సాధ్యంకాకపోతే, ఉపన్యాసాన్ని యధాతథంగా ముద్రించాలని మీరు పట్టుబడితే - మాకు మహాసభను జరపడమే సాధ్యం కాదని, అంటే అభిలషణీయం కాకపోవచ్చునని చెప్పడానికి చింతిస్తున్నాం. అప్పుడు సభను కాలపరిమితి లేకుండా వాయిదా వేయవలసి వస్తుంది. ఈవిధంగా వాయిదా వెయ్యడం ద్వారా - అంటే ఇప్పటికే వాయిదాలు వేస్తూ వచ్చాం గనుక - ప్రజాభిమానాన్ని పోగొట్టుకున్నవారమౌతాం. ఏది ఏమైనప్పటికి ఒక విషయం మాత్రం మీకు స్పష్టంగా చెప్పవలసి ఉంది. కులవ్యవస్థపై మీరు చేసిన ఈ అద్భుత రచన ద్వారా మీరు మా హృదయాలలో ఒక శాశ్వత స్థానాన్ని ఏర్పరచుకొన్నారు. ఈ విషయంపై ఇంతవరకు వచ్చిన ఏ రచనా, పరిశోధనా ఇంత మహత్తరంగా లేదు. ఇది మన రచనా వారసత్వంలో ఒక అమూల్య భాగధేయం కాగలదు. దానిని రూపొందించడంలో మీరు చేసిన శ్రమకు మేము అపారంగా ఋణపడి ఉన్నాం.

మీ దయా సమౌదార్యాలకు అభివందనాలు చెల్లిస్తూ,

భవదీయుడు

హర్ భగవాన్

ఈ లేఖకు నేను ఈ క్రింది ప్రత్యుత్తరం పంపించాను.

27-4-1936

ప్రియమైన శ్రీహర్ భగవాన్

మీ ఏప్రిల్ 22 లేఖ అందింది. నేను నా ఉపన్యాసాన్ని యధాతథంగా ముద్రించాలని పట్టుబడితే కాలపరిమితి లేకుండా మహాసభను జాత్‌పాత్ తోడక్ మండలి వాయిదా వేసుకోవలసి ఉంటుందని మీరు వ్రాసిన విషయం నాకు చాలా విచారం కలిగించింది. అందుకు నా సమాధానం – అస్పష్టమైన పదజాలం వాడటం నాకిష్టం లేదు. – సూటిగానే తెలియజేస్తున్నాను. నా ఉపన్యాసాన్ని తమ పరిస్థితులకు అనుకూలంగా మార్చక తప్పదని మీ మండలి పట్టుబడితే, మహాసభను రద్దుచేయడమే మంచిదని నేను కూడా వాంఛిస్తున్నాను. ఈ నా నిర్ణయం మీకు నచ్చకపోవచ్చు. అయితే – మహాసభకు అధ్యక్షత వహించే గౌరవం కోసమని, అధ్యక్షోపన్యాసాన్ని తయారుచేసుకోవడంలో ఏ అధ్యక్షునికైనా ఉండవలసిన స్వేచ్ఛను నేను వదులుకోలేను. ఏ అధ్యక్షుడైనా తానధ్యక్షత వహించే మహాసభను తాను సవ్యం, సముచితం అనుకొన్న పద్ధతుల్లో నడపవలసిన బాధ్యతను వహించాలి. కేవలం మండలిని సంతోషపెట్టడం కోసం నేనీ బాధ్యతను వదులుకోలేను. ఈ సమస్య ఒక నియమానికి సంబంధించింది. ఆ నియమాన్ని భంగం చెయ్యడానికి నేను సమ్మతించను.

మహాసభ యొక్క ఆహ్వానసంఘం తీసుకున్న నిర్ణయం సముచితమా, కాదా – అనే విషయంలో వివాదానికి దిగడం నా అభిమతం కాదు. అయితే అందుకు మీరిచ్చిన కారణాలు, తప్పును నాపై మోపుతున్నట్లు కనిపిస్తున్నాయి. అందువల్ల నేను జవాబు చెప్పవలసి వస్తున్నది.

అసలు ఉపన్యాసంలోని ఏ భాగానికి ఆహ్వానసంఘం అభ్యంతరం చూపుతున్నదో ఆ భాగంలోని నా అభిప్రాయం మండలికి ఆశ్చర్యం కలిగించవలసిన కొత్త భావాలేమీ కాదు. ముందుగా ఈ దురభిప్రాయాన్ని నేను తొలగించవలసి ఉంది. నా అభిప్రాయాలు మండలికి అంతకుముందే తెలుసు. కులవ్యవస్థను నిర్మూలించడం అనేది వర్ణాంతర వివాహాలవల్లను, వర్ణాంతర భోజనాలవల్లను సాధ్యంకాదనీ, ఏ మత విశ్వాసాలపై, భావనలపై కులవ్యవస్థ నిర్మించబడిందో ఆ భావనలను సమూలంగా నిర్మూలించడమే మార్గమనీ నేను శ్రీ శాంతరామ్‌కు ఒక ప్రత్యుత్తరంలో పేర్కొన్నాను. అపుడాయన దానిని వివరించవలసిందిగా నన్ను తిరిగి కోరారు. నేను చెప్పింది కొత్త దృక్పథంగా ఉన్నదనీ దానికి వివరణ అవసరమని ఆయన పేర్కొన్నారు. శ్రీ శాంతరామ్ కోర్కెను పురస్కరించుకొనే ఆ విషయాన్ని నా ఉపన్యాసంలో అంతగా వివరించడం జరిగింది. అందువల్ల ఉపన్యాసంలోని నా అభిప్రాయాలు కొత్తవనడం సరికాదు. మీ మండలికి వెలుగుబాట, చైతన్యశక్తి అయిన శ్రీ శాంతరామ్‌కు అవి అసలే కొత్త కావు. అదీగాక – నా ఉపన్యాసంలోని ఆ భాగం కేవలం వాంఛనీయమనుకొని మాత్రమే వ్రాయలేదు. నా

వాదాన్ని సర్వసమగ్రంగా చర్చించి పూర్తిచేయడానికి ఆ భాగం తప్పనిసరి అయింది. మీ ఆహ్వానసంఘం అభ్యంతరం చూపిన ఆ ఉపన్యాస భాగాన్ని 'అప్రస్తుతం' 'అసందర్భం' అని మీరు అభివర్ణించడం చూస్తే నాకు చాలా ఆశ్చర్యం కలిగింది. నేను లాయరునని మీరు ఒప్పుకుంటారు కదా! మీ ఆహ్వాన సంఘంలోని ఏ సభ్యునికైనా ఎంత తెలుసునో అంతమాత్రం ప్రస్తుతాప్రస్తుతాల స్వభావ స్వరూపాలను గురించి నాకు కూడా తెలుసును. నా ఉపన్యాసంలో మీరు అభ్యంతరం చెపుతున్న భాగం ప్రస్తుతమైనట్టిదే కాదు, ప్రధానమైనదని కూడా నొక్కి వక్కాణిస్తున్నాను. కులవ్యవస్థను నిర్మూలించడానికి అవసరమైన విధానాలను, సాధనోపాయాలను నేను చర్చించింది ఆ భాగంలోనే. కులవ్యవస్థను నిర్మూలించడానికి ఉత్తమ మార్గంగా నేను చేసిన సూచన కొంత ఉలికిపాటును, బాధను కలిగించి ఉండవచ్చు. నేను చేసిన చర్చ, పరిష్కార సూచన తప్పని చెప్పే హక్కు మీకుంది. అయితే, కుల సమస్యకు సంబంధించిన ఉపన్యాసంలో కులాన్ని ఎలా నిర్మూలించాలో చర్చించే అధికరాం నాకు లేదని మాత్రం మీరనలేరు.

మీ మరొక ఆరోపణ - నా ఉపన్యాసం మరీ దీర్ఘంగా ఉన్నదని, ఆ ఆరోపణకు నా ఉపన్యాసంలోనే క్షమార్పణ చెప్పుకొని ఉన్నాను. అయితే - అది అంత దీర్ఘం కావడానికి నిజంగా బాధ్యులెవరు? ఈ రంగంలోకి మీరు ఆలస్యంగా ప్రవేశించినందువల్ల బహుశ మీకు తెలిసి ఉండదు. మొదట్లో నేననుకొన్నది అధ్యక్షోపన్యాసాన్ని క్లుప్తంలో ముగించాలని, ఏమంటే, సుదీర్ఘమైన వ్యాసాన్ని తయారుచేయడానికి నాకు అవకాశమూ లేదు, సమయమూ లేదు. ఈ సమస్యపై సుదీర్ఘంగాను, సమగ్రంగాను చర్చించి ఉపన్యాసాన్ని తయారుచేయమని మీ మండలి నన్ను కోరింది. కులవ్యవస్థను గురించి ఒక పెద్ద ప్రశ్నావళిని మండలి నాకు పంపిస్తూ - ఆ ప్రశ్నలన్నీ తరచు తమ ప్రత్యర్థులు తమను అడుగుతూ వుంటారనీ, వాటికి తాము సంతృప్తికరమైన జవాబులు చెప్పలేకపోతున్నామనీ, అందువల్ల వాటిని నా అధ్యక్షోపన్యాసంలో స్పష్టంగా చర్చించి వాటికి జవాబులు పొందుపరచాలనీ మండలి నన్ను కోరింది. మండలి కోరికను నెరవేర్చడానికి నేను ప్రయత్నించాను. అందువల్లనే ఉపన్యాసం అంతగా పెరిగింది. ఉపన్యాసం దీర్ఘం కావడంలో నా తప్పేమీ లేదని ఇప్పుడు మీరు అంగీకరించగలరు.

హిందూమతాన్ని నాశనం చెయ్యడం గురించి నేను నా ఉపన్యాసంలో ప్రస్తావించినంత మాత్రంచేతనే, మీ మండలి ఇంతగా తలక్రిందులై పోతుందని నేను ఊహించలేదు. మాటలకు భయపడే వాళ్లు కేవలం ఒక్క తెలివితక్కువ దద్దమ్మలు మాత్రమే అనుకున్నాను. అయినప్పటికీ, ప్రజల మనస్సులలో అనవరసమూ భయాందోళనలు రేకెత్తే వీలు లేకుండా నేనెంతో శ్రమపడి మతం అంటే, మత నిర్మూలన అంటే నా ఉద్దేశం ఏమిటో విపులంగా వివరించాను. నా ఉపన్యాసాన్ని సొంతం చదివిన వారెవరూ కూడా నన్ను అపార్థం చేసుకొనే అవకాశం లేదనే నా విశ్వాసం. నా విపులీకరణలు కూడా గమనించకుండా, మతాన్ని "నిర్మూలించడం" వంటి వట్టి పదజాలానికే మీ మండలి బెదిరిపోయిందంటే, నా దృష్టిలో మండలి స్థాయి చాలా తగ్గిపోతున్నది. సంస్కర్త స్థానంలో నిలబడి, ఆ

స్థానానికి సహజమైన ఫలితార్థాలనిచ్చే కార్యక్రమాలను ప్రత్యక్షంగా అనుసరించకపోతే మానె-కనీసం వాటిని గుర్తించడానికి కూడా నిరాకరించే మనుష్యులపట్ల ఎవరికీ గౌరవాదరాలు ఉండవు.

ఉపన్యాసాన్ని క్లుప్తంలో ముగిస్తానని నే నెప్పుడూ చెప్పలేదు. ఉపన్యాసంలో ఏది వుండాలి, ఏది వుండకూడదు అనే విషయంలో కూడా నాకూ మండలికి మధ్య ఎట్టి చర్చా జరగలేదు. నేను చెప్పవలసిన విషయంపై, నా ఉపన్యాసంలో నా అభిప్రాయాలను వెల్లడించే స్వేచ్ఛ నాకుంటుందనే నేను మామూలుగా విశ్వసించాను. నిజానికి ఏప్రిల్ 9న మీరు బొంబాయి వచ్చే వరకూ కూడా నా ఉపన్యాసం ఏవిధంగా తయారుచేస్తున్నానో మండలికి తెలియదు. మీరు బొంబాయి వచ్చినప్పుడు నా అంతట నేనే చెప్పాను - నిమ్నజాతులు మతం మార్చుకోవడం విషయంలో నా ఉద్దేశాలను గూర్చి ప్రచారం చేయడం కోసం మీ వేదికను ఉపయోగించుకొనే ఉద్దేశం నాకు లేదని, నా ఉపన్యాసాన్ని తయారుచేసుకోవడంలో నా మాటను అక్షరాలా నిలుపుకొన్నాననే అనుకొంటున్నాను. "నేను హిందువుగా వుండను" వంటి మాట ఏదో పరోక్షంగా ఉదహరించడం తప్ప - నా ఉపన్యాసంలో ఆ విషయం మీద మరేమీ నేను చెప్పి వుండలేదు. సూచనప్రాయంగా చెప్పిన ఆ మాత్రం దానికి కూడా మీరు అభ్యంతరం చెపుతున్నారంటే, ఇప్పుడు మిమ్మల్ని నేను ఒక ప్రశ్న అడగక తప్పదు. మీ మహాసభకు అధ్యక్షత వహించడానికి నేను అంగీకరించానంటే - నిమ్నజాతుల మతం మార్పు విషయంలో నాకు గల ఉద్దేశాలను వదులుకోవడానికి ఇష్టపడతాననే మీరు భావించారా? నిజంగా మీరు అలా భావించి వుంటే, అది మీ తప్పే అవుతుంది. దానికి నేను ఏవిధంగాను బాధ్యుడిని కాను. మీ మహాసభకు అధ్యక్షునిగా ఎన్నుకొనడం ద్వారా మీరు నాకిచ్చే గౌరవానికి ప్రతిఫలంగా - మతం మార్పు కార్యక్రమంలో నాకు వున్న విశ్వాసాన్ని నేను వదులుకోవలసి వుంటుందని సూచనప్రాయంగా అయినా మీరు చెప్పి వుంటే, నేను అప్పుడే మీకు స్పష్టంగా చెప్పి వుండేవాడిని - మీరిచ్చే గౌరవంకంటె నా విశ్వాసమే నాకు ఎక్కువ విలువైనదని.

మీ 14వ తేదీ ఉత్తరం తరువాత ఈ ఉత్తరం నాకు చాలా ఆశ్చర్యాన్ని కలిగించింది. నాకే కాదు, ఈ ఉత్తరాలను చదివిన ఎవ్వరికైనా ఆశ్చర్యంగానే ఉంటుంది. మీ ఆహ్వానసంఘం ఇంత హఠాత్తుగా ఎందుకు తారుమారైపోయిందో నా కర్థం కావడంలేదు. మీ 14వ తేదీ లేఖ నాటికి ఆ సంఘం ముందున్న ఉపన్యాసం చిత్తు ప్రతికీ, ఇప్పుడు ఈ లేఖ నాటికి దాని ముందున్న శుద్ధ ప్రతికీ మధ్య విషయంలో తేడా ఏమీ లేదు. చిత్తు ప్రతిలో లేని క్రొత్త భావం ఒక్కటి కూడా శుద్ధ ప్రతిలో మీరు చూపించలేరు. విషయమూ అదే, భావాలు అవే ఉన్న తేడా ఒక్కటే. శుద్ధప్రతిలో ఎక్కువగా వివరించడం జరిగింది అంతే. ఉపన్యాసంలో అభ్యంతరకరమైన దేదైనా వుంటే 14వ తేదీనే మీరు చెప్పి వుండవలసింది. మీరలా చెయ్యలేదు. పైగా ఒకవేయి ప్రతులు ముద్రించవలసిందిగా మీరు నన్ను కోరారు. మీరు సూచించిన కొద్దిపాటి భాషా సవరణలు ఉండాలా, అక్కర్లేదా, అన్న విషయాన్ని నాకు వదిలివేశారు. అదేవిధంగా దానిని నేను అచ్చు కొట్టించాను.

ప్రతులు ఇప్పుడు నాదగ్గర పడి ఉన్నాయి. ఇంత జరిగిన తరువాత, ఎనిమిది రోజుల అనంతరం, ఇప్పుడు మీరు ఉపన్యాసంలో ఏవో అభ్యంతరకర భాగాలు వున్నాయి అంటున్నారు. వాటిని సవరించకపోతే మహాసభ రద్దుచేస్తాం అంటున్నారు. ఉపన్యాసంలో మార్పులు చేసే అవకాశం ఏమీ లేదని మీరు గుర్తించి వుండవలసింది. మీరు బొంబాయి వచ్చినప్పుడు మీతో నేను స్పష్టంగా చెప్పాను – నేను నా ఉపన్యాసంలో ఒక కామా కూడా మార్చననీ, నా ఉపన్యాసాన్ని సెన్సారు చెయ్యడానికి అంగీకరించననీ, నేను వ్రాసింది వ్రాసినట్టు మీరు అంగీకరించవలసి వుంటుందనీ, ఉపన్యాసంలో నేను వ్యక్తపరచిన భావాలు మహాసభకు ఇష్టం కాకపోనివిగా వుంటే వాటిని ఖండిస్తూ ఆ మహాసభ ఒక తీర్మానం చేసినా నేనేమి బాధపడనని కూడా మీకు చెప్పి వున్నాను. అంతేకాదు, నా ఉద్దేశాలకు బాధ్యత వహించే భారం నుంచి మీ మండలిని తప్పించాలనీ, మహాసభ వ్యవహారాలలో మరీ ఎక్కువ సన్నిహితంగా నేను ఇరుక్కోకుండా వుండాలనీ మొదటి నుంచీ నేను తాపత్రయపడుతున్నాను. అందుకే – నా ఉపన్యాసాన్ని ఒకవిధంగా ప్రారంభోపన్యాసంగా పరిగణించవలసిందిగాను, మహాసభకు అధ్యక్షుడుగా మరొకరిని ఎవరినైనా పెట్టుకొని తీర్మానాలు చేసుకోవలసిందిగాను మీకు నేను సూచించి వున్నాను. 14వ తేదీనే ఆహ్వానసంఘం ఈ విషయంలో ఒక నిర్ణయానికి వచ్చి వుండవలసింది. అది అలా చేయలేదు. ఈలోగా ఉపన్యాసం అచ్చు కూడా అయిపోయింది. మీ సంఘం మరికొంచెం గట్టితనంతో వ్యవహరించి వుంటే, ఈ ఖర్చు తప్పేది కదా!

నా అధ్యక్షోపన్యాసంలోని భావాలకూ, మీ ఆహ్వాన సంఘంవారి నిర్ణయానికి ఏమీ సంబంధం లేనట్టే నేను విశ్వసిస్తున్నాను. అమృతసర్‌లో జరిగిన సిక్కు ప్రచార మహాసభకు నేను హాజరుకావడమే మీ సంఘం తీసుకున్న నిర్ణయానికి హేతువు అని అనుకోవచ్చు. అంతకుతప్ప మీ కమిటీ నిర్ణయానికి మరి ఒక సంతృప్తికరమైన కారణం కన్పించడంలేదు. మీ సంఘం అంత హఠాత్తుగా తన నిర్ణయం మార్చుకోవడానికి ఏప్రిల్ 14, 22 తేదీల మధ్య అంతకన్న వేరే మరి ఏమి జరిగినట్టు? ఏదేమయినా, ఈ వివాదాన్ని నేనెక్కువగా పొడిగించదలచుకోలేదు. నా అధ్యక్షత క్రింద జరగవలసిన మహాసభ రద్దు చేయబడిందిగా వెంటనే ప్రకటించండి. ఇప్పటికే ఈ వ్యవహారం రసాభాసంగా తయారు అయింది. ఇప్పుడు మీ సంఘం నా ఉపన్యాసాన్ని యధాతథంగా అంగీకరించడానికి సిద్ధపడినప్పటికీ, అధ్యక్షత వహించడానికి నేను మాత్రం ఇక సమ్మతించలేను. ఉపన్యాసాన్ని రూపొందించడంలో నేను చేసిన శ్రమను ప్రశంసించినందుకు కృతజ్ఞుణ్ణి. ఇతరులకు ఎవ్వరికి లాభం చేకూరినా, లేకపోయినా నా శ్రమవల్ల నేను కృతకృత్యుడనే అయినాను! అయితే నా ఆరోగ్యం సరిగాలేని సమయంలో ఇలాంటి అధిక శ్రమకు లోనుకావలసి రావడం ఒక్కటే విచారకరం.

భవదీయుడు

బి.ఆర్. అంబేడ్కర్

నన్ను అధ్యక్షుడిగా ఎన్నికచేసి, తరువాత మండలి ఎందుకు రద్దు చేసుకొన్నదో ఈ ఉత్తర ప్రత్యుత్తరాలనుబట్టి పాఠకులు గ్రహించగలరు. ఈ వ్యవహారంలో పొరపాటు ఎవ్వరిదో కూడా గుర్తించగలరు. ఒక అధ్యక్షుణ్ణి ఏర్పాటుచేసుకొని, ఆ అధ్యక్షుని అభిప్రాయాలతో ఒక ఆహ్వానసంఘం ఏకీభవించని కారణంగా, ఆ అధ్యక్షుడినే రద్దు చేసుకోవడం బహుశ ఇంతకు ముందెప్పుడూ జరిగి వుండలేదనుకుంటాను. అది జరిగివున్నా లేకపోయినా - ఒక సవర్ణ హిందువుల మహాసభకు అధ్యక్షత వహించడానికి నేను ఆహ్వానించబడటం నా జీవితంలో ఇదే మొదటిసారి. ఇది ఈవిధంగా విషాదాంతంగా ముగియడం నిజంగా శోచనీయం.

అయితే, ఒక ప్రక్క మూఢాచారపరాయణులైన తోటి మానవులను నొప్పించలేని సవర్ణ హిందూ సంస్కర్తలు - మరొక ప్రక్క సంస్కరణ జరిగి తీరాలనీ, వేరే గత్యంతరం లేదనీ పట్టుబట్టే ఆత్మాభిమానులైన అస్పృశ్యులూ - వారి మధ్య ఇంతకంటే భిన్నంగా సామరస్యం ఎలా వుంటుంది? వారి మధ్యవున్న ఈ శోచనీయ సంబంధం దృష్ట్యా వేరే సత్ఫలితాల నెలా ఆశించగలం?

రాజగృహ,
దాదర్,
బొంబాయి 15-5-1936 బి.ఆర్. అంబేడ్కర్

డాక్టర్ అంబేడ్కర్‌గారి

అధ్యక్షోపన్యాసం

(1936లో, లాహోరులోని జాత్‌పాత్ తోడల్ మండలివారి వార్షిక మహాసభ
కోసం తయారుచేయబడినట్టిది)

★ ★ ★

(ఈ ఉపన్యాసంలో డాక్టర్ అంబేడ్కర్ వెలిబుచ్చిన భావాలతో ఆహ్వానసంఘంవారు
ఏకీభవించక మహాసభనే రద్దుచేసుకొన్నందువల్ల ఇది ప్రసంగించబడలేదు)

మిత్రులారా!

ఈ మహాసభకు అధ్యక్షత వహించడానికి నన్ను ఎంతో దయతో ఆహ్వానించిన జాత్‌పాత్ తోడక్ మండలి సభ్యుల్ని చూస్తే నాకు నిజంగా విచారం కలుగుతున్నది. నన్ను అధ్యక్షుడుగా ఎన్నిక చేసినందుకు వారు ఎన్నో ప్రశ్నలకు సమాధానం చెప్పుకోవలసి వుంటుంది. లాహోరులో జరిగే మహాసభకు అధ్యక్షుడుగా ఒక మనిషిని బొంబాయి నుంచి ఎందుకు దిగుమతి చేసుకోవలసి వచ్చిందో జవాబు చెప్పవలసిందిగా మండలిని కోరబడవచ్చు. నాకంటే ఎక్కువ అర్హుడైన వ్యక్తి మండలికి సులభంగానే లభించి ఉండేవారని నా ఉద్దేశం. నేను హిందువులను విమర్శించిన వాడిని. వారు ఆరాధించే మహాత్ముడి అధికారాన్ని ప్రశ్నించినవాడిని. వారు నన్ను ద్వేషిస్తారు. తమ తోటలో ఒక పాముగా వారు నన్ను భావిస్తారు. అందువల్ల ఈ గౌరవ స్థానానికి నన్ను ఎందుకు ఆహ్వానించవలసి వచ్చిందో వివరించవలసిందిగా రాజకీయ మనస్కులైన హిందువులు మండలిని అడగకమానరు. ఇది ఒక పెద్ద సాహస కార్యం. కొందరు రాజకీయ హిందువులు దీనిని ఒక అవమానంగా భావించుకొన్నప్పటికీ నేను ఆశ్చర్యపడను. సామాన్య హిందువులకు కూడా ఈ నా ఎన్నిక ఏవిధంగాను సంతోషదాయకంగా ఉండబోదు.

అధ్యక్షుడిని ఎన్నిక చేయడంలో శాస్త్రీయ నిర్దేశాన్ని ఎందుకు ధిక్కరించవలసి వచ్చిందో జవాబు చెప్పవలసిందిగా మండలిని అడుగుతారు. మూడు వర్ణాలకు గురువుగా బ్రాహ్మణుడిని శాస్త్రాలు నియమిస్తున్నాయి. "వర్ణానాం బ్రాహ్మణో గరు:" అనేది శాస్త్రాల ఆదేశం. అందువల్ల హిందువులు ఎవ్వరి నుంచి బోధనలు గ్రహించాలో, ఎవ్వరి నుంచి గ్రహించకూడదో మండలికి తెలిసి ఉన్నదే.

మరొక డెవడూ – అతడెంత మేధావీ, పండితుడూ అయినా సరే – హిందువులకు గురువుగా ఉండడానికి శాస్త్రాలు అంగీకరించవు. గురువుగా ఉండే అర్హత ఒక్క బ్రాహ్మణుడికే ఉంది.

హిందూ రాజ్యాన్ని స్థాపించడానికి శివాజీని ప్రేరేపించాడని చెప్పబడే మహారాష్ట్ర బ్రాహ్మణ సాధువు, రామదాసు ఈ విషయాన్ని స్పష్టంగా చెప్పాడు. మత, రాజకీయ సాంఘిక సంబంధమైన "దాస్‌బోధ్" అనే తన మరాఠీ పద్య గ్రంథంలో రామదాసు హిందువుల నుద్దేశించి ఒక ప్రశ్న అడిగాడు. "పండితుడైనంత మాత్రంచేత ఒక కింది కులస్థుడిని గురువుగా అంగీకరిస్తామా?" అని ప్రశ్నించి, దానికి తానే జవాబు చెప్పాడు "అంగీకరించం" అని. ఏది ఏమైనప్పటికీ, దానిపై విసరబడే ఏ ప్రశ్నలకైనా జవాబు చెప్పుకొనే బాధ్యత మండలికి సంబంధించినట్టిది. దాన్ని మండలికే వదిలేద్దాం.

అధ్యక్షుని కోసం మండలి బొంబాయి వరకూ ఎందుకు ప్రయాణం చెయ్యవలసి వచ్చిందో – హిందువులకు గిట్టని, అందులోనూ సవర్ణులకు నచ్చని తక్కువజాతి వాడైన

ఒక అస్పృశ్యుణ్ణి తమ సభలో ఉపన్యసించవలసిన అధ్యక్షునిగా నిర్ణయించవలసినంత కింది మెట్టుకు ఎందుకు దిగిపోయిందో – ఆ విషయాలన్నీ మండలికే తెలుసు. నాకు సంబంధించినంతవరకు ఈ ఆహ్వానాన్ని నేను కొంత అయిష్టంగానే అంగీకరించాను. నాతోటి అస్పృశ్యులకు కూడా నేను దీనికి అంగీకరించడం ఇష్టంలేదు. నేనంటే హిందువులకు ఎంతగా అయిష్టమో నాకు తెలుసు. నేను వారి మిత్రకోటిలోని వాడిని కాదని కూడా తెలుసు. ఇదంతా తెలుసు కనుకనే, నేనెప్పుడూ వారికి దూరంగానే ఉంటూ ఉంటాను. నా భావాలు వారిపై రుద్దడానికి వారి సాన్నిహిత్యాన్ని నే నభిలషించను. నా స్వంత వేదిక నుంచి నేను నా అభిప్రాయాలను ప్రకటిస్తాను. అలా చేస్తేనే వారికి ఎంతో చిరాకూ, తపనా కలుగుతూ ఉంటాయి. అందువల్లనే, నేను హిందువుల వేదికను ఎక్కి ప్రత్యక్షంగా నా భావప్రకటనలకు దిగలేదు. వారికి దూరంగా, పరోక్షంగా నేను ఇంతవరకు ఆ పనిచేస్తున్నాను. నేను ఇప్పుడు ఇక్కడ వున్నానంటే, అది మీ కోరికపైనే కాని నా ఇష్టంపైన కాదు. మీ ఉద్యమం సాంఘిక సంస్కరణ. నాకు చాలా ఇష్టమైనదీ, నన్నాకర్షించేదీ ఈ ఉద్యమం. దాని ప్రగతికి తోడ్పడగల అవకాశం నాకు కల్గినప్పుడు – పైగా అలా నేను తోడ్పడగలనని మీరు అనుకున్నప్పుడు – అట్టి అవకాశాన్ని వదులుకోవడం విజ్ఞత కాదనే దృష్టితోనే నేను ఈ అధ్యక్ష పదవికి అంగీకరించాను. ఏ సమస్యతో మీరు కొట్టుమిట్టాడుతున్నారో ఆ సమస్యను పరిష్కరించడానికి నే నీ రోజున చెప్పబోతున్న విషయాలు కొద్దిమాత్రమైనా తోడ్పడగలవో, లేదో నిర్ణయించుకోవలసింది మీరు. నేను చెయ్యగల్గిందంతా ఈ సమస్యపై నాకు కల అభిప్రాయాలను మీ ముందుంచడం.

సాంఘిక సంస్కరణలకు, రాజకీయవాదుల వ్యతిరేకత

సంఘసంస్కరణ మార్గం స్వర్గానికి వెళ్ళే మార్గం వంటిది. ముఖ్యంగా భారత దేశంలో ఇది ముళ్లబాట వంటిది. ఎన్నో కష్టాలతో కూడుకొన్నట్టిది. ఈ దేశంలో సంఘసంస్కరణకు మిత్రులు కొద్దిమంది, శత్రువులు అనేకమంది. ఈ శత్రువులు రెండు వర్గాలు. ఒక వర్గం రాజకీయ సంస్కర్తలు. రెండవ వర్గం సోషలిస్టులు.

సాంఘిక సామర్థ్యం లేకుండా, ఇతర కార్యరంగాలలో శాశ్వతమైన అభ్యుదయం సాధ్యం కాదనీ – దురాచారాలు తెచ్చిపెట్టిన కుట్ర కారణంగా హిందూ సంఘం సామర్థ్యాన్ని కోల్పోయిందనీ – ఈ దురాచారాలను నిర్మూలించడానికి నిరంతరం కృషిచేయవలసి వున్నదనీ ఒక సమయంలో సర్వత్రా గుర్తించబడింది. అలా గుర్తించబడినందువల్లనే జాతీయ కాంగ్రెసు ఆవిర్భావంతోపాటు, సాంఘిక మహాసభ కూడా ఆవిర్భవించింది. దేశంలో రాజకీయ వ్యవస్థలోని లోపాలను సరిదిద్దడానికి కాంగ్రెసు పూనుకుంటే, హిందూసంఘంలో లోపాలను తొలగించడానికి సాంఘిక మహాసభ పూనుకొన్నది. కాంగ్రెసు, సాంఘిక మహాసభ రెండూ ఒకే ఉద్యమం యొక్క రెండు విభాగాలుగా చాలాకాలం పనిచేశాయి. అవి రెండూ తమ వార్షిక సమావేశాలను ఒకే పందిరిలో జరుపుకొనేవి కూడా. కాని, ఈ రెండు విభాగాలూ ఆ తరువాత రెండు పార్టీలుగా విడి

పోవడం జరిగింది. ఒకటి రాజకీయ సంస్కరణల పార్టీ, రెండవది సాంఘిక సంస్కరణల పార్టీ. ఈ రెండు పార్టీల మధ్య తీవ్రమైన ఒక వివాదం కూడా చెలరేగింది. రాజకీయ సంస్కరణల పార్టీ జాతీయ కాంగ్రెసుకూ, సాంఘిక సంస్కరణల పార్టీ సాంఘిక మహాసభకూ మద్దతును ఇవ్వసాగాయి. ఈ రెండు సంస్థలూ క్రమంగా రెండు శత్రుపక్షాలుగా తయారయ్యాయి.

ఇంతకూ, వివాద విషయమేమిటంటే, 'రాజకీయ సంస్కరణ జరిగే ముందుగానే సాంఘిక సంస్కరణ జరగాలి' అనేది. ఒక పది సంవత్సరాలపాటు ఈ పోరాటం జరిగింది. ఈ రెండు శక్తులు సమాన బలంతో ఉండేవి. ఏ ఒక్కదానికి స్పష్టంగా విజయం లభించలేదు. అయితే, ఆ తరువాత సాంఘిక మహాసభ బలం సన్నగిల్లడం ప్రారంభమై, క్రమేణా దిగజారడం సంభవించింది. విద్యావంతులైన హిందువులు, అధిక సంఖ్యాకులు సాంఘిక సంస్కరణపట్ల నిర్లక్ష్యం చూపుతున్నారనీ, రాజకీయ పురోగమనంపట్లనే వారు సుముఖులై ఉన్నారనీ సాంఘిక మహాసభ సమావేశాలకు అధ్యక్షత వహించిన పెద్ద మనుషులు విచారం ప్రకటించసాగారు. కాంగ్రెసు సమావేశాలకు పెద్ద సంఖ్యలో జనం హాజరయ్యేవారు. అంతేకాక దానిపట్ల సానుభూతిని కలిగివుండే వారి సంఖ్య అంతకంటే అధికంగా ఉండేది. సాంఘిక మహాసభకు హాజరయ్యేవారి సంఖ్య మాత్రం చాలా తక్కువగా, నామమాత్రంగా వుండేది. ఈ బలం క్రమంగా క్షీణించడంతోపాటు దానిపట్ల రాజకీయవాదుల శత్రుత్వం కూడా అధికం కాసాగింది. తదుపరి, తిలక్‌గారి నాయకత్వం వచ్చాక, సాంఘిక మహాసభకు తమ సమావేశాలను కాంగ్రెసు పందిళ్ళలో జరుపుకొనడానికి అంతకు ముందుండే అవకాశమూ, సహకారమూ కూడా లేకుండా పోయింది.

అంతేకాదు సాంఘిక మహాసభపట్ల దాని వ్యతిరేకుల విరోధం ఎంతవరకూ వెళ్లిందంటే – తమ సమావేశం కోసం స్వంతంగా ఒక పందిరి నిర్మించుకోడానికి కూడా వాళ్లు ఒప్పుకోలేదు. పైగా, స్వంత పందిరి నిర్మించుకొంటే, దానిని తగలబెడతామని బెదిరించారు కూడా. ఆవిధంగా ఆ రెంటి మధ్య విరోధం పెరిగి పెరిగి చివరకు రాజకీయ సంస్కరణల వర్గం బాగా బలపడడం, సాంఘిక సంస్కరణలకు సంబంధించిన సాంఘిక మహాసభ అదృశ్యమైపోయి విస్మరించబడడం జరిగింది. 1892లో అలహాబాదులో జరిగిన కాంగ్రెసు 8వ మహాసభకు అధ్యక్షత వహిస్తూ, శ్రీ డబ్ల్యు.సి. బెనర్జీ కావించిన ఉపన్యాసం సాంఘిక మహాసభ యొక్క మృత్యుసమాధి వద్ద చేసిన చివరి ప్రసంగంలా ధ్వనించింది. కాంగ్రెసు విధానానికి, వైఖరికి అది దర్పణం వంటిది. అందుకే అందులోని ఒక భాగాన్ని నేను ఇక్కడ ఉదహరించడానికి సాహసిస్తున్నాను. తన ఉపన్యాసంలో శ్రీ బెనర్జీ ఇలా అన్నాడు :

"మన సాంఘిక వ్యవస్థను సంస్కరించుకొనేటంతవరకూ మనం రాజకీయ సంస్కరణకు అర్హులం కాజాలమని చెప్పేవారితో నేను ఎంతమాత్రం ఏకీభవించలేను. వారి మాటలు నా ఓర్పును కూడా పోగొడుతున్నాయి. రాజకీయ సంస్కరణకు, సాంఘిక

సంస్కరణకు ఏమిటి సంబంధమో నాకు అర్థం కావడంలేదు. మన వితంతువులు అవివాహితులుగా ఉండిపోతున్నారు కాబట్టి, ఇతర దేశాలలో కంటే మనదేశంలో ఆడపిల్లలకు ముందుగా వివాహాలు జరుగుతున్నాయి. కాబట్టి మన భార్యలు, కుమార్తెలు మనతోపాటు వీధులలో షికార్లు కొట్టరు కాబట్టి, ఆక్సుఫర్డుకో, కేంబ్రిడ్జికో మన అమ్మాయిలను పంపించం కాబట్టి మన రాజకీయ సంస్కరణకు అర్హులం కాదంటారా? (హర్షధ్వనులు)"

(2) పీష్వాల పరిపాలనలో అస్పృశ్యుల అగచాట్లు

రాజకీయ సంస్కరణ కోసం శ్రీ బెనర్జీ వాదం అలా నడిచింది. విజయం కాంగ్రెసును వరించడంపట్ల చాలామంది హర్షించారు. అయితే, సాంఘిక సంస్కరణలో విశ్వాసం ఉన్న వాళ్ళను కొన్ని అనుమానాలు బాధించవా? శ్రీ బెనర్జీ చేసిన వాదం సవ్యమైందేనా? అదే తిరుగులేని తుది మాటా? దీనినిబట్టి విజయం ధర్మపక్షాన్నే వరించిందని అనుకోవచ్చునా? రాజకీయ సంస్కరణకు సాంఘిక సంస్కరణతో ప్రమేయంలేదని ఇది పూర్తిగా ధృవపరుస్తున్నదా? ఈరకమైన ప్రశ్నలు అనేకం సాంఘిక సంస్కరణాభిలాషుల్ని బాధిస్తాయి. ఈ సమస్యను మనం బాగా అర్థం చేసుకోవడానికి నేను రెండవ దృక్పథాన్ని వివరిస్తాను. నా వాదానికి సంఘంలో అస్పృశ్యులు ఎలా చూడబడుతున్నారు అనే వాస్తవాన్ని ఆధారంగా తీసుకొంటాను.

పీష్వాలు మహారాష్ట్రదేశాన్ని పరిపాలిస్తున్న రోజులలో పబ్లిక్ వీధులలో హిందువుని తోబాటు అస్పృశ్యుడు నడవకూడదు. అస్పృశ్యుని నీడ కూడా హిందువుని మైలపరచగలదు.

హిందువులు పొరపాటున కూడా తనని ముట్టుకొని మైలపడి పోకుండా, జాగ్రత్త కోసం అస్పృశ్యుడు ఆనవాలుగా తన ముంజేతికి కాని, మెడకు కాని నల్లని నూలు త్రాడును కట్టుకోవలసి ఉంది. పీష్వాల రాజధాని అయిన పూనాలో అస్పృశ్యుడు తన నడుముకు వెనుక ప్రక్క ఒక పొడుగుపాటి చీపురు కట్టుకొని, తన అడుగుజాడలను తుడిచి వేసుకొంటూ నడవవలసి ఉండేది. అస్పృశ్యుడు నడిచినందువల్ల మైలపడిన దారిలో హిందువుడు నడిచి మైలపడిపోతాడని భయం. పూనాలోనే అస్పృశ్యుడు తన మెడలో ఒక మట్టిముంత కట్టుకొని బయటికి వెళ్ళవలసి ఉండేది. అతడి ఉమ్మి నేలపై ఎక్కడైనా పడితే, దానిని ఎవ్వడైనా హిందువుడు పొరపాటున తొక్కితే, అది ఆ హిందువుణ్ణి మైలపరిచే అవకాశం ఉంది కనుక, ఉమ్మి ముంతలో వేసుకునేందుకు ఆ ఏర్పాటు. పీష్వాల రాజ్యంలో అస్పృశ్యుల పరిస్థితి ఇది.

అదలా ఉంచి, ఇటీవలి వాస్తవ పరిస్థితులను, సంఘటనలను గమనించి చూద్దాం. మధ్య భారతదేశంలో ఒక అస్పృశ్య కులమైన "బాలాయీ" ప్రజల మీద హిందువులు జరిపే దౌర్జన్యాలను మనం ఇక్కడ ఉదాహరణకు తీసుకోవచ్చు. ఈ విషయంలో "టైమ్స్ ఆఫ్ ఇండియా" పత్రిక 1928 జనవరి నాల్గవ తేదీ సంచికలో ఒక రిపోర్టు వచ్చింది.

ఇండోరు సంస్థానంలో, ఇండోరు జిల్లాలోని కనారియా, బిచోళి, హాఫిసిసి, భిచోలిమర్దన, మరొక సుమారు పదిహేను ఇతర గ్రామాలకు చెందిన అగ్రవర్ణ హిందువులు అనగా - కలోతాలు, రాజపుత్రులు, బ్రాహ్మణులు - ఆ గ్రామాల పటేలు (మునసబు), పట్వారీలతో సహా - తమ తమ గ్రామాలలోని బాలాయి ప్రజలకు ఒక శ్రీ ముఖం జారీచేసినట్లు ఆ రిపోర్టు తెల్పుతున్నది. ఆ శ్రీ ముఖం ఏమిటంటే - బాలాయి ప్రజలు (అస్పృశ్యులు) తమతోపాటు తమ మధ్య బ్రతకాలంటే తాము చెప్పిన నియమాలకు బద్ధులై నడుచుకోవాలని. ఆ నియమాలు ఇవి :

1. బాలాయీలు జరీ అంచు పాగాలను ధరించకూడదు.
2. రంగు రంగులుగాను లేక నాజూకుగాను ఉండే అంచులు గల ధోవతులను ధరించకూడదు.
3. ఎవరైనా హిందువులు చనిపోతే వెంటనే ఆ వార్తను చనిపోయిన వాని బంధువులకు తెలియపర్చాలి - ఆ బంధువులు ఎంత దూరంలో ఉన్నా సరే!
4. అన్ని హిందూ వివాహాలకు బాలాయీలు ఊరేగింపుల ముందూ, వివాహ సమయంలోను కూడా డప్పులు వాయించాలి.
5. బాలాయీ స్త్రీలు బంగారు, వెండి నగలు ధరించకూడదు. వాళ్ళు నాజూకు గౌనులను గాని, జాకెట్లను గాని ధరించకూడదు.
6. బాలాయి స్త్రీలు హిందూ స్త్రీల కానుపులు అన్నిటికీ విధిగా హాజరై సేవచేసి తీరాలి.
7. ప్రతిఫలం కోరకుండా బాలాయీలు హిందువులకు అన్ని పనులూ చేసి తీరాలి. ఏ హిందువుడైనా దయతలచి ఏదైనా ఇస్తే మాత్రం పుచ్చుకోవచ్చు.
8. ఈ షరతుల ప్రకారం బాలాయీ ప్రజలు నడుచుకోడానికి ఇష్టపడకపోతే వాళ్ళు వెంటనే గ్రామాలను విడిచిపెట్టి పోవాలి.

బాలాయీలు ఈ షరతులను తిరస్కరించారు. దానితో హిందువులు వాళ్ళపై కఠిన చర్యలకు ఉపక్రమించారు. బాలాయీ ప్రజలు గ్రామ బావుల నుంచి నీళ్ళు తీసుకువెళ్లకూడదు. తమ పశువుల్ని మేతకు విడవకూడదు. హిందువులకు చెందిన భూమిలో నుంచి నడవకూడదు. అంటే - బాలాయి వ్యక్తికి చెందిన పొలం చుట్టూ హిందువుల పొలాలు గనుక ఉంటే - అట్టి తన పొలంలోకి వెళ్ళే అవకాశం ఆ బాలాయి వ్యక్తికి లేదన్నమాట! ఈ నిషేధాలు చాలక, బాలాయి వ్యక్తుల పొలాలలోకి హిందువులు తమ పశువుల్ని యథేచ్ఛగా వదలసాగారు.

హిందువులు పెడుతున్న ఈ హింసల నుంచి, ఉపద్రవాల నుంచి తమను కాపాడవలసిందిగా దర్బారుకు బాలాయీలు అర్జీలు పెట్టుకొన్నారు. అయితే - సకాలంలో

వారికి ఎట్టి సహాయమూ లభించనందువల్ల, హిందువుల హింసాకాండ రోజు రోజుకూ పెచ్చరిల్లడంవల్ల, వందలకొలది బాలాయిలు భార్యాబిడ్డలను తీసుకొని, తరతరాలుగా తమ పూర్వీకులు నివసించిన తమ మాతృస్థలాన్ని విడిచి పెట్టుకొని - ధార్, దేవాస్, బగ్లీ భూపాల్, గ్వాలియర్ మొదలయిన పొరుగు సంస్థానాలలోని గ్రామాలకు వలస పోక తప్పలేదు. అక్కడ వాళ్ళ బ్రతుకులు ఎలా తెల్లవారాయి అనేది ప్రస్తుతానికి వదిలేద్దాం. బాలాయి కులం అస్పృశ్యులకు అక్కడి హిందువుల నుండి ఎదురైన హింసాకాండ గురించే నేను చెప్పేది.

గుజరాత్‌లోని కవితా గ్రామానికి చెందిన సంఘటన గత సంవత్సరం జరిగినట్టిదే! గ్రామంలోని గవర్నమెంటు స్కూళ్ళలోకి తమ పిల్లల్ని చేర్చుకోవలసిందిగా పట్టు పట్టవద్దని అక్కడి అస్పృశ్యులకు హిందువులు ఒక శ్రీముఖం జారీచేసారు. అక్కడి అస్పృశ్యులు హిందువుల అభీష్టాలకు వ్యతిరేకంగా తమ పౌరహక్కులు రక్షించుకోడానికి సాహసించి ఎన్ని బాధలు పడ్డారో ఇక్కడ నేను వివరించనక్కరలేదు. అదంతా మీకు బాగా తెలుసు. గుజరాత్‌లోని అహమదాబాద్ జిల్లాలోని జాను గ్రామంలో జరిగిన సంఘటన కూడ మీరందరూ ఎరిగిందే. 1935 నవంబరులో కొంచెం కలిగిన కుటుంబాలకు చెందిన అస్పృశ్య స్త్రీలు నీళ్ళు పట్టుకోడానికి కుండలకు బదులు బిందెలను వాడడం మొదలు పెట్టారు. ఈ మార్పు తమ హోదాకు భంగకరమని భావించిన హిందువులు ఆ స్త్రీలపై దౌర్జన్యం జరిపారు. ఇలాంటి సంఘటనే ఒకటి ఈ మధ్య జయపూర్ సంస్థానంలోని చక్వారా గ్రామంలో జరిగినట్టు పత్రికా వార్తల వల్ల తెలుస్తున్నది.

ఆ గ్రామానికి చెందిన ఒక అస్పృశ్యుడు యాత్ర చేసుకొని తిరిగివచ్చి ఆ గ్రామంలోని తన తోటి అస్పృశ్యులకు మత సంబంధమైన ఒక విందు ఏర్పాటుచేశాడు. విందు కొంచెం బాగా చేద్దాం అనుకొన్నాడు. విందులో వడ్డించిన వివిధ పదార్థాలలో నేయి ఒకటి. భోజనం వడ్డించబడింది. అతిథులందరూ తినడం ప్రారంభించారు. అంతలోనే ఆ గ్రామానికి చెందిన హిందువులు వందలమంది హఠాత్తుగా ఆ విందు పార్టీని ముట్టడించి, విందారగిస్తున్న అస్పృశ్యులమీద పడి, అందినంత మందిని చావగొట్టి, ఆహార పదార్థాలను చిందరవందర చేసి, నానా బీభత్సము చేశారు. అమాయకంగా అన్నాలు తింటున్న అసహాయులైన అస్పృశ్యుల మీదకు ఇంతటి దౌర్జన్యంగా దండెత్తడం ఎందుకు జరిగినట్టు? అందుకు హిందువులు చెప్పిన కారణం ఒకే ఒకటి, ఆ విందులో నేయి ఉపయోగించబడడం!

అస్పృశ్యుడైన వ్యక్తి విందులో నేయి వడ్డించడం! అస్పృశ్యులు దానిని తినడం! అస్పృశ్యులు నేతిని వాడడం గర్వపోతుతనాన్ని ప్రదర్శించడమట! అది హిందువుల దర్జా హోదాలకు భంగకరమట! అదే హిందువులు జరిపిన అంతటి అఘాయిత్యానికి కారణం. నేయి కలవాడు తినే పదార్థం కావచ్చు, కాని అది ఉన్నతస్థాయికి సూచకం

అని ఎవరంటారు? అంటే అస్పృశ్యుడు తాను కొనుక్కోగల శక్తి ఉన్నా సరే, నేతిని ఉపయోగించడం అహంకార సూచకమన్నమాట! ఆహారంలో నేతిని వాడుకొనే ప్రత్యేక హక్కుగల హిందువుడి ఔన్నత్యాన్ని భంగపరచడం అన్నమాట! అస్పృశ్యుడు నేతిని ఉపయోగించడం హిందువునిపట్ల ఘోరమైన అపరాధం చెయ్యడం అన్నమాట! ఈ సంఘటన 1936 ఏప్రిల్ 1వ తేదీ ప్రాంతంలో జరిగింది.

(3) ఒక వర్గాన్ని పాలించే అధికారం, మరొక వర్గానికి ఎక్కడిది?

ఈ సంఘటన లన్నిటినీ పేర్కొన్న తరువాత, ఇప్పుడు సాంఘిక సంస్కరణకు ఎందుకు ప్రాధాన్యం ఇవ్వాలో మనవి చేస్తాను. ఈ విషయంలో శ్రీ బెనర్జీ ప్రతిపాదించిన వాద పద్ధతినే నేను చాలావరకు అనుసరిస్తాను. అదే ధోరణిలో నేను రాజకీయ మనస్కులైన హిందువులను ప్రశ్నలు అడుగుతున్నాను. అస్పృశ్యులవంటి అత్యధిక సంఖ్యాకులైన మీ స్వంత దేశీయుల్ని ప్రభుత్వ పాఠశాలలలోకి మీరు రానివ్వడం లేదుకదా! అయినప్పటికి కూడా, మీరు రాజకీయ అధికారాన్ని పొందడానికి అర్హులేనా? ప్రభుత్వ బావుల నుంచి అస్పృశ్యులు నీళ్ళు తోడుకోడానికి మీరు అనుమతించడం లేదు. అయినప్పటికి కూడ, మీరు రాజకీయ అధికారాలకు అర్హులేనా? పబ్లిక్ వీధులలో అస్పృశ్యులు నడవడానికి మీరు ఇష్టపడడం లేదు! అయినప్పటికి కూడా, మీరు రాజకీయాధికారాలకు అర్హులేనా! అస్పృశ్యులు తమ ఇష్టం వచ్చిన దుస్తులను నగలను ధరించడానికి మీరు ఒప్పుకోవడం లేదు. అయినప్పటికీ, మీరు రాజకీయాధికారానికి అర్హులేనా? అస్పృశ్యులు తమకు నచ్చిన తిండిని తాము తినడాన్ని కూడా మీరు ఓర్చుకోవడం లేదు. అయినప్పటికీ, మీరు రాజకీయాధికారానికి అర్హులేనా?

ఈ విధమైన ప్రశ్నలను ఎన్నిటినైనా నేను అడగగలను. కాని ఇవి చాలు. అయితే ఈ ప్రశ్నలకు శ్రీ బెనర్జీ ఏమి సమాధానం ఇచ్చి ఉండేవాడో! వివేకం గల ఏ మనిషీ కూడా "అర్హులే" అని జవాబు ఇవ్వడానికి సాహసిస్తాడని నే ననుకోను. ఒక దేశాన్ని పరిపాలించే అర్హత మరొక దేశానికి లేదనే "మిల్లు" దొర సిద్ధాంతాన్ని పదే పదే వల్లించే ప్రతీ కాంగ్రెసు వ్యక్తీ, ఒక వర్గం ప్రజల్ని అణగద్రొక్కి ఉంచే అధికారం మరొక వర్గానికి లేదనే విషయాన్నీ అంగీకరించి తీరాలి.

అయితే – మరి సాంఘిక సంస్కరణల పార్టీ లక్ష్యం ఎందుకు వీగి పోయినట్టు? అది ఎందుకు ఓడిపోయిందో సరిగా అర్థం చేసుకోవాలంటే, అది వాంఛించిన సాంఘిక సంస్కరణ స్వరూపం ఎలాంటిదో పరిశీలించవలసి ఉంది. సాంఘిక సంస్కరణను రెండు విభాగాలుగా మనం గుర్తించవలసి ఉంది. అందులో ఒకటి హిందూ కుటుంబానికి చెందినది. రెండోది హిందూ సమాజాన్ని సంస్కరించి పునర్వ్యవస్థీకృతం చెయ్యవలసిన అగత్యానికి చెందినది. హిందూ కుటుంబాన్ని సంస్కరించడమంటే వితంతు వివాహాలు చెయ్యడం, బాల్య వివాహాలు మానడం మొదలయినట్టివి. హిందూ సమాజాన్ని సంస్కరించడం అంటే ముఖ్యంగా కుల వ్యవస్థను రద్దు చెయ్యడం. సాంఘిక మహాసభ

ప్రధాన లక్ష్యం కేవలం అగ్రవర్ణ హిందూ కుటుంబంలో ఏదో కొంత మార్పు తీసుకురావడం మాత్రమే! ఆ మహాసభకు చెందిన సభ్యులలో ఎక్కువమంది ఉన్నతస్థాయిలోని అగ్రవర్ణ హిందువులు. కుల వ్యవస్థను నిర్మూలించాలన్న అవసరాన్ని వారు గుర్తించరు. గుర్తించినా, అందుకొరకు ఆందోళన చేసే ధైర్యం వారికి లేదు. సహజంగా తమకు మాత్రమే సంబంధించిన సమస్యలు వారి కెక్కువ ముఖ్యం. అవి వారిలో ప్రబలివున్న నిర్బంధ వైధవ్యం, బాల్య వివాహాలు వంటి దురాచారాలను నిర్మూలించడం వంటివి. హిందూ సమాజాన్ని సంస్కరించడానికి వారు నడుం కట్టి ముందుకురారు. అందుచేత, వారి పోరాటం కుటుంబ సంస్కరణకు మాత్రమే పరిమితమైంది. సంఘసంస్కరణ అంటే కులవ్యవస్థను నిర్మూలించడం అన్న భావమే వారికి లేకపోయింది. అందువల్లనే సంఘ సంస్కరణల పార్టీ వీగిపోయింది.

సాంఘిక సంస్కరణను దిగదొక్కి, రాజకీయ సంస్కరణ ముందడుగు వేసిందన్న యదార్థాన్ని ఎవ్వరూ కాదనరు. అది నిజమైన పురోగమనం కాదని నేనెంత వాదించినా, జరిగిన దానిని తిరగతోడడం సాధ్యం కాదనే విషయం కూడా నాకు తెలుసు. అయితే, ఈ వాదానికి విలువ మాత్రం ఉంది. సాంఘిక సంస్కరణవాదులు ఎందుకు అపజయం పొందారో అది వివరిస్తుంది. సాంఘిక సంస్కరణ అంటే కేవలం కుటుంబ సంస్కరణ అని అనుకున్నప్పుడు, రాజకీయ పక్షం సాధించిన విజయం చాలా స్వల్పమైంది. ఈ దృష్ట్యా చూస్తే, రాజకీయ సంస్కరణకు ముందుగా సంఘ సంస్కరణ జరగనక్కర లేదనే వాదం ఒక విధంగా అంగీకార యోగ్యం కావచ్చు. నిజానికి సాంఘిక సంస్కరణ అంటే సమాజ పునర్నిర్మాణమనీ, అట్టి సమాజ పునర్నిర్మాణానికే ముందు ప్రాముఖ్యం ఇవ్వాలి గాని దానికి ముందు రాజకీయ సంస్కరణను చేపట్టడం వాంఛనీయం కాదనీ చెప్పే నా ప్రతిపాదనను ఎవ్వరూ కాదనలేరు. రాజ్యాంగ చట్టాలను రూపొందించే నాయకులు సాంఘిక శక్తులను దృష్టిలో ఉంచుకొనక తప్పదని కారల్‌మార్క్స్‌కు మిత్రుడు, సహచరుడు అయిన ఫెర్డినాం అసాల్ వంటి ధీశాలి కూడా ఉద్ఘాటించి ఉన్నాడు. 1862లో ఒక ప్రష్యను ప్రజల సమావేశంలో మాట్లాడుతూ శ్రీ లాస్సెలీ ఇలా అన్నాడు :

"రాజ్యాంగ సంబంధమైన ప్రశ్నలు ప్రాథమికంగా ధర్మానికి సంబంధించినవి కావు. అవి బలానికి సంబంధించినట్టివి. ఒక దేశపు వాస్తవిక రాజ్యాంగం ఆ దేశపు శక్తి యొక్క వాస్తవ పరిస్థితిపై ఆధారపడి ఉంటుంది. కాగా, రాజకీయ సంవిధానాలు సమాజంలో అమలులోవున్న శక్తుల యొక్క వాస్తవ పరిస్థితులను సిసలుగా వ్యక్తీకరించి నప్పుడే వాటికి విలువ, శాశ్వతస్థాయి సిద్ధిస్తాయి".

అయితే, దీనికి మనం ప్రష్యా వరకు వెళ్ళనక్కరలేదు. మనదేశంలోనే అందుకు సాక్ష్యాధారం ఉంది. కమ్యూనల్ అవార్డులోని ★ విశిష్టత ఏమిటి? రాజకీయ అధికారాన్ని నిర్దిష్ట శాతాలలో వివిధ వర్గాలకు, మతాలకు పంచడంలోగల అర్థం ఏమిటి? నా దృష్టిలో దీని విశిష్టత ఇది – సాంఘిక వ్యవస్థను రాజకీయ సంవిధానం ఎల్లప్పుడూ దృష్టిలో

★ భారతదేశంలో బ్రిటిష్ పాలకులు స్థానిక పరిపాలన మీద ఇచ్చిన తీర్పు.

ఉంచుకోక తప్పదు. ఇండియాలో రాజకీయ సమస్యకు సాంఘిక సమస్యతో ఏమీ సంబంధం లేదని వాదించే రాజకీయ నాయకులు ఇప్పుడు రాజ్యాంగ నిర్మాణంలో సాంఘిక సమస్య ప్రాముఖ్యాన్ని తప్పనిసరిగా గుర్తించవలసి వచ్చినట్లు దీనివల్ల రుజువు అవుతున్నది. వాస్తవానికి – సాంఘిక సంస్కరణపట్ల వారు చూపిన ఉపేక్ష, నిర్లక్ష్యం తెచ్చిపెట్టిన ప్రతి ఫలమే ఈ కమ్యూనల్ అవార్డు అనవచ్చు. సాంఘిక సంస్కరణల పక్షానికి ఇది ఒక గొప్ప విజయం. ఆనాడు అపజయం పొందినప్పటికీ –సాంఘిక సంస్కరణ అవశ్యం అప్రతిహత మైనట్టిదే అని ఈ అవార్డు రుజువు చేస్తున్నది. చాలామంది ఈ పర్యవసానాన్ని అంగీకరించరని నాకు తెలుసు. కమ్యూనల్ అవార్డు కృత్రిమమైనట్టిదనీ, అది మైనారిటీలకు నిరంకుశ ప్రభుత్వానికీ మధ్యగల అపవిత్ర స్నేహ సంబంధాల ఫలితమనీ చాలామంది అనుకొంటున్న మాట నిజమే! అలా అనుకోవడంలో వారికి ఒక విధమైన ఆత్మ తృప్తి ఉంటుంది. అంతే.

రాజకీయ విప్లవానికి ముందు, సాంఘిక విప్లవం జరగాలి!

నా వాదనలకు ఉపబలకంగా కమ్యూనల్ అవార్డు ఉదాహరణ చాలదని అంటే, దాన్ని అలా వదిలేద్దాం. ఐర్లాండుకేసి ఒకసారి దృష్టిని మరల్చుదాం. ఐరీష్ హోమ్‌రూల్ చరిత్ర మనకు చెపుతున్న గుణపాఠం ఏమిటి? దక్షిణ ఐర్లాండు ప్రతినిధులకు, *అల్‌స్టర్ ప్రతినిధులకు మధ్య సంప్రదింపులు జరుగుతున్నప్పుడు – దక్షిణ ఐర్లాండు ప్రతినిధి శ్రీ రెడ్‌మాండ్ అనే ఆయన, మొత్తం ఐర్లాండు అంతటికీ చెందిన హోమ్‌రూల్ సంవిధానంలోకి అల్‌స్టర్‌ను తీసుకువచ్చే నిమిత్తం, అల్‌స్టర్ ప్రతినిధులతో "మీకిష్టమైన రాజకీయ రక్షణలను ఎలాంటివైనా సరే కోరుకొనండి అవి మీకు ఇవ్వబడగలవు" అని అన్నాడు. అందుకు జవాబుగా అల్‌స్టర్ ప్రతినిధులు ఏమన్నారు? "వెధవ రాజకీయ రక్షణలు! అసలు ఏ షరతుల మీదనైనా సరే, మీచే పరిపాలించబడడానికి మేం చచ్చినా అంగీకరించం" అన్నారు. అల్‌స్టర్ ప్రజలు ప్రదర్శించిన వైఖరిని ఇండియాలో మైనారిటీ ప్రజలు ప్రదర్శించి ఉంటే, ఇక్కడ మెజారిటీ ప్రజల రాజకీయ లక్ష్యాల గతి ఏమై ఉండేదో ఆలోచించండి. వట్టిగనే మైనారిటీలను నిందించడం వల్ల ప్రయోజనం లేదు.

ఐరిష్ హోమ్‌రూల్ పట్ల అల్‌స్టర్ ప్రజల వైఖరితో పోల్చి చూస్తే, ఇక్కడ మన మైనారిటీల వైఖరి ఉదాత్తంగా లేదా! ఏవో కొన్ని రక్షణలతో తృప్తిపడి, ఏమాత్రమూ రాజకీయ విజ్ఞత కనబరచని మెజారిటీ పరిపాలన క్రింద తాము ఉండడానికి అంగీకరించిన మైనారిటీల విశాల దృక్పథానికి ఏమీ విలువ లేదా! సరే, అది అలా ఉంచండి. ముఖ్యమైన విషయం అదికాదు, అల్‌స్టర్ ప్రజలు అటువంటి వైఖరిని ఎందుకు ప్రదర్శించారనేది ముఖ్య ప్రశ్న. దానికి జవాబు ఒకటే. అల్‌స్టర్‌కూ, దక్షిణ ఐర్లాండుకూ మధ్య సాంఘిక సమస్య ఒకటి వుంది. కేతలిక్‌లకు, ప్రొటెస్టెంట్లకు నడుమ ఉన్న సమస్య అది. వాస్తవంగా అది ఒక కుల సమస్యే. ఐర్లాండులో "హోం రూల్" అంటే "రోం రూల్" అనే అల్‌స్టర్ ప్రజల ఉద్దేశం. అదే కారణం వారలా జవాబు చెప్పడానికి. కేతలిక్కులకు, ప్రొటెస్టెంట్లకు

* ఉత్తర ఐర్లండులో ఒక ప్రాంతం. ఐర్లాండు అంతటా కేతలిక్‌లు ఉండగా అల్‌స్టర్‌లో మాత్రం ప్రొటెస్టెంట్లు నివసిస్తారు.

మధ్యగల కుల సంబంధమైన సాంఘిక సమస్యే అక్కడి రాజకీయ సమస్య పరిష్కారానికి అడ్డు తగిలింది. అయితే, అక్కడ కూడా సామ్రాజ్యవాదుల కుతంత్రం పనిచేసిందని మీరనవచ్చు. పోనీ, ఐర్లాండు ఉదాహరణను కూడా ఒక పక్కన పెట్టేద్దాం.

రోమ్ చరిత్ర నుంచి మీకు మరొక సాక్ష్యాన్ని ఉదహరిస్తాను. ఇక్కడ కూడా దుష్టశక్తులు ఏవో పనిచేశాయని చెప్పడానికి వీలులేని ఉదాహరణ ఇది.

రోమ్ యొక్క రిపబ్లికన్ సంవిధానంలో నేటి మన కమ్యూనల్ అవార్డు యొక్క లక్షణాలు ఎక్కువగా కలవన్న విషయం రోమ్ చరిత్రను చదువుకొన్న ఎవరికైనా సరే ఇట్టే తెలుస్తుంది. రోమ్‌లో రాజరిక (రాజుపాలన) పద్ధతి రద్దు చేయబడ్డప్పుడు, రాజ్యాధికారం కాన్సల్సుకు, పాంటీఫెక్స్ మెక్సిమాక్సుకు మధ్య విభజింపబడింది. రాజుకు గల మత ప్రమేయ రహితమైన అధికారం కాన్సల్సు పరమైంది. రాజు యొక్క మతాధికారం మెక్సిమాక్సుకు సంక్రమించింది. మతాతీత అధికారానికి చెందిన కాన్సల్స్ ఇద్దరిలోను వొకరు పెట్రిషియన్ గాను, రెండవవారు ప్లెబియన్‌గాను ఉండాలనీ, మతాధికారానికి చెందిన మెక్సిమాక్సు క్రింద ఉండే మతాచార్యులలో సగం మంది పెట్రిషియన్‌లుగాను, తక్కిన సగం మంది ప్లెబియన్‌లుగాను ఉండాలనీ సంవిధానంలో నిబంధించబడింది. నేటి మన కమ్యూనల్ అవార్డులో ఉన్న నిబంధనలవంటి నిబంధనలనే రోమ్ రిపబ్లిక్ సంవిధానం ఎందుకు ఏర్పాటు చేసుకోవలసి వచ్చింది? దానికి వొక్కటే సమాధానం. రోమ్‌లో సమాజం పెట్రిషియనులు, ప్లెబియనులు అనే రెండు స్పష్టమైన కులాలుగా (శాఖలుగా) ఏర్పడి ఉన్నారు. ఆ రెండు కులాలకు మధ్యగల సాంఘిక విభేదాలను గుర్తించవలసిన అగత్యం రోమ్ రిపబ్లికన్ సంవిధానానికి కల్గింది. ఒక మాటలో చెప్పాలంటే – రాజకీయ సంస్కరణ వాదులు ఏ దిక్కుకు చూచినా, గమనించదగ్గ విషయం ఒక్కటే! దేశానికి ఒక రాజకీయ సంవిధానం రూపొందించవలసి వచ్చినప్పుడు, అప్పటికి అమలులో వున్న సాంఘిక వ్యవస్థకు సంబంధించిన సమస్యలను ఎవరూ విస్మరించలేరు.

రాజకీయ సంవిధానాలపై మత, సాంఘిక సమస్యలు ఎక్కువ ప్రభావం కలిగి ఉంటాయనే నా వాదనకు ఉపబలకంగా (సమర్థించుకోవడానికి) ఇప్పుడు నే నిచ్చిన ఉదాహరణలు మరీ ప్రత్యేకమైనట్టివిగా కన్పించవచ్చు. బహుశ, అలాగే కావచ్చు. అయితే అంత మాత్రంచేత, వాటి అన్యోన్య ప్రభావం పరిమితం అని అనుకోకూడదు. చరిత్రను మనం పరిశీలించి చూసినట్లయితే, రాజకీయ విప్లవాల ముందు, వాటికి మార్గదర్శకమన్నట్టు మత, సాంఘిక విప్లవాలు జరుగుతూనే వచ్చినై. మార్టిన్ లూథర్ ప్రారంభించిన మత సంస్కరణోద్యమం ఐరోపా ప్రజల రాజకీయ విమోచనకు నాంది అయింది. ఇంగ్లాండులో ప్యూరిటానిజం రాజకీయ స్వాతంత్ర్య సంస్థాపనకు దారితీసింది. ప్యూరిటానిజం (క్రైస్తవ మతంలో మత పారిశుద్ధ్యాన్ని ప్రతిపాదించే ఒక శాఖ) నూతన ప్రపంచ స్థాపనకు నాంది అయింది. అమెరికా, స్వాతంత్ర్య సమరాన్ని గెలిచినట్టిది ప్యూరిటానిజమే. ప్యూరిటానిజం ఒక మతోద్యమం.

ముస్లిం సామ్రాజ్య విషయంలో కూడా ఇలాగే జరిగింది. మహమ్మద్ ప్రవక్త ప్రారంభించిన మత విప్లవంలో సమగ్ర పరిస్నాతులైన తరువాతనే, అరబ్బులు ఒక రాజకీయ శక్తిగా సంఘటితులు కాగలిగారు. హిందూదేశ చరిత్ర కూడా ఇందుకు భిన్నం ఏమీ కాదు. చంద్రగుప్తుడు నడిపించిన రాజకీయ విప్లవానికి బుద్ధుడు ఆవిష్కరించిన మత సాంఘిక విప్లవం పురోగామి అయింది. శివాజీ నడిపించిన రాజకీయ విప్లవానికి ముందు మహారాష్ట్ర భక్త వరేణ్యు లెందరో మత, సాంఘిక రంగాలలో సంస్కరణ కృషిచేసి ఉన్నారు. సిక్కులు నడిపించిన రాజకీయ విప్లవానికి ప్రాతిపదికగా గురునానక్ సాధించిన మత సాంఘిక విప్లవం ఎంతో వుంది. ఇలా ఎన్నైనా చూడవచ్చు. ఏ జాతి ప్రజల విషయంలోనైనా రాజకీయ వికాసానికి ముందుగా మానసిక విమోచనం. ఆత్మోత్తేజనం జరుగవలసి వుంటుందనడానికి ఈ ఉదాహరణలు చాలు.

సోషలిస్టుల భ్రమలు, అయోమయ విధానాలు

ఇప్పుడు సోషలిస్టుల సంగతి ఏమిటో చూద్దాం. సాంఘిక పద్ధతికి (సోషల్ ఆర్డరుకు) సంబంధించిన సమస్యలను సోషలిస్టులు ఉపేక్షించి ఊరుకోగలరా? భారతదేశంలోని సోషలిస్టులు ఐరోపాలోని తమ సహచరులను అనుసరిస్తూ, చరిత్ర యొక్క ఆర్థిక దృక్పథాన్ని భారత్‌లోని వాస్తవ పరిస్థితులకు వర్తింపజేయ జూస్తున్నారు. మానవుడు ఆర్థిక జీవి అనీ, అతని చర్యలూ, ఆశలూ ఆర్థిక స్థితిగతులను అనుసరించి ఉంటాయనీ, అధికారానికి ఆధారం ఆస్తి ఒకటేననీ వారు ఉద్ఘాటిస్తూ ఉంటారు. వారి దృష్టిలో రాజకీయ సాంఘిక సంస్కరణలు వట్టి భ్రాంతులు : ఆస్తిని సమంగా విభజించడం ద్వారా ఆర్థిక సంస్కరణను సాధించడమే ఏ ఇతర సంస్కరణల కంటే కూడా ముందుగా జరుపవలసినట్టిది. ఇతర అన్ని సంస్కరణలకంటే ఆర్థిక సంస్కరణ ముందుగా జరగాలన్న సిద్ధాంతం ప్రాతిపదికగా సోషలిస్టులు చేసే ప్రతీ వాదనా విమర్శనీయమే. మానవుని ప్రవర్తనకు ఆర్థిక కారణం ఒక్కటే మూలభూతం కాదు. అధికారం అంటే ఆర్థికాధికారం ఒక్కటే అనే సిద్ధాంతాన్ని మానవ సమాజ చరిత్ర పరిశోధకులెవ్వరూ అంగీకరించరు. వ్యక్తికి ఉండే సాంఘికస్థాయి ఒక్కటి మాత్రమే హోదాకు అధికారానికీ మూలాధారం కాగలదు. సామాన్య మానవుడి మీద మహాత్ములు చలాయిస్తున్న ప్రభావమే ఇందుకు నిదర్శనం. భారతదేశంలో పైసా లేని సాధువులకు, ఫకీరులకు కోటీశ్వరులైన వాళ్ళు విధేయులై ఉంటారెందుకు? భారతదేశంలోని కోట్లకొలది దరిద్రులు తమకున్న చిల్లర మల్లర వస్తువులన్నీ అమ్ముకొని కాశీకి, మక్కాకూ పోతున్నా రెందుకు? మతం సమస్తాధికారాలకు మూలాధారం అనే సత్యం భారతదేశ చరిత్ర సదా నిరూపిస్తూనే వుంది. సామాన్య మానవుడి మీద మేజిస్ట్రేటు కంటే కూడా మతాచార్యుడు ఎక్కువ అధికారాన్ని చెలాయించగలిగిన భారతదేశంలో మతమే అధికారానికి మూలభూతం అనేది సర్వవిదితం. ఇక్కడ సమ్మెలు ఎన్నికలు వంటివి కూడా క్షణంలో మతావేశానికి దారితీస్తాయి. ఇట్టే మత సమస్యలుగా పరిణమిస్తాయి.

మానవుడి మీద మతానికి ఎంతటి ప్రభావం ఉన్నదో తెలపడానికి మరొక ఉదాహరణ - రోమ్‌లోని ప్లెబియనుల ఉదంతం ఈ విషయంలో సమగ్రావగాహనకు చాలా తోడ్పడుతుంది. రోమన్ రిపబ్లిక్‌లోని ఉన్నత కార్యవర్గంలో ప్రాతినిధ్యం కోసం ప్లెబియన్లు పోరాటం సాగించి, చివరకు విజయం సాధించారు. ప్లెబియనుల అసెంబ్లీ అయిన "కమిష్యా చెంచూరియేటా"చే నిర్మాణమైన ప్రత్యేక నియోజకవర్గం ద్వారా ఎన్నుకోబడిన ప్లెబియన్ కాన్సల్ (అధికార ప్రతినిధి) యొక్క నియామకాన్ని వారు సాధించారు. తమకోసం ఒక ప్రత్యేక కాన్సల్‌ను వారు కోరడానికి కారణం - పరిపాలనా నిర్వహణలో ప్లెబియన్‌కు వ్యతిరేకంగా పాట్రిషియను కాన్సలులు విచక్షణ చూపుతున్నారన్నదే. రోమ్ యొక్క రిపబ్లికన్ సంవిధానం ప్రకారం ఒక కాన్సలు మరియొక కాన్సలు చేసిన పనిని వీటో (రద్దు) చేసే అధికారం ఉంది. కనుక ఈ ప్రత్యేక ప్రాతినిధ్యంవల్ల ప్లెబియన్‌లకు ఎంతో మేలు చేకూరినట్టే కనబడుతుంది. కాని నిజానికి వారికి ఎలాంటి మేలైనా చేకూరిందా?

లేదనేదే ఈ ప్రశ్నకు జవాబు. ఎందువల్లనంటే - బలమైన వ్యక్తిత్వం గలవాడు - పాట్రిషియన్ కాన్సలును కాదని స్వతంత్రంగా వ్యవహరించగలవాడు - అయిన ప్లెబియన్ కాన్సలు ఎన్నడూ ప్లెబియన్‌లకు దొరకలేదు. ఎందుకు దొరకలేదు? ప్లెబియన్‌లకు ఇవ్వబడిన ప్రత్యేక నియోజకవర్గం ద్వారానే ఎన్నిక జరుగుతుంది కనుక ఒక బలమైన కాన్సలు ప్లెబియనులకు సహజంగా లభించవలసే ఉంది. మరి అలా ఎందుకు లభించ లేదన్నదే మన ప్రశ్న. మానవుల మనస్సులపై మతం ఎలాంటి ప్రభావాన్ని చెలాయిస్తుందో ఈ ప్రశ్నకు జవాబు మనకు వెల్లడిస్తున్నది. రోమ్‌లో ఒక ఆచారమున్నది. రోమన్ ప్రజలంతా ఆమోదించి అనుసరిస్తున్న ఆచారమది. దాని ప్రకారం - రోమ్‌లో ఏ అధికారి కూడా, అతడు దేవతలకు అంగీకరా యోగ్యుడే అని, డెల్ఫీ దేవతావాణి (ఒరకిల్ ఆఫ్ డెల్ఫి) ప్రకటిస్తేనే తప్ప తన ఉద్యోగ నిర్వహణకు పూనుకోకూడదు. డెల్ఫీ దేవత గుడిలోని మతాచార్యులందరూ పెట్రిషియన్‌లే. అందువల్ల బలమైన పార్టీ వ్యక్తిగా పెట్రిషియన్‌లకు వ్యతిరేకంగా - అంటే ఇప్పుడు భారతదేశంలో వాడుకలో ఉన్నమాటలో చెప్పాలంటే కమ్యూనల్ దృష్టికల ఏ వ్యక్తినైనా - ప్లెబియనులు తమ కాన్సలుగా ఎన్నుకోవడం జరిగినప్పుడల్లా అతడు దేవతకు ఇష్టుడు కాడని దేవతావాణి ప్రకటిస్తూ ఉండేది. తమకు సంక్రమించిన హక్కుల్ని అనుభవించకుండా ప్లెబియన్‌లు ఈవిధంగా మోసగించబడేవారు.

అయితే ఇక్కడ మనం గమనించవలసిన విశేషం ఏమిటంటే తాము అలా మోసగించబడడానికి తామే కారణం కావడం. ఎందుకంటే ఒక అధికార పదవిని స్వీకరించడానికి కేవలం ప్రజలచేత ఎన్నుకోబడటం చాలదనీ, దేవత ఆమోదముద్ర అందుకు తప్పనిసరిగా వుండాలనీ ఆ పెట్రిషియన్‌ల వలెనే ప్లెబియనులు కూడా గాఢంగా నమ్మారు. ఎన్నిక ఒక్కటి చాలుననీ, దేవత అనుమతి అక్కరలేదనీ ప్లెబియనులు

వాదించి ఉన్నట్లయితే వారు సంపాదించుకున్న రాజకీయ హక్కు ద్వారా సంపూర్ణ లాభాన్ని వారు పొంది వుండేవారు. అయితే, వారు అలా చేయలేదు. ఒక బలమైన నాయకుణ్ణి దేవత నిరాకరిస్తే మళ్ళీ ఎన్నిక జరిపి దేవతకు అనుకూలుడైన మరొకణ్ణి, అంటే - పెట్రీషియనులకు అనుకూలుడైన వాణ్ణి, తమకంతగా అనుకూలుడు కానివాణ్ణి ఎన్నుకొనేవారు. మతాన్ని వదులుకోలేక, ప్లెబియనులు తాము ఎంతో పోరాడి సాధించుకొన్న వాస్తవ లాభాలనే వదిలేసుకొన్నారు. మతం ధనంతో సమానంగా - అంతకంటే అధికంగా కూడ ... శక్తివంతమైనదని, అధికారానికి అదే మూలాధారమనీ ఈ ఉదంతం విశదపరచడం లేదా?

సోషలిస్టుల వాదనలో భ్రమ ఎక్కడ ఉన్నదంటే - ఐరోపాలోని ప్రస్తుత సమాజంలో ఆస్తే అధికారానికి మూలాధారంగా వుంటున్నది. కాబట్టి, భారతదేశంలో కూడా అలాగే వుంటుందని ఊహిస్తున్నారు. అంతేకాదు, ఐరోపాలో కూడా ప్రస్తుత స్థితే పూర్వం కూడా వుండేదనుకుంటున్నారు. మతం, సాంఘిక స్థాయి, ఆస్తి ఈ మూడూ కూడా శక్తికీ, అధికారానికీ మూల కారణాలే. అవి కలిగిన ఏ మనిషి అయినా సరే - మరొక మనిషి స్వేచ్ఛా స్వాతంత్ర్యాలను తన అధీనంలో ఉంచుకోగలడు. అయితే ఆ మూడింటిలోను ఒకటి ఒక దశలో ప్రాముఖ్యం వహిస్తే, మరొకటి మరొక దశలో ప్రాధాన్యం వహిస్తుంది. అంతే తేడా. స్వేచ్ఛా స్వాతంత్ర్యాలే లక్ష్యం అయితే - స్వేచ్ఛా స్వాతంత్ర్యాలంటే ఒక మనిషి మీద మరొక మనిషికి గల నియంత్రణాధికారాన్ని నిర్మూలించడమే అయితే - ఆర్థిక సంస్కరణ ఒక్కటే అనుసరించదగినట్టి సంస్కరణ అని భీష్మించ నక్కరలేదు. ఏ ప్రత్యేక సమాజంలో అయినా, ప్రత్యేక కాలంలో అయినా శక్తికీ, అధికారానికీ మూలాధారాలు సంఘమూ, మతమూ అయినప్పుడు - అప్పుడు సంఘసంస్కరణ, మత సంస్కరణ మాత్రమే అత్యవసరంగా జరగవలసిన సంస్కరణలు అని మనం గుర్తించవలసి ఉంటుంది.

ఈవిధంగా చరిత్రకు భారతీయ సోషలిస్టులు ఇచ్చే ఆర్థిక విశదీకరణను, సిద్ధాంతీకరణను ఎవ్వరైనా సరే ఖండించవచ్చు. నిజానికి, ఆస్తి సమాన పంపకం ఒక్కటే సరి అయిన సంస్కరణ అనీ, తక్కిన అన్ని సంస్కరణలకు ముందు ఇది జరుగవలసి ఉన్నదనీ సోషలిస్టులు చెప్పాలనుకున్నప్పుడు, అందుకు ఈ ఆర్థిక సిద్ధాంతీకరణను వారు ఆశ్రయించవలసిన పనిలేదు. ఏది ఏమైనా నేను సోషలిస్టుల్ని అడగదలిచింది ఇది.

6 కార్మికవర్గంలో అంతర్విభేదాలు లేవా?

భారతదేశంలో సాంఘిక వ్యవస్థలో తగు సంస్కరణను ముందుగా సాధించకుండా ఆర్థిక సంస్కరణను మీరు అమలు జరుపగలరా? ఈ సమస్యను భారతీయ సోషలిస్టులు తిన్నగా పరిశీలించనట్టు లేదు. వారిపై అన్యాయంగా అభియోగం తేవాలని నా ఉద్దేశం

కాదు. కొద్దిరోజుల క్రితం నా మిత్రుడికి ఒక ప్రముఖ సోషలిస్టు వ్రాసిన ఒక లేఖలోని ఈ క్రింది వాక్యాలు పరిశీలించండి.

"ఒక వర్గం ఈ విధంగా పీడించబడుతూ అవమానించబడుతూ ఉన్నంతకాలం, ఈ వర్గదౌర్జన్యం నామమాత్రంగా అయినా సమాజంలో ఉన్నంత కాలం ఇండియాలో స్వేచ్ఛా స్వాతంత్ర్యాలు గల సమాజాన్ని నిర్మించగలగడం సాధ్యమౌతుందని నేననుకోను. సోషలిస్టు సిద్ధాంతంలో, లక్ష్యంలో విశ్వాసం కలవాడిని కనుక - సమాజంలోని వివిధ వర్గాలను, గ్రూపులను సంపూర్ణ సమానత్వంతో చూడాలని నేను విశ్వసిస్తాను. ఈ సమస్యకూ, ఇతర సమస్యలకూ కూడా నిజమైన పరిష్కారాన్ని సోషలిజం ఒక్కటే అందివ్వగలదని నా ఉద్దేశం".

ఇక్కడ నాది ఒక ప్రశ్న ఉంది. "వివిధ వర్గాలను సంపూర్ణ సమానత్వంతో చూడాలనడంలో నాకు విశ్వాసం ఉంది" అని చెప్పినంత మాత్రంచేతనే ఒక సోషలిస్టు బాధ్యత తీరిపోతుందా? వట్టి విశ్వాసం ఉండడమే చాలునంటే, అలా అనడం - సోషలిజం అంటే ఏమిటో దాని అంతర్యాన్ని పూర్తిగా అర్థం చేసుకోలేకపోవడమే కాగలదు. సోషలిజం ఒక వాస్తవ కార్య ప్రణాళిక అయితే - అది ఎప్పుడో ఎక్కడో దూరదూరాలలో ఉండే వట్టి ఆదర్శం మాత్రం కాకపోతే - సోషలిస్టులు ఆలోచించవలసిన ప్రశ్న సమానత్వంలో తమకు విశ్వాసం ఉన్నదా లేదా అనేది కాదు. సోషలిస్టు అయినవాడు ఆలోచించవలసిన ప్రశ్న ఇది. ఒక వర్గాన్ని మరొక వర్గం ఒక ఆచారంగా ఒక సిద్ధాంతం, క్రింద అవమానించడాన్ని అణగద్రొక్కడాన్ని తను సహిస్తాడా? నిరంకుశత్వం, అక్రమం, అన్యాయం, హింసా ఒక వర్గాన్ని మరొక వర్గాన్నుంచి వేరుచేస్తూ, నిత్యమూ విలయతాండవం చేస్తుండడాన్ని ఒప్పుకుంటాడా?

నా ఉద్దేశాన్ని మీకు ఇంకా విపులంగా చెప్పాలంటే సోషలిజాన్ని సాధించడంలో సాదక బాధకాలన్నిటినీ పూర్తిగా వివరించవలసి ఉంది. సోషలిస్టులు ఉద్దేశించిన ఆర్థిక సంస్కరణ ఎప్పుడు ఎలా సాధ్యపడుతుంది? విప్లవం ద్వారా అధికారాన్ని హస్తగతం చేసుకుంటేనే గాని అది సాధ్యం కాదన్నది స్పష్టమే కదా. ఆ అధికారాన్ని చేజిక్కించుకొనేవాళ్ళు కార్మికవర్గం (ప్రొలిటేరియట్) ప్రజలై ఉండాలి. అయితే ఇక్కడ నేను అడిగే మొదటి ప్రశ్న - విప్లవం తేవడానికి భారతదేశంలోని కార్మికవర్గ ప్రజలంతా ఏకం అవుతారా? ఆ విప్లవానికి ప్రజల్ని ప్రేరేపించే శక్తి ఏది? నా దృష్టిలో అట్టి శక్తి ఒక్కటే. అది ఏదంటే - తనతోపాటు విప్లవంలో పాల్గొంటున్న మరొక వ్యక్తిపట్ల సంపూర్ణ విశ్వాసం. తక్కిన విషయాలన్నీ మామూలుగా ఉన్నప్పుడు - ఒక మనిషి తాను ఏ వ్యక్తితో కలిసి విప్లవంలో పాల్గొంటున్నాడో ఆ వ్యక్తి సమానత్వం, సౌభ్రాతృత్వం, అన్నిటినీ మించి న్యాయం అనే భావాల సహజ ప్రేరణతో పోరాడగలడనే ప్రగాఢ విశ్వాసం ఆ మనిషికి ఉండవలసి ఉంది. మనుష్యులు కేవలం ఆస్తి సమానత్వం కోసం మాత్రమే విప్లవంలో పాల్గొనరు. విప్లవం సాధించబడిన తరువాత తాము కుల మత విభేదాలు, విచక్షణలు లేకుండా అందరితో సమాన ప్రతిపత్తితో చూడబడతామని తెలిసినప్పుడే

వాళ్లు విప్లవంలో పాల్గొంటారు. విప్లవాన్ని నడిపిస్తున్న సోషలిస్టు తనకు కులవ్యవస్థలో నమ్మకంలేదని ప్రకటించినంత మాత్రాన సరిపోదు. అంతకన్న గాఢవిశ్వాస ప్రేరితమైన హామీనివ్వాలి. అది ఏమిటంటే - విప్లవ సహచరులలో ఒకరిపట్ల ఒకరికి ఉండవలసిన సమానత్వమూ, సౌభ్రాతృత్వమూ, వీటిపట్ల వారి మనోవైఖరి. అయితే ఇది మనదేశంలో ఉన్నదా? మనదేశంలో పేదవారయిన కార్మికవర్గం పేద, ధనికవర్గ భేదాన్ని తప్ప మరే విభేదాలను పాటించరని చెప్పగలమా? భారతదేశంలో పేదలైనవారు కుల, మత, నిమ్న ఉన్నత విభేదాలను గుర్తించడమే లేదా? అలాంటి భేదాలు ఎన్నో స్పష్టంగా కనిపిస్తున్నప్పుడు, వాళ్లంతా కలిసి ధనిక వర్గానికి వ్యతిరేకంగా ఎలా ఏకం కాగలరు? కార్మిక వర్గం అంతా కలిసి ఏకం కాకపోతే, ఏకముఖంగా పోరాడడానికి ఉద్యమించకపోతే విప్లవం ఎలా రాగలదు? ఇంపైన సమాసాలను, భాషను వాడడంలోనే సోషలిస్టులు తృప్తిపడకుండా, సోషలిజం అనేదాన్ని నిర్దుష్టమైన వాస్తవ రూపంలో సాధించాలనే కోరిక తమకుంటే వారు సాంఘిక సంస్కరణ యొక్క ప్రాధాన్యాన్ని గుర్తించక తప్పదు. వేరే మార్గాంతరం లేదు. భారతదేశంలో సాంఘిక వ్యవస్థను సోషలిస్టులు ఎదుర్కొనక తప్పదు. అలా ఎదుర్కొనకుండా విప్లవం సాధ్యంకాదు. ఒకవేళ ఏ అదృష్టం వల్లనో అది సాధ్యమైనా, వారి ఆశయాలు నెరవేరాలంటే - సదరు సాంఘిక వ్యవస్థతో సోషలిస్టులు కుస్తీ పట్టక తప్పదు. ఇది నా దృష్టిలో నిర్వివాదమైన సత్యం. విప్లవానికి ముందే కులవ్యవస్థతో సోషలిస్టులు ఢీకొనకపోతే విప్లవం తరువాత అయినా వారు దానితో తలపడక తప్పదు. మరొక విధంగా చెప్పాలంటే - నీవు ఏ దిక్కుకు తిరిగినా సరే, దారికడ్డంగా నిలబడే పెనుభూతం కులవ్యవస్థ. ఈ భూతాన్ని చంపి పారవేస్తే తప్ప నీవు రాజకీయ సంస్కరణ గాని, ఆర్థిక సంస్కరణగాని సాధించలేవు.

7 శ్రమ విభజన వేరు, కుల వ్యవస్థ వేరు

ఈ రోజుల్లో కూడా కుల వ్యవస్థను సమర్థించే వాళ్లుండడం ఒక దురదృష్టం. సమర్థించడం ఎన్నో రకాలు. అందులో ఒకటి - కుల వ్యవస్థను శ్రమవిభజన (పనిని పంచుకునే) పద్ధతితో పోల్చడం. అన్ని నాగరిక సమాజాలలోను శ్రమ విభజన పద్ధతి అత్యావశ్యకంగా ఉంటున్నది కనుక, అదే రకమైన కులవ్యవస్థ మన సమాజంలో ఉండడం తప్పుకాదని ఈ వాదాన్ని సమర్థించే వాళ్లు అంటున్నారు. ఈ వాదం వాస్తవ విరుద్ధం. కులవ్యవస్థ శ్రమ విభజనే కాదు. అది శ్రామికుల విభజన కూడా. నాగరిక సమాజానికి శ్రమ విభజన అవసరమే. అయితే శ్రమ విభజనతోపాటు శ్రామికుల విభజన జరగడం, వారి నడుమ అసహజమైన దాటడానికి వీలులేని అడ్డుగోడలు కట్టబడడం ఏ నాగరిక సమాజంలోను లేదు. అంతేకాదు, శ్రామికులలోని ఈ విభాగాలు ఒక దానిపై ఒకటి నిమ్నోన్నత కులాలవారీగా నిర్మించబడ్డ వారసత్వపు నిరంకుశత్వం ఇది. శ్రామికులలో శ్రామికులు హెచ్చుతగ్గు తారతమ్యాలతో తరగతులుగా విభజింపబడ్డ ఈ రకమైన పద్ధతి మరి ఏ దేశంలోను లేదు. మరొక విషయం ఏమిటంటే - భారతదేశంలోని ఈ కార్మిక విభజన స్వచ్ఛందమైనట్టిది కాదు. వారి వారి సహజ స్వభావాలను, అభిరుచులను

బట్టి చేయబడ్డ విభజన కాదది. సాంఘిక సామర్థ్యాన్ని, వ్యక్తిగత సామర్థ్యాన్ని అభివృద్ధి పరచాలంటే ముందుగా తన జీవిత మార్గాన్ని తాను ఎన్నుకొని పురోగమించగల సామర్థ్యాన్ని మనం వ్యక్తిలో పెంపొందించాలి. ఈ సూత్రం కుల వ్యవస్థలో పూర్తిగా అతిక్రమించబడింది. స్వభావసిద్ధమైన, సురక్షితమైన, శక్తి సామర్థ్యాలను బట్టి కాక, కేవలం తల్లిదండ్రుల సాంఘిక స్థాయిని బట్టి వ్యక్తులు చేయవలసిన పనులను ముందుగానే నిర్ణయించడం కులవ్యవస్థలోని ముఖ్యోద్దేశం. కులవ్యవస్థలోని ఈ పద్ధతి వ్యక్తులు చేయవలసిన పన్నుల్ని అవలంభించవలసిన వృత్తుల్ని, పుట్టుకను బట్టి ముందే నిర్ణయించడం అనే పద్ధతి. మరొక విధంగా కూడ ఇది చాలా వినాశకరమైనట్టిది. ఉదాహరణకు, ఏ పరిశ్రమైనా తీసుకోండి. పరిశ్రమ ఎప్పుడూ ఒకే విధంగా ఉండేది కాదు. త్వరితగతినీ, ఆకస్మికంగాను మార్పులు ఎన్నో అందులో జరుగుతూ ఉంటాయి. ఆ రకమైన మార్పులను అనుసరించి తమ పనులను, వృత్తులను మార్చుకొనే స్వేచ్ఛ వ్యక్తికి ఉండవలసి ఉంది. మరే పద్ధతులకు అనుగుణంగానూ తనను తాను మార్చుకొనే స్వేచ్ఛ వ్యక్తికి లేనప్పుడు అతడు బ్రతుకుతెరువు చూసుకోవడమే అసాధ్యమవుతుంది. తాము ఏ పనికి తగుదురో, ఏ వృత్తికి సమర్థులో అట్టి పనులను, వృత్తులను చేపట్టే స్వేచ్ఛను హిందువులకు కులవ్యవస్థ అనుమతించడం లేదు. తన కులానికి ప్రత్యేకించబడ్డ వృత్తిని తప్ప – ఆకలితో మాడి చావనైనా చస్తాడు కాని – మరొక క్రొత్త వృత్తిని హిందువుడు చేపట్టడు. దీనికి కారణం కులవ్యవస్థలోనే మనకు కనిపిస్తుంది. వృత్తులలో పరిస్థితులను బట్టి, శక్తి సామర్థ్యాలను బట్టి సర్దుబాట్లు జరగకుండా అరికట్టడం వల్ల కులవ్యవస్థే దేశంలోని నేటి నిరుద్యోగ సమస్యకు చాలా వరకు ప్రత్యక్ష కారణం అవుతున్నది.

శ్రమ విభజనకు కులవ్యవస్థ ఒక రూపం అన్నప్పుడు, అందులో మరొక పెద్ద లోపం కన్పిస్తుంది. కుల వ్యవస్థ తెచ్చి పెట్టిన శ్రమ విభజనలో వ్యక్తి యొక్క ఇష్టాయిష్టాలకు స్థానం లేదు. వ్యక్తిగతమైన అభిరుచికీ స్థానం లేదు. కర్మ సిద్ధాంతంపై అది ఆధారపడింది. సాంఘిక సామర్థ్యం గురించి ఆలోచించినప్పుడు, పారిశ్రామిక వ్యవస్థలో ఉన్న గొప్ప ఇబ్బంది పేదరికం ఒక్కటే కాదు. అందులో పనులు చేస్తున్న చాలామందికి ఆయా పనుల పట్ల ఒక రకమైన అసహ్యతను, ద్వేషాన్ని పుట్టిస్తాయనీ, పని ఎగగొట్టే మనస్తత్వం కూడ అందువల్లనే కలుగుతుందనీ మనం గుర్తించక తప్పదు. ఇండియాలో అనేక వృత్తులు హిందువులచే హీనంగా చూడబడడం చేత వాటిని అవలంబించే వారిలో అవి అమితమైన హేయ భావాన్ని కలిగిస్తున్నవి. అటువంటి వృత్తుల నుంచి, తప్పించుకోవడానికీ, వాటిని వదులుకోవడానికి వారు నిరంతరం ప్రయత్నిస్తూనే ఉంటారు. ఎందువల్ల? హిందూమతం ఆ వృత్తుల మీద చల్లిన మురికి అంత అసహ్యకరమైంది కావడం వల్ల.

హిందూమతం ఆ వృత్తులకు ఆపాదించిన నీచత్వం, న్యూనత కారణంగా ఆ వృత్తి చేసేవారిలో కలిగే నైరాశ్యం, నిస్పృహ ఈ పరిస్థితికి కారణం. పనిచేసే వాళ్ల

మనస్సులు, హృదయాలు ఆయా పనులలో లగ్నం కాలేకపోయినప్పుడు ఇక సామర్థ్యం ఎక్కడ నుంచి వస్తుంది? అందువల్ల ఒక ఆర్థిక వ్యవస్థగా కుల వ్యవస్థ ఎంతో హానికరమైన సంస్థ అని చెప్పాలి. ఎందుకంటే అది మానవుని సహజ శక్తులను, అభిలాషలను అణచివేసి సంఘ సూత్రాల వెర్రితలలకు లోను చేస్తున్నది కనుక.

8) ఒకే ప్రాంతం బ్రాహ్మణుడూ, అస్పృశ్యుడూ ఒక రక్త సంబంధీకులే!

కులవ్యవస్థ రక్షణార్థం కొందరు జీవశాస్త్రాధారమైన ఒక మహా కందకాన్ని నిర్మించారు. వాళ్ళు చెప్పే దేమిటంటే – జాతి యొక్క రక్తం యొక్క స్వచ్ఛతను కాపాడటం కోసం కులవ్యవస్థ ఏర్పాటు చేయబడిందని. ఈ వాదం ఎంత హాస్యాస్పదమో ఎత్నాలజిస్టులు (నరసంతతి శాస్త్రజ్ఞులు) చెప్పేదాన్ని గమనిస్తే తెలుస్తుంది. ప్రపంచంలో ఎక్కడా కూడ స్వచ్ఛమైన జాతికి (రేసుకు) చెందిన మనుష్యులు లేరనీ, ప్రపంచంలో ఏ మూల చూచినా అన్ని జాతులలోనూ సాంకర్యం (మిశ్రమం) జరుగుతూనే వచ్చిందనీ ఈ శాస్త్రజ్ఞులు చెప్పుతున్నారు. ముఖ్యంగా భారతదేశంలోని ప్రజల విషయంలో ఇది పరమయథార్థం. శ్రీ డి.ఆర్. భండార్కర్ తన "హిందూ జనాభాలో విదేశీ బీజాలు" అనే వ్యాసంలో ఇలా అన్నాడు :

భారతదేశంలో విదేశీ రక్త సంమిశ్రమం లేని కులంగాని, వర్గం గాని ఉన్నట్టు లేదు. క్షత్రియులైన యోధ వర్గానికి చెందిన రాజపుత్రులలోను, మహారాష్ట్రులలోను మాత్రమే కాక – విదేశీ సంమిశ్రమ సంబంధం ఏమమీ లేకుండా ఉన్నామని భ్రమపడుతున్న బ్రాహ్మణులలో కూడా విదేశీ రక్త సాంకర్యం ఉంది"

కుల వ్యవస్థ రక్త స్వచ్ఛతను నిలుపుకోడానికి గాను, వివిధ జాతుల సంమిశ్రమాన్ని నిరోధించడానికి గాను ఏర్పరచబడిందనడంలో సత్యం లేదు. నిజానికి భారతదేశంలో రకరకాల జాతులు రక్తపరంగాను, సంస్కృతీపరంగాను ఒక దానితో ఒకటి సమ్మిళితం అయిన తరువాతనే కులవ్యవస్థ ఉనికిలోకి వచ్చింది. వివిధ కులాల నడుమ ఉండే భేదాలను, వివిధ జాతుల నడుమ ఉండే భేదాలుగా చిత్రించడం, వివిధ కులాలను వివిధ జాతులుగా భావించడం వాస్తవ సత్యాలను చీల్చి చెండాడడమే. పంజాబులోని బ్రాహ్మణుడికీ, మద్రాసులోని బ్రాహ్మణుడికీ జాతి సంబంధం రక్త సామరస్యం ఏముంది? బెంగాలులోని అస్పృశ్యుడికీ, మద్రాసులోని అస్పృశ్యుడికీ జాతి సంబంధం ఏముంది? అలాగే – పంజాబులోని బ్రాహ్మణుడికి, అదే పంజాబులోని చర్మకారుడికీ (మాదిగకూ) జాతిభేదం ఏముంది? అదేవిధంగా మద్రాసులోని బ్రాహ్మణుడూ, అదే మద్రాసులోని పెరియా (మాల కులస్థుడూ) ఒకే జాతికి చెందినవారే. కులవ్యవస్థ మనుష్యులను జాతిరీత్యా విభజించడం లేదు. అది ఒకే జాతిలోని ప్రజలను సాంఘికంగా విభజిస్తున్నది.

పోనీ – కులవ్యవస్థ జాతి విభజనకై జరిగినట్టిదేనని వాదన కోసం ఒప్పుకొన్నా – అప్పుడు భారతదేశంలో వివిధ కులాల మధ్య వర్ణాంతర వివాహాల ద్వారా జాతి మిశ్రణ,

రక్త సమ్మేళన జరగనిస్తే వచ్చిన హాని ఏముంది? మృగాలకు, మనుష్యులకు మధ్య అనంతమైన జాతిభేదం ఉంది. మానవులు, జంతువులు రెండు వేరువేరు సంతతులకు చెందివున్నట్టు ప్రకృతి విజ్ఞాన (సైన్సు) శాస్త్రం కూడా అంగీకరించిందే. జాతుల స్వచ్ఛతలో నమ్మకం గల సైన్సు శాస్త్రజ్ఞులు కూడా మానవుల‌లోని వివిధ జాతులు వివిధ సంతతులకు (స్పీసీసుకు) చెందినవారని అనడంలేదు. వారంతా ఒకే సంతతికి చెందిన పలు జాతులు. సర్వజాతుల మానవులూ ఏక బీజముల సృష్టే కనుక ఆయా జాతుల మధ్య అంతః సంయోగం సంతానోత్పాదకమే కాని గొడ్డుది కాజాలదు.

కులవ్యవస్థను సమర్థించడానికి వారసత్వం గురించీ, నర సంతతి శుద్ధి శాస్త్రం గురించీ చెత్త వాదన ఎంతో లేవనెత్తబడింది. నరవంశ శుద్ధి శాస్త్రం (యూజెనిక్స్) యొక్క ప్రాథమిక సూత్రానికి కులవ్యవస్థ అనుగుణంగా ఉంటే దానికి ఎవ్వరూ అభ్యంతరం చెప్పరు. ఎందుకంటే స్త్రీ పురుషులను వివేకంతో జతకలపడం ద్వారా జాతి అభివృద్ధిని సాధించడానికి ఎవరూ అభ్యంతరం చెప్పరు. అయితే వివేకవంతమైన స్త్రీ, పురుష సంయోగాన్ని కులవ్యవస్థ ఏవిధంగా సాధిస్తున్నదో ఎవరికీ అర్థం కావడంలేదు. కులవ్యవస్థ ప్రకృతి విరుద్ధమైన ఒక కృత్రిమ వ్యవస్థ. అది చేస్తున్నదల్లా వివిధ కులాల స్త్రీ పురుషులు కులాంతర వివాహాలను చేసుకొనకుండా నిషేధించడం. ప్రకృతిసిద్ధమైన పద్ధతి కాదది. ఒక కులంలో ఏ ఇద్దరు కలిసి వివాహం చేసుకోవలసి ఉన్నదో నిర్ణయించే పద్ధతి కాదది. జాతి శుద్ధి శాస్త్రం దృష్ట్యా కులమే ఒక ప్రత్యేక మూల జాతి అయితే - ఉపకులాల పుట్టుక కూడా అదే విధం అయి ఉండాలి. అయితే ఉపకులాల మూలం కూడా యూజినిక్సే అని నిజంగా ఎవ్వరైనా వాదించగలరా? అలాంటి వాదన పూర్తిగా అసంగతం. ఒక్కొక్క కులం ఒక్కొక్క జాతి అయితే, ఉపకులాల మధ్య తేడాలు జాతిభేదాలుగా పరిగణించడానికి వీలులేదు. ఎందుకంటే ఉపకులాలు ఒకే జాతిలోని ఉపవిభాగాలు. అందువల్ల ఉపకులాల మధ్య వర్ణాంతర వివాహాలను వర్ణాంతర భోజనాలను నిషేధించడం జాతి యొక్కగాని, రక్తం యొక్కగాని స్వచ్ఛతను కాపాడటం కోసం కానేరదు. ఉపకులాల ఏర్పాటులో యూజెనిక్స్ ప్రమేయం లేకపోతే కులాల పుట్టుకలో యూజినిక్సు ప్రమేయం అర్థవంతం కాదు. అంతేకాక, మూలంలో కులం యూజెనిక్స్ అయిఉంటే వర్ణాంతర వివాహాల నిషేధాన్ని అర్థం చేసుకోవచ్చు. అయితే వర్ణాంతర భోజనాలపై నిషేధం ఎందుకు పెట్టబడినట్టు కులాల మధ్య, ఉపకులాల మధ్య కూడా సహపంక్తి భోజనాలను నిషేధించడంలో ఏమిటి ప్రయోజనం? సహపంక్తి భోజనాలు రక్తాన్ని కల్తీ చేయలేవు గదా! కాబట్టి జాతి యొక్క ఉన్నతీకరణకు గాని న్యూనీకరణకు గాని అవి కారణం కాజాలవు. దీనివల్ల కులవ్యవస్థకు ప్రకృతి శాస్త్రీయ ప్రాతిపదిక లేదని స్పష్టపడుతున్నది. పూర్తిగా ప్రకృతిశాస్త్రాధారం లేని కులవ్యవస్థను శాస్త్ర సమ్మతమైనట్టిదిగా యూజెనిక్స్ మూలాధారాన్ని కల్పించి చెప్పడానికి వారు తంటాలు పడుతున్నారు. అంతే, ఈనాడు కూడా వారసత్వ చట్టాలను మనం స్పష్టంగా అర్థం చేసుకొంటేనే తప్ప యూజెనిక్స్ యొక్క వాస్తవ ప్రయోజకత్వాన్ని గుర్తించలేం. 'మెండల్స్ ప్రిన్సుపుల్సు ఆఫ్ హెరిడిటీ' అనే తన గ్రంథంలో ప్రొఫెసర్ బెటిసన్ ఇలా అంటాడు :

"ఉన్నత మానసిక గుణాల యొక్క వంశానుక్రమణ పరిస్థితిని పరిశీలించి చూస్తే, అది ఏదో ఒక అభివాహ క్రమాన్ని అనుసరిస్తుందని చెప్పడానికి ఏమీ లేదు. మానసిక గుణాలు, అంతకన్నా స్పష్టంగా వ్యక్తమయ్యే భౌతిక శక్తులు కూడా అసంఖ్యాకమైన ప్రకృతి శక్తుల సమైక్యంవల్ల ఏర్పడతాయే కాని ఏదో ప్రత్యేక వంశానుగత బీజ ప్రవృత్తివల్ల మాత్రమే కాదని చెప్పవచ్చు".

కులవ్యవస్థ యూజెనిక్స్ ప్రకారమే ఏర్పడిందని (నరజాతి సమున్నతీకరణ శాస్త్రానుసారంగా ఏర్పడిందని) వాదించడం ఈనాటి హిందువుల మూల పురుషులకు నేటి ఆధునిక ప్రకృతి శాస్త్రజ్ఞులకు కూడా లేని వారసత్వపు విజ్ఞానాన్ని అంటగట్టడమే అవుతుంది. చెట్టు ఎలాంటిదో అది కాసే కాయలే నిరూపిస్తాయి. మన కులవ్యవస్థకు యూజెనిక్స్ ప్రాతిపదిక అయి ఉంటే అది ఎటువంటి సంతతి మనుష్యుల్ని ఉత్పత్తి చేసి ఉండాలి? నిజానికి ఎటువంటి సంతతని ఉత్పత్తి చేసింది? భౌతికంగా మనం పరిశీలించి చూస్తే హిందువులు "సి3" క్లాసు జాతి మనుషులు. ఆకారంలో కుదించుకుపోయిన, శక్తిహీనులైన, మరుగుజ్జు మనుష్యుల జాతి నేటి హిందువులు. పదివంతులలో తొమ్మిది వంతుల మంది మిలిటరీ సర్వీసుకు పనికిరారని తీసివేయబడ్డ జాతి ఇది. అందువల్ల ఆధునిక వైజ్ఞానికులు పేర్కొంటున్న యూజెనిక్స్‌తో ఈ కులవ్యవస్థకు ఏవిధమైన సంబంధమూ లేదని స్పష్టపడుతుంది. కాగా హిందువులలో సాంఘికంగా ఉన్నతస్థాయిలో ఉండి తమ క్రింది వారిని తమ ఇష్టానుసారం అణచిపెట్టి ఉంచగలిగినంత నిరంకుశాధికారం కల వక్రబుద్ధులైన కొంతమంది స్వప్రయోజన దృష్టితో కల్పించిన సంఘ వ్యవస్థే ఈ కులవ్యవస్థ. దీనికి ఏవిధమైన శాస్త్రీయ ప్రమాణమూ లేదు.

(9) హిందూ అనే పేరే ఒక పుక్కిటి పురాణం

కులవ్యవస్థ ఆర్థిక సామర్థ్యాన్ని పెంచలేదు. కులవ్యవస్థ జాతిని సమున్నతీకరించ లేదు. అందుకు దానికి శక్తి లేదు కూడా. అయితే అది ఒక పని మాత్రం చేసింది. హిందువులను కులవ్యవస్థ పూర్తిగా విచ్ఛిన్నుల్ని చేసింది. నైతిక పతితుల్ని చేసి వేసింది.

ఇంతకూ ప్రప్రథమంగా మనం గుర్తించవలసింది ఏమిటంటే అసలు హిందూ సమాజమే ఒక పుక్కిటి పురాణం అని. "హిందూ" అనే పదమే ఒక విదేశీ పదం. మహమ్మదీయులు తమ ప్రత్యేకతను తెలియజేసుకునేందుకు ఈ దేశపు ప్రజలకు హిందువులు అని పేరు పెట్టారు. మహమ్మదీయుల దండయాత్రకు పూర్వం ఏ సంస్కృత గ్రంథంలోను "హిందూ" అనే శబ్దం కనిపించదు. ఈ దేశపు ప్రజలు తామందరకు కలిసి ఒకే ఒక పేరు ఉండడం అవసరమని అనుకొని ఉండలేదు. ఎందుకంటే తామంతా కలిసి ఒక జాతి ప్రజలమనే భావమే వారికి లేదు. హిందూ సమాజం అనేది ఏదీ ఒకటి లేదు. ఉన్నది ఒకటే. అది కొన్ని కులాల సముదాయం. ప్రతి కులానికీ తాము బ్రతకడం ఒక్కటే లక్ష్యం, పరమార్థం. ఈ కులాలు దేనికదే, అవి అన్నీ కలిసి ఒక

సమాఖ్యగా అయినా ఏర్పడలేదు. ఎప్పుడైనా, హిందూ ముస్లిం కొట్లాట వంటింది సంభవించినప్పుడు తప్ప, ఏ కులానికి మరో కులంతో అనుబంధం ఉన్నట్లు కనిపించదు. ఏ కులాని కా కులం తక్కిన కులాల నుండి దూరంగా ఉండిపోవడానికి తన ప్రత్యేకతను నిలబెట్టుకోవడానికి మాత్రమే ప్రయత్నిస్తుంది. ప్రతి కులమూ వాళ్ళలో వాళ్ళే కలిసి తింటూ, వివాహాలను చేసుకొంటూ ఉంటారు. అంతేగాక ప్రతీ కులానికి ఈ ప్రత్యేకమైన వేషధారణ ఉంటుంది. భారతదేశంలో స్త్రీ పురుషుల వస్త్రధారణను చూసి టూరిస్టులు వినోదపడుతున్నారంటే - వివిధ రకాల రీతుల వేషధారణే కదా కారణం? నిజానికి ఒక ఆదర్శ హిందువును ఇతర వాటితో ఏ సంబంధమూ పెట్టుకోకుండా తన కన్నంలో తాను బ్రతికే ఒక ఎలుకతో పోల్చవచ్చు. సాంఘికశాస్త్ర నిపుణులు (సోషియాలజిస్టులు) చెప్పే "జాతి చైతన్యం" అనేది హిందువులలో ఏ మాత్రమూ లేదు. హిందువులకు తామంతా ఒక జాతి అన్న చైతన్యమే లేదు. హిందువులలో ఉన్న చైతన్యం ఒక్కటే! అది కులచైతన్యం. హిందువులు ఒక సమాజం అని గాని, ఒక "నేషన్" అని గాని చెప్పలేకపోవడానికి ఇదే కారణం. అయితే ఇండియన్లు ఒక 'నేషన్' కాదనీ, ఒక నియమిత రూపంలేని ప్రజల గుంపు మాత్రమేననీ ఒప్పుకోవడానికి చాలామంది భారతీయులకు తమ దేశభక్తి అడ్డు వస్తుంది. అట్టి వారి వాదన ఏమిటంటే "పైకి కనిపించే ఈ వైవిధ్యం క్రింద ఒక ప్రాథమిక ఏకత్వం ఉన్నదని, మొత్తం భరతఖండం అంతటా హిందువుల జీవిత విధానాన్ని చూస్తే వారి ఆచార వ్యవహారాలలో, విశ్వాసాలలో, ఆలోచనలలో ఒక విధమైన పోలిక ఉంది కాబట్టి ఈ ఏకత్వానికది తార్కాణమని వాదిస్తారు. పోలికలున్న మాట నిజమే. అయితే తత్కారణంగా హిందువులు ఒక సమాజంగా ఏర్పడి ఉన్నారని చెప్పే వాదాన్ని ఎవ్వరూ అంగీకరించరు. అలా అంగీకరించడం అంటే సమాజ నిర్మాణ ప్రాతిపదికల్ని అపార్థం చేసుకోవడమే. మానవులు భౌతికంగా దగ్గర దగ్గరగా నివసిస్తున్నంత మాత్రంచేత ఒక సమాజంగా పేర్కొనబడరు. అలాగే ఒక మనిషి ఎన్నో మైళ్ళ దూరంలో నివసిస్తున్నంత మాత్రాన అతడు తన సమాజం నుంచి విడిపోయినట్టు కాదు. మరొక విషయం ఏమిటంటే - మానవులు ఒక సమాజంగా నిర్మాణం కావాలంటే ఆచార వ్యవహారాలలోను, సంప్రదాయాలలోను, విశ్వాసాలలోను, ఆలోచనలలోను పోలిక ఉంటే చాలదు. ఏ వస్తువులైనా ఇటుకలవలె భౌతికంగా ఒకరి చేతుల నుంచి మరొకరి చేతులలోకి పోవచ్చు. ఆచారాలు, సంప్రదాయాలు, నమ్మకాలు, భావాలు ఒక వర్గానికి చెందినట్టివి మరొక వర్గం వారిచే స్వీకరించబడవచ్చు. అప్పుడా రెండు వర్గాల మధ్య పోలిక కన్పించవచ్చు. సంస్కృతి అనేది ఎల్లప్పుడూ వికసిస్తూ విస్తరిస్తూనే ఉంటుంది. అందుచేతనే సమీపంలో నివసించని ఆదిమ వర్గాల ప్రజలలో కూడా ఆచారాలు, అలవాట్లు, నమ్మకాలు, భావాలు విషయంలో పోలికలు కనిపిస్తాయి. అలాంటి పోలికలు ఉన్నంత మాత్రాన ఆ ఆదిమ జాతుల ప్రజలంతా ఒకే సమాజం అని ఎవరైనా అనగలరా? ఎందుచేతనంటే ఒక సమాజ నిర్మాణానికి ఏవో కొన్ని విషయాలలో పోలికలుంటేనే సరిపోదు. మానవులు ఒక సమాజం ఎప్పుడవుతారంటే వారందరికీ కావలసిన ఉమ్మడి

హక్కు కాగల, విషయాలు కొన్ని ఉన్నప్పుడు. ఒకే రకమైన విషయాలు ఉండడం వేరు. అందరికీ ఉమ్మడి సొత్తు కాగల విషయాలు కలిగి ఉండడం వేరు. ఉమ్మడి సొత్తుగా ఒకరితో ఒకరు సమిష్టిగా పంచుకోగల విషయాలు ఉండడం అనేది పరస్పర సన్నిహితంగా ఉండడం వల్ల మాత్రమే సాధ్యం అవుతుంది. మరొక విధంగా చెప్పాలంటే సమాజం యొక్క ఉనికి ఒక పరస్పర సాన్నిహిత్యంవల్లనూ, ఆ సాన్నిహిత్యంలోనూ ఉంటుంది. ఇంకా నిర్దిష్టంగా చెప్పాలంటే వ్యక్తులు ఇతర వ్యక్తులవలెనే ప్రవర్తించడం ఒక్కటే చాలదు. ఒకేలా, సమానాంతరంగా క్రియాకలాపాలు సాగించడంవల్లనే సమాజ నిర్మాణం కాజాలదు. దీనిని రుజువు చేయడానికి మనం పండుగలను తీసుకోవచ్చు. హిందువులలోని వివిధ కులాలవారు ఒకే రకమైన పండుగలను చేస్తూ ఉంటారు. ఈ పండుగలు జరుపు కోవడంలో సమానాంతర రేఖలవలె సారూప్యం ఉన్నప్పటికి అవి అన్ని కులాల వారికి కలిసి ఒక్క సమగ్ర సమాజంగా రూపొందించ లేకపోతున్నాయి. అలా సమీకృత సమాజం కావడానికి కావలసింది ఒక్కటే. అది ఏ వ్యక్తి అయినా ఆ ఉమ్మడి కార్యకలాపాలలో స్వేచ్ఛగా పాల్గొని పాలుపంచుకొంటూ ఆ కార్యకలాపాలలో పాల్గొన్నప్పుడు, ఇతరులను ఉత్తేజపరిచే భావోద్రేకాలు తనను కూడా ఉత్తేజపరచగలిగి ఉండాలి. ఉమ్మడి కార్యకలాపాలలో వ్యక్తిని భాగస్వామిగా చెయ్యడం. ఏ తత్కార్యక్రమాల జయాపజయాలను తన జయాపజయాలుగా అట్టి వ్యక్తి విశ్వసించడం – ఇది ఒక్కటే ఆ వ్యక్తులందరినీ కలిపి సమాజంగా బంధించగల సూత్రం. హిందువులలోని కులవ్యవస్థ ఉమ్మడి కార్య కలాపాలను నిరోధిస్తున్నది. తద్వారా హిందువులు ఒక సమాజంగా ఏర్పడకుండా తామంతా ఏక సంఘీయులమనే భావన వారిలో కలగకుండా నిరోధిస్తున్నది.

ఎక్కడైనా ప్రజలు, ముఠాలు, గుంపులుగా వేరుపడి ఇతరులతో కలవకుండా జీవించే వారిని చూసి హిందువులు వారిని పట్టుకొని నిందిస్తారు. వారిని సంఘ వ్యతిరేక తత్వం గలవారని తరచూ నిందవేస్తారు. అయితే అట్టి సంఘ వ్యతిరేక తత్వం తమ కులవ్యవస్థలో ఉన్నంత ఘోరంగా మరెక్కడా లేదన్న సంగతిని హిందువులు సులభంగా మర్చిపోతారు. గత యుద్ధ సమయంలో ఆంగ్లేయుల మీద జర్మనులు ఎంతటి విద్వేషాన్ని వెదజల్లారో అంతటి విద్వేషాన్నే హిందువులు ఒక కులంవాళ్లు మరొక కులం వాళ్లపై వెళ్ళగక్కుతూ ఆనందిస్తారు. హిందువుల సాహిత్యం నిండా కులాలను గురించి వ్రాయబడి ఉంటుంది. అందులో ఒక కులాన్ని ఉత్తమ జన్మగాను, మరొక కులాన్ని నీచ జన్మగాను చిత్రించే యత్నం జరిగినట్టు కన్పిస్తుంది. ఈ రకమైన సాహిత్యంలో 'సహ్యాద్రి ఖండం' అనేది పేరు పొందిన గ్రంథం.

హిందువులలో సంఘవ్యతిరేక తత్వానికి కులమే కారణం

ఈ సంఘ వ్యతిరేక తత్వం కులానికి మాత్రమే పరిమితమై ఉండలేదు. ఇది ఇంకా లోతుకు పోయి ఉపకులాల మధ్య పరస్పర సంబంధాలను కడా విషతుల్యం చేసి

పారవేసింది. మా రాష్ట్రంలో గులక్ బ్రాహ్మణులు, ద్యోరుఖ బ్రాహ్మణులు, కరదా బ్రాహ్మణులు, పల్షే బ్రాహ్మణులు, చిత్‌పవన్ బ్రాహ్మణులు - వీరందరూ బ్రాహ్మణ కులంలో ఉపశాఖలుగానే చెప్పుకుంటారు. అయితే ఈ ఉపశాఖల మధ్య సంఘ వ్యతిరేకతత్వం, పరస్పర విభేదతత్వం - బ్రాహ్మణ బ్రాహ్మణేతర కులాల మధ్య ఎంత ఘోరంగా ఉన్నదో అంత ఘోరంగానూ ఉన్నది. ఇందులో ఆశ్చర్యం ఏమీ లేదు. ఎక్కడైతే ఒక వర్గానికి స్వప్రయోజనాలు ఉంటాయో అక్కడ వాటిని కాపాడుకోడానికి ఆ వర్గం వాళ్ళు ఇతర వర్గాలకు దూరంగా ఉంటారు. వారికున్న స్వప్రయోజనాలను రక్షించు కోవడమే వారికి పరమార్ధం గనుక, ఇతరులతో కలిసిమెలిసి ఉండరు. ఈ సంఘ వ్యతిరేకతత్వం, ఈ స్వప్రయోజన రక్షణ తత్వం వివిధ దేశాల (నేషన్లు) మధ్య ఎంత ప్రస్ఫుటంగా కనబడుతుందో అంత సుస్పష్టంగానూ వివిధ కులాల మధ్య కనిపిస్తుంది. బ్రాహ్మణుడు తాపత్రయపడేది ప్రధానంగా తన స్వప్రయోజనాలను బ్రాహ్మణేతరుల నుంచి కాపాడుకోవడం కోసం, బ్రాహ్మణేతరుడు తాపత్రయపడేది - ముఖ్యంగా బ్రాహ్మణుల నుంచి తన స్వప్రయోజనాలను సంరక్షించుకోవడం కోసం. కాగా హిందువులు కేవలం కొన్ని కులాలు మాత్రమే కాదు. ఏ కులానికా కులం తమ స్వప్రయోజనాలను రక్షించుకోవడం కోసం తక్కిన కులాలతో నింతర పోరాటం సలిపే విడి విడి గుంపులు.

మరీ విచారకరమైన, ఘోరమైన మరొక లక్షణం ఈ కులవ్యవస్థకు ఉంది. నేటి ఆంగ్లేయుల పూర్వీకులు "రోజెస్" యుద్ధాలలోను క్రాంవెలియన్ యుద్ధంలోను ఏదో ఒక పక్షాన ఉండి పోరాడారు. అయితే ఒక పక్షాన ఉండి పోరాడిన వాళ్ళ వారసులు మరొక పక్షాన ఉండి పోరిడిన వాళ్ళ వారసులపై విరోధ భావం పెట్టుకోలేదు. ఆనాటి అంతర్యుద్ధం అప్పుడే పోయింది. కాని ఇండియాలో మాత్రం అలా కాదు. పూర్వం శివాజీకి అప్పటి బ్రాహ్మణులు చేసిన అగౌరవానికి ఈనాటి బ్రాహ్మణుల్నీ, ఈనాటి బ్రాహ్మణేతరులు క్షమించలేకుండా ఉన్నారు. కాయస్తులు తమ పూర్వీకులపై అప్పటి బ్రాహ్మణులు వేసిన అభాండాలకి ఇప్పటి బ్రాహ్మల్ని క్షమించలేకుండా ఉన్నారు. ఈ తేడా ఎందువల్ల వచ్చినట్టు? నిస్సందేహంగా కులవ్యవస్థ వల్లనే. దేశంలో కులవ్యవస్థా, కులతత్వ జాగృతీ ఉండడంవల్లనే గతంలోని అంతఃకలహాల జ్ఞాపకాలు మాసిపోకుండా నిలవగలుగుతున్నై. కులాల మధ్య ఏకీభావాన్ని భగ్నపరుస్తున్నై. సమైక్యాన్ని నిరోధిస్తున్నై.

11 ఆదిమవాసులు ఇంకా అనాగరిక స్థితిలోనే ఎందుకున్నారు?

మినహాయించబడి, పాక్షికంగా చేర్చుకోబడిన ప్రాంతాలను గురించి లోగడ జరిగిన చర్చలు భారతదేశంలో ఆదిమవాసులనబడుతున్న తెగల పరిస్థితి ఏమిటో తెలుసుకోవ డానికి కొంత అవకాశం ఇచ్చాయి. ఈ తెగల ప్రజలు ఒక కోటి ముప్పై లక్షల మంది ఉన్నారు. బహుశ ఇంకా ఎక్కువ మందే ఉండవచ్చు. వారందరినీ క్రొత్త రాజ్యాంగం నుంచి మినహాయించడం ఉచితమా, అనుచితమా అన్న ప్రశ్నలను అలా ఉంచి - వాళ్ళ

వాస్తవ పరిస్థితిని గురించి ఆలోచించి చూస్తే అది చాలా దుర్భరంగా ఉంటుంది. తమ నాగరికత కొన్ని వేల సంవత్సరాల నాటిదని గొప్పలు చెప్పుకొనే ఈ దేశంలో ఈ ఆదిమవాసులు ఈనాటికీ ప్రాచీన కాలంనాటి దుర్భర అనాగరిక పరిస్థితిలోనే నివసిస్తున్నారంటే ఏమనాలి? కాని ఇది మాత్రం నగ్న సత్యం. ఇన్ని వేల సంవత్సరాలుగా ఈ దురదృష్టవంతులు నాగరికులు కాలేకపోవడం ఒక్కటే కాక ఇందులో కొందరు దుష్టవృత్తుల నవలంబించే దుస్థితికి దిగజారి నేరస్థజాతులు (క్రిమినల్సు)గా పరిగణించ బడుతున్నారు. కోటి ముప్పై లక్షల మంది, నాగరికత మధ్య బ్రతుకుతూ అనాగరిక ఘోర దుస్థితిలో ఉండిపోవడం! పైగా వంశపరంపరగా నేరస్తులుగా బ్రతకడం! దీనికి హిందువులు సిగ్గయినా పడకపోవడం! ప్రపంచంలో ఎక్కడా లేని విచిత్ర పరిస్థితి ఇది. ఈ లజ్జాకరమైన పరిస్థితికి ఏమిటి కారణం? ఈ ఆదిమవాసుల్ని నాగరికులుగా మార్చడానికి, గౌరవ ప్రదమైన వృత్తులు చేపట్టేలాగ చేయడానికి అసలు ప్రయత్నమే జరగలేదు. ఎందువల్ల?

బహుశ, వాళ్ళ అనాగరిక స్థితికి జన్మసిద్ధమైన బుద్ధిమాంద్యమే కారణమని చెప్పడానికి హిందువులు ప్రయత్నించవచ్చు. ఆదిమవాసులు తరతరాలుగా అనాగరికులు గానే ఉండిపోవడానికి కారణం తామేననీ ఒప్పుకోకపోవచ్చు. వాళ్లకు నాగరికత నేర్పడానికి గాని, వైద్య సహాయం మొదలైన వాటిద్వారా వాళ్ళను సరిదిద్దడానికి గాని, వాళ్ళను సంస్కరించి మంచి పౌరులుగా తయారు చేయడానికి గాని తాము ఏ మాత్రమూ ప్రయత్నించకపోవడమే ఆదిమవాసుల అనాగరిక స్థితికి కారణమని హిందువులు అంగీకరించకపోవచ్చు. ఈనాడు ఈ ఆదిమవాసుల కోసం ఒక క్రైస్తవ మిషనరీ ఏమి చేస్తున్నదో అదే ఒక హిందువుడు చెయ్యదలచాడనుకొందాం. అయితే అలా చెయ్యగల్గి ఉండేవాడా? చెయ్యగల్గి ఉండేవాడు కాదనే నా ఉద్దేశం. ఆదిమవాసుల్ని నాగరికుల్ని చెయ్యడం అంటే వాళ్ళను నీవాళ్ళుగానే భావించడం. వాళ్ళ మధ్య నివసించడం. వాళ్ళలో ఒక సహానుభూతిని పెంపొందించడం. క్లుప్తంగా చెప్పాలంటే, వాళ్ళను ప్రేమించడం. హిందువుడికి ఇది అంతా ఎలా సాధ్యమవుతుంది?

హిందువుడి జీవిత పరమార్థం అంతా, హిందువుడి తాపత్రయం అంతా, తన కులాన్ని భద్రంగా కాపాడుకోవడం. కులం హిందువుడికి అమూల్య సంపద. ఏది ఏమైనాసరే తన కులాన్ని కాపాడుకోవడమే హిందువుడి పరమలక్ష్యం. వేదకాలంనాటి అసహ్యకర అనార్యుల యొక్క అవశేషాలైన ఆదిమవాసులతో సంపర్కం పెట్టుకోవడమంటే హిందువుడు తన కులాధిక్యతను పోగొట్టుకోవడమే కదా! పతిత మానవజాతిపట్ల తన బాధ్యత ఎటువంటిదో హిందువుడికి బోధించడం సాధ్యం కాదని కాదు. కాని పతిత మానవజాతిపట్ల తనకెంత బాధ్యత ఉన్నదనుకొన్నా తన కులాన్ని నిలుపుకోడంలో తనకున్న బాధ్యతను మాత్రం అధిగమించలేదు. ఎట్టి పశ్చాత్తాపము, సిగ్గూ, చింతా లేకుండా హిందువుడు తన నాగరికత మధ్యలో అనాగరికులను అనాగరికులుగానే ఉండిపోనిస్తున్నాడంటే అందుకు నిజమైన కారణం కులమే.

ఈ ఆదిమవాసులు, అలానే అనాగరికత స్థితిలోనే ఉండిపోవడం దేశానికి ఎంత ప్రమాదకరమో హిందువుడు గుర్తించలేదు. ఈ ఆదిమవాసులు అనాగరికతా పశు ప్రాయులుగా ఉండిపోతే వారినుండి హిందువులకు కలిగే పెద్ద బాధేమీ లేదు. కాని ఇతర మతాలవాళ్ళు ఈ ఆదిమవాసుల్ని ఉద్ధరించి తమ మతాలలో కలుపుకొన్నప్పుడు – అప్పుడు హిందువులకు శత్రువులైన ఆ ఇతర మతాలవాళ్ళ బలాన్ని బాగా పెంచడానికి ఈ ఆదిమవాసులు ఉపయోగపడతారు. అలా జరిగినప్పుడు హిందువులకు మిగిలేది – తనను తానూ, తన కులవ్యవస్థనూ అభినందించుకోవడమే!

(12) వికసించడం, వ్యాపించడం హిందూమతానికి సాధ్యమా?

ఆదిమవాసుల్ని నాగరికుల్ని చెయ్యడం అనే పవిత్ర మానవతా కార్యరంగంలో ఏవిధమైన కృషినీ, ప్రయత్నాన్నీ హిందువుడు చెయ్యలేదు. అంతేకాదు, హిందూ మత పరిధిలోనే వున్న దిగువ కులాలవారు సాంస్కృతిక స్థాయిలో తమతో సమానంగా అభ్యున్నతి పొందడాన్ని కూడా అగ్రకులాల హిందువులు బలవంతంగా నిరోధించారు. ఇందుకు ఇక్కడ రెండు ఉదాహరణలిస్తున్నాను. అందులో ఒకటి సోనారులకు సంబంధించింది. రెండవది పథారే ప్రభువులకు సంబంధించింది. మహారాష్ట్రంలో ఈ రెండు కులాలు బాగా ప్రసిద్ధమైనట్టివి. సమాజంలో తమస్థాయి పెంచుకోడానికి తక్కిన కులాలు ప్రయత్నిస్తున్నట్టే ఈ రెండు కులాలు కూడా ప్రయత్నిస్తూ, కొంతకాలం క్రితం బ్రాహ్మణుల ఆచార వ్యవహారాలను కొన్నిటిని అవలంబించడం మొదలుపెట్టారు. అందులో సోనారులు తమ కులం పేరును దైవజ్ఞ బ్రాహ్మణులుగా మార్చుకున్నారు. బ్రాహ్మణులు ధరించేటట్టే ధోవతులను మడతలు వచ్చేట్టు ధరించేవారు. బ్రాహ్మణులు ఒకరినొకరు కలుసుకున్నప్పుడు అనేటట్టే "నమస్కారం" అనేవాళ్ళు. కుచ్చుపోసి ధోవతి ధరించడం, నమస్కారం అనడం – ఇవి రెండూ బ్రాహ్మణులకు ప్రత్యేక అలవాట్లు. అయితే ఆవిధంగా సోనార్లు బ్రాహ్మణులను అనుకరించడం, బ్రాహ్మణులలాగే చలామణి కావాలనుకోవడం, బ్రాహ్మణులకు గిట్టలేదు. పీష్వాలు అధికారంలో ఉన్న రోజులవి. సోనారులు బ్రాహ్మణుల ఆచార వ్యవహారాలను అనుకరించే ప్రయత్నాన్ని బ్రాహ్మణులు అధికారుల మద్దతుతో విజయవంతంగా నిరోధించి వేశారు. అంతేకాదు సోనారులు బొంబాయిలో నివసించ కూడదని అక్కడ ఇండియా కంపెనీ శాఖకు చెందిన అధికారి (కౌన్సిలు ప్రెసిడెంటు)చే ఒక నిషేధాజ్ఞను కూడా జారీ చేయించగలిగారు.

పథారే ప్రభు కులం వారిలో వితంతు పునర్వివాహం వారి కులాచారంగా ఉండేది. రానురాను వారిలో కొందరు ఈ ఆచారం ఏదో తక్కువ కులాచారంగా పరిగణించ సాగారు. ఎందుకంటే బ్రాహ్మణులలో వితంతు పునర్వివాహం ఆచారంగా లేదు కనుక. అందువల్ల తమ కులం యొక్క గౌరవస్థాయిని పెంచుకోవడం కోసం, తమ కులాచారమైన వితంతు పునర్వివాహ పద్ధతిని రద్దు చేయడానికి కొంతమంది పథారె ప్రభువులు నడుం కట్టారు. దానితో మొత్తం కులం రెండు ముఠాలు అయినై. ఒక ముఠా వితంతు

పునర్వివాహాలు జరగకూడదన్నారు. రెండవ ముఠా అందుకు వ్యతిరేకించి కులాచారమే సాగాలన్నారు. అప్పటి పరిపాలకులైన పీష్వాలు రెండవ ముఠా వారినే సమర్థించి, వితంతు పునర్వివాహ పద్ధతిని బలపరచి, పథారే ప్రభు కులంవారు బ్రాహ్మణుల ఆచారాన్ని అనుసరించకుండా నివారించగలిగారు.

ఖడ్గం ద్వారా తమ మతాన్ని వ్యాపించజేసిన మహమ్మదీయులను హిందువులు విమర్శిస్తారు. శోధన ప్రాతిపదిక అయిన క్రైస్తవ మతాన్ని కూడా హిందువులు అవహేళన చేస్తారు. అయితే మోక్ష సుఖానికి మార్గమని నమ్మిన తమ మతాలలోకి ఇతరులను కూడా చేర్చుకొనే నిమిత్తం అందుకు ఇష్టపడని వారిమీద కత్తి ఝుళిపించిన మహమ్మదీయులు, బలవంతం చేసిన క్రైస్తవులు ఒక ప్రక్క - తన వెలుగును ఇతరులకు అందివ్వకుండా, ఇతరులను శాశ్వతంగా చీకటిలోనే ఉంచడానికి ప్రయత్నిస్తూ, తమ మేధాసంపత్తికి, సాంఘిక వారసత్వానికీ భాగస్వాములు కావడం కోసం తమతో కలవడానికి సుముఖులుగా సంసిద్ధులుగా ఉన్నవారిని త్రోసిపుచ్చే హిందువులు ఒక ప్రక్క - వారిలో ఎవరు నిజంగా మన గౌరవానికి ఎక్కువ అర్హులు? మహమ్మదీయుడు క్రూరుడనుకొంటే, హిందువుడు నీచుడు. క్రూరత్వం కంటే నీచత్వం దుష్టమైనట్టిది.

హిందూమతం ధర్మవ్యాపక సంస్థ (మిషనరీ మతం) అవునా కాదా అనేది వివాదమైన సమస్య. హిందూమతం ఏనాడూ ప్రచారక మతంగా ఉండలేదని కొంద రంటారు. హిందూమతం ప్రచారక మతమే అని మరికొందరంటారు. అయితే, పూర్వం ఒకానొక కాలంలో హిందూమతం ప్రచారక మతంగా ఉన్నదనడమే సరియైన వాదంగా కన్పిస్తుంది. అది ప్రచారక మతం కాకపోతే భారత భూభాగంగా ఇంతగా వ్యాపించి ఉండేది కాదు. ఈనాడు అది ప్రచారక మతం కాదనేది కూడా సత్యమే. అందుచేత హిందూమతం ప్రచారక మతమా కాదా అనేది కాదు మన సమస్య. ఒకప్పుడు ప్రచారక మతంగా ఉన్న హిందూమతం ఇప్పుడెందుకు దానికి వ్యతిరేకంగా మారింది? ఈ ప్రశ్నకు నా జవాబు ఇది. హిందూమతం ప్రచారక మతంగా ఎప్పుడాగి పోయిందంటే - హిందువులలో కులవ్యవస్థ ఏర్పడినప్పుడు. కులవ్యవస్థకూ మతం మార్పుకూ పొసగదు. మతం మార్పుకు కావలసింది విశ్వాసాలూ సిద్ధాంతాలూ స్వీకరించడం మాత్రమే కాదు. ఈ మతం మార్పులో అంతకంటే ముఖ్యమైన మరొక విషయం ఉంది. అది మతం మార్చుకొన్నవారికి సంఘ జీవనంలో లభించే స్థానం. ఈనాడు ఇతరుడెవడైనా హిందూమతాన్ని స్వీకరించదలిస్తే - హిందూ మతంలో అతని స్థానమెక్కడ? ఏ కులంలో చేర్చుకోవడం? అన్యులైన వారిని తన మతంలో చేర్చుకోవాలనుకునే ప్రతీ హిందువుణ్ణి తికమకపరిచే సమస్య ఇది. ఏదో ఒక క్లబ్బులో చేరినట్టు ఒక కులంలో అందరూ చేరడానికి వీలులేదు. క్లబ్బు సభ్యత్వంవలే కులసభ్యత్వం స్వేచ్ఛాయుతమైంది కాదు. ఆ కులంలో పుట్టిన వారికే ఆ కులంలో సభ్యత్వం. అది కుల న్యాయం. ఈ న్యాయం క్రింద ఏ కులాని కా కులమే స్వయం స్వతంత్రం, ఎవరైనా క్రొత్తవారిని ఏ కులంలోనైనా చేర్పించే అధికారం ఈ భూమి మీద ఎవ్వరికీ లేదు.

హిందూ సమాజం ఒక కులాల సమ్మేళనం. ప్రతి కులమూ అదొక పరిమిత సంస్థ. కాగా అందులోకి క్రొత్తవాడికి ప్రవేశం లేదు. ఇతర మతాల వాళ్ళను, జాతులను తమ మతంలో కలుపుకొని తద్వారా తమ మతాన్ని, తమ సమాజాన్ని విస్తరింపజేసుకొనే అవకాశం హిందువులకు లేకుండా పోవడానికి కారణం కేవలం కులవ్యవస్థే. హిందూ మతంలో కులాలు నిలిచి ఉన్నంతకాలం హిందూమతం ప్రచారక మతం ఎన్నటికీ కాజాలదు. కులాలు నశించకుండా ఇతరుల్ని హిందువులుగా మార్చే శుద్ధి కార్యక్రమం అర్థరహితమూ, నిరర్థకమూ.

హిందువుల పిరికితనానికీ, నిస్సహాయతకూ కులమే కారణం

హిందువులలో శుద్ధి కార్యక్రమం హాస్యాస్పదమూ, నిరర్థకమూ కావడానికి ఏవి హేతువులో, "సంఘటన" కార్యక్రమం అసాధ్యం కావడానికి కూడా అవే హేతువులు. సంఘటన ఉద్దేశం ఏమిటంటే – మహ్మదీయులపట్ల, సిక్కులపట్ల హిందువులు కనబరిచే భయాన్నీ, పిరికితనాన్నీ తొలగించడం. ఆ భయమూ, పిరికితనమూ వల్లనే హిందువులు తమను తాము కాపాడుకోవడం కోసం ఎన్నో నీచమైన, జిత్తులతో కూడిన విద్రోహకర మార్గాలను అవలంబించవలసి వచ్చింది.

అయితే, సహజంగా ఇక్కడ ఒక ప్రశ్న ఉదయిస్తుంది. సిక్కులకు గాని మహమ్మదీయులకు గాని అంత ధైర్యాన్ని, నిర్భయత్వాన్ని ఇచ్చే శక్తి ఎక్కడ నుంచి వచ్చింది?

శారీరకమైన బలాధిక్యతవల్లగాని, ఆహార వ్యాయామాలలో అధిక్యతవల్లగాని వారికి ఆ శక్తి కల్గిందని నేను అనుకోను. ఆ శక్తి ఎక్కడ నుండి వచ్చిందంటే – ఒక సిక్కుకు ఏదైనా ప్రమాదం జరిగితే, తక్కిన సిక్కులంతా అతని రక్షణకు సిద్ధపడతారనే భావం ప్రతి సిక్కుకూ ఉండడంవల్ల సిక్కులకు ఆ శక్తి వచ్చింది. మహ్మదీయుల సహాయంగా తక్కిన మహ్మదీయులంతా అండగా నిలబడతారు. అటువంటి శక్తి హిందువులకు లేదు. తనకేదైనా ఆపద కల్గినప్పుడు తక్కిన హిందువులు తనకు తోడ్పడగలరనే నమ్మకం ఏ హిందువునకూ లేదు. హిందువుడు ఏ పరిస్థితిలోనైనా సరే తాను ఒక్కడు ఏకాకిగా నిలిచిపోవలసినవాడు. కాబట్టి శక్తి విహీనుడౌతున్నాడు. అందుకే అతడికి ఆ భయమూ, పిరికితనమూ. అతనిని ఎవ్వరైనా ఎదిరించినప్పుడు వెనుక బలం లేనందువల్ల అతడు లొంగిపోతాడు. లేక పారిపోతాడు. ఒక సిక్కుగాని, ఒక ముస్లింగాని ఎదిరించబడినప్పుడు అతడు ధైర్యంగా నిలబడి పోరాడుతాడు. ఆ పరిస్థితిలో అతడొక్కడే అయినా – తాను ఏకాకిని కాననీ, తన వెనుక తన మతస్తులంతా ఉన్నారనీ అతడికి తెలుసు. అది అతడికి అపారమైన ధైర్యసాహసాలు ఇస్తుంది. అందుకే సిక్కులు, మహమ్మదీయులు నిల్చి పోరాడగల్గుతున్నారు.

సిక్కులలోను. మహమ్మదీయులలోను సహాయ సహకారాల విషయంలో అంత విశ్వాసమూ, హిందువులలో అంత నిరాశా ఏర్పడడానికి హేతువు ఏమిటని పరిశీలించి

చూస్తే - అందుకు కారణం వారి వారి జీవిత విధానాలలోనే కన్పిస్తుంది. సిక్కులు, మహమ్మదీయులు కలిసి మెలిసి, ఏక కుటుంబంవలె బ్రతుకుతారు. అది వారిలో సోదరభావం పెంపొందిస్తుంది. హిందువులలో అలాంటిది ఏదీ లేదు. సిక్కులలోను, ముస్లింలలోను సాంఘిక సమైక్యత ఉంది. అది వారి మధ్య సోదర భావాన్ని కల్గిస్తుంది. ఒక సిక్కు మరొక సిక్కుకు సోదరుడే (భాయి). ఒక ముస్లిం మరొక ముస్లింకు సోదరుడే. హిందువులలో అలాంటి సమైక్యభావం ఏమీ లేదు. ఒక హిందువుడు మరొక హిందువుడ్ని సోదరుడుగా పరిగణించడు. ఒక సిక్కు (ఒక ఖాల్సా) అంటే సవాలక్ష సిక్కులని ప్రతి సిక్కూ చెప్పుకొంటాడు. అలా భావిస్తారు. ఒక్క మహమ్మదీయుడు ఒక పెద్ద హిందువుల గుంపుకు సమానమని భావించడానికి కారణం ఇదే! ఈ తేడాకు కారణం కులమే అనడం నిస్సందేహం. కులవ్యవస్థ ఉన్నంతకాలం సంఘటిత శక్తి రాదు. సంఘటిత శక్తి లేనంతవరకూ హిందువుడు బలహీనుడుగాను, పిరికివాడుగాను ఉండకతప్పదు.

హిందువులు ఓర్పుగల వారమనీ, సహనశీలురమనీ చెప్పుకొంటూ ఉంటారు. అది నిజం కాదని నా ఉద్దేశం. చాలా సందర్భాలలో హిందువులు సహనశీలురు కారు. వారు సహనాన్ని ప్రదర్శించే సందర్భాలు ఏమైనా ఉంటే, అవి తమకు అనువుగాని సందర్భాలే. ఎదిరించే శక్తి లేకనూ, వట్టి ఉదాసీన భావం వల్లనూ మెదలకుండా ఊరుకొంటారు. హిందువులలోని ఈ అలక్ష్యభావం వారి స్వభావంలో ఒక భాగం అయిపోయి, వారిని నిర్వీర్యులను చేసి వేసింది. ఎలాంటి అవమానాన్నైనా సరే, తప్పునైనా సరే చేతులు కట్టుకొని హిందువుడు సహిస్తాడు.

మోరిన్ మహాశయుని మాటలలో చెప్పితే - హిందువులలో గొప్పవాళ్ళు తక్కువ వాళ్ళను తొక్కేస్తారు. బలమైన వాళ్ళు బలహీనుల్ని అణచివేస్తారు. క్రూరులైన వాళ్ళకు భయభీతులు లేవు. దయగల వాళ్ళు సాహసించి ముందుకు రారు. మేధావులైన వాళ్ళు ఉపేక్ష వహిస్తారు. ఇది హిందువుల పరిస్థితి. ఓర్పు, సహనమూ అనబడేవి వట్టి బలహీనత, ఉదాసీనత మాత్రమే.

హిందూ దేవతలంతా ఓర్పుగలవాళ్ళే కావడంవల్ల హిందువులలో బాధితుల యొక్క, పీడితుల యొక్క అవస్థ ఎంత దయనీయంగా ఉంటుందో, ఎంత దైన్యంగా ఉంటుందో ఊహించడం కష్టం కాదు. జాతిని నాశనం చెయ్యగల రోగాలలో ఉపేక్షను మించిన ఘోర రోగం మరొకటి ఉండదు. హిందువుడు అంతగా ఉపేక్షాపరుడు ఎందుకైనట్టు? నా ఉద్దేశంలో అందుకు కారణం కులవ్యవస్థే? ఒక మంచి పనికోసం కూడా పరస్పర సహకారానికి ఐక్య సంఘటనను అసాధ్యం చేస్తున్న కులవ్యవస్థే హిందువులలోని ఈ ఉపేక్ష అనే దుష్టవ్యాధికి కారణమైంది.

(14) సంఘ బహిష్కారం సంస్కరణకు గొడ్డలిపెట్టు

ఒక వర్గం యొక్క సాముదాయక (గ్రూపు) ప్రమాణాలకు, అధికారాలకు, ప్రయోజనాలకు అతీతంగా ఒక వ్యక్తి తన స్వంత భావాలను, నమ్మకాలను, స్వాతంత్ర్యాన్ని

ప్రయోజనాన్ని దృఢీకరించుకోవడంతో సంస్కరణ ప్రారంభమవుతుంది. అయితే ఆ సంస్కరణ కొనసాగాలంటే, అది వ్యక్తి ప్రాధాన్యతకు ఆ వర్గం ఇచ్చే అవకాశాన్ని బట్టి వుంటుంది. ఆ రకమైన స్వతంత్ర వ్యక్తులతో వ్యవహరించేటప్పుడు, సంఘం కొంత సహనాన్ని, ఔదార్యాన్ని ప్రదర్శిస్తేనే అట్టి వ్యక్తులు తమ స్వతంత్ర వ్యక్తిత్వాన్ని నిలుపుకొంటూ చివరకు తమ తోడి వారినందరినీ కూడా తమ భావాలకు అనుగుణంగా మార్చగల్గుతారు. అలాకాక, అటువంటి స్వతంత్ర వ్యక్తుల భావాలను సంఘం సహించలేకపోతే - అట్టివారిని అణచి వెయ్యడానికి ఇష్టం వచ్చిన పద్ధతులను అవలంబించసాగితే - అట్టి వ్యక్తులు ఎంతోకాలం స్వతంత్రంగా మనలేరు. వారితోపాటు సంస్కరణ కూడా అచిరకాలంలోనే అంతరించిపోతుంది.

ఈ దృష్టితో కులవ్యవస్థను పరిశీలించి చూడండి. మతాచారాలను గాని, కుల నియమాలను గాని వ్యతిరేకించడానికి సిద్ధపడే ఏ వ్యక్తినైనా సరే వెలివేసే సర్వాధికారం కులానికి ఉంది. కులం నుంచి వెలివేయడం అంటే సాంఘిక జీవనం నుంచి పూర్తిగా బహిష్కరించడమే. అట్టి బహిష్కారాన్ని మించిన కఠిన శిక్ష మరొకటి ఏదీ ఉండదు? చావో, సాంఘిక బహిష్కారమో - ఈ రెండిటిలో ఏదో ఒకటి కోరుకో మన్నప్పుడు క్రూరత్వంలో రెండూ ఒకటిగానే కన్పిస్తాయి. హిందువులలోని వ్యక్తులు తమ స్వాతంత్ర్యాన్ని దృఢీకరించుకొనలేక పోతున్నారంటే తమ వ్యక్తిత్వాన్ని నిలుపుకోలేక పోతున్నారంటే - అందుకు కారణం ఈ సాంఘిక బహిష్కార భయమే. కులం కల్పించే అవరోధాలను, అడ్డుగోడలను ఛేదించి సంస్కరణ పథంలో పురోగమించలేక పోతున్నారంటే - అందుకు కారణం వెలివేయడంలోని బాధే. మనిషి తన తోడి వారితో నిష్పూచీగా మెలగనూలేడు. వారిని విడిచి విడిగా బ్రతకనూ లేడు. మనిషి తన సమాజంలోని సహచరులు తన కనుకూలంగా ఉండాలని కోరుకుంటాడు. తన ఇష్టానుసారం నడుచుకోవడానికి సమాజం అనుకూలించకపోతే, ఎలాంటి సమాజంలోనైనా సరే తన ఇష్టాలను వదులుకొని బ్రతకడానికి సిద్ధపడతాడు. ఎందువల్లనంటే సమాజం లేకుండా ఒక్కడూ బ్రతకలేడు కాబట్టి, వ్యక్తిలోని ఈ బలహీనతను, అసహాయతను అవకాశంగా తీసుకొని కులం అతన్ని లొంగదీసుకొంటుంది. తన అచార విధి నిషేధాలకు బద్ధుణ్ని కావించుకొంటుంది. సంఘం ఒక సంస్కర్త యొక్క జీవితాన్ని నరకంగా మార్చగలదు. సంఘ పెద్దలు కూడబల్కుకొని, సంస్కర్తలను వెలివేసి హింసించగలరు. అదొక పెద్ద కుట్ర వంటిది. కుట్ర అనేది చట్టం క్రింద నేరమే అయినప్పుడు - ఒక కులం యొక్క విధి నిషేధాలను కాదనగల ధైర్యవంతుడ్ని వెలివెయ్యడానికి ఆ కులం చేసే కుట్రను కూడా ఎందుకు శిక్షార్హ నేరంగా చెయ్యకూడదో నా కర్థం కాదు. అయితే, ఇప్పుడు ఉన్న పరిస్థితి ఏమంటే, చట్టం ప్రతి కులాన్నీ ఒక స్వతంత్ర సంస్థగా గుర్తిస్తుంది.

తన సభ్యత్వాన్ని కాపాడుకొంటూ, భిన్నాభిప్రాయం కలవారిని బహిష్కారం ద్వారా శిక్షించే హక్కును చట్టమే ప్రతి కులానికీ ఇస్తుంది. మూఢాచార పరుల చేతిలో కులం ఒక వజ్రాయుధం. సంస్కర్తల్ని హింసించి అన్ని సంస్కరణలను అది చంపివేయగలదు.

హిందువుల కులనీతి, ఆటవిక నీతి

హిందువుల ధర్మ సిద్ధాంతాల మీద కులానికి ఉన్న ప్రభావం నిజంగా ఘోరాతి ఘోరం. ప్రజా సేవాసక్తిని కులం చంపేసింది. దానధర్మ భావాన్ని నాశనం చేసింది. స్వతంత్ర భావప్రకటనను అసాధ్యం చేసింది.

హిందువుడి ప్రజలు, సమాజం అతడి కులం వారే. హిందువుడి బాధ్యత అతడి కులం వరకే. హిందువుడి భక్తిప్రపత్తులు అతడి కులానికే పరిమితం. గుణం కుల సమ్మితం, నీతి కులసమ్మితం అయినై. అర్హులైన వారిపట్ల సానుభూతి లేదు. శక్తిసామర్థ్యాలు కలవారిని హర్షించేది లేదు. ఆపదలో ఉన్నవారిని ఆదుకోవడం లేదు. బాధను గుర్తించి సాయపడేది లేదు. దానం చెయ్యడం ఉంది కాని, అది కులంతోనే ప్రారంభమై కులంతోనే అంతరిస్తుంది. సానుభూతి ఉంది. అయితే, అది ఇతర కులాలవారిపట్ల కాదు.

గొప్పవాడూ, మంచివాడూ అయిన ఒక వ్యక్తి నాయకత్వాన్ని కులప్రమేయం లేకుండా ఏ హిందువుడైనా గుర్తించగలడా? మహాత్ముడి సంగతి అట్లా వదిలేద్దాం. హిందువుడైన వాడు తన కులానికి చెందినవాడు నాయకుడైతేనే, ఆ నాయకుడ్ని అనుసరిస్తాడు. బ్రాహ్మణుడు బ్రాహ్మణుని నాయకత్వాన్నే గుర్తిస్తాడు. కాయస్థుడు కాయస్థుని నాయకత్వాన్నే అనుసరిస్తాడు. ఏ కులంవాడు ఆ కులంవాడ్ని మాత్రమే నాయకుడిగా ఒప్పుకుంటాడు. కులంతో సంబంధం లేకుండా ఒక వ్యక్తిలోని గుణగణాలను, శక్తిసామర్థ్యాలను, గొప్పతనాన్ని గుర్తించే పద్ధతి హిందువులలో లేదు. గొప్పతనాన్ని గుర్తించే శక్తి అసలు లేదని కాదు. అట్టి గొప్పతనం కలవాడు తన కులంవాడైనప్పుడు మాత్రమే అది గుర్తించబడుతుంది. హిందువులలోని మొత్తం నీతి అంతా ఆటవిక నీతి వంటిది. మంచిగాని చెడుగాని నా కులంవాడే, నా వాడనే తత్వం హిందువులది. మంచికోసమో, చెడ్డకోసమో నిలబడాలనే ప్రశ్న లేదిక్కడ. తన కులం కోసం నిలబడడం అనే దొక్కటే ఇక్కడ ఉన్నది. తమ తమ కులాల స్వప్రయోజనాల కోసం హిందువులు మొత్తం దేశానికే ద్రోహం చేయలేదా?

ఆదర్శప్రాయమైన సమాజం ఎలా ఉండాలి?

కులవ్యవస్థ తెచ్చి పెట్టిన దురవస్థల గురించి నేనిలా చెప్పుకుపోతుంటే, మీలో కొందరికి విసుగ్గా ఉండవచ్చు. అందులో విచిత్రమేమీ లేదు. నేను చెప్పే దానిలో కొత్త కూడా ఏమీలేదు. కులవ్యవస్థ - దాని విచ్ఛిన్నకర స్వభావమూ, అవి దేశానికి చేసిన

ద్రోహమూ - ఇదంతా అందరికీ తెలిసిన విషయమే. అందువల్ల, ఈ సమస్యలు పరిష్కరించడానికి నిర్మాణాత్మకంగా ఎలాంటి కృషి చెయ్యవలసి ఉంటుందో ఇప్పుడు కొంత పరిశీలిద్దాం.

కులం అక్కర లేదనుకుంటే, మరి మీకు ఆదర్శప్రాయమైన సమాజం ఎలాంటిది అని ఎవరైనా అడగవచ్చు. ఈ ప్రశ్న మీరు నన్ను అడిగితే, నా కాదర్శప్రాయమైనట్టిది - స్వాతంత్ర్యం, మానవత్వం, సౌభ్రాతృత్వం ఈ మూడింటి మీదా ఆధారపడిన సమాజం అని నేనంటాను. మన సమాజం అలా ఎందుకు కాకూడదు? స్వాతంత్ర్యం, సమానత్వం సమాజానికి ఎంత ముఖ్యమో, సౌభ్రాతృత్వం కూడ అంతే ముఖ్యం. సౌభ్రాతృత్వానికి ఎందుకు అభ్యంతరం ఉండాలో నాకర్థం కాదు. ఆదర్శప్రాయమైన సమాజం మార్పుకు అనుకూలమైందిగా ఉండాలి. స్తబ్దంగా ఉండకూడదు. ఒకచోట ఒక మార్పు జరిగితే, ఆ మార్పు తక్కినచోట్ల కూడ ప్రతిబింబించే మార్గాలతో నిండి ఉండాలి. ఆదర్శప్రాయమైన సమాజంలో సమాజ సభ్యులంతా కలిసి ఇష్టంగా పంచుకోగల అనేక ఉమ్మడి ప్రయోజనాలు ఉండాలి, సామాజిక సంబంధాలన్నింటిలోను స్వేచ్ఛాయుతమైన, బహుముఖమైన అవకాశాలు ఉండాలి. క్లుప్తంగా చెప్పాలంటే - సమాజంలోని మానవులందరి మధ్యా సాంఘిక సోదరత్వం ఉండాలి. అదే సౌభ్రాత్ర. సౌభ్రాత్ర అంటే, ప్రజాస్వామికానికి మరొక పేరు. ప్రజాస్వామిక మంటే ఒక రకమైన ప్రభుత్వం మాత్రమే కాదు. పరస్పరానుబంధం గల ఒక విధమైన జీవిత విధానం ఉమ్మడి సాన్నిహిత్యంతో కూడిన ఒక చక్కని అనుభవం. తోటి మానవుల పట్ల గౌరవ మర్యాదలను ప్రదర్శించడం ప్రజాస్వామిక జీవిత విధానంలో అత్యంత ప్రధాన విషయం, కనుక సమాజంలో సౌభ్రాతృత్వం తప్పనిసరిగా ఉండాలనడంలో ఎవ్వరికీ ఏ విధమైన అభ్యంతరమూ ఉండదనుకుంటాను.

ఇక స్వాతంత్ర్యం విషయం : స్వాతంత్ర్యం అక్కర లేదనేవారు ఎవ్వరైనా ఉంటారా? ఎవ్వరూ ఉండరు. స్వేచ్ఛగా తిరగడం, స్వేచ్ఛగా బ్రతకడం, స్వేచ్ఛగా అభివృద్ధి పొందడం వీటి నిచ్చేదే స్వాతంత్ర్యం అనుకొంటే - స్వాతంత్ర్యం అక్కరలేదనేవారు ఎవ్వరైనా ఉంటారని నేననుకోను. ఆస్తిపై హక్కు, కావాలి ఉపకరణాలు, సాధనాలు, ముడి పదార్థాలు - ఇవి అన్నీ ధనార్జనకు కావాలి. శరీరం ఆరోగ్యంగా ఉండడానికి తగిన బ్రతుకుదెరువు కావాలి. అందుకు కావలసిన సదుపాయాల సాధనకు స్వాతంత్ర్యం కావాలి. అంత వరకు స్వాతంత్ర్యం అక్కరలేనివారు ఉండరు. అయితే, ఇక్కడ నేను ఒక ప్రశ్న అడుగుతాను. వ్యక్తికి గల శక్తి సామర్థ్యాలను చక్కగా ఉపయోగించుకోవడం ద్వారా ఈ స్వాతంత్ర్యం అనేది ఎందుకు ఎక్కువ ఫలప్రదం కాకూడదు? బ్రతకడానికి, ఆస్తికి హక్కు కలిగి ఉండడం వరకు స్వాతంత్ర్యాన్ని అంగీకరిస్తున్న కులతత్వవాదులు వ్యక్తి తన వృత్తిని తాను ఎంచుకొనే స్వాతంత్ర్యానికి అంగీకరించడం లేదు. ఈ రకమైన స్వాతంత్ర్యాన్ని నిరోధించడం అంటే బానిసత్వాన్ని శాశ్వతంగా స్థిర పరచడమే. బానిసత్వమంటే ఒకళ్ళ అధీనంలో మరొకళ్ళు ఉండడం మాత్రమే కాదు. బానిసత్వమంటే కొంతమంది

మనుష్యులు తమ జీవిత కార్యాకలాపాలను మరికొంతమంది మనుష్యుల ఆజ్ఞల ప్రకారం బలవంతంగా స్వీకరించవలసి రావడం. అదీ బానిసత్వం. చట్టం క్రింద బానిసత్వ పరిస్థితులు వ్యాపించి ఉన్నవి. కొంతమంది వ్యక్తులు తమకు ఇష్టంకాని వృత్తులను అవలంబించేటట్టు బలవంతం చెయ్యబడడం ఉంది. అందుకు కులవ్యవస్థ ఒక ప్రబల నిదర్శనం.

ఇక మూడోది సమానత్వం: దీనికేమైనా అభ్యంతరం ఉంటుందా? ఫ్రెంచి విప్లవం నినాదంలో అత్యంత వివాదాస్పదమైన అంశం ఇది. సమానత్వానికి వ్యతిరేకంగా చెప్పబడే వాదన సరైందిగానే కన్పించవచ్చు. మనుష్యులంతా సమానులు కారు. ఒక మనిషికి మరొక మనిషికీ రకరకాల తేడాలు కన్పిస్తాయి. అంతమాత్రం చేత సమానత్వాన్ని త్రోసి పుచ్చడమేనా? సమానత్వం అనేది కేవలం మిధ్య అనవచ్చు. అయినప్పటికీ సామాజిక జీవితాన్ని నడిపే ప్రాథమిక సూత్రంగా దాన్ని అంగీకరించక తప్పదు.

మానవుని శక్తి : 1. భౌతికమైన వారసత్వం మీద 2. తల్లిదండ్రుల జాగ్రత్త, విద్య, ప్రకృతి విజ్ఞానం మొదలైన సాంఘిక సౌకర్యాల ప్రాప్తిమీద 3. స్వప్రయత్నం మీద ఆధారపడి ఉంటుంది. ఈ మూడు విషయాలలోనూ మానవుల మధ్య తరతమ భేదాలు ఉన్నమాట నిజమే. అయితే – వారిలో తరతమ భేదాలు ఉన్నాయి కాబట్టి, వారిని సమానులుగా చూడకూడదు – అనడం సవ్యమేనా? సమానత్వానికి వ్యతిరేకులైన వారు జవాబు చెప్పవలసిన ప్రశ్న ఇది. వ్యక్తిత్వవాది దృష్టితో చూస్తే – మనుషుల్ని వాళ్ళ కృషుల్ని – అవి ఒకేవిధంగా ఉండవన్నంత వరకు – అసమానంగా చూడ్డమే న్యాయం కావచ్చు. ప్రతీ మనిషి శక్తులు సంపూర్ణంగా వికసించడం కోసం, వీలైనంత ప్రోత్సాహాన్ని ఇవ్వడం కూడా ఆపేక్షణీయమే కావచ్చు. కాని నేను పైన పేర్కొన్న మొదటి రెండు విషయాలలోను మనుష్యులు ఉన్నవాళ్ళున్నట్టు అసమానంగా చూడబడితే, ఏమి జరుగుతుంది? ఏమి జరుగుతుందో ప్రత్యేకంగా చెప్పనక్కరలేదు. పుట్టుక, చదువు, వంశ ప్రఖ్యాతి, వ్యాపార సంబంధాలు, వారసత్వంగా వచ్చిన ధనం – ఇవి ఎవరికి అనుకూలంగా ఉంటాయో అట్టి వ్యక్తులే జీవిత సమరంలో ముందుకు వచ్చేలాగు ఎంచుకోబడతారనేది స్పష్టం. సహజంగా అట్టి వాళ్ళకి జాతిలో ప్రాధాన్యం ఇవ్వబడుతుంది. అట్టి ఎన్నిక సామర్థ్యాన్ని అనుసరించి జరిగేదిగా ఉండదు. అంత వరకూ వాళ్ళు అనుభవిస్తున్న ప్రత్యేక సౌకర్యాల దృష్ట్యా జరిగేది మాత్రమే ఔతుంది. కాగా పైన చెప్పబడ్డ మూడో విషయంలో మనుష్యుల్ని అసమానంగా పరిగణించాలనేటందుకు గల కారణమే మొదటి రెండు విషయాలలోను వారిని వీలైనంత సమానంగా పరిగణించాలనేటందుకు కారణం అవుతుంది.

అంతేకాదు, సమాజం దాని సభ్యుల నుంచి వీలైనంత ఎక్కువ ఫలితాన్ని పొందడం మంచిదనుకొన్నప్పుడు, ఆవిధంగా పొందడం వారిని వీలైనంత వరకూ జీవిత ప్రారంభ

దశ నుంచీ సమానులుగా చెయ్యడం ద్వారా మాత్రమే సాధ్యమౌతుంది. సమానత్వం నుంచి మనం తప్పించుకోలేక పోవడానికి ఇది ఒక కారణం.

సమానత్వాన్ని మనం తప్పకుండా అంగీకరించవలసిన హేతువు మరొకటి ఉంది. ఏ రాజ్యతంత్రజ్ఞుడైనా అనేక మంది ప్రజలతో సంబంధాన్ని కలిగి ఉంటారు కదా! అట్టి వారికి అసంఖ్యాకులైన ప్రజల మధ్య విచక్షణతో విభాగాలను ఏర్పరచడానికి – అంటే అవసరాన్ని బట్టో, సామర్థ్యాన్ని బట్టో విభజించి తగువిధమైన న్యాయం చేకూర్చడానికి చాలినంత సమయమూ ఉండదు, పరిజ్ఞానమూ ఉండదు. ప్రజలందరికీ ఎవరికి తగిన న్యాయం వారికి చేకూర్చడం అనేది అవసరమే అయినప్పటికీ, మానవ సమాజాన్ని అందుకు అనుకూలంగా తరగతులుగాను, వర్గాలుగాను విభజించడం సాధ్యం కాదు. అందువల్ల రాజ్యతంత్రజ్ఞుడు ఏదో ఒక సాధారణ బండ పద్ధతిని అవలంభిచక తప్పదు. అట్టి పద్ధతి మొత్తం మానవులందరినీ సమానంగా చూడ్డం. ఎందుకంటే – మానవులందరూ సమానులైనందువల్లనని కాదు. మానవుల్ని వర్గాలుగా, తరగతులుగా విభజించడం అసాధ్యమైనందువల్ల సమానత్వం సిద్ధాంతం స్పష్టంగా మిధ్య అనే చెప్పవచ్చు. అయితే, సమస్త విషయాలనూ పరిగణనలోకి తీసుకొన్నప్పుడు రాజకీయరంగంలో ఏ రాజ్య తంత్రజ్ఞుడైనా చెయ్యగల్గింది ఒక్కటే. సార్వజనికమైన బండ పద్ధతిని అవలంబించి ముందుకు సాగడం. అట్టి బండపద్ధతి సర్వమానవ సమానత్వం. రాజకీయ రంగం ఒక ప్రగాఢ వాస్తవిక వ్యవహారం. దానికి అదే స్థాయిలో ఒక ప్రగాఢ వాస్తవిక పద్ధతి కావలసి ఉంది.

17 **ఆర్య సమాజికులు – వర్ణ వ్యవస్థ**

అయితే, కొందరు సంస్కర్తలున్నారు. వారు మరొక విధమైన లక్ష్యాన్ని ప్రతిపాదిస్తున్నారు. వారు ఆర్య సమాజికులు. వారు చెప్పే సాంఘిక వ్యవస్థ ఇది – ఇండియాలో ఇప్పుడు మనకున్న నాలుగు వేల కులాలకు బదులు, నాలుగు వర్ణాలుగా సమాజాన్ని విభజించడం. అదే చాతుర్వర్ణ వ్యవస్థ. అయితే హిందువులు చెప్పే చాతుర్వర్ణ వ్యవస్థకూ నేటి ఆర్యసమాజికులు చెప్పే చాతుర్వర్ణ వ్యవస్థకూ భేదం ఉంది. ఆర్య సమాజికుల చాతుర్వర్ణ వ్యవస్థ పుట్టుక మీద ఆధారపడినట్టిది కాదు, గుణం మీద ఆధారపడినట్టిది. ఆధునిక కాలానికి ఆకర్షణీయంగా ఉండడం కోసం ఆర్యసమాజికులు చాలా జాగ్రత్తగా తమ లక్ష్యాన్ని నిర్వచించారు. అయితే – గుణాన్ని అనగా అర్హతను ప్రాతిపదికగా చెపుతున్నప్పటికీ, నాకు ఈ క్రొత్త చాతుర్వర్ణ వ్యవస్థలో నమ్మకం లేదు. ఆర్యసమాజికులు చెప్పే చాతుర్వర్ణ వ్యవస్థ క్రింద ఒక వ్యక్తి నాలుగు వర్ణాలలోను ఏదో ఒక వర్ణంలో అతడి అర్హతను బట్టి చేరవలసి ఉంటుంది. ఇందుకు నాకు అభ్యంతరం ఏమిటంటే – అసలు మనుషుల్ని ఎందుకు విడదీయాలి? బ్రాహ్మణులు, క్షత్రియులు, వైశ్యులు, శూద్రులు అని మనుషుల్ని ఆర్యసమాజికులు ఎందుకు విడదీయాలంటారో నాకు అర్థం కాదు. బ్రాహ్మణుడు అనే పేరు పెట్టకుండా జ్ఞాన సంపన్నుడైన వ్యక్తిని గౌరవించ లేమా?

క్షత్రియుడు అనే పేరుతో పిలవకుండానే సైనికుడు గౌరవించబడగలడు. ఐరోపా సమాజంలో ఏదో ఒక కులం పేరో, వర్గం పేరో పెట్టకుండా - అంటే, ఏదో ఒక శాశ్వత ముద్ర వేయకుండా - సైనికులను, సేవకులను సన్మానించడం జరుగుతున్నప్పుడు, అట్టిది హిందూ సమాజంలో ఎందుకు సాధ్యం కాదో అర్థం కాదు. ఈ ప్రశ్నను ఆర్యసమాజకులు కనీసం పరిశీలన యోగ్యమని కూడా అనుకోలేదు. ఈ కుల ముద్రలను కొనసాగించడానికి మరొక అభ్యంతరం కూడా ఉంది. ఏ సంస్కరణ అయినా సరే, మార్పును కోరుతుంది. మార్పు లేకుండా సంస్కరణ లేదు. సంస్కరణ అంటే - మనుష్యులపట్ల, విషయాలపట్ల - ప్రజల భావనలోను, సెంటిమెంట్సులోను, విశ్వాసాల లోను, మనోవైఖరిలోను మార్పు జరగడమే. కొన్ని పేర్లకు కొన్ని విశ్వాసాలతో, అభిప్రాయాలతో అనుబంధం ఉండటం - ఇది మనుష్యులపట్ల, విషయాలపట్ల ఒక వ్యక్తి వైఖరిని నిర్ణయిస్తూ ఉండటం - సాధారణంగా మనం చూస్తూ ఉంటాం. బ్రాహ్మణుడు, క్షత్రియుడు, వైశ్యుడు, శూద్రుడు అన్న పేర్లు - ప్రతి హిందువుడి మనస్సులోను కొన్ని స్థిరమైన భావాలను, స్థిరమైన వైఖరులను కలిగించే పేర్లు. ఆ భావన జన్మమీద ఆధారపడిన హెచ్చుతగ్గు వ్యవస్థను స్ఫురింపజేసేది. ఈ పేర్లు ఎంతకాలం అయితే వాడుకలో ఉంటాయో అంతకాలం - బ్రాహ్మణుడు, క్షత్రియుడు, వైశ్యుడు, శూద్రుడు అనగానే జన్మరీత్యా హెచ్చుతగ్గు, కుల విభాగాల గుర్తింపు హిందువుల మనస్సులలో యథాతథంగా ఉండిపోతుంది. అవిధంగానే ఆచరిస్తూ ఉంటారు. ఇదంతా హిందువుడు విస్మరించేలా చెయ్యాలి. అయితే, ఈ పాత పేర్లు అమల్లో ఉన్నంతకాలం మరచిపోవడం అనేది ఎలా సంభవం? ఈ పేర్లు గత పాత అభిప్రాయాలను నిత్యమూ జ్ఞప్తికి తెస్తూనే ఉంటాయి గదా. ప్రజల మనస్సులలో క్రొత్త భావాలను నాటవలసి ఉన్నప్పుడు పాత ముద్రలను తుడిచివేసి క్రొత్త పేర్లను పెట్టుకోక తప్పదు. పాత పేర్లను కొనసాగించడం సంస్కరణను విఫలం చెయ్యడమే? గుణం మీద (అర్హత మీద) ఆధారపడ్డ ఈ (ఆర్యసమాజకుల) చాతుర్వర్ణ వ్యవస్థలోని వర్ణాలకు మళ్ళీ ఆ కుళ్ళి పాడుకంపు కొడుతున్న పాత బ్రాహ్మణ, క్షత్రియ, వైశ్య, శూద్ర అనే పేర్లే పెట్టడం - పుట్టుక మీద ఆధారపడ్డ పాత వ్యవస్థను మరొక రూపంలో స్థిరపరచడమే అవుతుంది. ఇదొక విష వలయం.

కులాన్ని భగ్నం చెయ్యకుండా ఆర్యసమాజపు వర్ణ వ్యవస్థ సాధ్యమా?

పాత ముద్రలతో కొనసాగాలంటున్న ఈ క్రొత్త చాతుర్వర్ణ విభజన సూత్రం నాకు చాలా అసహ్యం. నా సమస్త వ్యక్తిత్వంతోను దాన్ని ఎదిరించాలనిపిస్తుంది నాకు. అయితే ఈ సూత్రానికి నా వ్యతిరేకత కేవలం సెంటిమెంటు మీద మాత్రమే ఆధారపడింది కాదు. నేను దానిని వ్యతిరేకించడానికి ఇంకా ఎక్కువ బలమైన కారణాలు ఉన్నాయి. దీనిని లోతుగా, వివరంగా పరిశీలించి చూస్తే - ఒక సామాజిక వ్యవస్థగా చాతుర్వర్ణ సూత్రం అమలుజరపడానికి వీలులేనిదిగా కన్పిస్తుంది. వాస్తవ దృష్టిలో ఆచరణయోగ్యం కానిదిగా, హానికరంగా కూడా కన్పిస్తుంది. ఆ వ్యవస్థ పూర్తి పరాజయం పొందినట్టు

సైతం మనకు స్పష్టపడుతుంది. ఆచరణ దృష్టితో చూస్తే చాతుర్వర్ణ వ్యవస్థ కలిగించే ఇబ్బందులకు లెక్కలేదు. అయితే, వాటిని దాని అనుయాయులు గుర్తిస్తున్నట్టు లేదు?

కులం, వర్ణం – ఈ రెండింటి మూల సూత్రాలు ఒకటి కాదు. వాటి మధ్య ప్రాథమికమైన భేదం చాలా ఉంది. కేవలం భేదం మాత్రమే కాదు. ఆ రెండూ ఒకదానికొకటి పరస్పర విరుద్ధమైనట్టివి. ఇందులో మొదటిది (కులం) పుట్టుక మీద ఆధారపడినట్టిది. రెండవది (వర్ణం) అర్హత మీద ఆధారపడినట్టిది. పుట్టుకరీత్యా ఒక ఉన్నత స్థానంలో ఉన్న వారిని – అంటే అర్హతను బట్టి వచ్చిన స్థానం కాదు ఆ ఉన్నత స్థానాల నుంచి వారిని బలవంతంగా మనం ఎలా ఖాళీ చేయించగలం? అలాగే, పుట్టుక కారణంగా తక్కువ స్థాయిలో ఉన్న ఒక ప్రజ్ఞావంతుణ్ని, అతని నిజమైన అర్హతనుబట్టి అతనికి రావలసిన ఉన్నతస్థాయిని చేకూర్చేటట్టు మనం ప్రజల్ని ఎలా బలవంతం చేయగలం? అలా చేయాలంటే, ముందుగా మనం కులవ్యవస్థను భగ్నం చెయ్యక తప్పదు. కులవ్యవస్థను భగ్నం చెయ్యకుండా వర్ణవ్యవస్థను స్థాపించలేం. పుట్టుకమీద ఆధారపడి ఉన్న ఈనాటి నాలుగు వేల కులాలను అర్హత ప్రాతిపదికగా ఉండే నాలుగు వర్ణాల క్రిందకు ఎలా తీసుకురావడం? చాతుర్వర్ణ సూత్రాన్ని పట్టుకొని వేలాడుతున్న వాళ్ళు ఎదుర్కోవలసిన మొదటి ఇబ్బంది ఇది.

ప్రజల్ని నాలుగు స్పష్టమైన వర్గాలుగా విభజించవచ్చుననే ఊహ మీద చాతుర్వర్ణ సూత్రం ఆధారపడి ఉంది. ఈ విభజన సాధ్యమేనా? ఈ చాతుర్వర్ణ సూత్రం ప్లేటోనిక్ సిద్ధాంతానికి చాలా దగ్గరగా ఉన్నట్లు కన్పిస్తుంది. చూడండి స్వభావరీత్యా మానవులు మూడు వర్గాలు క్రిందికి వస్తారని ప్లేటో మహాశయుడు అంటాడు. కొంతమంది మనుష్యులు కేవలం ఆకలి బాధకే ప్రాముఖ్యం ఇస్తారట. అట్టి వాళ్ళను కార్మికులుగా, వర్తక వ్యాపారులుగా కేటాయించాలట. మరికొందరు ఆకలి బాధలకు అదనంగా ధైర్యసాహసాలు కలిగి ఉంటారట. అట్టివాళ్ళే దేశరక్షక యోధులు, శాంతి రక్షకులూ అట. ఇంకా కొందరు ఈ భౌతిక విషయాల వెనుకనున్న విశ్వజనీనతమూ, కార్యకారణ సంబంధాన్నీ గ్రహించగల శక్తి కలిగి ఉంటారట. అట్టివాళ్ళే శాసనకర్తలట. అది ప్లేటో మహాశయుని సిద్ధాంతం.

ఆయన ఈ సిద్ధాంతం ఎట్టి విమర్శకు లోనయిందో చాతుర్వర్ణ సూత్రం కూడా అట్టి విమర్శకే గురి అవుతుంది. అంటే మానవుల్ని నాలుగు నిర్దుష్టమైన సూత్రావలంబకులు ప్లేటో మహాశయుని సూత్రంపట్ల వచ్చినట్టి విమర్శకు గురికాక తప్పదు. ప్లేటో మీద వచ్చిన ముఖ్య విమర్శ ఏమిటి? అసంఖ్యాకులైన వ్యక్తుల్ని మూడు కట్టలుగా కట్టి పారవెయ్యడం. అంటే – మానవ స్వభావాన్నీ, మానవ శక్తుల్నీ అపార్థం చేసుకోవడమే అవుతుంది. ప్రతివ్యక్తి ఒక ప్రత్యేకమైన స్వభావాన్నీ, శక్తినీ కలిగి ఉంటాడన్న సత్యాన్ని ప్లేటో మహాశయుడు గుర్తించలేదు. ఏ వ్యక్తికి ఆ వ్యక్తే ఒక ప్రత్యేక శక్తి. ఏ వ్యక్తికి ఆ వ్యక్తే ఒక విశిష్టత గల అనన్య సామాన్యుడు. తనకు తానే ఒక ప్రత్యేక వర్గం. ఒక

వ్యక్తిలో ఉండే వివిధ ప్రకృతులలోను, వాటి సమీకరణలోను ఉండే అనంతమైన వైవిధ్యాన్ని ప్లేటో గుర్తించలేదు. ఆయన దృష్టిలో వ్యక్తికి కొన్ని రకాల శక్తులూ, నైపుణ్యాలూ మాత్రమే ఉంటాయి. ఈ దృష్టి పూర్తిగా తప్పు. మానవుల్ని కొన్ని స్పష్టమైన వర్గాలుగా విభజించడం మానవ మనస్తత్వాన్ని గుర్తించకపోవడమే అవుతుంది. అట్టి సిద్ధాంతాన్ని లక్ష్యపెట్టనక్కర లేదని ఆధునిక విజ్ఞానశాస్త్రం నిరూపించి చూపింది. మానవులలోని శక్తులు అనంత మైనట్టివి. విభిన్నమైనట్టివి. అట్టి మానవులందరినీ కలిపి మూడో, నాలుగో వర్గాలుగా విభజించడం వారిలోని శక్తుల్ని ఉపేక్షించి నిరుపయోగపరచడమే!

కాగా, ప్లేటో సిద్ధాంతం ఎందుకు విఫలం అయిందో, ఏ కారణంగా విఫలం అయిందో, ఆ కారణంగానే చాతుర్వర్ణ్య సూత్రం విఫలంకాక తప్పదు. అపారమైన శక్తియుక్తులు గల మానవుల్ని ఏవో మూడు, నాలుగు తరగతులుగా వేరు పరిచి, పావురాలవలే పట్టి బొరియల్లో ఇమడ్చడం సాధ్యంకాదు. ఆదిలో నాలుగు వర్ణాలుగా విభజించబడ్డ వారు, ఇప్పుడు నాలుగు వేల కులాలుగా పెరిగిపోవడాన్ని బట్టి చూస్తే ప్రజల్ని నాలుగు నిర్దుష్టమైన వర్గాలుగా విభజించడం అసాధ్యమని తేలిపోయింది.

చాతుర్వర్ణ్య వ్యవస్థ ఏర్పాటు విషయంలో మరో ఇబ్బంది ఉంది. చాతుర్వర్ణ్య వ్యవస్థ ఏర్పడిందే అనుకొందాం. ఏర్పడిన తరువాత దానిని నిర్వహించడం ఎలా! ఈ చాతుర్వర్ణాలను ఖచ్చితంగా అమలుపరచాలంటే - దానికోసం ఆ ప్రక్కనే ఒక నేర విచారణ శాఖను కూడా ఏర్పాటు చేసుకోవలసి ఉంటుంది. మానవుల్ని నాలుగు వర్ణాలుగా విభజించడం అంటే, ఆ పక్కనే వర్ణసంకర ప్రమాదం కూడ ఉన్నదన్న మాట. వర్ణ సాంకర్య దోషానికి ఖచ్చితమైన శిక్షలను నిర్ణయించకపోయినట్లయితే, మానవులు తమ తమ వర్ణాలకు కట్టుబడి ఉండరు. మానవులందరినీ నాలుగు వర్ణాలుగా విభజించడం అంటే, అది మానవ స్వభావానికే విరుద్ధం కనుక, వర్ణ సంకరం తప్పదు. కనుక, అందుకోసం ఒక శిక్షాస్మృతి లేకపోతే, చాతుర్వర్ణ్య పద్ధతి ఎక్కడిక్కడే కూలిపోక తప్పదు. చాతుర్వర్ణ్య పద్ధతుల్లో స్వభావ సిద్ధమైన మంచి ఏమీ లేదు. పైగా, అది మానవ స్వభావానికి విరుద్ధం. అందువల్ల ఆ పద్ధతి స్వశక్తి మీద నిలవడం సాధ్యంకాదు. కాగా చట్టం ద్వారా దానిని అమలుపరచవలసి ఉంది.

శాసనం, శిక్షా లేకుండా చాతుర్వర్ణ్య వ్యవస్థ బ్రతకజాలదన్న సత్యం, రామాయణం లోని శంబుక వధ ఉదంతం నిరూపించింది. కొంతమంది ఈ విషయంలో రాముణ్ని నిందిస్తారు. రాముడు తనకు తానే నిష్కారణంగా శంభుకుడ్ని చంపాడని వారి ఉద్దేశం. శంభుక వధ విషయంలో రాముడ్ని నిందించడం పరిస్థితిని పూర్తిగా అపార్థం చేసుకోవడమే. రామరాజ్యం చాతుర్వర్ణ్య వ్యవస్థను కాపాడవలసి ఉంది. శంబుకుడు శూద్రుడు. అతడు తన వర్ణ ధర్మాన్ని విడిచిపెట్టి, బ్రాహ్మణుడు కావాలని ప్రయత్నించాడు. అది వర్ణ సంకరమే కనుక, శిక్షాపాత్రమే కనుక, అతనిని చంపడం రాముడికి తప్పదు. అలా చంపకపోతే, రాముడు తన కర్తవ్యాన్ని విస్మరించిన వాడవుతాడు. రాముడు శంభుకుడ్ని

చంపటానికి కారణం ఇది. ఈ ఉదంతంవల్ల మనకు తెలుస్తున్న దేమిటంటే - చాతుర్వర్ణ్య వ్యవస్థ అమలు జరిపి, దానిని సక్రమంగా నిర్వహించాలంటే, సాధారణ శిక్షలే కాదు. మరణ శిక్షలు కూడా అవసరం అవుతాయి. అందుకే, రాముడు మరణశిక్ష కంటే తక్కువ శిక్షను శంభుకుడికి విధించలేకపోయాడు. అందుకే - వేదం చదివిన శూద్రుడి నాలుక కొయ్యాలి. వేదం విన్న శూద్రుడి చెవిలో సీసం కరిగించి పొయ్యాలి మొదలైన కఠినమైన శిక్షలను మనుస్మృతి విధించింది. కాగా, చాతుర్వర్ణ్య వ్యవస్థను అమలులో పెడతామని చెప్తున్న వాళ్ళు ఇరవయ్యో శతాబ్దంలో ఆధునిక సమాజంలోని మానవులను ఖచ్చితంగా నాలుగు భాగాలుగా విభజింపగలమనీ, మనుస్మృతి చెప్పిన శిక్షలను అమలుపరచగలమనీ హామీ ఇవ్వవలసి ఉంటుంది.

చాతుర్వర్ణ్య వ్యవస్థను సమర్థిస్తున్న వారు తమ వ్యవస్థలో స్త్రీల కేమౌతుందన్న విషయాన్ని ఆలోచించినట్టు కనబడదు. స్త్రీలు కూడా బ్రాహ్మణ, క్షత్రియ, వైశ్య, శూద్ర వర్గాలుగా విభజించబడతారా, లేక తమ భర్తల హోదానే పొందుతారా? స్త్రీ యొక్క వర్ణం వివాహం మీద ఆధారపడవలసి ఉంటే, అసలు చాతుర్వర్ణ్య మూల సిద్ధాంతమే ఎగిరిపోదా? ఒక మనిషి విలువనుబట్టి ఆ మనిషి వర్ణాన్ని నిర్ణయించాలనేది కదా చాతుర్వర్ణ్య సిద్ధాంతం? విలువనుబట్టి మానవులు నాలుగు వర్ణాలుగా విభజించబడడం అనేది నిజమైన విభజనా? కాక, నామమాత్ర విభజనా? అది కేవలం నామమాత్ర విభజనే అయితే, అది వ్యర్థం. అప్పుడు తమ పద్ధతి స్త్రీలకు వర్తించదని చాతుర్వర్ణ్య సమర్థకులు ఒప్పుకోవలసి ఉంది. అది నిజమైన విభజన అయితే, దానిని స్రీలకు కూడా యధాతథంగా వర్తింపజేయడానికి చాతుర్వర్ణ్య వాదులు సిద్ధంగా ఉన్నారా? అప్పుడు, పురోహితుళ్ళను, సైనికురాళ్ళను కలిగి ఉండడానికి వారు సిద్ధపడి ఉండాలి. హిందూ సంఘం ఇప్పుడు ఉపాధ్యాయులను, న్యాయవాదినులను కలిగి ఉండడానికి అలవాటు పడింది. ఇకమీద - సారాకాపు, కసాయి పని మొదలైన వృత్తులలో స్త్రీలను పెట్టడానికి సంసిద్ధం కావాలి. కానీ, పురోహితురాళ్ళు, సైనికురాళ్ళు కావడానికి స్త్రీలను అనుమతించే మగవాడు గొప్ప సాహసవంతుడై ఉండాలి. మరి, చాతుర్వర్ణ్య పద్ధతిని స్త్రీలకు వర్తింపజేయడం అంటే ఈ పర్యవసానాలు తప్పవు. ఈ ఇబ్బందులన్నీ పరామర్శించి చూసుకొన్న తరువాత, కేవలం మనిషి పుట్టుకతో మూర్ఖుడు అయితే తప్ప, మరొకడెవడూ చాతుర్వర్ణ్య పద్ధతిని విజయవంతంగా పునరుద్ధరించ గలమనుకొంటాడని నేను భావించను.

అత్యధిక సంఖ్యాకులైన శూద్రుల్ని బానిసలుగా చేసిన వ్యవస్థ

పోనీ, చాతుర్వర్ణ్య పద్ధతి ఆచరణ సాధ్యం అనుకొన్నప్పటికీ, అది చాలా విష తుల్యమైన వ్యవస్థ అని నా ఉద్దేశం. బ్రాహ్మణులు జ్ఞానార్జన చెయ్యడం, క్షత్రియులు ఆయుధాలు కలిగి పరిపాలించేవారు కావడం, వైశ్యులు వ్యాపారం నిర్వర్తించడం, శూద్రులు సేవకావృత్తిని అవలంబించడం - ఇది అంతా పైకి క్రమ విభాగ పద్ధతిగా కన్పించవచ్చు. శూద్రులు యీ పద్ధతి ప్రకారం ఇతర వృత్తులు, అంటే - జ్ఞానార్జన, ఆయుధధారణ,

వ్యాపారం వంటివేవీ చేయనవసరం లేదా? చేయకూడదా? ఇది చాలా గమనార్హమైన విషయం. చాతుర్వర్ణ్యాన్ని సమర్థించేవాళ్ళు మొదటి అర్థాన్నే చెపుతారు అంటే తక్కిన పనులు చేయనవసరంలేదనే అర్థాన్నే చెపుతారు. శూద్రుడు ధనం సంపాదించే శ్రమెందుకు పడాలి? అతడ్ని పోషించడానికి తక్కిన మూడు వర్ణాలు ఉన్నాయి కదా! చదవడం, వ్రాయడం అవసరమైనప్పుడు చదివి చెప్పడానికి, వ్రాసి పెట్టడానికి బ్రాహ్మణుడు ఉన్నాడు కదా! శూద్రుడు ప్రత్యేకంగా బాధపడి చదువెందుకు నేర్చుకోవాలి. అవసరమైనప్పుడు రక్షించడానికి క్షత్రియుడు ఉన్నాడు కదా? తానే ఆయుధాలు ధరించే బాధను శూద్రుడు ఎందుకు పడాలి? ఇదే చాతుర్వర్ణ్య సిద్ధాంతం.

ఈ సిద్ధాంతం రీత్యా చూస్తే శూద్రుడు కేవలం చిన్న కుర్రవాడు. మిగిలిన మూడు వర్ణాలూ అతని సంరక్షకులు. ఈ రకంగా చూసుకొంటే, ఇది ఏదో మంచి ఆకర్షణీయమైన సిద్ధాంతంగానే కన్పిస్తుంది. చాతుర్వర్ణ్యం యొక్క ఆంతర్యం ఇదే అనుకున్నప్పటికీ – ఈ పద్ధతి నా దృష్టిలో సక్రమమైనది గాను, ఆచరణయోగ్యం గాను కనిపించదు. బ్రాహ్మణుల విద్యార్జనను, క్షత్రియుల సైనిక వృత్తిని, వైశ్యులు కృషి వ్యాపారాలను మానివేస్తే – అప్పుడు శూద్రుడి పని ఏమి కావాలి? పోనీ ఆ మూడు వర్ణాలూ తమ వృత్తుల్ని తాము నిర్వహించుకొంటారనుకుందాం. కాని శూద్రుడి పట్ల వాళ్ళ బాధ్యతల్ని నిరాకరిస్తే, ఏమయ్యేటట్టు? అంటే – పై వర్ణాలు అన్నీ కలిసి, న్యాయమైన షరతుల మీద శూద్రుడ్ని రక్షించడానికి నిరాకరించి, అణచిపెట్టి ఉంచడానికి ప్రయత్నిస్తే, ఏమయ్యేటట్టు? అప్పుడు శూద్రుడ్ని – ఆ మాటకువస్తే క్షత్రియుడ్ని, వైశ్యుడ్ని కూడా – వారి అజ్ఞానాన్ని ఆధారంగా చేసుకొని, తన ప్రయోజనాన్ని పెంపొందించు కోవడానికి బ్రాహ్మణుడు ప్రయత్నిస్తే, అప్పుడు శూద్రుడి ప్రయోజనాలను లేక వైశ్యుల, క్షత్రియుల ప్రయోజనాలను కాపాడగలవాడెవడు? శూద్రుడి యొక్క స్వేచ్ఛా స్వాతంత్రాలను దోచుకోవడానికి క్షత్రియుడు ప్రయత్నిస్తే అడ్డుకొనగలవాడు ఎవడు?

వర్గాలు పరస్పరం ఒక దానిపై ఒకటి ఆధారపడడం తప్పదు. ఒక వర్గం మరొక వర్గంపై ఆధారపడడం కూడా ఒక్కొక్క సమయంలో అవసరమే కావచ్చు. అయితే – ప్రధానమైన, ప్రాణప్రదమైన అవసరాల విషయంలో ఒక వ్యక్తి మరొక వ్యక్తిపై ఆధారపడేటట్టు ఎందుకు చెయ్యాలి? విద్య అందరూ తప్పనిసరిగా ఆర్జించవలసింది కాదా? ఆత్మరక్షణ సాధనాలు అందరికీ ఉండవలసిందే కాదా ఏ మనిషికైనా బ్రతకడానికి, ఆత్మరక్షణకీ ఈ రెండూ తప్పనిసరి ప్రాథమికావసరాలు. విద్యా విహీనుడూ, నిరాయుధుడూ అయిన ఒక మనిషికి తన పొరుగువాడు విద్యావంతుడూ, సాయుధుడూ అనే విషయం ఎలా తోడ్పడగలడు? ఈ సిద్ధాంతం మొత్తం వట్టి అసందర్భం. చాతుర్వర్ణ్య పద్ధతిని బలపరచేవాళ్ళు ఈ ప్రశ్నలను గురించి పట్టించుకొన్నట్టే కన్పించదు. కాని ఈ ప్రశ్నలు వాస్తవమైనవీ, సవ్యమైనవీ.

వివిధ వర్గాల మధ్య బాలుడికీ, సంరక్షకుడికీ మధ్య ఉండవలసిన సంబంధం ఉండడమే చాతుర్వర్ణ్య సిద్ధాంతంలోని ప్రధాన లక్ష్యం అని అనుకొన్నప్పటికీ – బాలుడి

ప్రయోజనాలను రక్షకుల దుష్కృత్యాల నుండి కాపాడడానికి ఏవిధమైన నిబంధనమూ ఈ సిద్ధాంతం చెయ్యడం లేదు కదా! చాతుర్వర్ణ సిద్ధాంతం యొక్క లక్ష్యం బాలుడూ, సంరక్షకుడూ మధ్య ఉండే సంబంధం మీద ఆధారపడినదేనని అనుకొన్నప్పటికీ - వాస్తవంగా అనుసరణలో మాత్రం అది సేవకుడికీ, యజమానికీ మధ్య ఉండే సంబంధంగా తయారయిందనడం నిస్సందేహం కాదా?

బ్రాహ్మణ, క్షత్రియ వైశ్య - ఈ మూడు వర్గాల మధ్య సంబంధమూ అంత సామరస్యంగా లేవప్పటికి - ఏదో ఒక విధంగా అవి కలిసి బ్రతకడం నేర్చుకొన్నాయి. బ్రాహ్మణుడు క్షత్రియుడ్ని బాగా పొగుడుతాడు. వారిద్దరూ కలిసి తాము అతనిపై బ్రతకడం కోసం వైశ్యుడ్ని బ్రతకనిస్తారు. అయితే, ముగ్గురూ శూద్రుడ్ని త్రొక్కిపట్టి ఉంచడంలో ఏకమవుతారు. శూద్రుడు ధనం సంపాదించకూడదన్నారు. సంపాదిస్తే అతడు ఈ మూడు కులాలకూ లోబడకుండా స్వతంత్రుడవుతాడని వారి భయం. శూద్రుడు విద్యార్జన చెయ్యగూడదన్నారు. చేస్తే తన ప్రయోజనాలను గురించి తెలుసుకొని జాగ్రత్త పడతాడని వారి భయం. శూద్రుడు ఆయుధాలు ధరించకూడదన్నారు. ధరిస్తే తమ అధికారాన్ని ధిక్కరించి ఎదురు తిరుగుతాడని వారి భయం.

౨౦. ద్విజ కులాలు శూద్రులపట్ల ప్రదర్శించిన అమానుషత్వం

పై మూడు వర్ణాల వారు (త్రయ వర్ణికులు) శూద్రుల పట్ల అనుసరించిన విధానం ఇదీ అని చెప్పటానికి మను ధర్మశాస్త్రం ప్రబల సాక్ష్యం. సాంఘిక హక్కుల విషయంలో మను ధర్మశాసనాలను మించిన అమాయిత్యపు దుష్ట శాసనాలు ప్రపంచంలో మరెక్కడా లేవు. ప్రపంచంలో సాంఘిక దురన్యాయాలు ఎక్కడైనా జరిగి ఉంటే, అట్టి ఉదంతాలు ఈ మనుధర్మ శాసనం ముందు గడ్డిపరకలు. అంతటి అప్రతిష్ఠాకరమైనట్టిది మనుస్మృతి. ఇంతటి దుష్టమైన సంఘ పీడను, అన్యాయాన్ని ప్రజానీకం ఎందుకు భరించినట్టు?

ప్రపంచంలో అన్ని దేశాలలోను సాంఘిక విప్లవాలు జరిగినాయి. భారతదేశంలో సాంఘిక విప్లవాలు ఎందుకు జరగలేదన్నది నిరంతరం నన్ను వేధించే ప్రశ్న. బహుశా అందుకు ఒకే ఒకటి కారణమై ఉండవచ్చు. అది - హిందువులలోని దిగువ తరగతుల ప్రజలు పనికిమాలిన చాతుర్వర్ణ వ్యవస్థ కారణంగా అణచపెట్టబడి, ప్రత్యక్ష చర్యకు పూర్తిగా పనికిరాకుండా చేయబడటం. వారు ఆయుధాలు ధరించకూడదు. ఆయుధాలు లేకుండా తిరుగుబాటు సాధ్యం కాదు. వాళ్ళు సేద్యగాళ్ళుగా నిర్ణయించబడ్డారు. కాని తమ నాగళ్ళ కరుకోలలనైనా ఖడ్గాలుగా చేసుకోవడానికి వీలులేకుండా చేయబడ్డారు. ఏ రకమైన ఆయుధాలు వారికి లేవు. అందువల్లనే ప్రతివాడూ వాళ్ళ తలపై ఎక్కి కూర్చున్నాడు.

చాతుర్వర్ణ వ్యవస్థ కారణంగా ఈ దిగువ కులాల ప్రజలు విద్యను ఆర్జించ లేకపోయారు. వీరు విముక్తిని గురించి స్వయంగా ఆలోచించుకునే శక్తిని కోల్పోయారు.

తమ విమోచనకు తాము ఏవిధంగా పాటుపడాలో గుర్తించలేని అజ్ఞానులైనారు. సంఘంలో హీనులుగా దీనులుగా అణగద్రొక్కి ఉంచడంవల్లను, తమ హైన్యదైన్యాల (హీన, దీనస్థితి) నుంచి తప్పించుకోవటం ఎలాగో తెలియకపోవడంవల్లను, ఈ ప్రజలు "అంతా తమ కర్మ" అనుకొంటూ, శాశ్వత బానిస వృత్తికి అలవాటైపోయారు.

ఐరోపాలో కూడా బలమైన వాళ్ళు బలహీనులను దోచుకోవడం, కొల్లగొట్టడం ఉన్న మాట నిజమే. అయితే అక్కడ బలవంతులు దోపిడీకి గురిచేయబడే ప్రజలపట్ల భారతదేశంలో హిందువులు క్రింద కులాలపట్ల వ్యవహరించేటంత దుర్మార్గంగా వ్యవహరించలేరు. క్రింది కులాల ప్రజలపట్ల హిందువులు వ్యవహరించే విధం ఎంత సిగ్గుమాలినదో, ఎంత అమానుషమైనదో చెప్పటానికి వీలులేదు. ఈ క్రింది కులాల ప్రజలు నిస్సహాయులుగా చెయ్యబడ్డారు. ఐరోపాలో పీడిత ప్రజలు అంత నిస్సహాయులుగా ఎప్పుడూ చెయ్యబడలేదు. ఐరోపాలో బలవంతులకు, బలహీనులకు మధ్య - భారతదేశంలో ఎప్పుడూ జరగనంత తీవ్రంగా - సాంఘిక పోరాటం జరుగుతుండేది. అయినప్పటికీ ఐరోపాలో బలహీనుడికి మిలటరీ సర్వీసు ద్వారా భౌతికమైన ఆయుధమూ, ఎన్నికలలో పాల్గొనడం ద్వారా రాజకీయమైన ఆయుధమూ, విద్యాభ్యాసం ద్వారా నైతికమైన ఆయుధమూ - ఈ మూడు ఉన్నాయి. స్వయం విముక్తికి, అభ్యుదయానికి సాధనాలైన ఈ మూడు ఆయుధాలూ ఐరోపాలోని బలహీనవర్గాలకు ఎప్పుడూ నిరాకరించబడలేదు. ఇండియాలో మాత్రం చాతుర్వర్ణ్య వ్యవస్థ ద్వారా ప్రజా బాహుళ్యానికి ఈ ఆయుధాలు మూడూ కూడా నిషేధించబడ్డాయి.

చాతుర్వర్ణ్యం వంటి భ్రష్ట వ్యవస్థ ప్రపంచంలో మరెక్కడా కన్పించదు. ప్రజలను జీవచ్ఛవాలుగా, నిర్ వ్యాపారులుగా, పక్షవాత రోగులుగా, క్షతగాత్రులుగా, ఎందుకూ పనికిరాని దద్దమ్మలుగా తయారుచేసిన నికృష్ట నీచ వ్యవస్థ ఇది. ఇందులో అతిశయోక్తి ఏమీ లేదు. చరిత్రే దీనికి ప్రబల సాక్ష్యం.

భారత చరిత్రలో స్వేచ్ఛా స్వాతంత్ర్యాలు, కీర్తిప్రతిష్టలు గల కాలం ఒక్కటే ఉంది. అది మౌర్య సామ్రాజ్య కాలం. ఇక తక్కిన చరిత్ర అంతా కూడా అపజయాలతోను, అంధకారంతోను నిండినట్టిది. అయితే, మౌర్య కాలంలో మాత్రం చాతుర్వర్ణ్య పద్ధతి నిర్మూలించబడింది. హిందూ ప్రజలలో అధిక సంఖ్యాకులైన శూద్రులు తమ దాస్య శృంఖలాలను ఛేదించుకొని బయటపడి, దేశపాలకులు కాగలిగిన కాలం అది. చాతుర్వర్ణ్య వ్యవస్థ ప్రబలంగా ఉన్న కాలంలోనే దేశం మొత్తం మీద ప్రజా బాహుళ్యం అపజయం అడుగున, అంధకారం లోతుల్లో మ్రగ్గడం జరిగింది.

బ్రాహ్మణుల, క్షత్రియుల మధ్య ఘర్షణలే మన పురాణాల గాథలు

చాతుర్వర్ణ్యం కొత్తదేమీ కాదు. వేదాలు ఎంత ప్రాచీనమైనవో చాతుర్వర్ణ్యం కూడా అంత ప్రాచీనమైనదే. అందుకే ఆర్య సమాజికులు దీని ప్రాశస్త్యాన్ని గురించి ఆలోచించవలసిందిగా మనల్ని అడుగుతున్నారు. సాంఘిక వ్యవస్థా నిర్మాణంలో ఒక పద్ధతిగా

దీనిని పరిగణించి, దీని గత చరిత్రను పరిశీలించి చూస్తే – ఈ పద్ధతి అమలుకు పెట్టబడిందనీ, అములులో వ్యర్ధమైందనీ మనకు స్పష్టపడుతుంది. బ్రాహ్మణులు మొత్తం క్షత్రియ జాతినే ఎన్నిసార్లు దుంప నాశనం చెయ్యలేదు? క్షత్రియులు ఎన్నిసార్లు బ్రాహ్మణులను నిర్మూలన చెయ్యలేదు? మహాభారతం నిండా, పురాణాల నిండా ఉన్నదంతా ఎక్కువగా బ్రాహ్మణులకూ, క్షత్రియులకూ మధ్య జరిగిన సంఘర్షణ చరిత్రే కాదా!

బ్రాహ్మణుడూ, క్షత్రియుడూ వీధిలో తారసపడినప్పుడు ఎవరు ఎవరికి ముందు నమస్కరించాలి? ఎవరు తప్పుకొని ఎవరికి దారి ఇవ్వాలి? అనే అల్ప విషయాలలో కూడా బ్రాహ్మణులూ, క్షత్రియులూ కొట్లాటకు సిద్ధపడేవారు కాదా!

బ్రాహ్మణులూ, క్షత్రియులూ ఒకళ్ళను చూచి ఒకళ్ళు కళ్ళల్లో కారం కొట్టుకొనేవారనే విషయం అటుంచి – క్షత్రియులు దుష్ట నిరంకుశులుగా తయారుకావడం, చాతుర్వర్ణ్య వ్యవస్థ క్రింద ప్రజలందర్నీ నిరాయుధుల్ని చేసి అణిచిపెట్టి పీడించడం, ప్రజలంతా విమోచన కోసం ఏక కంఠంతో భగవంతుణ్ణి ప్రార్థించడం కూడా పరిపాటిగనే ఉండేది కదా!

క్షత్రియుల్ని పూర్తిగా నశింప చెయ్యడం అనే పవిత్ర కార్యం ఒక్కదాని కోసమే శ్రీకృష్ణుడు అవతరించాడని భగవద్గీత మనకు స్పష్టంగా చెప్పుతున్నది. వివిధ వర్ణాల మధ్య ఇంత విరోధం, ఇంత వైషమ్యం ఉన్న ఉదంతాలు చరిత్ర మనకు చెపుతుండగా, చాతుర్వర్ణ్య వ్యవస్థ మంచి సాంఘిక వ్యవస్థ అని ఎవరైనా ఎలా అంగీకరిస్తారు? మానవ సమాజాన్ని పునర్నిర్మాణం చెయ్యడానికి చాతుర్వర్ణ్య పద్ధతి ఆదర్శప్రాయమైనదిగా ఎవరు ఒప్పుకుంటారు?

మీకు వెలుపల ఉంటూ, బాహాటంగా మీ ఆశయాలకు వ్యతిరేకంగా ఉన్న వారిని గురించి ఇంతవరకూ ప్రస్తావించాను. అయితే మీకు వెలపలనూ ఉండక, మీతోనూ చేరక, తటస్థంగా కొందరుండవచ్చు. అట్టివారి దృక్పథం గురించి ప్రస్తావించాలా వద్దా అని సందేహిస్తున్నాను. బాగా ఆలోచించిన మీదట, వారి దృక్పథాన్ని వివరించడానికే నిర్ణయించుకొన్నాను. అందుకు రెండు కారణాలు. మొదటి కారణం ఏమిటంటే – అట్టి ప్రజలు కుల సమస్యపట్ల అనుసరించే వైఖరి. వాళ్ళు తటస్థులుగా ఉండటమే కాక, సాయుధులైన తటస్థులుగా కూడా ఉండటం. రెండవ కారణం ఏమిటంటే – వాళ్ళు హిందూ జనాభాలో అత్యధిక సంఖ్యాకులుగా ఉండడం.

ఈ తటస్థులలో ఒక భాగం వారికి హిందూ వర్ణ వ్యవస్థలో ఏ విధమైన వైపరీత్యమూ, దౌష్ట్యమూ కనిపించవు. హిందువులలో వర్ణవ్యవస్థ అపూర్వమైనదేమీ కాదనీ, ముస్లిములలోను, సిక్కులలోను, క్రైస్తవులలోనూ కూడా అంతర్విభాగాలు ఎన్నెన్నో ఉన్నాయనీ వారంటారు. అలా అనుకొని సంతృప్తిపడతారు. ఈ విషయాన్ని గురించి ఆలోచించేటప్పుడు, మన మొక సంగతి ముందుగా దృష్టిలో పెట్టుకోవాలి. అదేమంటే

– ప్రపంచంలో మానవ సమాజం ఎక్కడా కూడా ఒకే సముదాయంగా లేదు. ఎప్పుడూ సమాజంలో విభాగాలుంటాయి. మానవులు అనేక సంఘాలుగా, శాఖలుగా, మతాలుగా, తెగలుగా ఉన్నారు. కార్యరంగంలో వ్యక్తి ఒక పరిమితి. సంఘం మరొక పరిమితి, ఈ రెండింటి మధ్యా రకరకాల సామాజిక మేళనలు, వ్యక్తులు, కుటుంబాలు, స్నేహాలు, సహకార సమాఖ్యలు, వ్యాపార సంస్థలు, రాజకీయ పార్టీలు, దొంగలు, దోపిడీ ముఠాలు – ఇలా ఎన్నో రకాల సబంధాలున్నాయి. ఈ చిన్న చిన్న వర్గాలు ఒక్కొక్కటి అంత రంగికంగా కలిసికట్టుగా ఉంటూ – బాహ్యంగా ఒకదాని నుంచి ఒకటి వేరువేరుగా ఉంటాయి. అలాంటి గ్రూపులు కులాలను తలపింపజేస్తాయనడం నిజమే! ఈ రకరకాల గ్రూపులకు సంకుచితమూ, తీవ్రతరమూ అయిన రకరకాల నియమావళి ఉంటుంది. ఈ నియమావళి తరచుగా సాంఘిక వ్యతిరేకమైనట్టిదిగా కూడా ఉంటుంది. ఈ పరిస్థితి ప్రతీ సమాజంలోనూ తప్పనిసరే. అది ఐరోపా కావచ్చు. ఆసియా కావచ్చు. ఎక్కడైనా అంతే.

హిందువులందర్నీ కలిపి ఉంచే సమాన సూత్రాలేమిటి?

అయితే – ఒక సమాజం ఆదర్శప్రాయమైనట్టిదా, కాదా అని నిర్ణయించడానికి, ఆ సమాజంలో గ్రూపులు ఉన్నాయా, లేవా అనే ప్రశ్న కాదు వెయ్యవలసింది. ఎందు చేతనంటే – గ్రూపులు అన్ని సమాజాలలోను ఉంటాయి. ఆదర్శప్రాయమైన సమాజం ఏదో నిర్ణయించడానికి అడగవలసిన ప్రశ్నలు ఇవి:

ఆ సమాజంలో ఉన్న గ్రూపుల స్వభావం ఎలాంటిది? ఆ గ్రూపులన్నీ కలిసి పంచుకొనే ప్రయోజనాల స్వరూప స్వభావాలెలాంటివి? ఇతర సామాజిక సంస్థలతో స్వేచ్ఛగా కలిసిమెలిసి ఉండే స్వభావం ఎలాంటిది? అన్యోన్యత ఎలాంటిది? ఆయా గ్రూపులను, వర్గాలను వేరుచేసే శక్తులు వారిని సన్నిహితం చేసే శక్తులకంటే ఎక్కువగా ఉన్నాయా? ఆయా గ్రూపుల ప్రజల జీవితాలకు గల సాంఘిక ప్రాముఖ్యం ఎలాంటిది? ఈ గ్రూపుల మధ్య ఉండే వేర్పాటు (విడి విడిగా ఉండడం) ఒక ఆచారబద్ధమూ, సౌకర్యం కోసం ఏర్పడిందీ అవునా? లేక, మత విషయకమైనట్టిదా?

ఈ ప్రశ్నలకు మనం చెప్పుకొనే సమాధానాల దృష్టితో నిర్ణయించవలసి ఉంది. హైందవేతర సమాజాలలోని వర్గభేదమూ, హిందూ సమాజంలోని వర్ణభేదము ఒకటేనా అనేది – మహమ్మదీయుల, సిక్కుల, క్రైస్తవులలోని శాఖలకూ, హిందువులలోని కులాలకూ మధ్య ఎంత ప్రాథమికమైన తేడా ఉన్నదో ఈ ప్రశ్నలకు సమాధానాలు చెప్పుకుంటే మనకు తెలుస్తుంది. హైందవేతరులలో ఒక గ్రూపు ప్రజలను కలిపి ఉంచే శక్తులు చాలా ఎక్కువ. హిందువులలోని కులాల విషయంలో పరిస్థితి అందుకు పూర్తిగా విరుద్ధం. వాటిని కలిపే శక్తులే మృగ్యం. ఏ సమాజం బలమైనా ఆ సమాజంలోని వివిధ వర్గాల ప్రజల మధ్య అన్యోన్య సంబంధాల మీద, అన్యోన్య సహకార క్రియావకాశాల మీద ఆధారపడి ఉంటుంది. వీటినే ఆర్గానిక్ ఫిలమెంట్సు (జీవ సూత్రాలు) అన్నాడు –

కార్లైల్ మహాశయుడు. జీవసూత్రాలు అంటే – విచ్ఛిన్నమైపోతూ ఉండే సంఘశక్తులను కలిపి ఉంచడానికీ, సమైక్యాన్ని నిలిపి ఉంచడానికీ తోడ్పడే సాగుడు దారాలు అన్నమాట. ఇట్టి సూత్రాలు హిందూ సమాజంలో లేవు. కులవ్యవస్థవల్ల కలిగే విచ్ఛిత్తిని నిరోధించి, కులాల మధ్య సాన్నిహిత్యాన్ని సాధించగల ఇట్టి సమైక్యశక్తి హిందువులలో లేదు. హైందవేతరులలో వారిని ఐక్యంచేసే అనుసంధాన జీవసూత్రాలు అనంతంగా ఉన్నవి.

మనం గుర్తించుకోవలసిన మరొక విషయమేమంటే – హిందువులలో కులాలున్నట్లే, హైందవేతరులలో వర్గాలున్నప్పటికీ – హిందువులలో వర్ణాలకున్న ప్రత్యేకత హైంద వేతరులలో వర్గానికి లేదు. ముస్లింను నీవెవరవు అని అడగండి? నేను ముస్లింను అని జవాబు చెపుతాడు. ఒక సిక్కును నీవెవరవు అని అడగండి? నేను సిక్కును అని జవాబు చెపుతాడు. ముస్లింలలోను, సిక్కులలోను శాఖాభేదాలు ఉన్నప్పటికీ వారు చెప్పరు. ముస్లింను అనో, సిక్కును అనో మాత్రమే వారు చెబుతారు. దానితో మనం తృప్తిపడతాం. ఒక ముస్లిం తాను ముస్లిం అని చెప్పిన తరువాత, అపైని అతడ్ని తాను – షియా, సున్నీ, షేక్, సయ్యద్, ఖటిక్, పింజారి అనే శాఖలలో ఏ శాఖకు చెందినవాడో మనం అడగం. సిక్కు విషయంలో అతడు జాత్, రోడా, మజ్బీ, రాందాస్ వంటి శాఖలలో దేనికి చెందినవాడో అడగం. కాని ఒక హిందువుడు "నేను హిందువుడ్ని" అని చెపితే మనం తృప్తిపడం. అతడి కులం ఏదో కూడా తెలుసుకోవాలని ఉంటుంది. ఎందుచేత? ఎందుచేతనంటే – హిందువులలో కులానికి అంత విశిష్టత ఉన్నది కాబట్టి. కులం తెలిస్తేనే కాని ఆ వ్యక్తి ఎవరో, ఎలాంటివాడో వివరం తెలియదు కాబట్టి.

హిందువులలో ఉండే కులాలకూ, తక్కిన మతాలలో ఉండే శాఖా విభేదాలకూ మధ్య ఉండే తేడా స్పష్టంగా తెలియాలంటే వారు ఈ కులాలను, శాఖలను ధిక్కరించి నప్పుడు వచ్చే పర్యవసానాన్ని మనం గమనించాలి. సిక్కులలోను, మహమ్మదీయులలోను శాఖాతిక్రమణ జరిగినప్పుడు సంఘం బహిష్కారం (వెలి వెయ్యడం) విధించబడదు. నిజానికి సిక్కులలో గాని, మహమ్మదీయులలో గాని, క్రైస్తవులలో గాని సాంఘిక బహిష్కారం అనే మాటే లేదు. కాని హిందువులలో మాత్రం పరిస్థితి పూర్తిగా వేరు. ఎవడైనా కులాన్ని అతిక్రమించాడంటే, వాడు తప్పనిసరిగా ఆ కులం నుంచి వెలి వేయబడ్డాడన్న మాటే. హిందువులలో కులానికి హైందవేతరులలో శాఖలకు వాటి నిర్మాణంలో ఎంత తేడా ఉన్నదో తెలుసుకోడానికి ఇంతకంటే నిదర్శనం ఏం కావాలి? హిందువులకు, హైందవేతరులకు మధ్య గల ముఖ్య తేడాలను చూపడంలో ఇది రెండవ అంశం.

అయితే, మూడవది అన్నింటికంటే ఎక్కువ ప్రధానమైంది మరో అంశం కూడా ఉన్నది. హైందవేతరులలో ఉండే శాఖా భేదం మత సంబంధమైన పవిత్ర వ్యవస్థ కాదు. హిందువులలోని కుల భేదం మాత్రం నిశ్చయంగా పవిత్రమైన మత విశ్వాసాలతో ముడి పెట్టబడినట్టిది. హైందవేతరులలో శాఖా విభజన అనేది ఒక అభ్యాసం మాత్రమే; పవిత్ర

సంస్థ కాదు. దానిని వారు మతపరంగా స్థాపించుకోలేదు. వారు శాఖలను మత నమ్మకాలుగా పరిగణించడం లేదు. కులానికి, కులానికి మధ్య ఎడము, వేర్పాటు ఉండాలని, అలా ఉండటమే పవిత్రమైన విధి అనీ హిందువులకు మతం నిర్దేశిస్తుంది. ప్రతి హిందువూ కుల భేదాన్ని పాటించాలని శాసిస్తుంది. హైందవేతరులలో అలాంటి మత భేదం లేదు. హిందువుడు కులాన్ని అతిక్రమించడానికి మతం ఒప్పుకోదు. హైందవేతరుల కదేమి లేదు. అందువల్ల హైందవేతరులలో కూడా కులాలను పోలిన శాఖలు ఉన్నాయని తృప్తిపడడం చాలా ప్రమాదకరమైన భ్రమ. హైందవేతరులలోని శాఖా భేదాలు మొత్తం సమాజ భావానికి లోబడినట్టివి. హిందువులలోని కులాలు మాత్రం సమాజ భావాలను విచ్ఛిన్నం చేసే అవరోధాలు. ఈ సత్యాన్ని పూర్తిగా గుర్తించవలసి ఉంది. హిందువులలో కులాలు హైందవేతరులలోని శాఖలు ఒకటే అనే భ్రమను హిందువులు ఎంత త్వరగా తొలగించుకొంటే అంత మంచిది.

బ్రతకడానికి గల అర్హత, బ్రతికి ఉండడమేనా?

కులవ్యవస్థపట్ల తటస్థంగా ఉండేవాళ్ళలో మరొక వర్గం వాళ్ళ చెప్పేదేమంటే హిందువుల కులం ఒక సమస్య కాదని, దానివలన ఉత్పన్నం అయిన క్లిష్ట సమస్య ఏదీ లేదనీ, యుగయుగాల నుంచీ హిందువులుగా మనగలిగామనీ, అందుకు యుగాలనాటి కులవ్యవస్థ ఏమీ అడ్డం రాలేదనీ, దాని సుస్థిరత కిది తార్కాణమనీ ఆ బాపతు హిందువులు అంటారు. (ప్రొఫెసర్ ఎన్. రాధాకృష్ణ పండితుడు "హిందూ వ్యూ ఆఫ్ లైఫ్" (జీవితంపట్ల హిందువుల దృక్పథం) అనే తన గ్రంథంలో ఇదే అభిప్రాయాన్ని వ్యక్తం చేశాడు. హిందూ జీవితం గురించి ప్రస్తావిస్తూ ఆయన ఇలా అన్నారు :

"అసలు నాగరికతే అల్పకాలికమైనది కాదు. చరిత్ర కందినంత వరకు మనం వెనక్కి తిరిగి చూస్తే ఈ నాగరికత నాలుగు వేల సంవత్సరాలకు పూర్వమే ఉన్నత స్థాయినందుకుని – అప్పటి నుంచీ మధ్య మధ్య మందగించడం, చప్పబడిపోవడం జరిగినా – ఈనాటి వరకూ ధారావాహికంగా వస్తూనే వున్నది. సుమారు నాలుగైదు వేల సంవత్సరాల పాటు ఎన్నో ఒడిదుడుకులను తట్టుకొని ఆధ్యాత్మిక భావనకూ, అనుభవానికి మకుటాయమానమై నిలిచిన నాగరికత ఇది. చరిత్రకు తెలిసిన కాలం నుంచీ కూడా అనేక జాతులకు, సంస్కృతులకు చెందిన ప్రజలు నిరంతరంగా ఇండియాలోకి తోసుకువస్తున్నప్పటికీ, హిందూమతం తన ఆధిక్యతను నిలుపుకోగలిగింది. అంతేగాక అన్యమత ప్రచారకులు రాజాదరణతోను, అధికార బలంతోను విజృంభించినప్పటికీ, హిందువులలో అధిక సంఖ్యాకులను తమతమ మతాలలోకి మార్చుకోలేక పోయారు. హిందూమతాన్ని ఏమీ చేయలేకపోయారు. బహుశా ఇతర మతాలకు, మత భావాలకు లేని జీవశక్తి ఏదో హిందూ సంస్కృతికి ఉన్నదనవచ్చు. బ్రతికి ఉన్న చెట్టులో రస ప్రసరణ జరుగుతున్నదో లేదో తెలిసికొనడానికి ఆ చెట్టును కొట్టి చూడవలసిన అవసరం ఎలా లేదో, అలాగే హిందూమతంలో అమృతశక్తి ఉన్నదో లేదో కనుక్కోవడానికి దాన్ని మధించి చూడవలసిన అవసరం కూడా లేదు".

ప్రొఫెసర్ రాధాకృష్ణన్ చాలా పేరు ప్రఖ్యాతులు గలవాడు. ఆయన ఏది చెప్పినా అది పాఠకుల మనసుల్ని ఆకట్టుకోగలదు. అయితే, నా మనస్సులోని మాట కూడా నేను స్పష్టంగా చెప్పవలసి ఉంది. ఆయన చెప్పిన మాటలు ప్రజలను పెడదారి పట్టించవచ్చుని నా భయం. బ్రతకడానికి గల అర్హతకు నిదర్శనం బ్రతికి ఉండడమే అనే దుష్టవాదనకు ఆయన వ్యక్తపరచిన అభిప్రాయం ప్రాతిపదికగా తయారుకావచ్చు.

నా దృష్టిలో ఒక సమాజం బ్రతుకుతుందా; చస్తుందా అనేది కాదు సమస్య. ఆ సమాజం ఏ స్థాయిలో బ్రతుకున్నది అనేదే సమస్య. బ్రతకడంలో అనేక పద్ధతులు ఉన్నాయి. అన్ని పద్ధతులూ సమాన గౌరవం కలిగినట్టివి కావు. అది వ్యక్తి కావచ్చు, సమాజం కావచ్చు – మామూలుగా బ్రతకడానికి, ప్రయోజనకరంగా బ్రతకడానికి నడుమ ఎంతో తేడా ఉన్నది. యుద్ధం చేసి జయించి కీర్తి ప్రతిష్టలతో బ్రతకడం ఒక పద్ధతి. యుద్ధంలో ఓడిపోయి, లొంగిపోయి, ఖైదీగా బ్రతకడం కూడా బ్రతకడంలో ఒక పద్ధతే.

తానూ, తన ప్రజలూ ఎప్పటి నుంచో బ్రతుకుకొంటూ వస్తున్నామని హిందువుడు తృప్తిపడడం శుద్ధ అవివేకం. తాను చూడవలసింది తమ జీవిత ప్రమాణం ఎలాంటిది అని. అలా చూస్తే – తమ మనుగడ స్థాయిలో గర్వపడవలసిందేమీ లేదని స్పష్టపడగలదు. హిందువుడి జీవితం ఒక నిరంతర పరాజయం. నిరంతరాయంగా జీవిస్తున్నట్టు తాను భావించేది నిజానికి నిరంతరంగా జీవిస్తున్నాననడం కాదు. అది నిరంతరంగా నశిస్తూ ఉండడం. సత్యద్రష్టా, యదార్థవాదీ అయిన హిందువుడెవడైనా సరే – ఇప్పుడు హిందూ సమాజం బ్రతుకుతున్న పద్ధతిని చూసి సిగ్గుపడకుండా ఉండలేడు.

హిందూ సమాజం నుంచి కులాన్ని నిర్మూలించడం ఎలా?

మీ సమాజ ధోరణిని పూర్తిగా మార్చుకోకపోతే, మీరు ఏ విధమైన అభ్యుదయాన్ని సాధించలేరని నా ఉద్దేశం. ఇందులో ఏమాత్రం అనుమానం లేదు. దెబ్బ కాచుకోడానికి గాని, ఎదురుదెబ్బ కొట్టడానికి గాని ఇప్పుడున్న పద్ధతిలో హిందూ సమాజాన్ని సమీకరించలేం. కులం పునాదుల మీద మీరు దేన్నీ నిర్మించలేరు. ఒక జాతినీ నిర్మించలేరు. ఒక నీతినీ నిర్మించలేరు. కులం పునాదుల మీద మీరు ఏదైనా నిర్మిస్తే అది పగిలి ముక్కలు కావడం తప్పదు. అట్టిదేదీ ఒక సంపూర్ణ నిర్మాణంగా మనజాలదు.

ఇప్పుడు మనలను ఎదుర్కొనే ఒకే ఒక సమస్య ఇది. హిందూ సమాజ పద్ధతిలో సంస్కరణలు ప్రవేశపెట్టడం ఎలా? కులవ్యవస్థను రద్దు చెయ్యడం ఎలా?

ఈ సమస్య ఎంతో ప్రధానమైనట్టిది. బహుశా, అసలు సమస్య ఇదొక్కటే అనవచ్చు. కులవ్యవస్థను రద్దు చేయడానికి ప్రాతిపదికగా ముందు ఉపకులాలను రద్దు చేయాలనే వర్గం ఒకటుంది. రెండు కులాల మధ్య కంటే రెండు ఉపకులాల మధ్య ఎక్కువ సాదృశ్యమూ, సమాన ధర్మమూ – ఆచార వ్యవహారాల లోనూ, సాంఘిక స్థాయిలోనూ ఎక్కువ సామ్యమూ ఉంటుందని ఈ వర్గం ఉద్దేశం. ఈ ఉద్దేశం సరైంది

కాదని నా భావం. ఉత్తర, మధ్య భారత ప్రాంతాలలోని బ్రాహ్మణులు దక్కను, దక్షిణ భారత ప్రాంతాల బ్రాహ్మణుల కంటే సాంఘికంగా తక్కువ స్థాయి కలవాళ్ళు. ఉత్తర, మధ్య భారత ప్రాంతాల బ్రాహ్మణులు కేవలం వంటవాళ్ళు, నీళ్ళు మోసేవాళ్ళు మాత్రమే.

దక్కను, దక్షిణ భారత ప్రాంతాల బ్రాహ్మణులు సాంఘికంగా ఉన్నత స్థానాన్ని ఆక్రమించి ఉన్నవాళ్ళు, ఉత్తర భారతంలోని వైశ్యులూ, కాయస్తులూ సాంఘికంగాను, తెలివితేటలలోను దక్కను, దక్షిణ భారత బ్రాహ్మణులతో సరితూగ గల ఉన్నత స్థాయిలో వున్నారు. అంతేగాక ఆహారం సంగతి పరిశీలించి చూస్తే - దక్కను, దక్షిణ భారత బ్రాహ్మణులకూ, కాశ్మీరు, బెంగాలు బ్రాహ్మణులకూ సంబంధమే లేదు. దక్కను, దక్షిణ భారత బ్రాహ్మణులు శాఖాహారులు. మరొక విశేషమేమంటే - దక్కను, దక్షిణ బ్రాహ్మణులకూ, గుజరాతులోని మార్వాడీలు, వైశ్యులు, జైనులు మొదలైన బ్రాహ్మణేతరులకూ, ఆహార విషయంలో ఎక్కువ సామ్యం ఉంది.

హిందువుల్ని ఒక కులం నుంచి మరొక కులానికి మార్చవచ్చుననే దృక్పథాన్ని అంగీకరిస్తే - దక్షిణాది బ్రాహ్మణులను ఉత్తరాది బ్రాహ్మణులతో కలపడం కంటే - ఉత్తరాది కాయస్తులను, ఇతర దక్షిణాది బ్రాహ్మణేతరులను దక్కనులోని ద్రావిడ దేశంలోని బ్రాహ్మణేతరులతో కలపడం ఎక్కువ ఆచరణ సాధ్యం అవుతుంది. అయితే ఉప కులాలను ఒకదానితో ఒకటి కలిపి వేయడం సాధ్యమే అనుకొన్నప్పటికీ ఉప కులాల రద్దు అసలు కులాల రద్దుకు దారితీస్తుందనే గ్యారంటీ ఏముంది? అంతేగాక, సమ్మిశ్రణ కార్యక్రమం ఉపకులాల రద్దుతోనే ఆగిపోవచ్చు. అలాంటప్పుడు ఉపకులాలను రద్దుచేస్తే, అది అసలు కులాలను బలపరచడానికే తోడ్పడవచ్చు. అప్పుడు అట్టి కులాలు ఎక్కువ శక్తివంతమూ, ప్రమాదకరమూ కావా! అందువల్ల ఉపకులాలను రద్దు చేయడమనే పద్ధతి, కులాలు రద్దుకు ఏవిధంగా ఉపకరించదు. ఆచరణ సాధ్యం కూడా కాదు. పైగా, అది తప్పుడు పంథాగా పరిణమించవచ్చు.

18. కుల నిర్మూలన - వర్ణాంతర వివాహాలు

కులాల రద్దుకు చెప్పబడే మరొక పద్ధతి ఏమిటంటే, వర్ణాంతర భోజనాలకు ఏర్పాటుచేయడం. నా ఉద్దేశంలో ఇది కూడా సరైన పద్ధతి కాదు. వర్ణాంతర భోజనాలకు అభ్యంతరంలేని కులాలు చాలానే ఉన్నాయి. వర్ణాంతర భోజనాలను అనుమతిస్తూనే వర్ణ (కుల) పట్టింపులు పెట్టుకోవడం సాధారణానుభవం. కులతత్వాన్ని, కులాభిమానాన్ని తొలగించడంలో వర్ణాంతర భోజనాల పద్ధతి సఫలీకృతం కాలేదు.

కుల నిర్మూలనకు సరైన పద్ధతి వర్ణాంతర వివాహాలేనని నా దృఢ విశ్వాసం. రక్తసమ్మిశ్రణ ఒక్కటే మానవులలో అన్యోన్య అనుబంధ భావాన్ని, బాంధవ్యాన్ని కలిగిస్తుంది. అట్టి బంధు భావ ప్రభావం లేనిదే కులం కల్పించిన విభేదాలను, వివక్షతలను రూపుమాపలేం. వివిధ కులాల మధ్య స్నేహానుబంధాలను కలిగించాలంటే, ఆయా కులాల, వ్యక్తుల నడుమ రక్తసంబంధాలను కల్పించక తప్పదు.

హిందువుల సాంఘిక జీవనంలో వర్ణాంతర వివాహాలు, హైందవేతరులలో శాఖాంతర వివాహాల కంటే అత్యధిక ప్రాధాన్యం వహించాలి. హైందవేతరులలో సాంఘిక సమైక్యానికి ఇతర శక్తులు ఎన్నో పనిచేస్తూ వుంటాయి కనుక, ఈ వివాహాలు అంత ప్రాధాన్యం వహించనక్కర లేదు. అవి ఒక సాధారణ సంఘటనలు మాత్రమే. హిందూ సమాజం కులాల వల్లా, ఉపకులాల వల్లా చిన్నాభిన్నం చెయ్యబడి ఉంది. కనుక వారందరినీ కలిపి ఒక సుసంఘటితమైన సమాజంగా తీర్చిదిద్దాలంటే, అందుకు వర్ణాంతర వివాహాలు తప్పనిసరైన తక్షణ కర్తవ్యం. కులవ్యవస్థను రద్దు చేయడానికి సరైన మందు వర్ణాంతర వివాహాలే. మరొకటేదీ పనికిరాదు.

కులవ్యవస్థను ఎదుర్కొనడానికి ఇట్టి అమోఘమైన మార్గాన్ని చేపట్టినందుకు మీ జాత్‌పాత్ తోడక్ మండలిని నేను ఎంతగానో అభినందిస్తున్నాను. ఇలా ప్రత్యక్షంగా దానితో తలపడటంలో మీరు అసలు జబ్బు ఏమిటో తెలుసుకొని సరైన విధానాన్ని అనుసరించారు. మీ ధైర్యం గొప్పది. హిందువులకు తమను పట్టుకొన్న జబ్బు ఏమిటో సిసలుగా వారి ముఖంమీదే మీరు చెప్పగలిగారు. సాంఘిక నిరంకుశత్వం రాజకీయ నిరంకుశత్వం కంటే క్రూరమైనది. కనుక సాంఘిక నిరంకుశత్వాన్ని ఎదిరించే సంస్కర్త ప్రభుత్వాన్ని ఎదిరించే రాజకీయవాదికంటే ఎక్కువ ధైర్యవంతుడై ఉండాలి:

వర్ణాంతర భోజనాలు, వర్ణాంతర వివాహాలు సర్వత్రా, సర్వవేళలా జరగడం పరిపాటి అయినప్పుడే కులవ్యవస్థ సడలిపోయి నట్టవుతుందని మీరు భావించడం ఎంతో సమంజసంగా ఉంది. హిందూ సమాజంలో గల నిజమైన వ్యాధిని, వ్యాధి కారణాన్ని మీరు బాగానే గుర్తించారు.

అయితే, వ్యాధికి మీరు సూచించిన మందు పటిష్టమైనదేనా? సరైనదేనా? ఈ ప్రశ్న వేసుకొని, ఆలోచించి చూడండి. హిందువులలో అత్యధిక సంఖ్యాకులు వర్ణాంతర భోజనాలకు, వర్ణాంతర వివాహాలకు అంగీకరించరెందువల్ల? మీ ఉద్యమం అధిక సంఖ్యాక ప్రజలకు ఆమోదకరం కాలేదెందువల్ల? ఈ ప్రశ్నకు జవాబు ఒక్కటే, హిందువులు పవిత్రంగా ఎంచుకునే సిద్ధాంతాలకు, విశ్వాసాలకున్నూ, వర్ణాంతర భోజనాలకు, వర్ణాంతర వివాహాలకున్నూ పొసగదు. కులం అనేది హిందువులను కలవకుండా చేసే ఒక ఇటుక గోడో, ముళ్ళ తీగో కాదు – సులభంగా తొలగించి పారవేయడానికి. హిందువులలో కులం అనేది ఒక భావన. ఒక విశ్వాసం. ఒక మనఃస్థితి. కులాన్ని తొలగించడం అంటే – భౌతికమైన ఒక అడ్డంకిని తొలగించడం కాదు. మనోభావనలోనే ఒక మార్పును సాధించడం. కులం చెడ్డదే కావచ్చు. మానవుడు మరొక మానవుడిపట్ల అమానుషంగా ప్రవర్తించేటంతటి దుష్ప్రవర్తనకు కారణం కులమే కావచ్చు. అయితే ఒక సత్యాన్ని మనం గుర్తించవలసి ఉంది. హిందువులు కులంపట్ల అంత పట్టుదలగా ఉంటారంటే, అందుకు కారణం – వాళ్ళు అమానుష ప్రవృత్తి కలవారో, తల తిరుగుడు మనుషులో

కావడం కాదు. వాళ్ళు కులాన్ని అంతగా ఎందుకు పట్టుకు వ్రేలాడతారంటే - వాళ్ళు పూర్తిగా మతం అంటే పిచ్చి నమ్మకం కలవాళ్ళు కనుక. హిందూ ప్రజలు కులమంటే పట్టింపు కలిగి ఉండడం తప్పేమి కాదు. నిజానికి, నా ఉద్దేశంలో అసలు తప్పు ఏదంటే, అది వాళ్ళ మతం. కులం అనే పిచ్చి నమ్మకాన్ని వాళ్ళ మనస్సులో నాటిన వాళ్ళ మతం. అటువంటప్పుడు, మనం ఎదుర్కోవలసిన శత్రువు కులవ్యవస్థను అనుసరిస్తున్న ప్రజలు కాదు. అట్టి కుల వ్యవస్థతో కూడిన మతాన్ని వాళ్ళకు ప్రబోధిస్తున్న శాస్త్రాలు. అందువల్ల వర్ణాంతర భోజనాలకు, వర్ణాంతర వివాహాలకు వ్యతిరేకులయిన వారిని విమర్శించడంవల్ల గాని, హేళన చేయడంవల్ల గాని, లేక అప్పుడప్పుడు వర్ణాంతర భోజనాలు, అక్కడక్కడ వర్ణాంతర వివాహాలు జరపడంవల్ల గాని ఏమీ ప్రయోజనం ఉండదు. మనం అనుసరించ వలసిన సరైన మార్గం ఏమిటంటే - శాస్త్రాలపట్ల, వాటి పవిత్రత పట్ల ప్రజలకు గల విశ్వాసాన్ని తొలగించడం.

౨౦. కులాన్ని నిర్మూలించాలంటే, శాస్త్రాల అధికారాన్నే నిర్మూలించాలి

ప్రజల విశ్వాసాలను, భావాలను శాస్త్రాలు తీర్చిదిద్దుతున్నంత కాలం మీ ఆదర్శాన్ని ఎలా సాధించగలరు? ఒక ప్రక్క శాస్త్రాల అధికారాన్ని ప్రశ్నించకుండా - అవి చెప్పే సిద్ధాంతాలను పవిత్ర భావంతో ప్రజలు నమ్మడాన్ని అనుసరించడాన్ని అంగీకరిస్తూ - మరొక ప్రక్క అట్టి ప్రజల ప్రవర్తన అసంగతంగాను, అమానుషంగాను ఉన్నందుకు వారిని విమర్శించడం, నిందించడం పిచ్చి పని. సాంఘిక సంస్కరణకు అది మార్గమే కాదు. శ్రీ గాంధీతో సహా - అస్పృశ్యతా నివారణ కోసం కృషిచేస్తున్న ఏ సంస్కర్త కూడా, ఈ వాస్తవాన్ని గుర్తించినట్టు లేదు. ప్రజలు చేసే పనులు వారు నమ్ముతున్న శాస్త్రాల ఆదేశాలనుబట్టి ఉంటాయని, ప్రజల ప్రవర్తనను మార్చడానికి ముందు అట్టి ప్రవర్తనకు బాధ్యత వహిస్తున్న శాస్త్రాల పవిత్రతలో వారికి గల విశ్వాసాన్ని తొలగించవలసి ఉంటుందని ఈ సంస్కర్తలు గమనించినట్లు లేదు. అందువల్ల వారి కృషి ఎట్టి ఫలితాలను సాధించలేకపోయిందంటే ఆశ్చర్యమేముంది? అంటరానితనాన్ని నిర్మూలించడం కోసం కృషి చేస్తున్న ఈ సంస్కర్తలందరూ ఎక్కడ పొరపాటుపడ్డారో, అక్కడే మీరు కూడా తప్పటడుగు వేస్తున్నట్టు కనిపిస్తుంది. వర్ణాంతర భోజనాల కోసం, వర్ణాంతర వివాహాల కోసం ఆందోళన చెయ్యడం - అట్టి వాటిని ఏర్పాటు చెయ్యడం అవాంఛనీయం. అట్టి బలవంతపు భోజనాలు, బలవంతంగా ఏర్పాటుచేసే వర్ణాంతర వివాహాలు కూడా అసంగత మైనట్టివే. ప్రతి స్త్రీని, ప్రతి పురుషుడినీ శాస్త్రాల దాస్యం నుంచి విముక్తుల్ని చెయ్యండి. శాస్త్రాలు బోధిస్తున్న అక్రమ దుష్ట భావాలను వారి మనస్సుల నుంచి తుడిచిపెట్టండి. అప్పుడు మీరు చెప్పనవసరం లేకుండానే అట్టి స్త్రీ పురుషులు వర్ణాంతర భోజనాలు చేస్తారు. వర్ణాంతర వివాహాలూ చేసుకొంటారు.

మాటల గారడీవల్ల, శ్లేషల వల్ల లాభంలేదు. మాటలకు విశేషార్థాలను చెప్పి తప్పించుకో చూడడం నిష్ప్రయోజనం. వ్యాకరణ విశేషాన్నో, వ్యాఖ్యాన వైచిత్రినో చూపి

శాస్త్రాల అర్థం మీరనుకొంటున్నది కాదని ద్వంద్వార్థాలు ప్రజలకు చెప్పి లాభంలేదు. ముఖ్యమైన విషయమేమిటంటే, ప్రజలు శాస్త్రాలను ఏవిధంగా అర్థం చేసుకున్నారనేది. బుద్ధుడు ఏ వైఖరిని అవలంబించాడో ఆ వైఖరినే మీరు అవలంబించవలసి ఉంది. గురునానక్ ఎట్టి వైఖరిని అవలంబించాడో అట్టి వైఖరినే మీరనుసరించవలసి ఉంది. కేవలం శాస్త్రాలను నిరాకరించడం మాత్రమే చాలదు. బుద్ధుడు, నానక్ చేసినట్లు మీరు శాస్త్రాల అధికారాన్నే తిరస్కరించవలసి ఉంది. తమలో ఉన్న దోషం తమ మతమేనని – కులంపట్ల పవిత్రతా భావాన్ని నూరిపోసినది తమ మతమేనని – హిందువులకు మీరు చెప్పవలసి ఉంది. అలా చెప్పగల ధైర్యం మీకున్నదా? ఉంటే, అట్టి ధైర్యాన్ని మీరు ప్రదర్శించి చూపగలరా?

ఈ ఉద్యమంతో మీకు గల విజయావకాశం ఎంత? సాంఘిక సంస్కరణలు అనేక రకాలు. ఇందులో ఒక రకం ఏ మాత్రమూ మత ప్రమేయం లేనట్టిది. మరొక రకం పూర్తిగా మత ప్రమేయం కలిగినట్టిది. అంటే మత విశ్వాసాలకు సంబంధించినట్టిది.

ఈ సంస్కరణలో కూడా రెండు తరహాలున్నాయి. అందులో ఒకటి మత సిద్ధాంతాలకు అనుకూలమైనట్టిది. మత సిద్ధాంతల నుంచి ఎడమైపోతున్న ప్రజలను ఉద్బోధించి, వారిని తిరిగి ఏతత్ (అవే) సిద్ధాంతాలను అనుసరించేటట్టు చేసేది. రెండో తరహా మత సిద్ధాంతాలకు ప్రతికూల మైనట్టిది, మత సిద్ధాంతాలను నిరాకరించి, వాటి అధికారాన్ని తిరస్కరించి, హేతుబద్ధంగా ఆలోచించేటట్టు ప్రజలను పురికొల్పేది.

కులం అనేది కొన్ని మత విశ్వాసాల కారణంగా ఏర్పడిన వ్యవస్థ. ఆ మత విశ్వాసాలకు శాస్త్రాల మద్దతు ఉంది. ఆ శాస్త్రాలు దైవ సమానులైన ఋషులచే ప్రతిపాదించబడినట్టివనే ప్రతీతి ఉంది. ఆ ఋషులు మానవాతీత శక్తులు కలవారని మహా జ్ఞానులని, అట్టి వారి ఆదేశాలను ధిక్కరించడం మహా పాపమని, ప్రజలకు ఒక నమ్మకం ఉంది. అందువల్ల – కులవ్యవస్థను వదులుకొమ్మని ప్రజలను కోరడం వారి ప్రాథమిక మత భావాలకు విరుద్ధంగా వారిని నడుచుకోమనడమే.

మొదటి రెండు రకాల సంస్కరణలు సులభమే కావచ్చు. కాని, ఈ తరహా సంస్కరణ – కుల నిర్మూలనా చాలా మహత్తరమైన పని. చాలా వరకు అసాధ్యమైన పని కూడా కావచ్చు. హిందువులు తమ సామాజిక వ్యవస్థను పరమ పవిత్రంగా భావిస్తారు. కులానికి దైవిక ప్రాతిపదికను ఆపాదిస్తారు. అందువల్ల మీకు కులాన్ని నిర్మూలించాలంటే దానికి ఆధారంగా కల్పించబడ్డ దైవికతను, పవిత్రతను ముందు నిర్మూలించవలసి ఉంది. అంటే శాస్త్రాల యొక్క, వేదాల యొక్క అధికారాన్ని నిర్మూలించవలసి ఉన్నదన్నమాట.

కుల నిర్మూలనోద్యమంలో బ్రాహ్మణులు ఎందుకు సహాకరించరు!

కుల నిర్మూలనకు అవసరమైన ఈ పద్ధతులన్నింటిని నేను ఇక్కడ ఎందుకు చర్చించానంటే లక్ష్యాన్ని తెలుసుకోవడం కంటే, లక్ష్యసాధన పద్ధతులను తెలుసుకోవడం

ఎక్కువ ముఖ్యం కనుక. లక్ష్యసాధన పద్ధతులు నిజంగా ఏమిటో మీకు తెలియకపోతే, మీరు చేసే ప్రతి ప్రయత్నం అది ఎంత గట్టి ప్రయత్నమైనా సరే, నిష్ఫలమే అవుతుంది. ఈ సమస్య స్వభావ స్వరూపాలపై నేను చేసిన విమర్శ సరైనదే అని మీరు బావిస్తే, దాని పరిష్కారం ఎంత కష్టమైనదో మీరు గుర్తించిన వారవుతారు. అప్పుడు అట్టి కష్టతర మహత్కార్యాన్ని సాధించే శక్తి మీకున్నదో లేదో మీరే చెప్పవలసి ఉంది.

నా మట్టుకు నాకు ఏమనిపిస్తుందంటే – ఈ పని అంతా నిజంగా దుస్సాధ్యం అనిపిస్తుంది. నేను అలా ఎందుకు అనుకొంటున్నానో తెలుసుకోవాలనే కుతూహలం బహుశ మీకు ఉండవచ్చు. నేను అలా అనుకోవడానికి కారణాలు చాలా ఉన్నై. వాటిలో ముఖ్యమైన కొన్నిటిని మాత్రం ఇక్కడ చెపుతాను.

అందులో ఒకటి ఏమిటంటే ఈ సమస్యపట్ల బ్రాహ్మణులు ప్రదర్శిస్తున్న శత్రుధోరణి. రాజకీయ సంస్కరణోద్యమంలోను, కొన్ని సందర్భాలలో ఆర్థిక సంస్కరణోద్యమంలోను కూడా, ముందు నడుస్తున్న – ఉద్యమాన్ని నడిపిస్తున్న ప్రధాన వర్గం బ్రాహ్మణులే, కాని సాంఘిక సంస్కరణ విషయంలో ముఖ్యంగా కుల అవరోధాలను తొలగించే ప్రధాన విషయంలో – ఈ బ్రాహ్మణులు మచ్చుకైనా కనిపించకపోవడం విచిత్రంగా లేదా? ఈ విషయంలో ఈ సమస్యను చేబట్టి ఈ ఉద్యమాన్ని బ్రాహ్మణులు ముందుండి నడిపించగలరనే ఆశ ఏ మాత్రమైనా ఉన్నదా?

నేను అనుకొంటున్నది ఏమిటంటే అట్టి ఆశ లేనేలేదని. ఎందుకు లేదు అని మీరు అడగవచ్చు. ఆర్థిక, రాజకీయ రంగాలలో అంతగా సంస్కరణను కోరుతున్న బ్రాహ్మణులు, ఈ సాంఘిక సంస్కరణ విషయంలో వెనుకబడి పోవలసిన అవసరం లేదని మీరు వాదించవచ్చు. హిందూ సమాజం యొక్క వెన్నెముక కుల వ్యవస్థేనన్న విషయం బ్రాహ్మణులకు తెలుసుననీ, సమాజంలో అత్యధిక విద్యా విజ్ఞానపరులైన అట్టి బ్రాహ్మణులకు ఈ కులవ్యవస్థ అభివృద్ధి నిరోధకమనీ తెలుసు గనుక, దానివల్ల వచ్చే దుష్ఫలితాలపట్ల వారు ఉపేక్ష వహించి ఉండలేరనే మీరు వాదించవచ్చు. అంతేకాక బ్రాహ్మణులలో మత ప్రసక్తిలేని విజ్ఞానవంతులూ, మతమే సమస్తమూ అయిన ఆచారపరులూ కూడా ఉన్నారనీ, అందులో కుల నిర్మూలనా ఉద్యమంలో ప్రధాన పాత్ర వహించడానికి ఆచారపరులు నిరాకరించినా, విజ్ఞానవంతులు సహకరిస్తారనీ కూడా మీరు వాదించవచ్చు. ఈ వాదన అంతా సమంజసంగానే ఉన్నట్టు కనిపించవచ్చు. అయితే ఈ విషయంలో ఒక్క సత్యం విస్మరించబడింది. కులవ్యవస్థ నిర్మూలించబడితే దానివల్ల నష్టపోయేది బ్రాహ్మణ కులమే కదా!

కాగా తమ కులం యొక్క శక్తిని, పరువు ప్రతిష్టలను నాశనం చేసే కుల నిర్మూలనోద్యమాన్ని బ్రాహ్మణులు తాముగా ముందుండి నడిపించడానికి అంగీకరిస్తారని మనం ఆశించడం సముచితమేనా? మత ప్రసక్తిలేని విజ్ఞానవంతులైన బ్రాహ్మణులు, కేవలం ఆచారపరులైన బ్రాహ్మణులకు వ్యతిరేకమయిన ఉద్యమంలో పాల్గొంటారని

మనము అనుకోవడం సమంజసమేనా! నిజానికి మతాతీతులైన బ్రాహ్మణులకు ఆచారపరులైన బ్రాహ్మణులకు మధ్య తేడా ఊహించడం కూడా నిష్ప్రయోజనమే. ఆ రెండు రకాల బ్రాహ్మణులూ రక్తసంబంధీకులే. ఒకే శరీరానికి రెండు చేతులవంటి వాళ్ళు. అందులో ఒకరి మనుగడకు మరొకరు పోరాడక తప్పదు.

బ్రాహ్మణుడు చచ్చినా, విప్లవవాది కాలేడు

ఈ సందర్భంలో నాకొక విషయం జ్ఞాపకం వస్తుంది. ఇంగ్లీషు కానిస్టిట్యూషన్ (ఆంగ్ల రాజ్యాంగం) అనే తన గ్రంథంలో పార్లమెంటు యొక్క శాసనాధిపత్యంలోని వాస్తవ పరిమితి గురించి చెబుతూ ప్రొఫెసర్ డెయాసి ఇలా అంటాడు : "అధికారాన్ని చెలాయించడానికి ఏ రాజ్యాధిపతికైనా – ముఖ్యంగా పార్లమెంటుకి – తప్పనిసరిగా రెండు పరిమితులు ఉంటాయి. వీటిలో ఒకటి బాహ్యమైనట్టిది. రెండవది అంతరంగికమైనట్టిది. బాహ్యమైన పరిమితి ఏమిటంటే – ఆ అధికారాన్ని ఆ రాజ్య ప్రజలే (అందరూ కాకున్నా, అధిక సంఖ్యాకులు) ధిక్కరించే అవకాశం. అంతరంగికమైన పరిమితి మాత్రం ఆ రాజ్యాధికారం యొక్క స్వరూప స్వభావాలకు చెందినట్టిది. ఒక నిరంకుశుడైన ప్రభువు కూడా తన అధికారాలను తాను జీవిస్తున్న దేశ కాలాలకు, అప్పటి సాంఘిక నైతిక పరిస్థితులకు అనుకూలంగా మలచబడ్డ తన మానసిక ప్రవృత్తిని బట్టి చెలాయిస్తాడు. ఒక సుల్తాను తాను కావాలనుకున్నా మహమ్మదీయ ప్రపంచంలోని మతాన్ని మార్చలేడు. ఒకవేళ సుల్తాను చేయగలిగినా మహ్మదీయ మతాధిపతి మహమ్మదు ప్రవక్త బోధించిన మతాన్ని పడగొట్టటానికి ఇష్టపడగలడా? అది ఊహించరాని అసంగతం. అందుచేత అంతరంగికంగా వచ్చే నిరోధం బాహ్య పరిమితి కేమాత్రం తీసిపోదు. ఒక్కొక్కసారి ప్రజలు కొన్ని చొప్పదంటు ప్రశ్నలడుగుతారు. పోప్ మహాశయుడు (క్రైస్తవ మతాధిపతి) క్రైస్తవ మతంలో ఆ సంస్కరణో, ఈ సంస్కరణనో ఎందుకు ప్రవేశపెట్టాడు అని. దీనికి సరైన జవాబు ఒక్కటే. విప్లవవాదియైన వాడు పోప్ కాలేడు. పోప్ అయినవాడు విప్లవవాది కాదలచడు".

ప్రొఫెసర్ డెయాసి ఉద్ఘాటించిన ఈ సత్యం ఇండియాలోని బ్రాహ్మణులపట్ల కూడా అక్షరాలా వర్తిస్తుంది. పోప్ అయినవాడు విప్లవవాది ఎలా కాలేడో, బ్రాహ్మణుడుగా పుట్టినవాడు అలానే విప్లవవాది కాలేడు. (ఏదో ఒక పరిస్థితిలో పోప్ అయినా విప్లవవాది కావచ్చునేమో కాని, బ్రాహ్మణుడుగా పుట్టినవాడు చచ్చినా విప్లవవాది కాడు). సాంఘిక సంస్కరణ విషయాలలో బ్రాహ్మణుడు విప్లవవాది కావాలనుకోవడం – వెస్లీ స్టేఫెన్ మహాశయుడన్నట్లు ఇంగ్లాండులో నీలికన్నుల శిశువులందరిని హత్య చెయ్యాలని బ్రిటీషు పార్లమెంటు చట్టం చెయ్యాలని ఆశించడం. ఇంతకంటే పిచ్చితనం మరొకటి ఉండదు.

కుల నిర్మూలనోద్యమాన్ని నడిపించడానికి బ్రాహ్మణులు ముందుకు వచ్చినా రాకపోయినా – దాని గురించి పట్టించుకోనక్కర లేదని, దానికంత ప్రాధాన్యం ఇవ్వనక్కరలేదని మీలో కొందరనవచ్చు. అలా అనేవారు సమాజంలో మేధావి వర్గం

నిర్వహించగల పాత్రను అవగాహన చేసుకోలేదనే నా ఉద్దేశం. ఒక మహా వ్యక్తి చరిత్రను సృష్టించగలడు అనే సిద్ధాంతాన్ని మీరు అంగీకరించినా, అంగీకరించకపోయినా - ఒక సత్యాన్ని మాత్రం మీరు గుర్తించక తప్పదు. అదేమిటంటే ప్రతి దేశంలోనూ కూడా మేధావి వర్గమే పాలకవర్గం కాకపోయినా, అత్యంత పలుకుబడి గల వర్గం, భవిష్యత్తును ఊహించగలది, సలహాలు ఇవ్వగలది, నాయకత్వం వహించగలది ఒక్క మేధావి వర్గమే. ఏ దేశంలోనైనా సరే సూక్ష్మంగా ఆలోచించగల వాళ్ళు. తెలివితేటలతో పనిచేయగల వాళ్ళు సామాన్య ప్రజలు కానే కాదు. సామాన్య ప్రజలు ఎప్పుడూ ఎక్కువగా మేధావి వర్గాన్ని అనుసరిస్తూ, అనుకరిస్తూ ఉంటారు. ఏ దేశానికైనా సరే - దాని భవిష్యత్తు మొత్తం దాని మేధావి వర్గంపై ఆధారపడి ఉంటుందన్నా అతిశయోక్తి కాదు. అట్టి మేధావి వర్గం నిజాయితీ కలదై, స్వతంత్రమైనట్టిదై, స్వప్రయోజనం లేనిదై ఉంటే - విపత్కర పరిస్థితులలో దాని నాయకత్వాన్ని విశ్వసించవచ్చు. మంచి లక్షణానికి మేధస్సు ఉంటే చాలదు. మేధస్సు ఒక సాధనం వంటిది. ఈ సాధనం యొక్క ప్రయోజనం దాన్ని ఉపయోగించే మేధావి సాధించదలచిన లక్ష్యాన్ని బట్టి ఉంటుంది. మేధావి అయిన ఒకడు మంచిగా ఉండవచ్చు. అతడు మంచి వంచకుడు కూడా కావచ్చు. అదేవిధంగా మేధావి వర్గం - మానవులను తప్పుదారి నుంచి తప్పించి వారి నుద్ధరించడానికి సిద్ధపడే ఉన్నతాదర్శాలు కల ఉన్నతాత్ములు కావచ్చు. తద్విరుద్ధంగా - మేధావి వర్గం కపట ముఠాదారులు కావచ్చు. లేక తమ స్వప్రయోజనాల కోసం తమకు మద్దతునిచ్చే సంకుచిత ముఠాదారులకు సలహాదారులు కూడా కావచ్చు.

భారతదేశంలో మేధావి వర్గం అంటే, అది బ్రాహ్మణ కులానికే మరొక పేరు. మేధావి వర్గం ఒక్క బ్రాహ్మణ కులానికే పరిమితం కావడం, ఆ వర్గం ఒక్క బ్రాహ్మణుల బాగోగులనూ, అభివృద్ధినీ మాత్రమే పట్టించుకోవడం దురదృష్టకరం. దేశ క్షేమానికి బాధ్యత వహించవలసిన మేధావి వర్గం, ఒక్క బ్రాహ్మణ కుల క్షేమాన్ని మాత్రమే కాంక్షించేదిగా ఉంది. ఇది ఎంతో విచారకర పరిస్థితి కావచ్చు. ఐనప్పటికి హిందువులలో ఈ మేధావి వర్గం బ్రాహ్మణులే అనేది మాత్రం పచ్చి నిజం.

అంతేకాదు, తక్కిన హిందువులందరివల్ల కూడా, గొప్ప పూజలందుకొంటున్న మేధావి వర్గం ఈ బ్రాహ్మణులే. బ్రాహ్మణులు భూదేవతలని హిందువులందరికి బోధించబడింది. బ్రాహ్మణులు మాత్రమే తమకు గురువులుగా ఉండగలరని హిందువులందరికి చెప్పబడింది. "వర్ణానాం బ్రాహ్మణో గురుః".

మనువు ఇలా అంటాడు - "ప్రత్యేకంగా పేర్కొనబడని ధర్మ సూత్రాల విషయంలో ఏమి చెయ్యాలి, వాటినెలా తెలుసుకోవాలి అని సంశయం వచ్చినప్పుడు నైష్ఠికులైన బ్రాహ్మణులు ఏది చెప్పితే దానినే న్యాయబద్ధమైన ధర్మంగా స్వీకరించాలి" అని.

"అనామ్నాతేషు ధర్మేషు కథం స్యాదితి చేద్భవేత్
యం శిష్టా బ్రాహ్మణా బ్రూయుః స ధర్మః స్యాదశంకితః"..

అటువంటి మేధావి వర్గం - తక్కిన సమాజాన్నంతా తన గుప్పిటిలో పెట్టుకొని ఉన్న మేధావి వర్గం - కుల సంస్కరణకు వ్యతిరేకమై యుండగా, కుల వ్యవస్థను నిర్మూలించే ఉద్యమం సఫలప్రదం అయ్యే అవకాశాలు చాలా తక్కువ అని నా అభిప్రాయం.

కుల వ్యవస్థను ఎదుర్కోడానికి హిందువులు ఎందుకు ఏకం కారు?

కుల వ్యవస్థను నిర్మూలించడం కష్టసాధ్యం అనడానికి నేను చెప్పే రెండవ కారణాన్ని మీరు సమగ్రంగా అర్థం చేసుకోవాలంటే - ఈ కుల వ్యవస్థ నిర్మాణంలోని కీలకాన్ని మీరు పూర్తిగా గ్రహించుకోగలగాలి. ఈ కీలకం ద్విముఖమైనట్టిది. అందులో ఒకటి - ఈ కుల వ్యవస్థ మనుషుల్ని వేరువేరు కులాలుగా విడదీస్తున్నది. రెండు - ఈ కుల వ్యవస్థ ఆవిధంగా విడదీసిన కులాలను సాంఘిక హోదాలో ఒకదానిపై ఒకటి అంతస్తులుగా అమరుస్తున్నది. ఈ అంతస్తుల నిర్మాణంలోని గారడీ ఏమిటి అంటే - ప్రతీ కులం తాను మరొక కులాని కంటే ఎక్కువ అనే గర్వం. తన క్రింద మరొక కులం ఉన్నదనే ఓదార్పు పొందడం. ఈ అంతస్తులకు బాహ్య చిహ్నంగా సాంఘికమైన, మత విషయకమైన, హక్కుల సంబంధమైన అంతస్తుల నిర్మాణం మరొకటి ఉంది. అట్టి హక్కులకు సాంకేతికమైన పేరు అష్టాధికారాలు లేక సంస్కారాలు. కులం ఎంత పై అంతస్తుదైతే అన్ని ఎక్కువ హక్కులుంటాయి. కులం ఎంత తక్కువ అంతస్తుదైతే అన్ని తక్కువ హక్కులుంటాయి.

కుల నిర్మాణంలో ఈ అంతస్తులవల్ల, హెచ్చుతగ్గు తారతమ్యాలవల్ల కుల వ్యవస్థకు వ్యతిరేకంగా ఒక సమిష్టి ఉద్యమాన్ని సంఘటిత పరచడం అసాధ్యమే అవుతుంది. ఒకవేళ ఏదయినా ఒక కులం వాళ్ళు తమకంటే పై కులం వాళ్ళతో కలిసి భోజనం చెయ్యాలని గాని, వివాహ సంబంధాలు పెట్టుకోవాలని గాని అనుకుంటే - దానికి తుంట పెట్టే తుంటరులు వెంటనే తయారవుతారు. అట్టి తుంటరులలో ముఖ్యులు బ్రాహ్మణులు. పై కులంతో అట్టి సంబంధాలు పెట్టుకోవాలని కోరే కులాలు తమ క్రింది కులానికి కూడా అట్టి అవకాశాన్ని కలిగించవలసి ఉంటుందని ఈ తుంటరులు వాదనలు మొదలు పెడతారు. అంతటితో ఆ ప్రయత్నం నాశనమవుతుంది.

అందరూ యీ కుల వ్యవస్థకు బానిసలే. అయితే. ఈ బానిస లందరూ ఒకే స్థాయికి చెందినవాళ్ళు కాదు. ఆర్థిక విప్లవం తీసుకురావడం కోసం శ్రామిక జనాన్ని రెచ్చగొట్టేటందుకు మార్క్స్ మహాశయుడు "మీరు పోగొట్టుకునేదేమీ లేదు - మీ సంకెళ్ళు తప్ప" అని వారికి ఉద్బోధించాడు. కాని, హిందువులలోని వివిధ కులాల ప్రజలను కుల వ్యవస్థకు వ్యతిరేకంగా ప్రేరేపించడానికి మార్క్స్ మహాశయుని నినాదం ఏవిధంగానూ పనికిరాదు. అంత చాకచక్యంతో విచిత్రంగా మత సాంఘిక హోదాలు ఏర్పాటు చేయబడ్డాయి. ఈ కులాల అంతస్తులూ, వాటి హక్కులూ - ఈ కులాలన్నింటికీ దేనికి దానికే కొద్దో గొప్పో కొన్ని కొన్ని ఆధిక్యతలు ఉండేటట్టు ఏర్పాటు కావడంవల్ల - మొత్తం కుల వ్యవస్థ రద్దయితే తమ స్వాతిశయాలు పోగలవనే భయం ప్రతీ కులానికీ

ఉంది. ఇంతేకాక, ఒక కులానికి మరొక కులం మీద ఉన్న ప్రభావాలు, ప్రతిష్టలు పోతాయనే భీతి కూడా ఉంది. ఈ విషయాలలో ఒక కులం కంటే మరొక కులం ఎక్కువ పోగొట్టుకునే వీలు వున్నందువల్ల, ఈ కులాలు నిత్యమూ పరస్పర మాత్సర్యంతో మ్రగ్గుతూ ఉన్నందువల్ల, మార్క్స్ మహాశయుడు శ్రామిక జనంలో ఆశించే ఐకమత్యం హిందువులలో మృగ్యం కాగా – కుల వ్యవస్థను ఎదిరించడానికి హిందువులను ఒక సంఘటిత శక్తిగా సమీకరించడం మీకు సాధ్యం కాదు.

19. హేతువాద శక్తి హిందువుకు శాస్త్ర విరుద్ధం

హేతువాదాన్ని చూసి, హేతు విరుద్ధమైన కుల వ్యవస్థను విడిచి పెట్టుకోవలసిందిగా మీరు హిందువులను అడగగలరా? ఇప్పుడు ఒక ప్రశ్న ఉదయిస్తున్నది. తన హేతువాదాన్ని అనుసరించే స్వేచ్ఛ హిందువుకు ఉన్నదా? మనువు మూడు ఆదేశాలను ఇచ్చాడు. ఆ మూడు ఆదేశాలను ప్రతీ హిందువు తన దైనందిన ప్రవర్తనలో అనుష్టించవలసి ఉంది. "వేదః స్మృతిః సదాచారః స్వస్యచ ప్రియమాత్మనః" ఇక్కడ హేతువాదనకు ఏ రకమైన స్థానమూ, ఆస్కారమూ లేదు. హిందువైనవాడు వేదాన్ని గానీ, స్మృతిని గాని, సదాచారాన్ని గాని అనుసరించి తీరవలసిందే. మరొక దానిని అతడు అనుసరించలేడు. అనుసరించ కూడదు.

ఈ విషయాన్ని గురించి సూక్ష్మంగా పరిశీలించి చూడండి. ఏదైనా ఒక విషయంలో వేదంగాని, స్మృతి గాని చెప్పేదాని అర్థం గురించి అనుమానం వచ్చినప్పుడు అట్టి వేద భాగానికో, స్మృతి భాగానికో సరైన అర్థం చెప్పుకోవడం ఎలా? ఇది చాలా ముఖ్యమైన ప్రశ్న కాదా? ఈ ప్రశ్నకు మనువు చెప్పిన జవాబు ఎంత స్పష్టంగా ఉందో చూడండి.

"యోవ మన్యేత్ తే మూలే హేతు శాస్త్రాశ్రయాతు ద్విజః।
స సాధు భి బహిష్కార్యో నాస్తికో వేదనిందకః।"

ఈ నిబంధన ప్రకారం వేదాలకు, స్మృతులకు అర్థం చెప్పుకోవడంలో హేతువాదానికి తావులేకుండా చేయబడింది. హేతుబద్ధంగా వేదాదులకు అర్థం చెప్పడం నాస్తికత్వం వంటి దుష్టత్వమని హెచ్చరించబడింది. అందుకు శిక్ష సాంఘిక బహిష్కారం (వెలి) అని కూడా నిర్దేశింపబడింది.

ఈవిధంగా వేదానికి కాని, స్మృతికి కాని సంబంధించిన విషయాలలో ఏ హిందువు కూడా హేతుబద్ధంగా ఆలోచించడానికి వీలులేదు. ఏదైనా ఒక విషయంలో వేదాలు, స్మృతులు పరస్పర విరుద్ధమైన ఆదేశాలు ఇచ్చి ఉన్నప్పుడు కూడా, పరిష్కారం హేతువుకు విడిచిపెట్టబడలేదు. రెండు శ్రుతుల మధ్య వైరుధ్యం ఏర్పడినప్పుడు – రెండింటికీ కూడా సమాన అధికారమే ఉంటుంది. ఆ రెండింటిలో ఏ ఒకదానినైనా అనుసరించవచ్చు. ఆ రెండింటిలో ఏది హేతుబద్ధమైనదో తెలుసుకొనే ప్రయత్నమే చెయ్యకూడదు. ఈ విషయాన్ని మనువు స్పష్టంగా చెప్పి వున్నాడు.

"శ్రుతి ద్వైధంతు యత్ర స్యాప్తత్ర ధర్మావు భౌ స్మృతౌ!!"

శ్రుతికీ, స్మృతికీ మధ్య వైరుధ్యం ఏర్పడినపుడు శ్రుతినే అధికారంగా స్వీకరించ వలసి ఉంటుంది. అయితే ఇక్కడ కూడ ఆ రెండింటిలో ఏది ఎక్కువ హేతుబద్ధమో కనుగొనే ప్రయత్నమే చెయ్యకూడదు. ఈ విషయాన్ని కూడా మనువు ఈ క్రింది శ్లోకంలో పేర్కొని ఉన్నాడు.

"యావేద బాహ్యాః స్మృతయో యాశ్చకాశ్చకుదృష్టః!
సర్వాస్తా నిష్ఫలాః ప్రేత్య తమో నిష్ఠా హితః స్మృతాః"

అలానే - రెండు స్మృతుల మధ్య సంఘర్షణ ఏర్పడినప్పుడు మనుస్మృతినే అనుసరించాలి. ఆ రెండు స్మృతులలో ఏది హేతువాదానికి నిలబడుతుందో కనుక్కొనే ప్రయత్నమే చెయ్యకూడదు. ఈ ఆదేశాన్ని (రూలింగును) ఇచ్చినవాడు బృహస్పతి.

"వేదా యత్వోప నిబంధృత్వాత్ ప్రమాణ్యాం హి మనోః స్మృతం!
మన్వర్థ విపరీతా తు యా స్మృతిః సా న శస్యతే!"

కాగా శృతులు కాని, స్మృతులు కాని ఖచ్చితమైన ఆదేశాలను ఇచ్చిన ఏ విషయంలోనైనా సరే, హిందువు తన హేతువాద శక్తిని ఉపయోగించలేడు. అలా ఉపయోగించే స్వేచ్ఛ అతనికి లేదు. ఇదే నిబంధన మహాభారతంలో కూడా ఉపాదించబడింది.

"పురాణం మానవో ధర్మః సాంగో వేద శ్చికిత్సితం
ఆజ్ఞా సిద్ధాని చత్వారి న హంతవ్యాని హేతు భిః!"

హిందువుడు వాటి నిర్దేశాలకు కట్టుబడి ఉండవలసిందే. వేదాలు, స్మృతులు కూడా కులం విషయంలోనూ, వర్ణం విషయంలోనూ తమ నిర్దేశాలను ఇచ్చి ఉన్నై. అందుకే హేతువాదానికి హిందువుడి మనస్సులో స్థానమే లేదు. కులమూ, వర్ణమూ విషయంలో హిందువుడు తన తార్కిక బుద్ధిని ఉపయోగించడానికి శాస్త్రాలు సమ్మతించకపోగా - అతడు కులం విషయంలోనూ, వర్ణం విషయంలోనూ గల విశ్వాసాల పుట్టు పూర్వోత్తరాలను గురించి హేతుబద్ధంగా ఆలోచించడానికి అవకాశాన్ని కూడా ఇవ్వవు.

హిందువుడు తన కుల వర్ణ ఆచారాలను పాటించే పద్ధతి చూస్తే చాలా తమాషాగా వుంటుంది. వందలు వేలమంది హిందువులు ప్రతి నిత్యమూ రైల్వే ప్రయాణాలు, విదేశయాత్రలు వంటి ఎన్నో సందర్భాలలో కులాన్ని విచ్ఛిన్నం చేస్తూనే ఉంటారు. కులాచార నిబంధనలను ఉల్లంఘిస్తూనే ఉంటారు. అయినా తమ తక్కిన జీవితంలో కులాన్ని పాటించడంపట్ల పట్టుదలగా ఉంటారు. ఈ ధోరణి చూస్తే హైందవేతరులకు ఎంతో వినోదాన్ని కలిగిస్తూ ఉంటుంది. ఈ విచిత్ర పరిస్థితికి ఏమిటి హేతువని తరిచి చూస్తే, హిందువుడి హేతువాద శక్తి ఎంత అస్వతంత్రమై శృంఖలాబద్ధమై పోయిందో తెలుస్తుంది.

• కోటి పాపాలు కొబ్బరికాయతో పోతాయా!

మనిషి యొక్క జీవితం సాధారణంగా అలవాటును బట్టి సాగిపోతుంది. ఏదైనా ఒక క్లిష్టపరిస్థితో, ఒక సంశయమో, ఒక మానసిక-సంఘర్షణమో కలిగినప్పుడు తప్ప - ఒక అంశం మీద పూర్వాపరాలు, పర్యావసానాలు, ఉచితానుచితాలు తర్కించి, యోచించి పనిచేయడు. రైల్వే ప్రయాణాలు, విదేశీ యాత్రలూ మొదలయిన సందర్భాలలోను నిజమైన సంశయాలూ, సంఘర్షణలూ పొడసూపేది. తాను అన్ని సందర్భాలలోను ఖచ్చితంగా కులాన్ని పాటించలేనప్పుడు, అసలు కులాన్నే ఎందుకు పాటించాలని హిందువుడు తనను తాను ప్రశ్నించుకోవలసిన సందర్భాలవి. కాని హిందువుడు అలా ప్రశ్నించుకోడు. అలాంటి ప్రశ్నే అతని మనస్సుకు తట్టదు. ఒకచోట కులాన్ని ధిక్కరించి ప్రవర్తించి, వెంటనే మరొకచోట కులాన్ని ఖచ్చితంగా అనుసరించి ప్రవర్తిస్తాడు. దానికొక ప్రశ్నా, ఆలోచనా అంటూ ఉండదు. హిందువుడి యొక్క ఈ విస్మయకర ప్రవర్తనకు మూల కారణం అతడి ప్రవర్తనను శాసించే శాస్త్రాల నిబంధనలో ఉంది. వీలున్నంత వరకు కులాన్ని పాటించమనీ, వీలు తప్పినప్పుడు ప్రాయశ్చిత్తం చేసుకోమనీ శాస్త్రాలే అతడికి బోధిస్తున్నై. ఈ ప్రాయశ్చిత్త సిద్ధాంతం ద్వారా ఒకవిధమైన రాజీ ధోరణిని శాస్త్రాలు అవలంబించడంవల్ల కులానికి ఒక స్థిరత్వం ఏర్పడింది. వాస్తవ ప్రవర్తనలో అది క్షణక్షణమూ చస్తూ ఉన్నా, ప్రాయశ్చిత్తాల ద్వారా అది మళ్లీ మళ్లీ బ్రతుకుతూ కొనసాగుతూనే ఉంటుంది. ఈ రాజీ ధోరణే లేకపోతే - హేతువాదనకు పునరాలోచనకు స్థానం ఏర్పడి, అవాస్తవికమైన ఈ కులభావన ఏనాడో అదృశ్యమైపోయి ఉండేది.

కులాన్నీ, అంటరానితనాన్ని రద్దు చేయడానికి ఎంతోమంది ప్రయత్నించి ఉన్నారు. వారిలో రామానుజుడు, కబీరు అత్యంత ముఖ్యమైన వాళ్ళు. మహానుభావులైన ఈ సంస్కర్తల జీవితాలను ఆదర్శంగా చూపి, వారిని అనుసరించవలసిందిగా హిందువులను మీరు హెచ్చరించగలరా? హెచ్చరిస్తే, హిందువుడనేవాడు మీ మాటను వింటాడా? శాస్త్రం విననిస్తుందా? శ్రుతితోనూ, స్మృతితోను సమానమైన స్థానం సదాచారానికి కూడా మనువు ఇచ్చిన మాట నిజమే. నిజానికి శాస్త్రాలకంటే ఉన్నత స్థానమే సదాచారాని కివ్వబడింది.

"యద్యద్ధా చర్యతే యేన ధర్మ్యం వా ధర్మ్య మేవ వా
దేశ స్యా చరణం నిత్యం చరిత్రం తద్ధి కీర్తి తం"

దీని ప్రకారం సదాచారాన్ని - అది ధర్మమైనదైనా సరే, అధర్మమైనదైనా సరే, శాస్త్రాలకు అనుకూలమైనట్టిదైనా సరే, ప్రతికూలమైనట్టిదైనా సరే - అనుసరించి తీరవలసిందే. అయితే, సదాచారం అంటే అర్థం ఏమిటి? సదాచారం అంటే మంచి ఆచారం అనో - మంచి వాళ్లూ, సత్పురుషులూ ఆచరించే పద్ధతి అనో ఎవరైనా అనుకొంటే, అంతకంటే పెద్ద పొరపాటు మరొకటి ఉండదు. మనువు చెప్పే సదాచారానికి, సత్పురుషుల సత్కార్యాచరణకూ ఏమీ సంబంధం లేదు. మనువు చెప్పే సదాచారానికి అర్థం పూర్వా చారం అని. అట్టి పూర్వాచారం మంచిది కావచ్చు, చెడ్డది కావచ్చు. మంచి చెడ్డలతో

నిమిత్తం లేకుండా సనాతనాచారాన్ని అనుసరించి తీరాలని మనువు చెపుతున్నాడు. ఈ శ్లోకం చూడండి :

"యస్మిన్ దేశే య ఆచారః పారం పర్య క్రమాగతః
వర్ణానాం కిల సర్వేషాం స సదాచార ఉచ్చతే"

హిందువైన వాడెవడైనా సదాచారమంటే మంచి పని అనో, మంచివాళ్ళ సత్కార్యాలనో అర్థం చేసుకొనే ప్రమాదం ఉన్నది కనుక, అట్టి ప్రమాదం ఏర్పడకుండా చూడడం కోసం స్మృతులు చాలా జాగ్రత్త తీసుకున్నై. శ్రుతికీ, స్మృతికీ సదాచారానికి విరుద్ధమైన కార్యాలు - అవి ఎంత మంచివైనా, వాటిని దేవతలే ఆచరించినా - నిషిద్ధాలే అని. అట్టి వాటిని ఆచరించడం తగదని హిందువులకు స్మృతులు స్పష్టంగా, అసందిగ్ధంగా ఆదేశిస్తున్నై. ఈ ఆదేశం ఎంతో అసాధారణంగాను, పరమ మూర్ఖంగాను కనిపించవచ్చు. కాని ఇది స్పష్టంగా ఇవ్వబడ్డ ఆదేశమే. "నదేవ చరింత చరేత్" అనేది హిందువులకు వారి శాస్త్రాలు ఇచ్చిన స్పష్టమైన నిర్దేశం.

ఏ సంస్కర్తకైనా అవసరమైన ఆయుధాలలో హేతువాదం, నైతిక శక్తి అనేవి రెండూ అత్యంత ముఖ్యమైనట్టివి. బలమైన ఈ రెండు ఆయుధాలనూ అతనికి నిరుపయోగం చెయ్యడం కార్యరంగంలో అతణ్ణి నిస్సహాయుణ్ణి చెయ్యడమే. కుల వ్యవస్థ హేతుబద్ధమైనదా కాదా అని ఆలోచించడానికే ప్రజలకు స్వేచ్ఛ లేనప్పుడు, మీరు కులాన్ని ఎలా భేదించగలరు? కుల వ్యవస్థ నీతిబద్ధమైనదా కాదా అని ఆలోచించడానికే ప్రజలకు స్వాతంత్ర్యం లేనప్పుడు మీరు కులాన్ని ఎలా భగ్నం చేయగలరు? కులానికి చుట్టూ నిర్మించబడ్డ గోడ అజేయమైనట్టిది. ఆ గోడకు ఉపయోగించబడ్డ పదార్థం హేతువాదానికి కాని, నైతిక శక్తికి కాని కూలనిది, కాలనిది. దీనికి తోడు ఆ గోడ లోపల ఉన్న వాళ్ళు బ్రాహ్మణ సైన్యం. బ్రాహ్మణులంటే ఎలాంటి బ్రాహ్మణులు? మేధావి వర్గంగా రూపొందిన బ్రాహ్మణులు! హిందువులకు సహజ నాయకులైన బ్రాహ్మణులు! దేశ రక్షణకు నియమించే మామూలు సైనికులు కాదు. తమ సంస్థాన రక్షణ కోసం ఒక సైన్యంగా సంఘటితులై పోరాడే బ్రాహ్మణులు! ఇప్పుడు ఆలోచించి చూడండి - హిందువులలో కుల వ్యవస్థను భేదించడం దుస్సాధ్యమని నేను ఎందుకు అంటున్నానో మీకు అవగాహన కాగలదు. ఏ విధంగా చూచినా, ఈ కోట గోడను భేదించడానికి - కనీసం ఒక చిన్న పగులు అయినా కొట్టడానికి - యుగాలు పట్టవచ్చునని నా ఉద్దేశం.

ఏది ఏమైనా - ఈ గోడను ఛేదించడానికి యుగాలు పట్టినా, లేక ఆ పని వెంటనే జరిగినా - కులవ్యవస్థను భేదించడానికి మీరు నిర్ణయించుకుంటే - ఒక్క సంగతి మాత్రం మీరు మరిచిపోకూడదు. అదేమిటంటే - ఆలా ఛేదించడానికి మీరుపయోగించే డైనమైటును (ప్రేలుడు మందును) వేదాలపైన, శాస్త్రాలపైన ప్రయోగించవలసి ఉంటుంది. హేతువాదానికి కాని, నైతిక శక్తికి కాని స్థానం లేకుండా చేస్తున్నవి అవే. వాటిని భేదిస్తేనే తప్ప కుల వ్యవస్థను ఛేదించలేరు. శ్రుతుల యొక్క, స్మృతుల యొక్క మతాన్ని మీరు

నాశనం చెయ్యవలసి వుంది. మరి దేనివల్లనూ మీ కృషి ఫలించదు. ఈ విషయంపై నా నిశ్చితాభిప్రాయం ఇది.

3 హిందూమతం ఒక విధి నిషేధాల శిక్షా స్మృతి ఇదే మతమనుకోవడం మూర్ఖత్వం

మతాన్ని నాశనం చెయ్యడం అంటే నా ఉద్దేశం ఏమిటో చాలా మందికి అర్థం కాకపోవచ్చు. మతాన్ని నాశనం చెయ్యడం అనే భావనే కొందరికి తిరుగుబాటుతనంగా కనిపించవచ్చు. మరికొందరికి అది విప్లవాత్మకంగా గోచరించవచ్చు. అందువల్ల నా ఉద్దేశాన్ని ఇక్కడ కొంత స్పష్టపరుస్తాను. సూత్రాలకు (ప్రిన్సిపుల్సుకు), నిబంధనలకు (రూల్సుకు) తేడాను మీరు గుర్తిస్తారో లేదో నాకు తెలియదు. నేను మాత్రం గుర్తిస్తాను. వట్టి గుర్తించడం మాత్రమే కాదు. ఆ రెంటికీ మధ్య ఉన్న తేడా వాస్తవమైనట్టిదనీ, చాలా ముఖ్యమైనట్టిదనీ నా ఉద్దేశం. నిబంధనలు ప్రయోగశీలమైనట్టివి. ఒక ఆదేశాన్ని అనుసరించి పనిచేసే అభ్యాసాలు అవి. సూత్రాలు వివేకానికి సంబంధించినట్టివి. ఆయా పనులు మంచివో, చెడ్డవో నిర్ణయించడానికి అవి ఉపయోగకరమైన ప్రమాణాలు. ఒక పనిని చేసే పద్ధతిని నిబంధనలు స్పష్టంగా నిర్దేశించి చెపుతై. సూత్రాలు అలా స్పష్టంగా నిర్దేశించి చెప్పవు. వంట పద్ధతులవలె నిబంధనలు ఏమి చెయ్యాలో, ఎలా చెయ్యాలో మాత్రమే చెపుతై. ఒక సూత్రం న్యాయ సూత్రంవలె ప్రధాన విషయాన్ని మాత్రం ప్రస్తావిస్తుంది. ఆ ప్రధాన సూత్రాల ననుసరించి వ్యక్తి యొక్క ఆశలు, ఆశయాలు సరిదిద్దుకోవాలి. అతని ఆలోచనా పద్ధతిని – ఒక పని చెయ్యడంలో అతడు ఏయే ప్రధాన విషయాలను మనస్సులో ఉంచుకోవలసి ఉంటుందో వాటన్నిటినీ ఆ సూత్రం సూచిస్తూ ఉంటుంది. నిబంధనలకు, సూత్రాలకు మధ్య ఉండే ఈ తేడా, వాటి ననుసరించి ఒక వ్యక్తి చేసే పనులలో కూడా అట్టి తేడానే కలిగించక తప్పదు. ఒక నిబంధన ననుసరించి మంచి అనబడేదాన్ని చెయ్యడానికీ, ఒక సూత్రాన్ని అనుసరించి మంచి చెయ్యడానికి చాలా తేడా ఉంది. అవి రెండూ రెండు వేరు వేరు పనులు. ఒక సూత్రం తప్పైనదే కావచ్చు. కాని ఆ సూత్రాన్ని అనుసరించి చేసే పని బుద్ధి పూర్వకమైనదీ, బాధ్యతతో కూడినదీ కాగలదు: ఒక నిబంధన ఒప్పైనది కావచ్చు. అయినా, ఆ నిబంధనను అనుసరించి చేసే పని కేవలం యాంత్రికమైనట్టిది మాత్రమే అవుతుంది.

నిబంధనకూ, సూత్రానికి ఈ తేడాను గుర్తించిన తర్వాత, ఇప్పుడు ఈ దృష్టితో మతాన్ని పరిశీలించి చూడండి. ఒక మత విషయానికి చెందిన పని సరైన పని కాకపోవచ్చు. కాని అది కనీసం బాధ్యతతో కూడిన పని మాత్రం కావలసి ఉంది. అంటే మతం తప్పనిసరిగా సూత్రాలకు సంబంధించినదై ఉండవలసి ఉన్నదన్నమాట. మతం నిబంధనకు సంబంధించినది కానేరదు. అది సూత్రాలకు సంబంధించినది మాత్రమే. మతం సూత్రాలను వదిలివేసి ఎప్పుడయితే నిబంధనలకు దిగజారి పోతుందో, అప్పుడు అది మతంగా ఉండకుండా పోతుంది. నిజమైన మత విషయక కార్యానికి కావలసింది

బాధ్యత. బాధ్యతే మతాచరణకు మూలబీజం. అట్టి మూలబీజమైన బాధ్యతను చంపివేసే మతం నిజమైన మతం ఎలా అవుతుంది!

ఈ హిందూమతం ఏమిటి? ఇది ఒక సూత్రాల సమూహమా? ఒక నిబంధల చట్టమా? ఈ హిందూమతం - వేదాలలోను, స్మృతులలోనూ ఉన్న ప్రకారంగా ఈ హిందూమతం - కేవలం యజ్ఞాది కర్మలకు, సాంఘిక రాజకీయ విషయాలకు, ఆరోగ్య పద్ధతులకు సంబంధించిన ఒక నిబంధనల చట్టం మాత్రమే. నిబంధనలు, నిర్దేశాలు, ఆజ్ఞలు, విధి నిషేధాలు అన్నీ కలగాపులగం చేయబడి ఉన్న ఒక నిబంధనల చట్టమే ఈ హిందూమతం. హిందువులచేత హిందూమతం అని పిలువబడేది కేవలం అసంఖ్యాకమైన ఆదేశాలు, నిషేధాలు మాత్రమే. నిజమైన మతానికి ఉండవలసిన ఆధ్యాత్మిక సూత్రాలు - సర్వ కాలాలకు, సర్వ దేశాలకు, సర్వ జాతులకు వర్తించగల విశ్వజనీన పారమాత్మిక సూత్రాలు - హిందూమతంలో కనిపించవు. ఒకవేళ అలాంటివేవైనా ఉన్నాయనుకుంటే, అట్టివి హిందూమతస్థుడి వాస్తవిక జీవితాన్ని నడిపేవిగా మాత్రం లేవు.

3కి ధర్మం అంటే - విధి నిషేధాలేనా? ఒక వర్గనీతి శాసనం మతమెలా అవుతుంది?

ధర్మం అంటే - ఆ పదం వేదాలలోను, స్మృతులలోను ఉపయోగించబడ్డ పద్ధతిని బట్టి, వ్యాఖ్యాతలు అర్థం చేసుకొన్న దానిని బట్టి - ధర్మం అంటే హిందువుడి దృష్టిలో కేవలం విధులు, నిషేధాలు మాత్రమే. వేదాలలో ఉపయోగించబడ్డ ధర్మ పదానికి చాలా సందర్భాలలో మత విషయమైన ఆజ్ఞలూ, కర్మ కాండా అని అర్థం. జైమిని కూడా తన పూర్వ మీమాంసలో ధర్మాన్ని - 'వేదాలలోని ఆదేశాలు సూచిస్తున్న లక్ష్యం లేక ఫలితం' అంటూ నిర్వచించాడు. స్పష్టమైన భాషలో చెప్పాలంటే - హిందువులచేత మతం అని పిలువబడేది, నిజానికి ఒక న్యాయ శాసనం, లేక శాసనబద్ధం చెయ్యబడ్డ వర్గనీతి అంటే అనవచ్చు. ఆ విధి నిషేధాల, ఆదేశ నిర్దేశాల శిక్షాస్మృతి నిజంగా మతం ఎలా అవుతుంది?

నా దృష్టిలో అది (హిందూమతం) మతం కానేకాదు. ఈ విధి నిషేధాల శిక్షాస్మృతినే నిజమైన మతంగా ప్రదర్శించి ప్రజలను భ్రమపెట్టడం జరిగింది. అందువల్ల జరిగిన చెడు ముఖ్యంగా ఏమిటంటే - ప్రజల నైతిక జీవనంలో అంతరంగిక స్వేచ్ఛా స్వాతంత్ర్యాలు పతనం కావడం. బహిరంగంగా రుద్దబడ్డ నిబంధనలకు అది (ప్రజల నైతిక జీవనం) బానిస అయిపోవడం. ఈ రకం శిక్షాస్మృతి క్రింద స్వేచ్ఛాపూర్వకమైన ఆదర్శాలు వర్ధిల్లవు.

ఈ శిక్షా స్మృతి వల్ల వచ్చే మరొక అనర్థం ఏమిటంటే - ఇందులో ఉండే శాసనాలు పూర్వం ఏవో ఈనాడూ అవే. ఎప్పటికి అవే. మార్పే ఉండదు. పైగా అవి చాలా అన్యాయమైనట్టివి. ఒక వర్గానికి ఒక న్యాయం. మరొక వర్గానికి మరొక న్యాయం. ఎప్పటికీ మార్పు లేకుండా చేసి, ఈ అన్యాయాన్ని శాశ్వతీకరించడం మరీ దురన్యాయం.

అయితే ఈ అన్యాయ శాసనాలను ఎవరో కొందరు ప్రవక్తలో, స్మృతి కర్తలో చేశారంటే అది వేరే విషయం. కాని, వీటికి ఒక స్థిరత్వం, తిరుగులేని శాశ్వతస్థాయి కల్పించబడ్డాయి. ఇందులో మరీ అభ్యంతరకరమైన పరిస్థితి ఇది.

ప్రపంచంలో సౌఖ్యమనేది వ్యక్తి యొక్క పరిస్థితులను బట్టి, పరిసరాలను బట్టి యుగాలను బట్టి మారుతూ ఉంటుంది. అలాంటప్పుడు ఈ రకమైన శాశ్వత శాసనాల శిక్షాస్మృతి మానవజాతి ఎలా భరించగలదు? అట్టి అన్యాయ శాసనాల బరువు భారాల క్రింద నలిగిపోతూ ఎంతకాలం మనగలదు? అందువల్ల అటువంటి మతాన్ని నాశనం చెయ్యాలని చెప్పడానికి నేను ఏ విధంగానూ తటపటాయించను. అటువంటి మతాన్ని నాశనం చెయ్యడానికి కృషి సల్పడం మత విరోధం ఏ మాత్రమూ కాదనే నా ఉద్దేశం.

34 ఈ మత ముసుగును చించి పారెయ్యండి

ఈ కృషిలో నిజానికి మీరు నిర్వహించవలసిన పాత్ర ఎంతో ఉంది. ఒక అన్యాయ శాసనాల శిక్షాస్మృతికి వేయబడ్డ ఈ మతం ముసుగును మీరు చించి పారవేయవలసి ఉంది. ఇదే మతమని ప్రజలకు కల్పించబడ్డ భ్రాంతిని మీరు పటాపంచలు చెయ్యవలసి ఉంది. ఇది మీ ముఖ్య కర్తవ్యం. ప్రజల మనస్సుల నుంచి ఈ భ్రాంతిని మీరు తొలగించిన నాడు – తమకు మతంగా చూపబడినట్టిది నిజంగా మతం కాదనీ, అది కేవలం ఒక శాసనం మాత్రమేనని ప్రజలు గుర్తించిన నాడు – మతంగా చెప్పబడుతున్న ఈ శాసనాన్ని సవరించాలనో, రద్దు చెయ్యాలనో కోరగల స్థితిలో మీరుంటారు. దాన్ని మతమని ప్రజలు ఎంతకాలం భావిస్తూ ఉంటారో అంతకాలం దాన్ని మార్చడానికి వారు ప్రయత్నం చెయ్యరు. అందుకు కారణం – మతం అనేది సాధారణంగా మార్పుకు అతీతం అని తలంచబడడమే. శాసనం విషయంలో అలా కాదు. శాసనం మార్పుకు లోబడినట్టిది. హిందూమతం అని చెప్పడుతున్నట్టిది నిజంగా మతం కాదనీ, అది కేవలం ఒక పాతబడ్డ పురాతన శాసనమని ప్రజలు గుర్తించినప్పుడు వారు మార్పుకు సిద్ధపడగలరు. శాసనాన్ని మార్చుకోవచ్చు నన్న సత్యం ప్రజలకు బాగా తెలుసు.

35. హిందూమతానికి ఒకే ప్రామాణిక గ్రంథాన్ని రూపొందించాలి

అయితే – వట్టి నిబంధనలతో కూడిన మతాన్ని నేను ఖండిస్తున్నాననంటే – అసలు మతమే అక్కరలేదంటున్నానని అనుకోకూడదు. నా ఉద్దేశంలో మతానికి చాలా ఉన్నతమైన స్థానం ఉంది. "నిజమైన మతం సమాజానికి పునాది. నిజమైన ప్రజా ప్రభుత్వానికి అది ప్రాతిపదిక" అన్న బర్క్ మహాశయుని ఉద్దేశంతో నేను పూర్తిగా ఏకీభవిస్తాను. హిందూ మతం పేరుతో చెలామణి అవుతున్న ఈ ప్రాచీన జీవిత నిబంధనలు రద్దు కావాలని నేనంటున్నానంటే – ఆ నిబంధనల స్థానంలో సమ్యక్ (సత్య) సూత్రబద్ధమైన ఒక నిజమైన మతం అమలుపరచబడాలనే నేను ఆశిస్తున్నానన్నమాట. మానవుడికి మతం ఉండక తప్పదనే కృతనిశ్చయంగల వాడిని గనుకనే మతం అంటే ఏమిటో, ఈ మత సంస్కరణలో విధిగా సాధించవలసిన అంశాలు ఏమిటో నా

మనస్సులోని అభిప్రాయాలను మీకిప్పుడు చెప్పవలసి ఉంది. ఈ మత సంస్కరణలో ఈ క్రింద చెప్పబడినవి ముఖ్యాంశాలని నా ఉద్దేశం.

1. హిందువులందరికీ ఆమోదకరమైన, హిందువులందరిచేతా గుర్తించబడిన ఒకే ఒక ప్రామాణిక హిందూమత గ్రంథం రూపొందించబడాలి. ఆ గ్రంథం ఒక్కటే హిందువులందరికీ అధికారిక గ్రంథంగా ఉండాలి. ప్రస్తుతం హిందూమతానికి పవిత్ర అధికారిక గ్రంథాలుగా ఎంచబడుతున్న వేదాలు, శాస్త్రాలు, పురాణాలు మొదలైన వాటి అధికారం చట్టం ద్వారా రద్దు చెయ్యబడాలి. ఈ గ్రంథాలలో ఉండే సాంఘిక సంబంధమైన ఏ సిద్ధాంతాలనైనా సరే ప్రచారం చెయ్యడాన్ని శిక్షార్హం చెయ్యాలి.

2. హిందువులలో మతాచార్యత్వం రద్దు చెయ్యబడితే – అది ఎంతో ఉత్తమంగా ఉంటుంది. అయితే ఆ పని సాధ్యం కాకపోవచ్చు. అందువల్ల కనీసం మతాచార్యత్వం అనువంశికంగా ఉండడమైనా రద్దు కావాలి. హిందువునని చెప్పుకొనే ఏ వ్యక్తి అయినా సరే మతాచార్యుడు కావడానికి అర్హత ఉండాలి. ప్రభుత్వం నిర్ణయించిన పరీక్షలో ఉత్తీర్ణుడు కాకుండా, ప్రభుత్వం నుంచి ప్రాక్టీసు పర్మిట్టు (అనుమతి) లేకుండా, ఏ వ్యక్తీ కూడా మతాచార్యుడు కాగూడదు. అట్టి నియమాన్ని ప్రభుత్వం శాసనం ద్వారా నిబంధించాలి.

3. ప్రభుత్వం నుంచి అట్టి పర్మిట్టు(అనుమతి)ను లేక సర్టిఫికెటును (ధృవపత్రాన్ని) పొందని ఏ వ్యక్తీ కూడా ఎట్టి మత విషయక కర్మకాండనూ జరపకూడదు. అలా జరపడం చట్టవిరుద్ధం చెయ్యబడాలి. అట్టి ధ్రువపత్రం లేని వ్యక్తి మతాచార్యత్వం వహించడాన్ని శిక్షార్హం చెయ్యాలి.

4. ఆ విధంగా చట్టం ద్వారా అంగీకరించబడ్డ మతాచార్యుడు ప్రభుత్వానికి విధేయుడై ఉండాలి. ప్రభుత్వ సేవకుడై ఉండాలి. దేశంలోని సాధారణ శాసనానికి సాధారణ పౌరునివలె తాను కూడా లోబడి ఉండడంతోపాటు – అట్టి మతాచార్యుడు తన నైతిక సూత్రాలు, నమ్మకాలూ, పూజా పద్ధతులు మున్నగు విషయాలలో ప్రభుత్వ క్రమశిక్షణ చర్యకు లోబడి ఉండాలి.

5. ఐ.సి.ఎస్. ఉద్యోగుల విషయంలో వలెనే మతాచార్యుల విషయంలో కూడా అవసరానికి తగినట్టుగా వారి సంఖ్య శాసనం ద్వారా పరిమితం చెయ్యబడాలి.

హిందూమత సంస్కరణకు నేను చేసిన ఈ సూచనలు కొంతమందికి మరీ తీవ్రమైనవిగా కనిపించవచ్చు. అయితే నాకు మాత్రం ఇందులో విప్లవాత్మకమైనదేదీ కనిపించడంలేదు. భారతదేశంలో ప్రతీ వృత్తీ క్రమబద్ధం చెయ్యబడింది. తమ తమ వృత్తులను కొనసాగించుకోడానికి అనుమతించబడే ముందు – ఇంజనీర్లు తమ ప్రావీణ్యాన్ని చూపవలసి ఉంది. డాక్టర్లు తమ నైపుణ్యాన్ని చూపవలసి ఉంది. వీరందరూ తమ జీవితం పొడుగునా దేశం యొక్క సివిల్, క్రిమినల్ శాసనాలకు లోబడి ఉండడమే కాక

తమ తమ వృత్తులకు సంబంధించిన ప్రత్యేక నైతిక సూత్రాలకు కూడా లోబడి ఉండవలసి ఉంది. హైందవ సమాజంలో ఏ నైపుణ్యమూ, ప్రావీణ్యమూ, కౌశలమూ అక్కరలేని వృత్తి మతాచార్యత్వం ఒక్కటే.

3రు: బ్రాహ్మణతత్వాన్ని నిర్మూలించకుండా, హిందూమతాన్ని రక్షించలేరు

హిందూ మతాచార్యుడి వృత్తి ఒక్కటే ఏ నియమ నిబంధనకూ కట్టుబడనట్టిది. హిందూ మతాచార్యుడు మానసికంగా ఒక వెంగళప్ప కావచ్చు. శారీరకంగా సెగ, సవాయి వంటి అసహ్య రోగాలతో పీడించబడుతున్న వాడు కావచ్చు. నైతికంగా ఒక నికృష్ట పతితుడే కావచ్చు. అయినప్పటికీ అతడు హిందువుల పవిత్ర మత కర్మలకు ఆచార్యత్వం వహించవచ్చు! హిందూ దేవాలయాల పవిత్ర గర్భగుడిలో ప్రవేశించి, హిందూ దైవానికి పూజ లర్పించవచ్చు! ఇదంతా హిందువులలో ఎందుకు చెలామణి అవుతున్నదంటే - ఒక మతాచార్యుడైన వాడు మతాచార్య కుటుంబంలో (బ్రాహ్మణ కుటుంబంలో) పుట్టిన వాడైతే చాలు. హిందువులలో మతాచార్య వర్గం ఏరకమైన శాసనానికీ, నైతిక సూత్రానికీ కట్టుబడకపోవడమే ఈ ఘోర పరిస్థితి మొత్తానికీ కారణం అనవచ్చు.

ఈ మతాచార్య వర్గానికి బాధ్యతలు లేవు. కర్తవ్యాలు లేవు. హక్కులూ, సౌకర్యాలూ మాత్రమే ఉన్నాయి. ప్రజా బాహుళ్యం యొక్క మానసిక నైతిక పతనానికి భగవంతుడు వారికి విధించిన శిక్షగా ఈ పరిస్థితిని అభివర్ణించవచ్చు. అందువల్ల నేను పైన సూచించిన పద్ధతిలో ఏదో ఒక చట్టం చెయ్యడం ద్వారా ఈ మతాచార్య వర్గాన్ని అదుపులోనికి తేవలసి ఉంది. ఈ వర్గం వాళ్ళు ప్రజల్ని పెడదారులు పట్టించకుండా, మోసగించకుండా అట్టి చట్టం నిరోధించగలదు. ఆ చట్టం ద్వారా మతాచార్య వృత్తిని హిందువులందరికి అందుబాటులోకి తేవడం, దానిని ప్రజాస్వామిక పద్ధతి కనుగుణంగా చేయడమవుతుంది. బ్రాహ్మణ తత్వాన్ని నిర్మూలించడానికి, కులవ్యవస్థను రద్దు చెయ్యడానికి అట్టి చట్టం నిజంగా సహకరించగలదు.

బ్రాహ్మణ మతం యొక్క వాస్తవ సాక్షాత్కారమే కుల వ్యవస్థ. హిందూమతాన్ని నాశనం చేసిన క్రూర విషమే బ్రాహ్మణమతం. బ్రాహ్మణ మతాన్ని మీరు నిర్మూలించి పారవెయ్యగలిగినప్పుడే, హిందూమతాన్ని మీరు రక్షించిన వాళ్లౌతారు. ఈ సంరక్షణకు ఎవరి నుంచీ, ఏవిధమైన వ్యతిరేకత ఉండనవసరం లేదు. ఆర్యసమాజం వారు కూడా దీనికి అంజలి పట్టవచ్చు. ఎందుకంటే వారి గుణకర్మ సిద్ధాంతానికి ఇది కేవలం ప్రయోగరూపం మాత్రమే.

వారు ఆవిధంగా చేసినా చెయ్యకపోయినా, మీ మతానికి సైద్ధాంతికమైన ఒక క్రొత్త ఆధారాన్ని మాత్రం కల్పించవలసి ఉంది. అది స్వాతంత్ర్యం, సమానత్వం, సౌభ్రాతృత్వం అనే మూడు మానవ సూత్రాలకు - అంటే సంపూర్ణ ప్రజాస్వామికానికి - అనుగుణంగా ఉండాలి. ఈ విషయంలో నాకు అంతగా ప్రవేశం లేదు. కాని, నేను విన్న దానిని బట్టి - స్వాతంత్ర్యంతోనూ, సమానత్వంతోను, సౌభ్రాతృత్వంతోనూ

సమన్వయం పొందగల మత సూత్రాలు మనకు కరువేమీ కాదని, అట్టివి మన ఉపనిషత్తుల నిండా ఉన్నాయనీ, అట్టి వాటిని విదేశాల నుంచి అప్పు తెచ్చుకోవలసిన అవసరం లేదనీ తెలుస్తున్నది. అట్టి మత సూత్రాలను ఉపనిషత్తుల నుంచి తీసుకున్నప్పుడు - ఆ సూత్రాలను ఎక్కువ మార్పు చెయ్యకుండానే తీసుకోవచ్చునో, లేక వాటికి అంటి ఉన్న తుప్పును పూర్తిగా తొలగించి పునర్నవీకరించి స్వీకరించవచ్చునో - అదంతా మీరే ఆలోచించుకోవలసి ఉంది. జరగవలసిందేమిటంటే - జీవిత మూల సిద్ధాంతాల భావనలోనే ఒక పూర్తి మార్పు తేవాలి. బ్రతుకు విలువలలోనే ఒక పూర్తి మార్పు జరగవలసి ఉంది. మానవులపట్ల, వారి స్థితిగతుల పట్ల ప్రదర్శించబడే వైఖరిలోనే, దృక్పథంలోనే ఒక పూర్తి మార్పు జరగవలసి ఉంది. అంటే మతాంతరీకరణే జరగవలసి ఉన్నదన్న మాట.

మతాంతరీకరణ అన్న మాట మీకు నచ్చకపోతే - దానికి బదులు నూతన జీవం అనవచ్చు. అయితే, నూతన జీవం, చచ్చిపోయిన శరీరంలోకి ఎలా ప్రవేశించగలదు? ఒక క్రొత్త శరీరంలోకి మాత్రమే క్రొత్త జీవం ప్రవేశించగలదు. ఒక క్రొత్త శరీరం ప్రస్థితిలోకి వచ్చే ముందు, ఆ కొత్త శరీరంలోకి క్రొత్త జీవం ప్రవేశించే ముందు, పాత శరీరం చచ్చిపోక తప్పదు. ఇంకా వివరంగా చెప్పాలంటే - కొత్తదేదైనా వికసించడం, స్పందించడం ప్రారంభించడానికి ముందు పాతది కార్యరంగం నుంచి నిష్క్రమించవలసి ఉంది. శాస్త్రాల మతాన్ని నిర్మూలించవలసి ఉన్నదని నేను చెప్పినప్పుడు నా మనస్సులో ఉన్న ఉద్దేశం ఇది.

34 హిందువులు గమనించవలసిన కొన్ని ముఖ్య సమస్యలు

ఇప్పటికే మీ సమయం చాలా తీసుకున్నాను. ఇక ఈ ఉపన్యాసం ఇంతటితో ముగించడం మంచిది. అయితే ఒక్క విషయం - బహుశా హిందువులకు చాలా ముఖ్యమైన విషయం మీద, హిందువుల సభలో నేను ఉపన్యసించడం ఇదే చివరిసారి కావచ్చు. అందువల్ల నా ఉపన్యాసాన్ని ముగించే ముందు హిందువుల దృష్టిని, వా రనుమతిస్తే, కొన్ని సమస్యల మీదకు ప్రసరింప చెయ్యాలనుకొంటున్నాను. నా దృష్టిలో ఈ సమస్యలు చాలా ముఖ్యమైనట్టివి. వీటిని మనస్ఫూర్తిగా, శ్రద్ధగా పరిశీలించవలసిందిగా హిందువుల్ని కోరుతున్నాను.

1. ప్రపంచంలోని వివిధ జాతి మానవుల యొక్క నమ్మకాలు, అలవాట్లు, నైతిక సూత్రాలు, జీవిత దృక్పథాలు వివిధ విధాలుగా భేదిస్తాయనడం తప్ప, వాటి గురించి మరేమీ చెప్పనక్కరలేదనే ఆంత్రోపాలజిస్టుల (మానవ జాతి పరిశోధక శాస్త్రజ్ఞుల) తీరుబాటు కబుర్లను యథాతథంగా తీసుకొని ఊరుకొంటారా? లేక - అట్టి వాటిలో ఏ రకం నమ్మకాలు, అలవాట్లు, నైతిక సూత్రాలు, జీవిత దృక్పథాలు ఉత్తమమైనవో - శక్తి సామర్థ్యాలు గల జాతిగా ప్రజలను ప్రవర్తిల్ల చేయగలిగినట్టివో - ప్రపంచమంతా విస్తరించి

ఆధిపత్యం వహించే శక్తి నివ్వగలిగినవో - తెలుసుకోవలసిన అగత్యం ఏమైనా ఉన్న దంటారా?

ఈ ప్రశ్నను ప్రధానంగా హిందువులు పరిశీలించవలసి ఉంది. ప్రొఫెసర్ కార్వార్ చెప్పినట్లు - జీవిత మార్గంలో నైతికతా, మతమూ - ఈ రెంటినీ బ్రతుకు పోరాటంలో రెండు ఆయుధాలుగా, సాధనాలుగా పరిగణించవలసి ఉంది. కోరలు, గోరులు, కొమ్ములు, గిట్టలు, రోమాలు, ఈకలు ఇవన్నీ - దాడికీ రక్షణకూ కూడా అవసరమైనట్టే - ఈ మతమూ, నైతికతా జీవిత సమరంలో అవసరమైన ఆయుధాలు. ఒక సమాజం గాని, వర్గం గాని తెగ గాని, జాతి గాని ప్రజా జీవిత క్రమ నిర్మాణానికి, అభివృద్ధికి, శక్తికి, వికాసానికి తోడ్పడే నైతిక సూత్రాలను త్రోసిపుచ్చి, తద్విరుద్ధమైన వాటిని - అటే జీవితరంగంలో శక్తిహీనులుగాను, అసమర్థులుగాను చేసే ఆచరణయోగ్యం కాని నైతిక సూత్రాలను ఆమోదించి, వాటిపై మతపరమైన నమ్మకాన్ని, అభిమానాన్ని, పెంపొం దించుకున్న నాడు - చివరకు అట్టి జాతి, వర్గం, తెగ అంతరించి పోతుంది. మతం, నైతికత - వీటి ఫలితంగా ఏర్పడే అంగీకార అనంగీకార అలవాటే ఆ సమాజాన్ని కాని, జాతిని కాని ఇబ్బందులపాలు చేస్తాయి. ఈగకు రెండు రెక్కలూ ఒక ప్రక్కనే ఉండి, రెండో ప్రక్క ఏమీ లేకుండా ఉంటే ఈగల జాతికి ఎంత ఇబ్బందికరంగా ఉంటుందో మానవజాతి విషయంలో కూడా అంతే. ఏ విధంగా ఉన్నా ఒకటే అనుకోవడం అర్థరహితం.

అందువల్ల నైతికతా, మతము - ఇవి రెండూ కేవలం ఇష్టా ఇష్టాలకు సంబంధించిన విషయాలు మాత్రమే కాదు. ఒక నైతిక పద్ధతి మీకు పూర్తిగా ఇష్టం కానిదై ఉండవచ్చు. అయితే, అది ఆ జాతిలో అందరిచేతా అనుసరించబడి, అది ఆ జాతిని ప్రపంచంలో అత్యంత శక్తివంతమైన జాతిగా రూపొందించగలిగేదైతే - మీరు దానిపట్ల అయిష్టం ప్రదర్శించి నప్పటికీ, దానివల్ల ఆ జాతి శక్తిని పొంది తీరుతుంది. ఒక నైతిక పద్ధతి మీకు ఎంతో ఇష్టమైనదిగా ఉండవచ్చు. న్యాయ సమ్మతమూ, ఆదర్శప్రాయమూ అయినట్టిదై ఉండవచ్చు. కాని అది ఆ జాతిలో అందరిచేతా అనుసరించబడినపుడు అది ఆ జాతిని తక్కిన ప్రపంచ జాతులలో నిర్వీర్యం చేసేదయితే - అది మీ మన్నన కెంతగా పాత్రమైన దైనప్పటికీ, కాలక్రమేణా ఆ జాతి నశించిపోక తప్పదు. ప్రపంచ జాతుల మధ్య బ్రతుకు పోరాటాల దృష్ట్యా, జీవిత సంఘర్షణలో అవరోధాలను నిగ్రహించి జీవించి ఉండవలసిన అవసరం దృష్ట్యా తమ మతాన్నీ, నైతికతనూ హిందువులు పునఃపరిశీలన చేసుకోవలసి ఉంది.

2. హిందువులు తమ ప్రాచీన సాంఘిక సంప్రదాయాలన్నింటినీ భద్రపరచు కొంటారా? లేక - అందులో పనికిరాని భాగాన్ని తీసి పారవేసి పనికివచ్చే భాగాన్ని మాత్రం ఎంచి భావితరాల వారికి అందజేస్తారా?

ఈ విషయాన్ని హిందువులు పూర్తిగా తర్కించి ఆచరణలో పెట్టవలసి ఉంది. నాకు అత్యంత భక్తిపాత్రుడైన ఉపాధ్యాయుడు ప్రొఫెసర్ జాన్ డ్యూయి చెప్పినట్లు ప్రతీ

సమాజమూ ఏవో పనికిమాలిన, గతానికి సంబంధించిన సంప్రదాయాల్లో చిక్కుకుంటూనే ఉంటుంది. అందులో అధిక భాగం వట్టి మృత పదార్థం. దాని చుట్టూ అల్లుకొన్న వక్ర ప్రవృత్తులు. ఒక సమాజం వికాసం చెందే కొలది ఈ చెత్తనంతా, ఈ మృత పదార్థాన్నంతా దులిపి పారవేసి, భవిష్యస్సమాజాన్ని శక్తివంతమూ, తేజోవంతమూ చెయ్యగలిగిన జీవపదార్థాన్ని మాత్రమే ముందుకు అందివ్వడం దాని కర్తవ్యం. ఫ్రెంచి విప్లవ మూల భూతమైన పరిణామ సూత్రాన్ని ఎంతో తీవ్రంగా వ్యతిరేకించిన బర్కు మహాశయుడు కూడా ఏదో ఒక పరిణామ సాధనం లేని రాజ్యం ఆత్మరక్షణ సాధనం లేని రాజ్యమే అవుతుందని అంగీకరించక తప్పలేదు. అట్టి రాజ్యం దేనిని అతి పవిత్రంగా (మతైక శీలంగా) భద్రపరచుకోవాలని అనుకొంటుందో, దానినే తన రాజ్యాంగం నుంచి విలుప్తం చేసుకోవలసిన ప్రమాదం సంభవించవచ్చునని ఆయన పేర్కొన్నాడు. శ్రీ బర్కు చెప్పిన విషయం ఒక రాజ్యానికి ఎంతగా వర్తిస్తుందో, ఒక సమాజానికి కూడా అంతగానే వర్తిస్తుంది.

3. గతాన్ని ఆరాధించడం, ఆదర్శాల కోసం గతం మీద ఆధారపడడం మానుకోవలసిన అవసరం హిందువులకు లేదా!

ఈ విషయాన్ని హిందువులు తీవ్రంగా ఆలోచించవలసి ఉంది. హిందువుల యొక్క గతాన్ని ఆరాధించే పద్ధతి ఎంత అనర్థాన్ని కలిగిస్తున్నదో ప్రొఫెసర్ డ్యూయి చెప్పిన మాటలు వింటే అర్థమవుతుంది. డ్యూయి ఇలా అంటాడు. "ఏ వ్యక్తి అయినా వర్తమానంలోనే బ్రతుకుతాడు. వర్తమానం అంటే గతం తరువాత వచ్చినట్టిది మాత్రమే కాదు. గతంలో నుంచి పుట్టినది అంతకంటే కాదు. గతాన్ని వెనక్కి నెట్టేసిన తర్వాత మిగిలిన జీవితమే వర్తమానం. గత వస్తు పరిశోధన వర్తమానాన్ని అర్థం చేసుకోడానికి సాయపడదు. గతాన్నీ, గతానికి సంబంధించిన సంప్రదాయాది భాగాన్నీ గురించిన విజ్ఞానం ఎంతో ప్రాముఖ్యం కలిగినట్టిదే కావచ్చు. అయితే, అది వర్తమానంలోకి చొచ్చుకొని రాగలిగినపుడే దాని ప్రాముఖ్యత ఉంటుంది. గతానికి సంబంధించిన రికార్డులను, అవశేషాలను గురించి తెలుసుకోవడం మాత్రమే ప్రధాన విద్యా విధానంగా చెయ్యడం చాలా పొరపాటు. ఈ పొరపాటువల్ల వర్తమానానికి గతం ప్రత్యర్థి కావడం, వర్తమానం గతానికి ఒక వ్యర్థమైన అనుకరణ కావడం మాత్రమే జరుగగలదు".

ప్రస్తుతంలో బ్రతకడానికి, పెరగడానికి ప్రాముఖ్యం లేకుండా చేసే పద్ధతి వల్ల వర్తమానం అర్థరహితమే అవుతుంది. భవిష్యత్తు సుదూరమే అవుతుంది. అట్టి పద్ధతి అభ్యుదయానికి ఒక శత్రువు. జీవితం బలంగాను, స్థిరంగాను ముందుకు సాగడానికి ఒక అవరోధం.

4. సృష్టి ధర్మంలో ఏదీ స్థిరమైంది కాదనీ, ఏదీ శాశ్వతమైంది కాదనీ, ఏదీ సనాతనమైంది కాదనీ, ప్రతిదీ మారుతున్నదేననీ - వ్యక్తికి కాని సమాజానికి కాని మార్పే జీవిత ధర్మమనీ - తెలుసుకోగల తరుణం ఇంకా హిందువులకు రాలేదా?

హిందువులు అతి ముఖ్యంగా ఆలోచించుకోవలసిన విషయం ఇది. మారుతున్న సమాజంలో పాత విలువలను గురించిన విప్లవం నిరంతరంగా కొనసాగుతూ ఉంటుంది. ఈ సత్యాన్ని గుర్తించుకోవలసి ఉంది. మానవుడు చేసే పనులకు విలువ కట్టేందుకు కొన్ని ప్రమాణాలు ఉండక తప్పదనుకొన్నప్పుడు – అట్టి ప్రమాణాలకు సవరించుకోడానికి సర్వదా సిద్ధంగా ఉండక తప్పదని కూడా హిందువులు గ్రహించుకోవలసి ఉంది.

39. స్వరాజ్య సాధనకంటే, కుల నిర్మూలన ఎక్కువ ముఖ్యం

ఈ నా ఉపన్యాసం చాలా పొడుగ్గా ఉన్నదని ఒప్పుకొంటున్నాను. అయితే ఈ పొడుగుకు తగ్గ వెడల్పుగాని, లోతుగాని ఉన్నదో లేదో నిర్ణయించవలసింది మీరు. ధైర్యానికి తగ్గ గాంభీర్యం నా ప్రసంగంలో ఉన్నదని మీరనుకొంటే చాలు. నా దృక్పథాన్నీ, నా భావాలనూ స్పష్టంగా, నిర్మొహమాటంగా మీ ముందుంచాననేదే నాకు గల సంతృప్తి. ఈ నా భావాలను యధాతథంగా మీరు అనుసరించాలని కాదు. నేను బాగా పరిశీలించి, పరిశోధించి ఈ సత్యాలు మీకు చెప్పాను. మీ భవిష్యత్తుపట్ల నాకు గల గాఢమైన ఆందోళనతో ఇంతగా మీకు వివరించవలసి వచ్చింది.

మీరు అనుమతిస్తే మరొక విషయం కూడా చెపుతాను. ఇప్పుడు నేను వ్యక్తపరిచిన ఈ భావాలు అధికార పదవికి దాసుడు కాని, గొప్పతనానికి భట్రాజు కాని ఒక వ్యక్తివి. పేదల యొక్క, దళిత జాతుల యొక్క విమోచన కోసం ఏ వ్యక్తి నిరంతరం బహిరంగ పోరాటం సాగిస్తున్నాడో, అట్టి పోరాటానికి బహుమానంగా ఏ వ్యక్తి జాతీయ నాయకులచేత, జాతీయ పత్రికలచేత నిరంతరంగా తిట్లూ, నిందలూ భరిస్తున్నాడో – అట్టి వ్యక్తి గుండెల్ని చీల్చుకొని వచ్చిన భావాలివి. నిరంకుశ ప్రభువుల బంగారంతో, భాగ్యవంతుల రొక్కంతో దళిత జాతులను విమోచన చెయ్యడం, పేదలను అభ్యున్నతి పరచడం అనే అద్భుత కృత్యాలు (గారడీలు అనను) చెయ్యడంలో తమతో నేను కలపకపోవడం – ఈ జాతీయ నాయకులు, జాతీయ పత్రికలు నన్నింతగా దుమ్మెత్తి పొయ్యడానికి గల మరొక కారణం.

నా భావాలు అంగీకరించమనడానికి ఇదంతా చాలకపోవచ్చు. ఇవి మిమ్మల్ని అంతగా మార్చగలవని నేను అనుకోను. అయితే అవి మిమ్మును మార్చగలిగినా, మార్చలేకపోయినా హిందూమత సంస్కరణ విషయంలో మాత్రం బాధ్యత అంతా మీదే. కులాన్ని సమూలంగా పెల్లగించి పారవెయ్యడానికి మీరు తీవ్రంగా ప్రయత్నించవలసి ఉంది. నా పద్ధతిలో కాకపోయినా, మీ పద్ధతిలో అయినా ఇది జరిగి తీరాలి.

అయితే నేను మీతో ఉండజాలక పోతున్నందుకు విచార పడుతున్నాను. నేను మార్పుకే (మతాంతీకరణకే) నిశ్చయించుకొన్నాను. అందుకు కారణాలు చెప్పడానికి ఇది స్థలం కాదు. అయితే మీ నుంచి (మీ మతం నుంచి) నేను విడివడి పోయినప్పటికీ, మీ కృషినీ మీ ఉద్యమ పురోగతినీ నేను ఇతోధికమైన ఆసక్తితో గమనిస్తూనే ఉంటాను. నా నుంచి మీరు పొందగల సహాయం ఏదైనా ఉంటే, అట్టి సహాయాన్ని మీకు ఎల్లప్పుడూ అందజేస్తూనే ఉంటాను.

మీది ఒక జాతీయ ఉద్యమం. కులం హిందువులకు ప్రాణతుల్యం. దుష్టమైన ఈ కుల వ్యవస్థ ఒక్క తమ హిందూ సమాజాన్నే కాక భారతీయ వాతావరణం మొత్తాన్నే కలుషితం చేసింది. సిక్కులు, ముస్లింలు, క్రైస్తవులు కూడా ఈ దుష్ట వ్యాధికి గురి అయినారు. అందువల్ల ఈ కులతత్వ వ్యాధి సంక్రమించి బాధపడుతున్న వారందరూ – సిక్కులు, ముస్లింలు, క్రైస్తవులతో సహా అందరూ – మీపట్ల సానుభూతి ప్రదర్శించగలరు. వారందరి ప్రోత్సాహం మీకు లభించగలదు. స్వరాజ్యాన్ని కోరుతున్న జాతీయోద్యమం కంటే, కులాన్ని నిర్మూలించడానికి కంకణం కట్టుకొన్న మీ జాతీయోద్యమం ఎక్కువ క్లిష్టమూ, కష్టతరమూ అయినట్టిది. స్వరాజ్యం కోసం పోరాడుతున్నప్పుడు మొత్తం జాతి అంతా మీకు కుడి భుజమై నిలుస్తుంది. కుల నిర్మూలన కోసం పోరాడుతున్నప్పుడు మొత్తం జాతి అంతా – అందులోను మీ స్వజాతి అంతా మీకు వ్యతిరేకంగా నిలుస్తుంది. అయినా – స్వరాజ్య సాధనకంటే కుల నిర్మూలన ఎక్కువ ముఖ్యం. స్వరాజ్యాన్ని సంపాదించి లాభం లేదు – దాన్ని మీరు రక్షించలేనప్పుడు. అంతేకాదు, స్వరాజ్యాన్ని రక్షించడం కంటె, స్వరాజ్యంలో హిందువుల్ని రక్షించడం అనేది ఎక్కువ ప్రధాన సమస్య.

నా ఉద్దేశంలో హిందూ సమాజం కులరహిత సమాజం అయినప్పుడు మాత్రమే అది తనను తాను రక్షించుకొనే శక్తినీ, సామర్థ్యాన్నీ సంతరించుకోగలదు. అంతరంగికమైన బలం లేకుండా హిందువులకు స్వరాజ్యం వచ్చినా, అది మళ్ళీ దాస్యం వైపు ఒక అడుగు ముందుకు వెయ్యడమే కావచ్చు. బాగా ఆలోచించండి. మీ ప్రయత్నాలు ఫలించుగాక. సెలవు.

రాజగృహ,
దాదర్,
బొంబాయి – 14.

బి.ఆర్. అంబేద్కర్

అనుబంధం - (i)

కులానికి మహాత్మాగాంధీ సమర్థన

డాక్టర్ అంబేడ్కర్ ప్రసంగ వ్యాసంపై గాంధీజీ విమర్శ

('హరిజన' పత్రికలోని వ్యాసాలు)

డాక్టర్ అంబేడ్కర్ ఆరోపణలు :

(i)

లాహోరులో జాత్‌పాత్ తోడక్ మండలివారి వార్షిక సమావేశానికి గత మే నెలలో డాక్టర్ అంబేడ్కర్ అధ్యక్షత వహించవలసి ఉండినదన్న విషయం పాఠకుల స్మృతిపథంలో ఉండే ఉంటుంది. అయితే ఆ సమావేశం ఆహ్వానం సంఘం వారికి డాక్టర్ అంబేడ్కర్ తయారుచేసిన అధ్యక్షోపన్యాసం అభ్యంతరకరంగా ఉండడంవల్ల అసలు ఆ సమావేశమే రద్దు చెయ్యబడడం జరిగింది. తామే ఎంచుకొన్న ఒక అధ్యక్షుణ్ని – అతడి అధ్యక్షోపన్యాసం తమకు నచ్చనంత మాత్రంచేత – తామే నిరాకరించడంలో ఆహ్వాన సంఘం వారి చర్య ఎంతవరకు న్యాయ సమ్మతమో విచారణీయం.

కులం గురించి, హిందూ శాస్త్రాల గురించి డాక్టర్ అంబేడ్కర్‌కు కల అభిప్రాయాలు ఆహ్వాన సంఘం వారికి తెలిసినవే. ఆయన హిందూ మతాన్ని విడిచిపెట్టడానికి నిర్ణయించు కొన్నట్టు స్పష్టంగానే ప్రకటించి ఉన్నాడు. ఆ విషయం కూడా ఆహ్వాన సంఘం వారికి తెలుసు. డాక్టర్ అంబేడ్కర్ నుంచి అంతకంటె తక్కువ స్థాయి ఉపన్యాసాన్ని ఎవరూ ఆశించి ఉండకూడదు. సమాజంలో ఒక విశిష్ట స్థానాన్ని సంపాదించుకొని ఉన్న ఒక వ్యక్తి యొక్క మౌలికోద్దేశాలను వినే అవకాశం ప్రజలకు లేకుండా పోయింది. అందుకు బాధ్యత ఆహ్వాన సంఘం వారిదే. భవిష్యత్తులో తాను ఏ ముద్ర ధరించినా, తనను తాను మరిపింపచేసుకొనే వ్యక్తి మాత్రం కాదు డాక్టర్ అంబేడ్కర్.

ఆహ్వాన సంఘం వారికి ఏవిధంగాను లొంగిపోయే వ్యక్తి మాత్రం కాదాయన. ఆయనను అధ్యక్షుడిగా ఆహ్వాన సంఘం నిరాకరిస్తే ఆయన తన అధ్యక్షోపన్యాసాన్ని తానే స్వంత ఖర్చుతో ప్రకటించాడు. దాని ఖరీదు ఎనిమిది అణాలు పెట్టబడింది. రెండు అణాలు కాని, నాలుగు అణాలు కాని అయితే బాగుంటుందని నా సూచన.

డాక్టర్ అంబేడ్కర్ యొక్క ఈ ఉపన్యాసాన్ని ఏ సంస్కర్తా ఉపేక్షించలేడు. సనాతనాచారపరులు ఈ ఉపన్యాసాన్ని తప్పక చదవవలసి ఉంది. అలా చదవడంవల్ల

వారికి ఎంతో మేలు జరుగుతుంది. ఇలా చెప్పడంవల్ల ఈ ఉపన్యాసంలో అభ్యంతరకరమైన దేదీ లేదని కాదు. చాలా అభ్యంతరకరమైన విషయం ఇందులో ఉన్నది కాబట్టే, దీనిని క్షుణ్ణంగా చదవవలసి ఉన్నదనడం. డాక్టర్ అంబేడ్కర్ హిందూమతానికి ఒక సవాలు. హిందువుగా పుట్టి, హిందువుగా పెరిగి, ఒక హిందూ ప్రభువుచేత విద్య చెప్పించబడ్డ డాక్టర్ అంబేడ్కర్ సవర్ణ హిందువులనబడే వారంటే ఎంతో విసుగెత్తిపోయాడు. అందుకు కారణం తానూ, తన ప్రజలూ సవర్ణ హిందువుల చేతుల్లో పొందిన, పొందుతున్న అవమాన పరంపరే. ఆయన ఎంతగా విసుగెత్తి పోయాడంటే, ఆ సవర్ణ హిందువులనే కాక, వాళ్ళకూ, తనకూ సమాన భాగధేయమైన హిందూమతాన్నే విడిచిపెట్టి పోవాలని నిర్ణయించుకొన్నాడు. మతంలోని కొంతమంది పట్ల తనకు కల విసుగుదలను మొత్తం మతం పట్లనే ఆయన ప్రదర్శిస్తున్నాడు.

అయితే ఇది అంతగా ఆశ్చర్యపడవలసిన విషయం కాదు. ఏదైనా ఒక సంస్థ యొక్క లేక విధానం యొక్క మంచి చెడ్డలను దాని ప్రతినిధుల ప్రవర్తనలోని మంచి చెడ్డలను బట్టి నిర్ణయించవలసి ఉంటుంది. అది సహజమే. సవర్ణ హిందువులలో అత్యధిక సంఖ్యాకులు తమ సహ మతస్థులైన ఒక వర్గం ప్రజల్ని అస్పృశ్యులుగా వేర్పరచి వారిపట్ల అమానుషంగా ప్రవర్తించడమే కాక, అట్టి తమ అమానుష ప్రవర్తనకు శాస్త్రాధికారం చూపడం జరుగుతున్నది. నిజంగా అట్టి శాస్త్రాధికారం ఉన్నదా అని డాక్టర్ అంబేడ్కర్ పరిశీలించి చూసినప్పుడు అట్టిది ఉన్నట్టే ఆయనకు కనిపించింది. సవర్ణ హిందువులు అంటరానితనాన్ని నమ్మడానికి, పాటించడానికి కారణం - అందువల్ల అంటరాని వర్గాల ప్రజలకు జరుగుతున్న అన్యాయాలకు కారణం హిందూమత శాస్త్రాలలోనే ఎంతో ఉన్నట్టు పరిశోధన ద్వారా ఆయన కనుక్కొన్నాడు. ఈ ఉపన్యాసంలోనే అట్టి శాస్త్రాల నుండి ఎన్నో శ్లోకాలను కూడా ఆరోపణకు ఉపబలకంగా ఉదహరించి ఉన్నాడు.

అస్పృశ్య ప్రజలపట్ల సవర్ణ హిందువుల అమానుష ప్రవర్తన, అట్టి ప్రవర్తనను సమర్థించుకొంటూ వారు (సవర్ణ హిందువులు) చెప్పే సిగ్గులేని సమాధానం, అట్టి సమర్థనకూ, సమాధానానికీ హేతువు హిందూమత శాస్త్రాలే కావడం - ఇదీ డాక్టర్ అంబేడ్కర్ చేసే ప్రముఖమైన నిందారోపణ.

ఈ నిందారోపణ యొక్క ప్రాధాన్యాన్ని తన మతాన్ని ప్రాణం కంటే ఎక్కువగా పరిగణించే హిందువుడెవడూ ఉపేక్షించి ఊరుకోలేడు. సవర్ణ హిందువుల పట్ల, హిందూ మతం పట్ల విసుగెత్తిపోయిన వాడు డాక్టర్ అంబేడ్కర్ ఒక్కడే కాదు. అటువంటి ఎంతో మందిలో డాక్టర్ అంబేడ్కర్ ఎక్కువ బలవంతుడూ, సమర్థుడూను. తన వాదాన్ని అప్రతిహతంగా ప్రతిపాదించగల మహా మేధావి ఆయన. ఇందులో ఏ మాత్రమూ రాజీకి సిద్ధపడే స్వభావం కాదాయనది. అందుకే దైవ కటాక్షంవల్ల అగ్రశ్రేణి నాయకులలో ఈయన ఒంటరివాడుగా ఉన్నాడు. అంతేకాదు, ఇంతవరకూ చాలా కొద్దిపాటి మైనారిటీకి ప్రతినిధిగా ఉన్నాడు. దళిత జాతి ప్రజలకు చెందిన ఎంతోమంది నాయకులు డాక్టర్

అంబేడ్కర్ విమర్శించేటంత తీవ్రంగానే హిందువులను, హిందూమతాన్ని విమర్శిస్తూ ఉంటారు. అట్టి నాయకులలో రావు బహదూర్ ఎమ్.సి. రాజా, దివాన్ బహదూర్ శ్రీనివాసన్ మొదలైన వారు ముఖ్యులు. అయితే, ఈ నాయకులు డాక్టర్ అంబేడ్కర్ వలె హిందూమతాన్ని విడిచిపెట్టి పోతామని బెదిరించరు. పైగా, సవర్ణ హిందువుల చేతులలో హరిజనులు అనుభవిస్తున్న అమానుష హింసలకు ప్రతిగా హిందూమతంలో తగినంత శక్తినీ, ఉత్సాహాన్నీ ఆ నాయకులు గుర్తించగలుగుతున్నారు.

అయితే, హరిజనులకు చెందిన చాలామంది నాయకులు హిందూ మతంలోనే ఉంటున్నారన్నంత మాత్రం చేత డాక్టర్ అంబేడ్కర్ చెప్పేదాన్ని నిర్లక్ష్యం చెయ్యడానికి వీలులేదు. సవర్ణ హిందువులు తమ నమ్మకాలను, తమ నడవడిని సరిదిద్దుకోవలసి ఉంది. అంతేకాకుండా, సవర్ణులలో బాగా చదువుకొన్నవాళ్ళు, పలుకుబడి కలవాళ్ళు బాగా పరిశోధన చేసి శాస్త్రాలకు అధికారికమైన అర్థాన్ని ప్రకటించవలసి ఉంది. శాస్త్రాలు చెపుతున్న నిజమైన విషయం ఏమిటో యధార్థంగా చెప్పవలసి ఉంది.

డాక్టర్ అంబేడ్కర్ ఆరోపణలోని ప్రశ్నలు ఇవి :

1. శాస్త్రాలు ఏమిటి?
2. ఇప్పుడు ముద్రించబడి ఉన్న శాస్త్ర గ్రంథాలన్నీ శాస్త్రాలలోని అంతర్భాగా లేనా? లేక, అందులో దేనిదైనా అనధికార ప్రక్షిప్తంగా నిరాకరించవచ్చా?
3. ఆ విధమైన అంగీకృతాలు, పరిష్కృతాలు అయిన శాస్త్రాలు అస్పృశ్యత, కులం, సమానత్వం, వర్ణాంతర భోజనాలు, వర్ణాంతర వివాహాలు – ఈ సమస్యలకు ఇచ్చే జవాబు (పరిష్కార మార్గం) ఏమిటి?

(డాక్టర్ అంబేడ్కర్ తన ఉపన్యాసంలో నిశితంగా చర్చించిన సమస్యలే ఇవి.)

ఈ సమస్యలకు నా జవాబులు వచ్చే సంచికలో ప్రకటిస్తాను. డాక్టర్ అంబేడ్కర్ చేసిన సిద్ధాంతంలో కనిపిస్తున్న కొన్ని పొరపాట్లను గురించి కూడా అదే సంచికలో వివరిస్తాను.

('హరిజన' 11, జూలై, 1936)

(ii)

హిందూ ధర్మశాస్త్రాలంటే వేదాలు, ఉపనిషత్తులు, స్మృతులు, పురాణాలు, అందులో రామాయణం, మహాభారతం కూడా ఉంటాయి. అయితే, ఈ శాస్త్రాల విషయంలో ఇదే తుది జాబితా కాదు. ప్రతి యుగం – ప్రతి తరం కూడా – ఈ జాబితాను పెంచుతూ వచ్చింది. ఈ చారిత్రక సత్యాన్నిబట్టి చూస్తే – ముద్రించబడిన ప్రతీది, వ్రాత ప్రతిగా కనిపించే ప్రతీదీ కూడా హిందూ ధర్మశాస్త్రమే అనడానికి వీలులేదు. ఉదాహరణకు – దైవసూక్తిగా అంగీకరించ వీలులేని దెంతో స్మృతులలో మనకు

కనిపిస్తుంది. అందువల్ల, స్మృతుల నుంచి డాక్టర్ అంబేడ్కర్ ఉదాహరించిన ఎన్నో విషయాలు అధికారికమైనట్టివిగా అంగీకరించడానికి వీలులేదు. ధర్మశాస్త్రాలనేవి - అవి నిజమైన మత ధర్మ శాస్త్రాలే అయినప్పుడు - కేవలం ఆధ్యాత్మిక విషయాలను మాత్రమే ఉద్బోధించేవిగా ఉంటాయి. నిర్మలమైన హృదయాలకు హత్తుకొనేవిగా, అంతరాత్మకు విశదమైనవిగా ఉంటాయి.

హేతుబద్ధం కానిదేదీ, ఆత్మానుభవానికి అనుకూలం కానిదేదీ వేదంగా (దైవసూక్తిగా) అంగీకరించబడజాలదు. ధర్మశాస్త్ర గ్రంథాల పరిష్కృత ప్రతులు మనకు లభ్యమైనప్పటికీ, అట్టి వాటికి సరియైన వ్యాఖ్యానాలు కూడా మనకు తెలియవలసి ఉంది. సరియైన వ్యాఖ్యాత ఎవరు? పండితుడు మాత్రం కాదు. పాండిత్యం ఉండవలసిందే. కాని మతానికి కావలసింది, పాండిత్యం కాదు. మతానికి కావలసింది - ఆ మతానికి చెందిన ఋషుల, యోగుల అనుభవాలు, వారి జీవితాలు, వారి ప్రవచనాలు, వాటి మీదనే ఏ మతమైనా బ్రతికేది. మహా పండితులైన ధర్మశాస్త్ర వ్యాఖ్యాతలంతా - ప్రజలచేత విస్మరించబడినప్పటికీ, ఋషుల, యోగుల పరమానుభవాలు బ్రతికే ఉంటాయి. భవిష్యత్తరాల ప్రజలను ఉత్తేజితుల్ని చేస్తూనే ఉంటాయి.

కులానికి మతంతో ఏమీ సంబంధం లేదు. కులమనేది ఒక ఆచారం. అది ఎలా ఎందుకు పుట్టిందో నాకు తెలీదు. తెలుసుకోవాలనే జిజ్ఞాస కూడా నాకు లేదు. అయితే ఆధ్యాత్మిక అభివృద్ధికీ, జాతీయ వికాసానికీ కూడా కులం విషతుల్యం అనేది నాకు బాగా తెలుసు.

వర్ణం, ఆశ్రమం అనేవి కులాలతో సంబంధంలేని వ్యవస్థలు. వర్ణం చెబుతున్న దేమిటంటే అనువంశికమైన వృత్తులను అనుసరించి ఎవరి తిండిని వారు సంపాదించు కోవాలని. మన హక్కుల్ని కాక, మన బాధ్యతల్ని వర్ణ ధర్మం నిర్వచిస్తుంది. మానవ సంక్షేమానికి అనుకూలంగా ఉండే వృత్తులనే ప్రతి మానవుడు అనుసరించాలని దాని ఉద్దేశం. వర్ణ ధర్మం శాసిస్తున్న దంతవరకే. ఒక వృత్తి తక్కువదని గాని, ఒక వృత్తి ఎక్కువదని గాని ఏమీ లేదు. అన్ని వృత్తులు, అన్ని బ్రతుకు తెరువులు మంచివే. ధర్మసమ్మతమైనట్టివే. గౌరవ ప్రతిపత్తులలో సమానమైనట్టివే. ఆధ్యాత్మిక ప్రబోధకుడైన ఒక బ్రాహ్మణుని కుల వృత్తీ, సమాజ పారిశుద్ధ్య ప్రవర్తకుడైన ఒక పాకీవాని కుల వృత్తీ రెండూ సమానమే. వాటిని సమర్థంగా నిర్వహించినప్పుడు ఆ రెండూ సమానంగా భగవదనుగ్రహ పాత్రాలే అవుతాయి.

పూర్వం ఒకప్పుడు మానవుడి నుండీ కూడా ఆ ఇద్దరూ సమాన ప్రతిఫలాన్నే పొంది ఉండినట్టు కనిపిస్తోంది. బ్రాహ్మణుడూ, పాకీవాడూ కూడా బ్రతకడానికి మాత్రమే సంపాదించుకోవలసి ఉండేది. అంతకంటే ఎక్కువ సంపాదించుకోడానికి ధర్మం ఒప్పుకోదు. ఆ కాలంలో న్యాయ ధర్మం ఇంత చక్కగా, సవ్యంగా అమలు జరిగేది. ఇప్పటికీ మనం దీని చిహ్నాలను కొన్ని కొన్ని గ్రామాలలో చూడవచ్చు. సెగాన్ గ్రామంలో ఉంటూ అక్కడ నేనీ సత్యాన్ని స్పష్టంగా గమనించాను. సుమారు ఆరు వందల జనాభాగల

ఆ గ్రామంలో బ్రాహ్మణులతోపాటు అన్ని వృత్తుల వారికి ఆదాయం సరి సమానంగానే ఉండేది. ఈ నాటికీ – హిందూ సమాజం ఇంతగా దిగజారిపోయిన ఈ రోజుల్లో కూడా – నిజమైన బ్రాహ్మణులు గ్రామాలలో కనిపిస్తారు. భిక్షాటన మీదనే వాళ్ళు బ్రతుకుతారు. ప్రజలు సంతోషంతో పెట్టే భిక్షను గ్రహించి తాము నేర్చిన ఆధ్యాత్మిక సంపదను స్వేచ్ఛగా ప్రజలకు అందజేస్తుంటారు. ఈనాడు సవర్ణులనబడేవారు ప్రదర్శిస్తున్న వికృత రూపాన్ని చూసి వర్ణాన్ని, వర్ణ ధర్మాన్ని అపార్థం చేసుకోకూడదు. తాము ఏదో ఒక వర్ణానికి చెందిన వారమని చెప్పుకొంటూ, తమ వర్ణానికి సంబంధించిన ముఖ్య ధర్మాన్ని బాహాటంగా ఉల్లంఘిస్తుంటారు. చాలామంది ఒక వర్ణం కంటె మరొక వర్ణం గొప్పదనుకోవడం అసలు న్యాయ ధర్మాన్నే నిరాకరించడం.

అంతేకాదు. అంటరానితనం అనేది వర్ణ ధర్మంలో ఎక్కడా లేదు. అస్పృశ్యతను పాటించడం వర్ణ ధర్మ విరుద్ధమే. (సత్యం ఒక్కటే ఏకైక భగవత్ స్వరూపమని, అహింసే యావన్మానవ కుటుంబ ధర్మమని అంగీకరించడంలోనే హిందూమత సారం యావత్తూ ఆవిష్కరించబడింది)

హిందూ మతానికి ఇప్పుడునేనిచ్చిన నిర్వచనం ఒక్క డాక్టర్ అంబేడ్కర్‌కే కాక, ఇంకా చాలా మందికి అంగీకారంగా ఉండదని నాకు తెలుసు. అంత మాత్రంచేత నేను చలించేవాణ్ని కాదు. ఈ నిర్వచనం ప్రకారమే ఒక అర్ధ శతాబ్దం వరకు నేను జీవించాను. ఈ నిర్వచనం ప్రకారమే ఈ అర్ధ శతాబ్దమూ నా సమస్త శక్తినీ ధారపోసి నా జీవితాన్ని నడుపుకోడానికి కృషి చేశాను.

నా ఉద్దేశంలో డాక్టర్ అంబేడ్కర్ చేసిన పెద్ద పొరపాటు ఏమిటంటే – అధికారంలోనూ, విలువలోనూ, అసందిగ్ధం కాని శాస్త్రాలను ఉదహరించడం. పైగా, హిందూమతానికి ప్రాతినిధ్యం వహించడానికి పూర్తిగా పనికిరాని దుష్ట హిందువులను నమూనాగా ఎత్తి చూపడం. డాక్టర్ అంబేడ్కర్ తీసుకొన్న ప్రమాణాలనుబట్టి పరీక్షించి చూస్తే – బహుశా లోకంలో మనకు తెలిసిన ప్రతీ మతమూ దోష భూయిష్టమే ఔతుంది.

ప్రతిభా పూర్వకమైన తన ఉపన్యాసంలో పండితుడైన డాక్టర్ అంబేడ్కర్ తన వాదాన్ని కొంత అతిగానే ఋజువు చేసుకోగలిగాడు. చైతన్యుడు, జ్ఞానదేవు, తుకారాం, తిరువళ్లువరు, రామకృష్ణ పరమహంస, రాజారామ మోహనరాయ్, మహర్షి దేవేంద్రనాథ టాగూరు, వివేకానంద మొదలైన ఎందరో అవలంబించిన మతం – డాక్టర్ అంబేడ్కర్ తన ఉపన్యాసంలో చిత్రించినట్టు – వట్టి గుణహీనమే కాగలదా? ఏ మతం మంచి చెడ్డలనైనా అది సృష్టించగల మహనీయులను బట్టి నిర్ణయించాలే గాని, దానిలో పుట్టే అధములను బట్టి కాదు. ఏ మతానికైనా అది అందివ్వగల ఆదర్శ సమున్నతి మాత్రమే దాని మంచి చెడ్డల పరీక్షకు ప్రమాణం (గీటురాయి) కావలసి ఉంది.

('హరిజన' 18 జూలై, 1936)

(iii)

వర్ణము - కులము

లాహోరు నుంచి జాత్‌పాత్ తోడక్ మండలికి చెందిన శ్రీ శాంత్‌రామ్ జీ ఈ క్రింది విషయాల్ని ప్రకటించవలసిందిగా నన్ను కోరాడు.

డాక్టర్ అంబేడ్కర్ గురించి, జాత్‌పాత్ తోడక్ మండలి గురించి మీరు వెలిబుచ్చిన అభిప్రాయాలను చూశాను. ఈ విషయంలో నేను కొంత చెప్పవలసి ఉంది.

మహాసభకు అధ్యక్షత వహించవలసిందిగా డాక్టర్ అంబేడ్కర్‌ను మేము కోరామంటే - అందుకు కారణం ఆయన దళిత వర్గాలకు చెందినవాడని కాదు. స్పృశ్య హిందువు, అస్పృశ్య హిందువు అనే భేదభావం మాకు లేదు. మహా సభాధ్యక్షుడుగా ఆయనను మేము ఎందుకు వరించామంటే - హిందూ సమాజాన్ని పట్టి పీడిస్తున్న భయంకర జాడ్యం ఏదో కనుక్కోవడంలో ఆయన చేసిన సూచనలతో మాకు ఏకీభావం ఉండడంవల్ల, హిందువుల పతనానికీ, వినాశానికి మూల కారణం వర్ణ వ్యవస్థేనని మాకు లాగే డాక్టర్ అంబేడ్కర్ కూడా భావిస్తున్నాడు. ఆయన తన డాక్టరేటు డిగ్రీ థీసీస్సుకు ఎన్నుకొన్న విషయం కులవ్యవస్థే. అందువల్లనే, ఈ విషయంలో ఆయన సమగ్ర పరిశోధన జరిపి ఉన్నాడు. మా మహాసభ ప్రధానోద్దేశం హిందూ సమాజాన్నుంచి కులాలను నిర్మూలించడం. కులాలను రద్దు చేసుకొనే మా ఉద్యమానికి సుముఖంగా హిందువుల్ని ప్రేరేపించడం. అయితే, హిందువుడు కాని వాడెవడు చెప్పినా మత సాంఘిక విషయాలలో హిందువులు వినిపించుకోరు. హైందవేతరుల సలహాలు ఈ విషయంలో హిందువుల చెవి కెక్కవు.

డాక్టర్ అంబేడ్కర్ తన ఉపన్యాసం కడపటి భాగంలో హిందువుడిగా తన ఆఖరు ఉపన్యాసం అదేనని స్పష్టంగా వ్రాశాడు. అది ఉపన్యాసంలో చెప్పాలని పట్టుబట్టాడు. అలా ప్రకటించడంలో సందర్భ శుద్ధి లేకపోగా, అది మహాసభ ప్రధానోద్దేశానికే భంగకరం. అందువల్ల ఆ ఒక్క వాక్యాన్ని ఉపన్యాసం నుంచి తొలగించవలసిందిగా ఆయనను నేను కోరాను. ఆ విషయాన్ని మరొక ఏ సందర్భంలోనైనా ఆయన సులభంగా చెప్పవచ్చు. అయితే ఆయన మా కోరికను నిరాకరించాడు. ఇక మాకు గత్యంతరం లేకపోయింది. ఫలితార్థం లేకుండా ఏదో తంతు కోసం మహాసభను జరిపి ఏం లాభం?

ఇంత జరిగినా - ఆయన ఉపన్యాసాన్ని పొగడకుండా మాత్రం ఉండలేము. నాకు తెలిసినంత వరకు ఈ (కులవ్యవస్థ) విషయంపై ఈ ఉపన్యాసం ఒక గొప్ప పాండితీ ప్రతిభా ప్రపూరితమైన పరిశోధక వ్యాసం (థీస్సిస్సు). దీనిని దేశంలోని అన్ని ప్రాంతాల భాషలలోకి అనువదించి ప్రకటించడం అత్యంత ప్రయోజనకరం.

మరొక విషయాన్ని మీ దృష్టికి తేదలుస్తున్నాను. హిందూ సమాజంలో కులము, వర్ణము అనేవి రెండూ పర్యాయ పదాలుగానే ఉన్నై. కాగా కులానికీ, వర్ణానికీ మధ్య

మీరు చూపిన తాత్విక భేదం చాలా సూక్ష్మమైనట్టిది. అది సామాన్య ప్రజానీకానికి అవగాహన కాదు. వర్ణాంతర భోజనాలు మొదలైన వాటి నిషేధం విషయంలోను, అన్ని దైనందిన వ్యవహారాల దృష్ట్యా కూడా వర్ణానికీ, కులానికీ మధ్య ఎట్టి భేదమూ కనపడదు. అవి రెండూ ఒకటిగానే ఉన్నై. మీరిచ్చిన అర్థంలో వర్ణ వ్యవస్థ ఈనాడు ఆచరణ సాధ్యంకాదు. అచిర భవిష్యత్తులో కూడా అది ఆచరణ సాధ్యమయ్యే ఆశలేదు. హిందువులు కులానికి బానిసలు. కులాన్ని నిర్మూలించడానికి హిందువులు అంగీక రించరు. అందువల్ల ఏదో మీ ఊహలో లక్ష్యప్రాయమై ఉన్న ఒక వర్ణ వ్యవస్థను మీరు ప్రచారం చెయ్యడం ప్రారంభిస్తే, దాన్ని సాకుగా తీసుకొని నేటి విషప్రాయమైన కుల వ్యవస్థను హిందువులు పట్టుకుని వ్రేలాడుతూనే ఉంటారు. కాగా మీ ఊహాగత వర్ణవ్యవస్థ ప్రచారం మా సంస్కరణోద్యమానికి తీరని అపకారమే చేయగలదు. వర్ణవ్యవస్థ మూలాన్ని దెబ్బ కొట్టకుండా అంటరానితనాన్ని నిర్మూలించడం సాధ్యంకాదు. పైకి కనిపించే కొన్ని లక్షణాలకు మందిచ్చినంత మాత్రం చేత అసలు వ్యాధి నివారణ కాజాలదు. కుల నిర్మూలన లేకుండా అస్పృశ్యతా నిర్మూలన నీటిపై వ్రాత మాత్రమే. నిజం చెప్పాలంటే శూద్రులకు - స్పృశ్యులు కానీ అస్పృశ్యులు కానీ - తమతో సమానంగా సాంఘిక హోదాను కల్పించడం ద్విజులకు ఇష్టం ఉండదు. కాగా కుల వ్యవస్థను విచ్ఛిన్నం చేయడానికి ద్విజులు అంగీకరించరు. పోతే అస్పృశ్యతా నివారణకు మాత్రం ఉదారంగా విరాళాలిస్తారు - అసలు సమస్యను దాటవెయ్యడం కోసం. అస్పృశ్యతనూ, కులాన్నీ నిర్మూలించడానికి శాస్త్రాల సహాయం కోరడం బురదను బురదతో కడిగి వెయ్యడానికి ప్రయత్నించడం మాత్రమే".

ఇదీ శ్రీ శాంత్‌రామ్‌జీ ప్రకటించమన్న విషయం. ఈ విషయంలో చివరి పేరా మొదటి పేరాను రద్దుచేసి పారేస్తున్నది. శాస్త్రాల సహాయాన్ని జాత్‌పాత్ తోడక్ మండలి నిరాకరిస్తే అది సరిగ్గా డాక్టర్ అంబేడ్కర్ చేసిన పనే చేసినట్టవుతుంది. అటువంటప్పుడు - కేవలం హిందువుగా అదే తన ఆఖరి ఉపన్యాసం అన్నంత మాత్రానికే ఆ ఉపన్యాసాన్ని మండలి ఎందుకు నిరాకరించవలసి వచ్చింది? డాక్టర్ అంబేడ్కర్ ఉపన్యాసంలోని వాదాన్ని ప్రశంసించడం - ఆయన ఆ మాట అన్నందుకు నిరసించడం - ఇదంతా పరస్పర విరుద్ధంగా ఉంది.

అయితే, శాస్త్రాలను నిరాకరిస్తే, మరి మండలి ఇక దేనిని విశ్వసిస్తున్నట్టు? ఖురానును నిరాకరించి, ఏ ముస్లిం అయినా ముస్లింగా ఉండగలడా? బైబిలును నిరాకరించి, ఏ క్రైస్తవుడయినా క్రైస్తవుడుగా ఉండగలడా? కులమూ, వర్ణమూ పర్యాయ పదాలైనప్పుడు - హిందూ మతాన్ని నిర్వచించే శాస్త్రాలలో వర్ణం ఒక ప్రధానాంశం అయినప్పుడు - కులాన్ని అంటే వర్ణాన్ని నిరాకరించే ఎవడైనా హిందువుడెలా అవుతాడో నే నూహించలేకుండా ఉన్నాను.

శ్రీ శాంత్‌రామ్ శాస్త్రాలను బురదతో పోల్చాడు. డాక్టర్ అంబేద్కర్ కూడా - నాకు జ్ఞాపకం ఉన్నంతవరకూ, శాస్త్రాలకు ఇంత ప్రస్ఫుటమైన పోలిక తెచ్చి ఉండలేదు. ప్రస్తుతం అమలులో ఉన్న అంటరానితనాన్ని శాస్త్రాలు బలపరుస్తూ ఉన్నట్టయితే నేను హిందువుడననిపించుకోవడం మానేస్తానని నేను చెప్పినప్పుడు, అది నేను హృదయపూర్వకంగా చెప్పిన మాటే. అలానే, ఎంతో అసహ్యంగా, దుష్టంగా నేడు అమలులో ఉన్న కుల వ్యవస్థను శాస్త్రాలు సమర్థించేటట్టయితే అలాంటి శాస్త్రసిద్ధమైన హిందూమతంలో నే నుండలేను. హిందువు ననిపించుకోలేను. హిందువునే కాజాలను.

వర్ణాంతర భోజనాలు కాని, వర్ణాంతర వివాహాలు కాని నాకు అభ్యంతరం లేదు. వాటి అమలులో నా కెట్టి ధర్మ సందేహమూ లేదు. శాస్త్రాల విషయంలోనూ, వాటి తాత్పర్యం విషయంలోను నా వైఖరి అందరకూ తెలిసిందే. ఇదొక్కటే హేతుబద్ధమూ, సవ్యమూ, నైతికంగా సమర్థనీయమూ అయిన వైఖరి అనీ - హిందూ సంప్రదాయంలో దీని కనుగుణంగా అపారమైన ఆధారం ఉన్నదనీ నేనే శ్రీ శాంత్‌రామ్‌కు సూచించ సాహసిస్తున్నాను.

('హరిజన' 15 ఆగస్టు, 1936)

అనుబంధం - (ii)

గాంధీకి
అంబేడ్కర్
జవాబు

1

కుల వ్యవస్థను గురించి జాత్‌పాత్ తోడక్ మండలి వారి కోసం నేను తయారుచేసిన అధ్యక్షోపన్యాసాన్ని తన 'హరిజన' పత్రికలో ప్రస్తావించి, తద్వారా మహాత్ముడు నాకు చూపిన గౌరవానికి నేనెంతో హర్షిస్తున్నాను. అయితే - నా ఉపన్యాసంపై ఆయన చేసిన సమీక్షను బట్టి చూస్తే - కుల వ్యవస్థపై నేను వ్యక్తపరచిన అభిప్రాయాలకు మహాత్ముడు పూర్తిగా వ్యతిరేకి అని స్పష్టపడుతున్నది. ఏదో ప్రత్యేక కారణాలు ఉంటే తప్ప నా ప్రత్యర్థులతో వివాదానికి దిగే అలవాటు నాకు ఎప్పుడూ లేదు. ఇప్పుడు కూడా నా ప్రత్యర్థి ఎవడో అల్పుడూ, అనామకుడూ అయి ఉండి ఉన్నట్టయితే ఈ జవాబును ఇచ్చి ఉండేవాణ్ణి కాదు. ఇప్పుడు మహాత్ముడే నా ప్రత్యర్థి కావడంవల్ల - ఆయన చేసిన వ్యతిరేక వాదాన్ని ఖండించక తప్పదనే భావిస్తున్నాను. ఆయన నా పట్ల ఎంతో గౌరవం చూపిన మాట నిజమే. అందుకు నేను చాలా హర్షిస్తున్నాను కూడా. అయితే మహాత్ముడంతటివాడు నేను నా ఉపన్యాసాన్ని ముద్రించి ప్రకటించి నందుకు విమర్శించాడంటే - నిజంగానే ఆశ్చర్యంగా ఉంది.

ప్రసంగించని ఉపన్యాసాన్ని ముద్రించి ప్రకటించడంలో నేను ఇతరులు నన్ను మరచిపోకుండా జాగ్రత్తపడ్డాడనీ స్వయం ప్రచారం కావించుకొన్నాననీ మహాత్ముడు నాపై నేరారోపణ చేశాడు. అదే నాకు ఆశ్చర్యంగా ఉంది. సరే, మహాత్ముడు ఏమన్నా అనవచ్చు. నా ఉపన్యాసాన్ని ముద్రించి ప్రకటించడంలో నా ఉద్దేశం మాత్రం హిందువుల్ని ఉద్బోధించి, ఆలోచనకు పురికొల్పి, తమ స్థితిని తాము గుర్తించుకొనేటట్టు చెయ్యడం. నేనెప్పుడూ ప్రచారం కోసం ప్రాకులాడలేదు. నిజానికి నేను కోరుకున్నంత కంటె, అవసరమైన దానికంటె కూడా ఎక్కువ ప్రచారమే నాకు లభించింది. పోనీ, నేను నిజంగా ప్రచారం కోసమే నా ఉపన్యాసాన్ని ముద్రించి ప్రకటించాననుకొన్నప్పటికి - అది దోషం అని ఎవరు అనగలరు? నాపై రాళ్ళు విసిరేవాళ్ళు గాజు గృహాలలో నివసిస్తున్న మహాత్ముడి వంటి వాళ్ళు మాత్రం కాకూడదు గదా!

2

ఉద్దేశాల మాట అలా ఉంచి - ఇంతకూ నా ఉపన్యాసంలో నేను లేవనెత్తిన ప్రశ్న విషయంలో మహాత్ముడు చెప్పదలచిందేమిటి? నా ఉపన్యాసాన్ని చదివిన వారెవరైనా సరే - అందులో నేను ప్రస్తావించిన సమస్యల్ని మహాత్ముడు పూర్తిగా జార విడిచాడని తెలుసుకోగలరు. నేను హిందువుల గురించి చేసిన ఆరోపణలంటూ మహాత్ముడు

చర్చించిన సమస్యలకీ, నేను లేవనెత్తిన సమస్యలకీ సంబంధం కనబడదు. నా ఉపన్యాసం చదివిన వారెవరైనా దీన్ని గుర్తించగలరు. నేను నా ఉపన్యాసంలో స్పష్టీకరించాలనుకొన్న ముఖ్యాంశాలను ఈ క్రింది విధంగా వివరించవచ్చు!

1. కుల వ్యవస్థ హిందువుల్ని నాశనం చేసింది.
2. చాతుర్వర్ణ ప్రాతిపదిక మీద హిందూ సమాజాన్ని పునర్నిర్మించడం అనేది అసాధ్యం. ఎందుకంటే వర్ణ వ్యవస్థ ఒక చిల్లికుండ వంటిది. తనను తాను నిలుపుకొనే శక్తి, గుణమూ దానికి లేవు. వర్ణాన్ని అతిక్రమించే ప్రతీ వ్యక్తినీ కఠినంగా శిక్షించడానికి ఒక గట్టి శిక్షాస్మృతిని అమలుపరిస్తేనే తప్ప వర్ణ వ్యవస్థ కుల వ్యవస్థగా పతనమైపోక తప్పదు. అలా పతనమైపోయే బలహీనత సహజంగానే వర్ణ వ్యవస్థ నిర్మాణంలో ఉంది.
3. హిందూ సమాజాన్ని చాతుర్వర్ణ ప్రాతిపదికపై పునర్నిర్మాణం చెయ్యడం చాలా హానికరం. ఎందుకంటే, అది ప్రజానీకానికి విద్యావకాశాలను నిరాకరించడం ద్వారా వారిని నిర్వీర్యులను చేస్తుంది.
4. స్వాతంత్ర్యం, సమానత్వం, సౌభ్రాతృత్వం - ఈ మూడు ముఖ్య సూత్రాలను పవిత్ర సూత్రాలుగా ఆమోదించగల మతాన్ని ప్రాతిపదికగా తీసుకొని హిందూ సమాజం పునర్నిర్మించబడాలి.
5. ఈ విధంగా హిందూ సమాజం పునర్నిర్మాణం జరగాలంటే అందుకు ముందుగా కులానికీ, వర్ణానికీ ప్రస్తుతం ఉన్న మత సంబంధ పవిత్రతా భావన తొలగించబడాలి.
6. ఆ విధంగా కుల వర్ణాలకు గల మత పావిత్ర్యాన్ని నాశనం చెయ్యాలంటే ముందుగా శాస్త్రాల దైవీయ అధికారాన్ని నిరాకరించాలి.

ఇవీ నా ఉపన్యాసంలోని ప్రధానాంశాలు. వీటిని, మహాత్ముడు చేసిన విమర్శను పరిశీలించిన వారికి మహాత్ముడు అసలు విషయాల్ని వదలిపెట్టి ప్రక్కదారి పట్టినట్టు గ్రహించగలరు. నా ఉపన్యాసంలోని ప్రధానాంశం మహాత్ముని యెడల పూర్తిగా నిష్ప్రయోజనం అయిపోయింది.

3

ఇప్పుడు మహాత్ముడు వెలిబుచ్చిన అభిప్రాయాలను గురించి సూక్ష్మంగా కొంత పరిశీలిస్తాను.

ఆయన అభిప్రాయాలలోని మొదటి అంశం - నేను ఉదాహరించిన శాస్త్రాల విషయాలు అధికారికమైనట్టివి కావని.

హిందూమత శాస్త్ర విషయాలలో నేను పెద్ద అధికారిని కాదని నేను అంగీకరిస్తాను. అయితే నేను ఉదహరించిన శాస్త్ర విషయాలన్నీ కూడా స్వర్గీయ శ్రీ తిలక్ మహాశయుని

రచనల నుండి తీసుకోబడినట్టివే అని మనవి చేస్తున్నాను. తిలక్ మహాశయుడంటే సంస్కృత భాషలోను, హిందూ శాస్త్రాలలోను అధికారంగా సర్వత్రా గుర్తించబడినవాడే కాదా?

మహాత్ముడి రెండవ అంశం ఏమిటంటే – ఈ శాస్త్రాలను కేవలం పండితులు వ్యాఖ్యానించకూడదని, జ్ఞానులు, భక్తులూ అయిన వాళ్ళు (సెయింట్సు) మాత్రమే వ్యాఖ్యానించాలని, శాస్త్రాలకు సెయింట్సు చేసిన వ్యాఖ్యానాలను బట్టి చూస్తే – కులాన్ని కాని, అస్పృశ్యతను కాని శాస్త్రాలు బలపరచడంలేదని. ఇదీ మహాత్ముని వాదన.

మొదటి అంశానికి సంబంధించి నేను మహాత్ముణ్ణి అడగాలను కొంటున్న ప్రశ్న ఏమిటంటే – శాస్త్రాలు అధికారికమైనట్టివా లేక ప్రక్షిప్తాలా (మధ్యలో ఎవరో కల్పించినట్టివా) అనే విషయంలో కాని, వాటిని పండితులు వ్యాఖ్యానించారా సెయింట్సు వ్యాఖ్యానించారా అనే విషయంలో కాని ప్రజలకు ఏమిటి ప్రమేయం? ఈ శాస్త్రాలకు ఋషులు చెప్పే అర్థం వేరు అని చెప్పడంలో ఏమిటి ప్రయోజనం.

శాస్త్రాలు అధికారికాలో, ప్రక్షిప్తాలో ప్రజలకు అక్కరలేదు. వాటి మధ్య తేడా ఏమిటో కూడా ప్రజలకు తెలియదు. అసలు శాస్త్రాలనే ప్రజలు ఎరుగరు. శాస్త్రాలలో ఏమున్నదో తెలుసుకోగలిగినంత చదువూ, జ్ఞానమూ ప్రజానీకానికి లేదు. వారికి తెలిసింది ఒక్కటే – అది వారికి ఇతరులు (బ్రాహ్మణులు) చెప్పినట్టిది. ఆ ఇతరులు వారికి చెప్పిందేమిటంటే – కులాన్నీ, అస్పృశ్యతనూ పాటించడం పవిత్ర మత ధర్మంగా శాస్త్రాలు విధిస్తున్నాయని.

ఇక, సెయింట్సుకు సంబంధించి : వాళ్ళు ఎంతటి పరమభక్తులూ, జ్ఞానులూ, సాధువులూ, స్వాములూ అయినప్పటికీ – కేవలం పండిత వచనాల కంటె వాళ్ళ బోధనలు ఎంత ప్రత్యేకమైనట్టివిగా, సమున్నత మైనట్టివిగా ఉన్నప్పటికీ, ప్రజల మీద వాటి ప్రభావం ఏమీ లేదని ఎల్లరకూ తెలిసిందే. ప్రజల మీద వాటి ప్రభావం లేకపోవడానికి కారణాలు రెండు. అందులో ఒకటి – ఈ సెయింట్సులో ఒక్కడూ కూడా కుల వ్యవస్థను ఎదుర్కోలేదు. అంతేకాక, ఈ సెయింట్సు అందరూ కూడా కుల వ్యవస్థలో ప్రగాఢ విశ్వాసం కలవారే. వాళ్ళలో చాలామంది ఏదో ఒక కులానికి చెంది ఉండి, అందులోనే బ్రతికి, ఆయా కులస్థులుగానే చచ్చిపోయిన వాళ్ళు. ఉదాహరణకు జయదేవుణ్నే తీసుకోవచ్చు. షైర్‌హాన్ బ్రాహ్మణులు మొదట్లో జయదేవుణ్ణి తమలో చేర్చుకోనందుకు ఆయన ఎంతో బాధపడి, వారిచే బ్రాహ్మణు డనిపించుకొనే దాకా నిద్రపోలేదు. బ్రాహ్మణుడుగా బ్రాహ్మణులచేత గుర్తింపజేసుకోవడానికి ఆయన చేసిన ప్రయత్నం ఇంతా అంతా కాదు. ధర్మాత్మ ఫిల్ములో నాయకుడైన ఏకనాథుడు అస్పృశ్యులను స్పృశించగల, అస్పృశ్యులతో కలిసి భుజించగల ధైర్యాన్ని ప్రదర్శించడంవల్ల ధర్మవీరుడుగా కీర్తింపబడ్డాడు గదా. అయితే, ఆయన అలా చేయడానికి కారణం కులాన్నీ, అస్పృశ్యతనూ ఆయన వ్యతిరేకించడం కాదు. అలా చెయ్యడం వల్ల సంక్రమించే దోషాన్ని పవిత్ర

గంగాజల స్నానంతో తొలగించు కోవచ్చునన్న విశ్వాసం ఉండడంవల్ల ఆయన చెయ్య గలిగాడు.

"అంత్యా జా చా విటాళ్ల జ్యాసీ
గంగాస్నానే శుద్ధ త్యాసీ"

(ఏకనాథీ భాగవత)

నేను చదివి చూచినంతవరకు నాకు తెలిసినంత వరకు మన సెయింట్సు ఎవరూ కూడా కులానికీ, అస్పృశ్యతకూ వ్యతిరేకంగా ఏ విధమైన ఉద్యమాన్నీ నడిపిన వాళ్ళు కాదు. మానవుల మధ్య ఉత్పన్నమయ్యే సంఘర్షణలతో వాళ్ళు ఎట్టి జోక్యాన్నీ పెట్టుకోలేదు. మానవుడికీ, భగవంతుడికీ మధ్య ఉండే సంబంధాన్ని గురించి మాత్రమే వాళ్ళు ఆలోచించే వాళ్ళు. మానవులంతా సమానులని వాళ్ళు బోధించలేదు. భగవంతుడి దృష్టిలో మానవులంతా సమానం అని మాత్రమే వాళ్ళు చెప్పగలిగారు. ఈ రెండూ ఒకటి కాదు. ఈ రకమైన బోధనలు, ఉపదేశాలు ఎవరైనా చేయవచ్చు. అందులో కష్టమూ లేదు. ప్రమాదమూ లేదు.

ఈ సెయింటుల ప్రబోధాలు, ఉపదేశాలు నిష్ప్రయోజనం కావడానికి మరొక కారణం - భక్తులు, సాధువులు, జ్ఞానులు అయినవాళ్ళు కులాన్ని అధిగమించవచ్చుననీ, సామాన్య మానవులు మాత్రం కులానికి లోబడే ఉండాలనీ విశ్వసించబడడం. సెయింటు కులాన్ని దాటిపోవచ్చు. సామాన్య మానవుడు మాత్రం కులానికి కట్టుబడే ఉండాలి. ప్రజలలో జరిగిన ఈ విపరీత ప్రచారంవల్ల సెయింటు ఎన్నడూ ప్రజల ప్రవర్తనకు మార్గదర్శకం కాలేకపోయాడు. ప్రజలకు అనుసరణ యోగ్యుడు కాలేకపోయాడు. అతడెప్పుడూ, గౌరవనీయుడైన పవిత్ర మూర్తిగానే నిలిచిపోయాడు. కులంలోను, అంటరానితనంలోనూ ప్రజలు తమ మూఢ విశ్వాసాలను తాము నిలుపుకొంటూనే ఉన్నారంటే అర్థమేమిటి? జ్ఞానుల, భక్తుల, సాదు పురుషుల ప్రవచనాల ప్రభావం వాళ్ళ నిత్య జీవనంలో ఏమి మార్పు తేలేకపోయింది. శాస్త్రాల కబంధ హస్తాలను సడలించలేకపోయింది.

కాగా, కొద్దిమంది పండితులకూ, అశేషమైన పామరులకూ భిన్నంగా శాస్త్రాలను అర్థం చేసుకొనే ఒక మహాత్ముడు, కొందరు సెయింటులు ఉన్నారనేది ప్రజలకు ఓదార్పు నివ్వజాలదు గదా. అది ప్రజలకు ఏ విధంగానూ ప్రయోజనకరం కూడ కాజాలదు. శాస్త్రాలు కులాన్నీ, అంటరానితనాన్ని పాటించమంటున్నాయని తమకు బోధించబడ్డది. దాన్నే ప్రజలు సంపూర్ణంగా నమ్ముతున్నారనేది పూర్తిగా వాస్తవం. ఈ వాస్తవాన్ని మనం ముఖ్యంగా గుర్తించాలి. శాస్త్రాల అధికారాన్ని తొలగించకుండా - ప్రజల మీద శాస్త్రాల ప్రభావాన్ని తొలగించకుండా - ప్రజలు కులాన్ని, అంటరానితనాన్ని పాటించకుండా చేయడం ఎలాగో మహాత్ముడు ఆలోచించడం లేదు.

శాస్త్రాల ఆదేశాల నుంచి ప్రజా సమూహాన్ని విమోచన చేయడానికి మహాత్ముడు ప్రతిపాదించే ప్రణాళిక ఏదైనప్పటికీ – లోకంలో ఒక జ్ఞాని యొక్క పవిత్ర జీవన పద్ధతి, అతని ఆత్మ సమున్నతికి మాత్రమే తోడ్పడవచ్చు. ఇండియాలో సామాన్య వ్యక్తి జ్ఞానులను, మహాత్ములను గౌరవిస్తాడే గాని, వారు చెప్పే దాన్ని ఆచరించడు. ఈ వైఖరి గల ప్రజా బాహుళ్యాన్ని దృష్టిలో ఉంచుకొన్నప్పుడు సెయింట్ల వల్ల ప్రజలకు ఏ ప్రయోజనమూ లేదని మహాత్ముడు కూడ అంగీకరించక తప్పదు.

4

మహాత్ముడు ప్రతిపాదించిన మరొక అంశం ఏమిటంటే – చైతన్యుడు జ్ఞానదేవుడు, తుకారాం, తిరువళ్లువరు, రామకృష్ణ పరమహంస మున్నగు వారిచే అవలంబించబడిన మతం గుణహీనమైనట్టిది కాజాలదనీ, ఏ మతాన్నైనా అందులో పుట్టిన ఉత్తములను బట్టి పరీక్షించాలే కాని అధములను బట్టి కాదు అని.

మహాత్ముడి ఈ అభిభాషలోని ప్రతి మాటతోను నేను ఏకీభవిస్తాను. అయితే అలా చెప్పడంలో మహాత్ముడు దేనిని ఋజువు చేయదలచుకొన్నాడో నా కర్థం కావడం లేదు. మతాన్ని దానిలోని అధములను బట్టిగాక దాని ఉత్తములను బట్టి పరీక్షించాలనేది నిజమే. అయితే అంతటితో సమస్య పరిష్కారమయిందా? కాలేదనే నేనంటాను. మతంలో అధములు అసంఖ్యాకంగా ఉండి, ఉత్తములు బహు కొద్దిమంది మాత్రమే ఉన్నారేమి? ఇదీ ముఖ్యమైన ప్రశ్న. ఈ ప్రశ్నకు రెండు విధాలైన జవాబులు నా మనస్సుకు తోస్తున్నాయి.

1. అధములుగా ఉన్నవారు తమ జీవిత మూల విధానంలోనే ఏదో ఒక వక్రత కారణంగా నైతికంగా శిక్షణ పొందలేనివారు కావడం, ఏతత్ కారణంగా వాళ్ళు మత లక్ష్యం దరిదాపులలోకి కూడా వెళ్ళలేక పోవడం. లేక –

2. మత లక్ష్యమే పూర్తిగా తప్పుడు లక్ష్యం కావడం. మత లక్ష్యమే చెడ్డది కావడంవల్ల ఆ మతంలోని అత్యధిక సంఖ్యాకులైన ప్రజల జీవితాలను అది తప్పుదారి పట్టించిందనవచ్చు. ఉత్తములైన కొద్దిమంది అలా ఉత్తములు కావడానికి కారణం ఆ తప్పుడు లక్ష్యాన్ని అధిగమించి పోవడమో, లేక ఏతత్ లక్ష్యాన్ని త్రిప్పి సరియైన మార్గంలో పెట్టి అనుసరించడమో కావచ్చు.

ఈ రెండు సమాధానాలలోను మొదటి దానికి నే నంగీకరించను. మహాత్ముడు కూడా అంగీకరించడనే నా ఉద్దేశం. రెండవ సమాధానమే వాస్తవానికి దగ్గరగాను, హేతుబద్ధంగాను ఉన్నదని నాకు తోస్తున్నది. మతంలో అధములు అనేకులూ, ఉత్తములు బహు కొద్దిమందీ ఉండడానికి మరొక మూడవ కారణం తాను చెప్పగలిగితేనే తప్ప మహాత్ముడు కూడా ఈ రెండవ సమాధానాన్నే అంగీకరిస్తాడనుకుంటాను. ఈ రెండోదే నిజంగా ఏకైక సమాధానం అయినప్పుడు – ఏ మతాన్నైనా దాని అనుయాయులలోని అధములను బట్టి గాక ఉత్తములని బట్టి పరీక్షించాలనే మహాత్ముడి వాదం నిష్ప్రయోజనమే

అవుతుంది, అప్పుడు లక్ష్యాలను గుడ్డిగా ఆరాధించేటట్టు చేయబడి, తప్పుదారులలో పడిపోతున్న అశేష ప్రజానీకం పట్ల జాలిపడడానికే అది పనికి వస్తుంది.

5

ఎక్కువమంది ప్రజలు సెయింట్ల అడుగు జాడలలో నడవడం జరిగితే, హిందూమతం సహనయోగ్యంగా ఉండగలదని మహాత్ముడు చేసే వాదంలో హేతువు ఏ మాత్రమూ లేదు! పైగా అది పట్టి భ్రమ అని కూడా అనవచ్చు. ఈ విషయంలో ఎక్కువ వివరాలు కావలసిన వారు 'ఆర్యన్ పాత్' అనే పత్రిక 1936 ఏప్రిల్ సంచికలో శ్రీ హెచ్.ఎన్. బ్రెయిల్స్ ఫోర్డ్ వ్రాసిన "నైతికత సాంఘిక నిర్మాణం" అనే వ్యాసాన్ని చదవవచ్చు.

చైతన్యుడు మొదలైన ప్రఖ్యాత పురుషుల పేర్లను పేర్కొనడంలో మహాత్ముడి ఉద్దేశం ఏమిటి? బహుశః హిందువులలోని నిమ్న కులాల వారితో ఉన్నత నైతిక ప్రమాణాలను అనుసరించి వ్యవహరించగలిగితే, హిందూ సమాజాన్ని - దాని నిర్మాణంలో ప్రాథమికమైన మార్పు ఏదీ అవసరం లేకుండానే - సహన యోగ్యమూ, సుఖవంతమూ కూడా చేయవచ్చునని సూచించడమే అయి ఉండవచ్చు. ఈ రకమైన భావనా ధోరణికి నేను పూర్తిగా వ్యతిరేకిని. తమ జీవితంలో ఒక ఉన్నతమైన సాంఘిక ఆదర్శాన్ని ఆచరణలో సాధించడానికి ప్రయత్నించే సవర్ణ హిందువుల్ని నేను గౌరవించగలను. నిజానికి అట్టివారే లేకపోతే భారతదేశం ఇప్పటికంటె దుస్సహంగా ఉండి ఉండేది. అసలు మానవ వాస యోగ్యంగానే ఉండేది కాదు. అయితే సవర్ణ హిందువులను - వారి వ్యక్తిగతమైన ప్రవర్తనను అభివృద్ధి చెయ్యడం ద్వారా - ఉత్తమ మానవులుగా మార్చడానికి ప్రయత్నించడం. అట్టి ప్రయత్నంపై ఆధార పడడం నా ఉద్దేశంలో శుద్ధ దండగ. కేవలం భ్రమ.

ఆయుధాలు తయారుచేసే వ్యక్తిని, అతడి వ్యక్తిగత ప్రవర్తన మంచి వాణ్ణిగా చేయగలదా? అంటే అతడు చేసిన తుటాలు పేలకుండానూ, విషవాయువు చంపకుండానూ ఉండగలదా? కాని పక్షంలో - కుల చైతన్యంతో నింపబడి ఉన్న ఒక వ్యక్తిని అతడి వ్యక్తిగత ప్రవర్తన మంచివాణ్ణిగా మార్చగలదని మీరు ఎలా ఆశిస్తారు? కులతత్వంతో నిండివున్న వ్యక్తి ఎంత సత్ప్రవర్తన కలవాడైనా తక్కిన కులాల వ్యక్తుల్ని మిత్రులుగాను, తనతో సమానులుగాను చూడడం ఎలా సాధ్యం?

ఒక కులానికి చెందినవాడు - అతడి ప్రవర్తన ఎంత గొప్పదైనా - మనస్సాక్షిగా వ్యవహించాలంటే తక్కిన కులాల వాళ్ళను ఎక్కువగానో తక్కువగానో చూడడం తప్పదు. తన కులం వాళ్ళను చూచినట్టు బంధుభావంతో, సమానులుగా ఇతర కులాల వాళ్ళను చూడడం సాధ్యం కాదు. కాగా - హిందువుడైన వాడు ఏదో ఒక కులానికి చెందక తప్పదు కనుక, అతడు తక్కిన కులాల వాళ్లను తమ వాళ్ళుగా చూడలేడు. పైగా, పరాయివాళ్ళ వలె చూస్తాడు. పరాయివాళ్ళ పట్ల ఉన్నట్టుగానే ఇతర కులాల వాళ్ళ పట్ల కూడా భేద భావంతో, కృత్రిమంగా, మోసంతో వ్యవహరించడానికి వెనుదీయుడు సిగ్గుపడడు. దీనంతటి సారాంశమూ ఏమిటంటే - హిందువులలో ఒకడు ఉత్తమ

హిందువుడో, అధమ హిందువుడో కావచ్చు. కాని మంచి హిందువుడుగా ఉండలేడు. అందుకు కారణం అతడి వ్యక్తిగత ప్రవర్తనలో ఏదైనా చెడు ఉండి కాదు. తమ తోటి ప్రజలతో అతడికి ఉండే సంబంధంలోనే ఆ చెడు ఉంది. తమకూ, తమ తోటి ప్రజలకూ ఉండే సంబంధం యొక్క మూలంలోనే చెడు ఉన్నప్పుడు, ఎంత ఉత్తములైన వ్యక్తులు కూడా నీతిమంతులుగా ఉండలేరు. ఒక బానిసకు అతడి యజమాని ఉత్తముడుగానో, అధముడుగానో కనిపించవచ్చు. కాని మంచి యజమాని అనే వాడెవడూ ఉండడు. మంచివాడు యజమానిగా ఉండలేడు. యజమాని మంచివాడుగా ఉండలేడు.

ఇదే సూత్రం ఉన్నత కులానికి, నిమ్న కులానికీ మధ్య ఉండే సంబంధంపట్ల కూడా వర్తిస్తుంది. ఒక నిమ్న కులం వ్యక్తికి, ఒక ఉన్నత కులం వ్యక్తి - తక్కిన ఉన్నత కులాల కంటె ఉత్తముడుగానో, అధముడు గానో కన్పించవచ్చు. ఒక ఉన్నత కులం వ్యక్తి ఎప్పుడూ మంచి వాడుగా ఉండలేడు. ఎందుకంటే తన కులాధిక్యతను గుర్తించే మరొక నిమ్న కులం అతడి క్రింద ఉండవలసి ఉంది కనుక, తన మీద మరొక ఉన్నత కులం వాడున్నాడని సదా గుర్తెరిగి ఉండడం నిమ్న కులం వాడికీ మంచిది కాజాలదు. నా ఉపన్యాసంలో నేను చేసిన వాదన ఏమిటంటే - వర్ణం లేక కులం మీద ఆధారపడ్డ సమాజం ఒక దోష భూయిష్టమైన సంబంధం మీద ఆధారపరచబడినట్టి సమాజం అని. ఈ నా వాదనను పూర్వ పక్షం చెయ్యడానికి మహాత్ముడు ప్రయత్నిస్తాడని ఆశించాను. కాని ఆయన అలా చేయకుండా చాతుర్వర్ణ సిద్ధాంతం పట్ల తనకున్న విశ్వాసాన్ని మాత్రం పునరుద్ఘాటించి వదిలిపెట్టాడు. తన విశ్వాసానికి గల మూలకారణాలనైనా ఆయన వెల్లడించలేదు.

6

మహాత్ముడు తాను బోధించేదాన్ని తానైనా ఆచరిస్తున్నాడా? సాధారణంగా ఏదైనా ఒక వాదన చేసేటప్పుడు వ్యక్తిగతమైన ప్రస్తావన తేవడం మంచిది కాదు. కానీ, ఎవరైనా ఒక వ్యక్తి ఒక సిద్ధాంతాన్ని బోధిస్తూ అదే పరమార్థమని విశ్వసిస్తున్నప్పుడు - అతడు ఆ సిద్ధాంతాన్ని ఎంతవరకు ఆచరణలో పెడుతున్నాడో తెలుసుకోవాలనే కుతూహలం కలగడం సహజం. అతడు ఒకవేళ తన సిద్ధాంతాన్ని ఆచరించలేకపోతే, అందుకు కారణమేమిటో పరిశీలించడం కూడా సహజమే. అతడు ఆచరణలో విఫలుడైతే అందుకు కారణం బహుశా అతడు పెట్టుకొన్న ఆదర్శం అందుకోరానంత ఉన్నతమైనదై ఉండడం కావచ్చు. అతడు విఫలుడైతే అందుకు కారణం బహుశా అతడి ప్రవృత్తిలో ఉన్న కాపట్యం కావచ్చు. కారణం ఏదైనప్పటికీ అటువంటి వ్యక్తి ప్రవర్తన ప్రజల పరిశీలనకు గురిగాక తప్పదు. కాగా, మహాత్ముడు తన సిద్ధాంతాన్ని తాను ఆచరణలో పెట్టడానికి ఎంతవరకు ప్రయత్నించాడని నే నడిగితే, అందుకు నన్నెవరు తప్పు పట్టకూడదు.

మహాత్ముడు పుట్టుకరీత్యా వైశ్యుడు (కోమటి). ఆయన పూర్వీకులు తమ కులవృత్తి అయిన వ్యాపారాన్ని విడనాడి బ్రాహ్మణవృత్తి అయిన మంత్రిత్వాన్ని

స్వీకరించారు. తన స్వ విషయంలో కూడా తాను మహాత్ముడు కాక పూర్వం – ఆయన ఒక వృత్తిని ఎన్నుకోవలసి వచ్చినప్పుడు తూనికరాళ్ళకు (వ్యాపారానికి) బదులు ప్లీడరీ వృత్తిని చేపట్టాడు. ప్లీడరీ వదిలేసి, ఆ తర్వాత ఆయన సగం స్వాములవారు, సగం రాజకీయవేత్త అయినాడు. తన కులవృత్తి అయిన – తన పూర్వీకుల కులవృత్తి అయిన – వ్యాపారాన్ని ఆయన ఏనాడూ ముట్టలేదు. ఆయన చిన్న కొడుకు – ఆయన కొడుకులలో తండ్రికి నమ్మకస్తుడైన కొడుకును మాత్రమే ఇక్కడ ఉదహరిస్తున్నాను – వైశ్యుడుగా పుట్టి ఒక బ్రాహ్మణుడి కుమార్తెను పెళ్లాడి, ఒక పత్రికాధిపతిని సేవించే వృత్తిని స్వీకరించాడు. తన కొడుకు ఆవిధంగా వంశానుగత వృత్తి నుంచి వైదొలగి పోయినందుకు అతడ్ని మహాత్ముడు మందలించినట్లు కూడా కనిపించదు. ఒక ఆదర్శంలోని మంచిచెడ్డలను, దాని అనుయాయులలోని అధములను బట్టి నిర్ణయించడం మంచిది కాదు, నిజమే. కాని మహాత్ముడి సంగతి ఏమిటి? ఆయన ఎలాంటి అనుయాయుడనాలి? అనువంశిక వృత్తినే అవలంబించాలనే తన వర్ణ సిద్ధాంతాన్ని అనుసరించడంలో మహాత్ముడు కూడా విఫలుడయ్యాడని అనుకుంటే – అసలు ఆ సిద్ధాంతమే తప్పు సిద్ధాంతమని, ఆచరణయోగ్యం కానట్టిదని, మానవ సహజ ప్రవృత్తికి విరుద్ధమైనట్టిదని మనం నిర్ణయించు కోవడంలో తప్పేముంది?

కార్లయిలు మహాశయుని శిష్యకోటి కందరికీ తెలిసిందే – ఆయన ఏదైనా ఒక విషయంలో బాగా ఆలోచించకుండానే ఆ విషయం గురించి ప్రసంగిస్తూ ఉండేవాడని. వర్ణ వ్యవస్థ విషయంలో మహాత్ముడి ధోరణి కూడా అలాంటిదేనా అని నా అనుమానం. అలాకాకపోతే నాకు కలిగిన కొన్ని ప్రశ్నలు ఆయన దృష్టికెందుకు వచ్చి వుండవు? ఏదైనా ఒక వృత్తి అనువంశిక వృత్తి ఎప్పుడవుతుంది. ఒక వ్యక్తికి అది ఎప్పుడు తప్పనిసరిగా అనుసరించవలసిన వృత్తి అవుతుంది? ఎవరైనా ఒక మనిషి తన అనువంశిక వృత్తి సరిపడకపోయినప్పటికీ, అది తనకు ఏ విధంగానూ లాభదాయకం కాకపోయినప్పటికీ, అతడు దానిని అనుసరించి తీరవలసిందేనా? తన అనువంశిక వృత్తి అవినీతికరమని తనకు కనిపించినప్పటికీ అతడు దానినే అనుసరించి బ్రతకవలసి ఉన్నదా? ప్రతి వ్యక్తీ తన వంశానుగత వృత్తిని మాత్రమే అనుసరించి బ్రతకవలసి ఉంటే – ఒక తార్పుడి గాడి మనుమడు తార్పుడుగాడు గానే బ్రతకవలసి ఉంటుంది. ఒక పడుపుగత్తె మనుమరాలు పడుపుగత్తెగానే బ్రతకవలసి ఉంటుంది. తన సిద్ధాంతపు ఈ సహేతుక పర్యవసానాన్ని అంగీకరించడానికి మహాత్ముడు సంసిద్ధుడేనా? వ్యక్తి తన పూర్వుల వృత్తినే అనుసరించాలన్న మహాత్ముడి సిద్ధాంతం అసాధ్యమో, అనాచరణీయమో మాత్రమే కాక నైతికంగా అది అసమర్థనీయమూ, అతి నికృష్టమూ అయినట్టిది కూడా.

7

మహాత్ముడి దృష్టిలో జీవితకాలమంతా బ్రాహ్మణుడుగా ఉండిపోయే బ్రాహ్మణుడే నిజమైన బ్రాహ్మణుడు. తమ జీవిత కాలమంతా బ్రాహ్మణులుగా ఉండిపోవడానికి ఇష్టంలేని బ్రాహ్మణులెంతో మంది ఉన్నారు. వారి సంగతి అలా ఉంచుదాం. తమ

వంశానుగత వృత్తి అయిన పౌరోహిత్యానికే అంటిపెట్టుకొని ఉంటే బ్రాహ్మణుల సంగతేమిటి. వాళ్ళు అలా అంటిపెట్టుకొని ఉండడానికి కారణం వంశానుగత సిద్ధాంతం పట్ల తమకుగల విశ్వాసం చేతనా? లేక హేయమైన ధనాశ చేతనా? ఈ రకమైన ప్రశ్నలను గురించి మహాత్ముడు పట్టించుకొనేటట్టు కనిపించడు.

"ఉచితంగా లభించే భిక్షపై బ్రతుకుతూ తమ ఆధ్యాత్మిక సంపదను ప్రజలకు ఉచితంగా పంచిపెట్టే బ్రాహ్మణులు" ఉన్నారనే సంతృప్తితో మహాత్ముడున్నాడు. వంశానుగత వృత్తిని అవలంబిస్తున్న బ్రాహ్మణ పురోహితుడు మహాత్ముడికి ఆధ్యాత్మిక సంపదకు నిధిగా కనిపిస్తున్నాడు. అయితే ఈ అనువంశిక బ్రాహ్మణ పురోహితుడ్ని మరొక రూపంలో కూడా చూడవచ్చు. బ్రాహ్మణుడు స్థితికారుడైన విష్ణువుకి పూజకుడు కాగలడు. నాశనకారుడైన శంకరుడికి అర్చకుడు కాగలడు. మానవజాతికి అతి ఉదాత్తమైన ప్రేమ సిద్ధాంతాన్ని బోధించిన బుద్ధుడికి బుద్ధగయలో ఆచార్యుడు కాగలడు. తన రక్త దాహాన్ని తీర్చుకునేటందుకు రోజుకొక జంతువును బలిగొనే కాళికాదేవికి కూడా పూజారిగా ఉండగలడు. క్షత్రియ దేవుడైన రాముడి గుడిలోను, క్షత్రియుల్ని నాశనం చేయడానికే అవతార మెత్తిన పరశురాముడి గుడిలోను కూడా బ్రాహ్మణుడు దేవాజీవి కాగలడు. సృష్టి కర్త యైన బ్రహ్మకూ, బ్రహ్మదేవుడికి మతపరమైన ప్రపంచాధిపత్యాన్ని ఏ మాత్రమూ అంగీకరించని అల్లా దేవుడికి సంబంధించిన "పీరు" కూడా తంబళి కాగలడు. ఇదంతా యధార్థ జీవిత చిత్రణ కాదని ఎవరైనా అనగలరా?

బ్రాహ్మణుని యదార్థ జీవితం ఇటువంటిదైనప్పుడు – పరస్పర వ్యతిరేక తత్వాలు గల దేవీదేవులను సేవించగల అతడి ఈ సామర్థ్యాన్ని గురించి ఏమనాలి? ఇలాంటి పని మనస్సాక్షి గలవాడెవడైనా చేయగలడా? ఈ పరస్పర విరుద్ధ దేవీదేవులకు అందరికీ నిజాయితీ కలవాడెవడైనా భక్తుడుగా ఉండగలడా? అయితే, ఈ అసాధారణ విచిత్ర స్థితినే హిందూ మతంలోని గొప్పతనానికీ, దాని ఆధ్యాత్మిక సహనశీలతకూ, సార్వ జనీనతకూ నిదర్శనంగా హిందువులు చెప్పుకోవడం ఉంది. ఇది కేవలం చవుకబారు దృష్టి. సహనశీలత, ఔదార్యం, సార్వజనీనత అని దేనినైతే అంటున్నారో అదంతా నిజానికి వట్టి నిర్లక్ష్యం, ఉపేక్ష, అర్థంలేని స్వేచ్ఛా ప్రవృత్తి మాత్రమే. అంతకంటె మరేమీ కాదు.

అయితే ఈ రెండు దృక్పథాలకూ స్థూలంగా చూస్తే, పెద్ద భేదం కనిపించకపోవచ్చు. కాని సూక్ష్మ దృష్టితో పరిశీలించి చూస్తే వాటి మధ్యగల భేదం స్పష్టంగా తెలుస్తుంది. రెండూ ఒకటే అనుకోడానికి వీలుండదు. అనేకమంది దేవీ దేవుళ్ళకు పూజలు చెయ్యడానికి ఒక వ్యక్తి సిద్ధపడుతున్నాడంటే అది అతని సహనశీలతకు నిదర్శనంగా చెప్పవచ్చు. కాక సమయానుకూలంగా ఏ ఎండ కా గొడుగు పట్టే కపట మనస్తత్వానికి అది నిదర్శనం అని చెప్పవచ్చు. సహనశీలత అని చెప్పబడేది కేవలం కపట స్వభావమే అని నా విశ్వాసం. ఈ దృక్పథం సరైనదని అంగీకరించిన వాడు స్వప్రయోజన బుద్ధితో ఏ దేవుడ్ని బడితే ఆ దేవుడ్ని సేవించడానికి సిద్ధపడే అట్టి బ్రాహ్మణుడు ఏపాటి ఆధ్యాత్మిక సంపదకు నిధి కాగలడు? ఆధ్యాత్మిక సంపద సమున్నతి

మాట అలా వుంచి – తనకు నమ్మకమూ, విశ్వాసమూ లేకపోయినప్పటికీ – కేవలం తన పూర్వీకుల వృత్తి అన్న కారణంగా – తన తాత ముత్తాతల నుంచి వంశపారంపర్యంగా వస్తున్నది కనుక – వట్టి యాంత్రికంగా దేవ ర్చన వంటి ఉత్కృష్ట విధిని నిర్వహించ డమంటె – ఆధ్యాత్మిక సంపత్తిని నిక్షేప పరచు కోవడం కాజాలదు. అది దైవార్చన వంటి ఉన్నత విధి నిర్వహణ వృత్తిని నిక్షేప పరచుకొ వడం కాజాలదు. అది దైవార్చన వంటి ఉన్నత విధి నిర్వహణ వృత్తిని – అంటే మత సేవా విధిని – నిజంగా పడుపు వృత్తి క్రిందకు దిగజార్చడమే అవుతుంది.

8

ప్రతి వ్యక్తీ, తన పూర్వీకుల వృత్తినే అవలంబించాలన్న సిద్ధాంతాన్ని మహాత్ముడు ఎందుకు పట్టుకొని వ్రేళ్ళాడుతున్నట్లు? ఎందుకో ఆయన కారణాలు ఎక్కడా చెప్పినట్లు లేదు. అయితే – మహాత్ముడు చెప్పక పోయినా – అందుకు ఏదో ఒక కారణం ఉండకపోదు కదా? చాలా సంవత్సరాల క్రితం తన "యంగ్ ఇండియా" పత్రికలో "కులం-వర్ణం" అనే విషయం మీద ఒక వ్యాసం వ్రాస్తూ – వర్గ విధానం కంటె కుల విధానమే శ్రేష్టతరమైనదనీ, అందుకు కారణం సాంఘిక స్థైర్యానికి కులం పెట్టని కోట వంటిది కావడమేననీ మహాత్ముడు పేర్కొన్నాడు.

వంశానుగత వృత్తి సిద్ధాంతాన్ని మహాత్ముడు పట్టుకొని వ్రేళాడడానికి అదే కారణమైతే – ఆయన సాంఘిక జీవితంపట్ల ఒక మిథ్యా దృక్పథాన్ని కలిగి ఉన్నాడని అనక తప్పదు. సాంఘిక స్థైర్యం అందరూ కోరేదే. అట్టి స్థైర్యాన్ని సాధించడానికి వ్యక్తుల మధ్యా, వర్గాల మధ్యా ఏదో ఒక విధమైన సంబంధమూ, సర్దుబాటూ అవసరమే. కాని రెండు విషయాలను మాత్రం ఎవ్వరూ వాంఛించరని నా ఉద్దేశం. అందులో ఒకటి – అచేతనమైన సంబంధం. ఎవ్వరినీ మార్చడానికి వీలులేని, కలకాలమూ ఒకేలా, ఒకేచోట స్తబ్దంగా పడి ఉండే సంబంధాన్ని ఎవరూ కోరరు. స్థైర్యం ఉండవలసిందే. కాని మార్పు అవసరమైనప్పుడు మార్చడానికి వీలు మాత్రం తప్పక ఉండాలి. ఇనప కడ్డీలతో బిగించిన స్థిరత్వం సచేతన సమాజం దృష్ట్యా, స్థైర్యం కాజాలదు.

ఇక ఎవరూ వాంఛించని రెండవ విషయం – కేవలం సర్దుబాటు అనేది అవసరమే. కాని, అది సాంఘిక న్యాయాన్ని నాశనం చేసే సర్దుబాటు కాకూడదు. కులం ప్రాతిపదికగా ఏర్పడ్డ సాంఘిక సంబంధం ద్వారా – అనువంశిక వృత్తినే ప్రతివాడూ అనుసరించాలని విధించే సాంఘిక సంబంధం ద్వారా – సాధించబడ్డ సర్దుబాటులో ఈ రెండు లోపాలూ లేవా? ఉన్నాయనే నే నంటాను. కుల విధానం ఒక మంచి సాంఘిక సంబంధపు సర్దుబాటు కాదు. అది అధమాధమమైన సర్దుబాటు. సాంఘిక సంబంధానికీ సర్దుబాటుకూ ఉండవలసిన మూల సూత్రాలకు, అంటే పరిణామశీలతకూ, న్యాయ శీలతకూ, ఈ సర్దుబాటు – అంటే కుల వ్యవస్థ – పూర్తిగా విరుద్ధమైనట్టిది. పరమ హానికరమైనట్టిది.

9

మహాత్ముడు ఇప్పుడు కులవ్యవస్థను విశ్వసించడం లేదు. కనుకను, వర్ణ వ్యవస్థను మాత్రమే నమ్ముతున్నాడు కనుకను ఆయన చాలా అభ్యుదయాన్ని సాధించాడని కొంతమంది అనుకోవచ్చు. మహాత్ముడు ఒకప్పుడు కరడు గట్టిన, శుద్ధ కులతత్వవాది అయిన సనాతన హిందువుడు అన్నమాట నిజమే. వేదాలను, ఉపనిషత్తులను, పురాణాలను, హిందూ శాస్త్రాల పేరుతో చలామణి అయ్యే ప్రతీదాన్నీ, అవతారాలను, పునర్జన్మను కూడా ఆయన నమ్మినవాడే. పూర్వాచారపరాయణుల కంటే ఎక్కువగా దానిని సమర్థించినవాడే. వర్ణాంతర భోజనం, వర్ణాంతర పానకం, వర్ణాంతర వివాహం - వీటన్నిటినీ ఖండించినవాడే, వర్ణాంతర భోజనం మంచిది కాదని, దానిని నిగ్రహించాలని, అట్టి నిగ్రహం ఆత్మశక్తిని పెంచడానికీ, సాంఘిక సౌశీల్యాన్ని నిలిపి ఉంచడానికీ ఉపయోగపడుతుందని ఆయన గట్టిగా వాదించినవాడే. ఇప్పుడు కొంత మార్పుచెంది ఆయన ఇదంతా వట్టి చాదస్తపు చెత్త అని గుర్తించినందుకూ, కులవ్యవస్థ ఆధ్యాత్మికోన్నతికీ జాతీయ ప్రగతికీ హానికరమని ఆయన అంగీకరించినందుకూ కొంత సంతోషించవలసిందే. బహుశా ఆయన దృక్పథం మారడానికి కారణం తన కొడుకు వర్ణాంతర వివాహం చేసుకోవడమే కావచ్చు. అయితే మహాత్ముడు నిజంగానే అభ్యుదయగామి అయినాడా?

మహాత్ముడు సమర్థిస్తున్న వర్ణవ్యవస్థ యొక్క నిజ స్వరూపం ఎలాంటిది? అది స్వామీ దయానంద సరస్వతీ, ఆయన అనుయాయులైన ఆర్య సమాజకులూ సాధారణంగా అర్థం చేసుకొని బోధిస్తున్న వైదిక వర్ణ వ్యవస్థేనా?

వైదిక వర్ణ వ్యవస్థ చెప్పేదేమిటంటే - ప్రతి వ్యక్తీ తన సహజ అభిరుచిని బట్టి అందుకు తగిన వృత్తిని అవలంబించాలని. మహాత్ముడు సమర్థిస్తున్న వర్ణ వ్యవస్థ సారాంశం ఏమిటంటే - ప్రతీ వ్యక్తి తన సహజ అభిరుచిని అవతలపెట్టి, విధిగా తన పూర్వీకుల వృత్తినే అవలంబించాలని, ఇప్పుడు ఆలోచించి చూడండి కులానికీ, వర్ణానికీ మధ్య మహాత్ముడు చూపుతున్న తేడా ఏమిటి? నాకు మాత్రం తేడా ఏమీ కనిపించడం లేదు. మహాత్ముడి నిర్వచనం ప్రకారం వర్ణం కులానికి మరొక పేరు మాత్రమే. ఎందుకంటే వాటి రెండింటి లక్ష్యం ఒకటే వంశానుగత వృత్తిని అవలంబించడం. దీనిని బట్టి చూస్తే - పురోగమించడం మాట అటుంచి, మహాత్ముడు ఎంతో తిరోగమించాడని తెలియడం లేదా? వైదిక వర్ణ సూత్రానికి తన స్వంత నిర్వచనం చెప్పి, అపార్థం కల్పించి, ఉదాత్తమైన సూత్రాన్ని అపహాస్యం పాలు చేశాడు మహాత్ముడు.

వైదిక వర్ణ వ్యవస్థను నేను నిరాకరించిన మాట నిజమే. అందుకు కారణాలు నా ఉపన్యాసంలో చెప్పాను. అయితే, స్వామిదయానంద మరికొంత మంది చెప్పిన అర్థం ప్రకారం, వేదాలలో చెప్పబడ్డ వర్ణ సూత్రం సవ్యమైందేనని, నిరపాయకరమైనదేనని నేను అంగీకరిస్తాను. వైదిక సూత్రం ప్రకారం సమాజంలో ఒక వ్యక్తి స్థానాన్ని నిర్ణయించేది

పుట్టుక కాదు. అర్హతను మాత్రమే గుర్తిస్తుందది. మహాత్ముడి వర్ణ దృక్పథం వైదిక వర్ణ సూత్రాన్ని పాడుచేయడమే గాక, దాన్ని ఘోర దురంతంగా కూడా చేసింది. వర్ణం కులం – ఈ రెండూ, రెండు విభిన్న భావనలు. వర్ణం వ్యక్తి అర్హత మీద ఆధారపడింది. అర్హతను బట్టి వ్యక్తికి సాంఘిక స్థాయి లభించేది వర్ణవ్యవస్థ. కులం పుట్టుక మీద ఆధారపడింది. పుట్టుకనుబట్టి వ్యక్తికి సాంఘిక స్థాయిని నిర్ణయించేది కులవ్యవస్థ. సున్నపు ముద్దకు, జున్ను ముక్కకు ఎంత తేడా ఉన్నదో అంత తేడా ఉన్నది కులానికి వర్ణానికీ మధ్య నిజానికి అవి రెండూ – రెండు విరుద్ధ వ్యవస్థలు.

ప్రతీ వ్యక్తీ తన పూర్వీకుల వృత్తినే అవలంబించాలనే విషయంలో మహాత్ముడికి, ఆయన వాదన ప్రకారం, నిజంగా విశ్వాసముంటే ఆయన ఖచ్చితంగా కులవ్యవస్థను ప్రచారం చేస్తున్నాడన్న మాట. తాను ప్రచారం చేస్తున్న కులవ్యవస్థను వర్ణవ్యవస్థ అని ఆయన పేర్కొనడంలో అపశబ్ద దోషానికి పాల్పడడమే గాక, గజిబిజినీ, గందరగోళాన్ని కలిగించటం కూడా అవుతుంది. మహాత్ముడి ఈ గందరగోళానికంతటికీ కారణం – కులం గురించి గాని, హిందూమతం నిలపడానికి యీ రెండింటిలో ఏ ఒక్కటైనా అవసరమా అనేదాన్ని గురించి గాని ఆయనకు ఖచ్చితమైన స్పష్టమైన అభిప్రాయమేదీ లేకపోవడమే. హిందూమత సారం కులం కాదు అని మహాత్ముడు అన్నాడు. ఈ ఉద్దేశాన్ని మార్చుకోవడానికి ఏదో ఒక మర్మాత్మకమైన కారణాన్ని వెదకడనే ఆశిద్దాం.

హిందూమతం సారాంశం కులం కాదు అని మహాత్ముడు అన్నాడు. సరే, హిందూమత సారాంశం వర్ణం అని ఆయన అనుకుంటున్నాడా? ఈ ప్రశ్నకు ప్రస్తుతం ఎవరూ ఖచ్చితమైన జవాబు చెప్పలేకపోవచ్చు. కాని "డాక్టర్ అంబేద్కర్ నిందారోపణ" అనే తన వ్యాసంలో మహాత్ముడు వ్రాసిన దాన్ని చదివిన వాళ్ళు మాత్రం "లేదు" అని చెప్పగలరు. హిందూమత జీవిత సరళిలో వర్ణ సిద్ధాంతం ఒక ప్రధాన భాగమని ఆ వ్యాసంలో ఆయన చెప్పలేదు. అంతేకాదు, ఆ వ్యాసంలో ఆయన చెప్పిందేమంటే – భగవంతుడు ఒక్కడే, ఆయన సత్య స్వరూపుడు అని నిర్వచించడమూ, మానవ కుటుంబ శాసనంగా అహింసను ధైర్యంగా అంగీకరించడమూ – ఇదే హిందూమత సారాంశమని.

అయితే మహాత్ముడు శ్రీ శాంత్‌రామ్‌కు జవాబిస్తూ వ్రాసిన వ్యాసాన్ని చదివిన వాళ్ళు మాత్రం "అవును" అని సమాధానం చెబుతారు. ఆ వ్యాసంలో మహాత్ముడు చెప్పిందది. "ఒక ముస్లిం ఖురానును నిరాకరిస్తే అతడు ముస్లింగా ఎలా ఉంటాడు? బైబిలును నిరాకరించిన వాడు క్రైస్తవుడుగా ఎలా ఉంటాడు? కులమూ, వర్ణమూ పర్యాయ పదాలైనప్పుడు, హిందూమత శాస్త్రాలలో వర్ణం ఒక ప్రధానాంశం అయినప్పుడు కులాన్ని (అంటే వర్ణాన్ని) నిరాకరించేవాడు హిందువుడనని ఎలా చెప్పుకోగలడు?" అంటే మహాత్ముడేమంటున్నట్టు? ఎందుకీ వాక్ఛలం? ఛద్మ వాదం? ఎందుకీ కప్పదాటు? ఎవరిని మెప్పించాలను కుంటున్నాడు? సత్యాన్ని గుర్తించడంలో సాధువుంగవుడు విఫలుడైనాడా? లేక ఆయనలోని రాజకీయవాది సాధువుకు అడ్డం వచ్చాడా?

మహాత్ముడు ఇంతగా తికమకపడడానికి నిజమైన కారణాలు రెండు చెప్పుకోవచ్చు. ఒకటి ఆయన స్వభావం. రెండు - మహాత్ముడు గాను, రాజకీయ వేత్తగాను ఆయన చేయదలచిన ద్విపాత్రాభినయం.

మహాత్ముడి స్వభావం శిశు స్వభావం. ప్రతి విషయంలోనూ, పసివాడిలాగే అమాయకత్వంతోను సరళ చిత్తంతోనూ ఆయన వ్యవహరిస్తాడు. పసివాళ్ళలాగే ఆయన ఆత్మవంచన చేసుకోగలడు. పిల్లలలాగే తాను నమ్మాలనుకున్న దానిని నమ్మివేయగలడు. అందువల్ల కులం పట్ల నమ్మకాన్ని ఎంత ఉదారంగా వదులుకొన్నాడో అంత ఉదారంగానే వర్ణం పట్ల నమ్మకాన్ని కూడ మహాత్ముడు వదులుకోవచ్చు. అట్టి తరుణం వచ్చే వరకు మనం వేచి చూడవలసి ఉంది.

ఇక పోతే - మహాత్ముడి ఆధ్యాత్మిక, రాజకీయ ద్వంద్వ ప్రకృతి సంగతి - మహాత్ముడి పాత్రలో ఆయన బహుశా రాజకీయాలను ఆధ్యాత్మీకరించడానికి ప్రయత్నిస్తూ ఉండవచ్చు. అయితే ఇందులో తన ప్రయత్నం సఫలం అయినా కాకపోయినా, రాజకీయాలు మాత్రం ఆయనను ఇప్పటికే వ్యాపారంలోకి దించేశాయి. సమాజం పూర్ణ సత్యాన్ని భరించజాలదని, అందువల్ల తాను పూర్ణ సత్యాన్ని చెప్పకూడదని రాజకీయ వేత్తకు తెలిసి ఉండాలి. అతడు పూర్ణ సత్యాన్ని చెబుతూ ఉంటే అది అతడి రాజకీయాలకు చెడుగు చేస్తుంది. మహాత్ముడు ఎప్పుడూ కులాన్ని వర్ణాన్ని సమర్థిస్తూ ఉండడానికి కారణం - అలా సమర్థించకపోతే రాజకీయాలలో తన స్థానం పోతుందన్న భయమే. ఈ విషయంలో ఆయన పడుతున్న గందర గోళానికి కారణభూతాలు ఇవి రెండే అనవచ్చు. ఏది ఏమైనప్పటికి - మహాత్ముడు తనను తాను మోసగించు కొంటున్నాడని, వర్ణం పేరుతో కులాన్ని ప్రచారం చేస్తూ ప్రజలను కూడ మోసగిస్తున్నాడని చెప్పక తప్పదు.

10

హిందువులను, హిందూమతాన్ని, పరీక్షించడానికి నేను తీసుకొన్న ప్రమాణాలు (గీటురాళ్ళు) చాలా కఠినమైనట్టివి. వాటి ప్రకారం చూస్తే ప్రపంచంలోని ఏ మతమూ కూడ నిలువజాలదని మహాత్ముడు చెపుతున్నాడు. నేను తీసుకొన్న ప్రమాణాలు కఠినమైన వనడంలో నిజం ఉంటే ఉండవచ్చు. అయితే అవి కఠినమైనవా, సులభమైనవా అనేది కాదు ప్రశ్న. అవి సరియైనవా, కాదా అనేది ముఖ్యంగా పరిశీలించవలసి నట్టిది. ఏ జాతి ప్రజలనైనా, ఏ ప్రజల మతాన్నైనా సాంఘిక నీతిపై ఆధారపడ్డ సాంఘిక ప్రమాణాలను బట్టి పరీక్షించవలసి ఉంది. ప్రజల శ్రేయస్సుకు మతం అనుకూలమైనట్టిదిగా ఉండాలంటే, సామాజిక, నైతిక ప్రమాణాలకు అది సరిపడినదై ఉండాలి. హిందువులను హిందూమతాన్ని పరీక్షించడానికి నేను తీసుకున్న ప్రమాణాలు, ఈ దృష్టితో చూసినప్పుడు, ఎంతో సమంజసమైనట్టివని, అంతకంటే మంచి ప్రమాణాలు మరెక్కడా ఉండవని నేను ఉద్దేశపడుతున్నాను. నా ప్రమాణాలను బట్టి పరీక్షిస్తే, లోకంలో తెలిసిన ఏ మతమూ కూడ నిలవదనడం కూడ నిజమే కావచ్చు. అయితే అంతమాత్రం చేత హిందువులను,

హిందూమతాన్ని వెనుక వేసుకు వస్తున్న మహాత్ముడు ఓదార్పు పొందకూడదు. ఇది ఎలా ఉందంటే - తనవంటి వాడే మరొక పిచ్చివాడున్నాడు కదా అని ఒక పిచ్చివాడు, తన వంటివాడే మరొక నేరస్తుడున్నాడు కదా అని ఒక నేరస్తుడు సంతృప్తిని, ఓదార్పును పొందినట్టున్నది. హిందువులు, హిందూమతం, పరీక్షకు నిలవక పోవడమూ, విఫలం కావడమూ మాత్రమే కాదు - నాపై ఆరోపించిన నా విసుగుకు తిరస్కారానికి కారణం. ఈ విషయాన్ని నేను మహాత్ముడికి స్పష్టంగా చెప్పగలను. ప్రపంచం ఎన్నో లోపాలతో నిండి ఉన్నట్టిదని, ప్రపంచంలో బ్రతకదలచినవాడు దాని లోపాలన్నింటితోను సర్దుబాటు చేసుకొంటూ బ్రతకవలసి ఉన్నదని నేనెరుగుదును. నేను ఏ సమాజంలో బ్రతకవలసి ఉన్నదో, ఆ సమాజం యొక్క అన్ని లోపాలనూ భరిస్తూ శ్రమపడగలను. కాని ఏ సమాజం తప్పుడు ఆదర్శాలను ఆరాధిస్తున్నదో, ఏ సమాజం మంచి ఆదర్శాలను కలిగి ఉన్నప్పటికీ ఆ ఆదర్శాలతో సామాజిక జీవితాన్ని సమన్వయపరచుకోడానికి అంగీకరించిందో - అట్టి సమాజంలో బ్రతకడానికి నేను ఒప్పుకోను. హిందువులతోనూ, హిందూమతంతోనూ నేను విసిగిపోయానంటే అందుకు కారణం వాళ్ళు తప్పుడు ఆదర్శాలను ఆరాధిస్తూ, తప్పుడు సామాజిక వ్యవస్థలో బ్రతుకుతున్నట్టు నాకు నిర్ధారణ కావడమే. హిందువులతోనూ, హిందూ మతంతోనూ నాకున్న వివాదం వాళ్ళ సాంఘిక ప్రవర్తనలోని లోపాలతో కాదు. ఆ వివాదం ఇంకా లోతైనట్టిది. ప్రాతిపదిక సూత్రాలకు సంబంధించినట్టిది. నా వివాదం వాళ్ళ ఆదర్శాలతో.

11

హిందూ సమాజం నిలవాలంటే, అది వెంటనే నైతిక పునరుజ్జీవనాన్ని పొందవలసి ఉంది. నైతిక పునరుజ్జీవ కార్యక్రమం ఎంత ఆలస్యమైతే అంత ప్రమాదం ఏర్పడుతుంది. అయితే, ఈ పునరుజ్జీవ కార్యక్రమాన్ని నిర్ణయించేది, నిర్వహించేదీ ఎవరు? ఇదొక పెద్ద సమస్య. తమ బుద్ధి ముందుగా పునరుజ్జీవం పొందినవాళ్ళు, తద్వారా ఏర్పడ్డ దృఢ భావాలను వెల్లడించే ధైర్యం కల నిజాయితీపరులు అయిన వాళ్ళు మాత్రమే ఈ నైతిక పునరుజ్జీవ కార్యక్రమాన్ని నిర్ణయించి నిర్వహించవలసి ఉంది. ఈ దృష్టితో చూచినప్పుడు, ఈనాడు పేరు ప్రఖ్యాతులలో ఉన్న హిందూనాయకులెవ్వరూ కూడ ఇందుకు పనికిరారనే నా ఉద్దేశం. నేటి హిందూ నాయకులలో ఏ ఒక్కరైనా కనీసం అట్టి బౌద్ధిక పునరుజ్జీవాన్ని పొందారనడానికి వీలులేదు. వాళ్ళు బౌద్ధిక పునరుజ్జీవనాన్ని ఏ మాత్రం పొందిఉన్నా - పామర జనం వలె తమను తాము భ్రమ పెట్టుకోవడం కాని, ఇతరుల అజ్ఞానాన్ని తమ స్వార్థానికి ఉపయోగించుకొని బ్రతకడానికి గాని పాల్పడి ఉండే వాళ్ళు కాదు.

హిందూ సమాజం తమ కళ్ళు ముందు శిథిలమై పోతున్నప్పటికీ ఈ హిందూ నాయకులు కళ్ళు మూసుకొని సిగ్గులేకుండా, గత కాలపు ఆదర్శాలను ఏకరువు పెడుతూ ఉన్నారు. ఆ ఆదర్శాలు ఈ కాలానికి ఎందుకూ పనికిరానట్టివి. అవి పుట్టిన రోజులలో ఎంత ప్రయోజనకరంగా ఉండి ఉన్నా, ఇప్పుడు మాత్రం మార్గదర్శకంగా కంటే హెచ్చరికగా మాత్రమే మిగిలి ఉన్న ఆదర్శాలు. అయినా

- ఈ హిందూ నాయకులు వాటి పట్ల మూఢభక్తిని మానుకోరు. వాటిని విమర్శనా దృష్టితో పరిశీలించడానికి కూడా ఒప్పుకోరు. హిందూ సమాజం పునాదుల శిధిల స్థితి ఇలా ఉంది. దానిపట్ల హిందూనాయకుల పురాణ విశ్వాసాల దుస్థితి అలా వుంది. దేని విషయంలోను కూడ హిందూ ప్రజానీకం ఏమి పట్టించుకోరు. అంతా కావలసినది హిందూ నాయకులకు మాత్రమే. అన్నిటికంటే ఘోరం ఏమిటంటే - తమ విశ్వాసాల పట్ల ఈ నాయకులకు ఉండే దుర్మోహం, వాటిని విమర్శించేవారిపట్ల దుస్తాపం. తమ విశ్వాసాలను ఏ కొంచెం కూడ సడలించు కోడానికి కానీ, వాస్తవాన్ని చూడానికి కానీ ఈ నాయకులు ఒప్పుకోరు. మహాత్ముడు కూడ ఇందుకు భిన్నుడు కాదు. ఈ దుర్మోహదుస్తాపాలకు అతీతుడు కాదు.

ఆలోచించడం అనే దానిలో మహాత్ముడికి విశ్వాసం ఉన్నట్టు కనిపించదు. పెద్దలను అనుసరించడమే మంచి దంటాడాయన. పవిత్రంగా భావించబడే ప్రాచీనమైన అభిప్రాయాల పట్ల అయనకు గౌరవం మెండు. అయన కరడుగట్టిన సనాతనాచార పరుడివలె - ఆలోచనకు వ్యతిరేకి. ఆలోచించడం మొదలుపెడితే తాను పట్టుకొని వ్రేలాడుతున్న అనేక లక్ష్యాలు, వ్యవస్థలు పేకమేడల వలె కూలిపోగలవని అయన భయం. అయన గురించి మనం జాలిపడవలసి ఉంది.

స్వతంత్రంగా ఆలోచించడం మొదలు పెడితే - ఒక్కొక్క ఆలోచన సుస్థిరంగా కనబడే ప్రపంచానికి ఏదో మూల గండాన్ని తెచ్చిపెట్టగలదు. అయితే స్వతంత్రంగా ఆలోచించడాన్ని మానుకొని సెయింటుల మీద (జ్ఞానుల మీద, స్వాములమీద) ఆధారపడడం వల్ల మనకు సత్యం ఎలా గోచరిస్తుంది? సెయింట్లు కూడ మానవ మాత్రులే. లార్డ్ బాల్ ఫోర్ మహాశయుడు చెప్పినట్టు "మానవుని మనస్సు పంది ముట్టెవలె ఒక సత్యాన్వేషక సాధనం మాత్రమే".

అయన (మహాత్ముడు) ఆలోచించడానికి పూనుకున్నా - అది సరియైన పద్ధతిలో ఆలోచించ్చడంగా నాకు కన్పించదు. పాతబడి బూజుపట్టిపోయిన హిందూ సామాజిక వ్యవస్థను సమర్థించడానికి కారణాలను వెదకడం కోసం మాత్రమే అయన తన ఆలోచనను వినియోగిస్తాడని నా అభిప్రాయం. ఆ విధంగా ఆలోచించడం తన మేధాశక్తిని వ్యభిచరింపజేయడమే (దుర్వినియోగపరచటమే) అవుతుంది. ఈ ప్రాచీన నిర్జీవ హిందూ సమాజక వ్యవస్థను సమర్థిస్తూ సమాధాన పడే మహాశయులలో మహాత్ముడు అగ్రగణ్యామైన పలుకుబడి కలవాడు. ఆ విధంగా హిందువులకు అయన పరమ శత్రువు.

మహాత్ముడివలె గాక, నమ్మి అనుసరించడంతో మాత్రమే తృప్తి పడని హిందూ నాయకులు చాలమందే ఉన్నారు. వాళ్ళు ఆలోచించడానికి సాహసిస్తారు. కాని, అట్టి వాళ్ళతో ఉన్న దురదృష్టం ఏమిటంటే - ప్రజాసమూహానికి సరియైన

మార్గదర్శకులు కావలసిన సందర్భాలు ఏర్పడినప్పుడు అట్టి నాయకులు నిజాయితీహీనులు గాను, శ్రద్ధాహీనులు గాను ఉండి పోతున్నారు. ప్రతీ బ్రాహ్మణుడు తన కుల కట్టడిని ఉల్లంఘించినవాడే పౌరోహిత్యాన్ని, అర్చకత్వాన్ని అవలంబిస్తున్న బ్రాహ్మణుల కంటే, చెప్పులు అమ్ముకొంటున్న బ్రాహ్మణులే చాలా ఎక్కువ మంది వంశానుగతమైన పౌరోహిత్యాది వృత్తుల్ని విడిచిపెట్టుకొని వ్యాపారంలోకి దిగడం మాత్రమే కాక, శాస్త్ర నిషిద్ధాలయిన వృత్తులలోకి కూడ బ్రాహ్మణులు ప్రవేశించారు. అయితే అడుగడుగునా, క్షణక్షణమూ తమ కుల నిబంధనలను ఉల్లంఘిస్తుండే బ్రాహ్మణులలో కులవ్యవస్థకూ శాస్త్రాలకూ వ్యతిరేకంగా మాట్లాడగల వాళ్ళెంత మంది?

నీతి, నిజాయితీ, వాస్తవదృష్టి, నిర్మల అంతఃకరణమూ కలిగి ఉండడం వల్ల - తద్విరుద్ధమైన కులవ్యవస్థనూ, శాస్త్రాలనూ ఖండించగల సద్బ్రాహ్మణుడు వొకడుంటే, అందుకు ప్రతిగా - ప్రతి రోజూ కులాన్ని ధిక్కరిస్తూ, శాస్త్రాలను కాలరాస్తూ ఉండికూడ, కులవ్యవస్థనూ శాస్త్రాలనూ ఎలుగెత్తిచాటే ఉన్మాదులైన బ్రాహ్మణులు వందల కొలది ఉన్నారు. ఈ కపట నాటకం ఎందుకు? ఈ ధూర్తత్వం ఎందుకు? ఎందుకంటే - ప్రజాసామాన్యం కులవ్యవస్థ అనే దుష్టభారం నుంచి విమోచన పొందితే, అప్పుడు మొత్తం తమ కులం యొక్క అధికార ప్రతిష్టలకే గొడ్డలిపెట్టు కాగలదని బ్రాహ్మణులు భావించడం వల్ల. అశేష ప్రజానీకాన్ని ఆలోచనా హీనుల్ని చేసి తమ ఆలోచనా ఫలితాలను వారికి దక్కకుండా చేస్తున్న ఈ మేధావివర్గం (బ్రాహ్మణ కులం) యొక్క బేనిజాయితీ (దగాకోరుతనం) నిజంగా లోకంలోనే అపూర్వమైన ఒక లజ్జా విహీన విచిత్ర సృష్టి.

మాత్యూ ఆర్నాల్డ్ చెప్పినట్టు, హిందువులు రెండు లోకాల మధ్య అల్లాడుతున్న ఒక విచిత్ర జాతి. ఆ లోకాలలో ఒకటి చచ్చిపోయి నట్టిది. రెండోది పుట్టడానికి శక్తి లేనట్టిది. "పాపం వాళ్ళేమి చేయగలరు? ఎవరి దారి చూపగలరు!

దారి చూపడం కోసం వాళ్ళు (హిందువులు) ఆశ్రయించిన మహాత్ముడికి ఆలోచించడంలో నమ్మకం లేదు. కాగా – అనుభవ యోగ్యమైన సలహా సహాయాలకు ఆయన పనికిరాడు. ప్రజానీకం సహజంగా ఏ మేధావి వర్గం నుంచి వెలుగును ఆశిస్తుందో, ఆ మేధావివర్గం పూర్తిగా దగాకోరులుగా అయినా ఉంటున్నారు. లేదా ప్రజానీకాన్ని సరైన పద్ధతిలో విద్యావంతుల్ని చేయడంలో ఆసక్తి చూపని వ్యర్థులుగా అయినా వుంటున్నారు. నిజంగా మనం ఈనాడు ఒక ఘోరమైన విషాద చరిత్రకు సాక్షీభూతంగా ఉంటున్నాం. ఈమహా విషాద పరిభూతి సమ్ముఖంలో ఏడవడం కంటే, "ఓ హిందువులారా! వీళ్ళూ మీ నాయకులు"! అంటూ మొత్తుకోవడం కంటే ఎవరు ఏమి చేయగలరు?

'కులం అనేది కొన్ని మత విశ్వాసాల కారణంగా ఏర్పడిన వ్యవస్థ. ఆ మత విశ్వాసాలకు శాస్త్రాల మద్దతు ఉంది. ఆ శాస్త్రాలు దైవ సమానులైన ఋషులచే ప్రతిపాదించబడినట్టివనే ప్రతీతి ఉంది. ఆ ఋషులు మానవాతీత శక్తులు కలవారని మహా జ్ఞానులని, అట్టి వారి ఆదేశాలను ధిక్కరించడం మహా పాపమని, ప్రజలకు ఒక నమ్మకం ఉంది. అందువల్ల - కులవ్యవస్థను వదులుకొమ్మని ప్రజలను కోరడం వారి ప్రాథమిక మత భావాలకు విరుద్ధంగా వారిని నడుచుకోమనడమే.

మొదటి రెండు రకాల సంస్కరణలు సులభమే కావచ్చు. కాని, ఈ తరహా సంస్కరణ - కుల నిర్మూలనా చాలా మహత్తరమైన పని. చాలా వరకు అసాధ్యమైన పని కూడా కావచ్చు. హిందువులు తమ సామాజిక వ్యవస్థను పరమ పవిత్రంగా భావిస్తారు. కులానికి దైవిక ప్రాతిపదికను ఆపాదిస్తారు. అందువల్ల మీకు కులాన్ని నిర్మూలించాలంటే దానికి ఆధారంగా కల్పించబడ్డ దైవికతను, పవిత్రతను ముందు నిర్మూలించవలసి ఉంది. అంటే శాస్త్రాల యొక్క, వేదాల యొక్క అధికారాన్ని నిర్మూలించవలసి ఉన్నదన్నమాట.'

డా॥ బి.ఆర్. అంబేడ్కర్